

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาคความยากจน
การพัฒนาสังคม และการอยู่ดีมีสุข
จังหวัดอุทัยธานี

โดย

นายสมพงษ์ สุทธิวงศ์ และคณะทำงาน

สิงหาคม 2553

ประกาศเกียรติคุณ

คณะวิจัยโครงการ “ความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และการอยู่ดีมีสุข จังหวัดอุทัยธานี” อันประกอบด้วย คณะทำงานภาคราชการและภาคประชาชน ขอขอบคุณ นายชนม์ชื่น บุญญานุสาสน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี รวมทั้งคณะทำงานทุกท่านของ สกว. ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ และคอยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดจนส่วนราชการต่าง ๆ ที่สนับสนุนข้อมูลและคำแนะนำตลอดมา

ขอขอบคุณ สกว. , พอช. , สถาบันพระปกเกล้า และสภาพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง ที่สนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี และคณะ ตลอดจนนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และชาวบ้านในพื้นที่ทั้ง 31 ตำบล ที่ให้การร่วมมือเป็นอย่างดี จนนำความสำเร็จมาสู่โครงการด้วยดี

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : สัญญาเลขที่ RDG 5240015

ชื่อโครงการ : โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และการ
อยู่ดีมีสุข จังหวัดอุทัยธานี

ชื่อนักวิจัย : นายสมพงษ์ สุทธิวงศ์ และคณะทำงาน

email address : nittaya-uthai@hotmail.com และ supansa.2121@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ : กันยายน 2552 – สิงหาคม 2553

งานวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาความยากจนในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามีข้อมูล 2 ส่วนคือ ข้อมูลบัญชีครัวเรือน ที่สะท้อนรายรับรายจ่ายในครัวเรือน ข้อมูลเชิงประเด็น ที่สะท้อนสภาพปัญหาความยากจน ศักยภาพของชุมชน เช่น หนี้สิน ที่ดิน ฯลฯ ด้วยการจัดเก็บข้อมูลจากครัวเรือนอาสาสมัคร สัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในระดับครัวเรือน หมู่บ้าน ตำบล

ผลจากการศึกษาพบว่า ชุมชนมองความยากจนในหลายมิติ ทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาความยากจนของคนอุทัยธานี จึงเป็นการศึกษาปัญหาความยากจนในทุกมิติ ผ่านฐานข้อมูลของชุมชน สะท้อนความจริงถึงสาเหตุความยากจน มาจากคนในชุมชนซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากความจน เพราะขาดการมีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นด้วยตนเอง ขาดข้อมูลของชุมชนในการกำหนดแผนพัฒนาตำบล ความเคยชินกับการรอคอยคนอื่นมาแก้ปัญหา ส่งผลให้เกิดปัญหาที่เป็นปรากฏการณ์ เช่น หนี้สิน การจัดสวัสดิการชุมชน การจัดการทรัพยากร ฯลฯ การสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 3 ฐาน คือ ชุมชนท้องถิ่น (อบต.หรือเทศบาล) และวิชาการ เกิด**เงื่อนไข**ที่สร้างความตระหนักถึงขนาดของปัญหาจาก**ข้อมูลบัญชีครัวเรือน** ค้นพบ**ปัจจัย**ที่ทำให้เกิดการแก้ปัญหาความยากจน คือ **กลไก** ที่มาจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่น วิชาการ **ข้อมูล**ของชุมชน ที่สร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ปรับวิธีคิด ปรับพฤติกรรม **แผนตำบล** ที่มาจากกระบวนการตัดสินใจร่วมกันของชุมชน ท้องถิ่นบนฐานข้อมูลของชุมชน **รูปธรรมการแก้ปัญหาความยากจน** ลดรายจ่าย สร้างอาชีพทางเลือก ลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร หนี้สิน สวัสดิการ รูปธรรมการแก้ปัญหาเหล่านี้ถูกพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ซึ่งปัจจัยเงื่อนไขข้างต้นนี้ทำให้เกิด**การจัดความสัมพันธ์ใหม่** ระหว่างชุมชนกับชุมชน ชุมชนกับท้องถิ่น และชุมชนกับหน่วยงานรัฐ เอกชน เกิดการพัฒนา**ตำบลเข้มแข็ง** ที่มีกลไก ข้อมูล แผนจัดการตนเอง มีแหล่งเรียนรู้ของชุมชนตั้งแต่ระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น

การสร้างความร่วมมือของจังหวัดอุทัยธานี เป็นการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน ท้องถิ่น วิชาการ ผ่านกระบวนการจัดทำข้อมูลของชุมชน นำสู่การแก้ปัญหาความยากจนพัฒนาตำบลเข้มแข็ง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นการสร้างการจัดการตนเองของชุมชน

Abstract

Project Code : RDG 5240015

Project Title : Cooperation projects to solve poverty Social Development, and Well-being, in Uthai Thani Province

Investigators : Mr. Sompong Sutivong and Working Group

email address : nittaya-uthai@hotmail.com and supansa.2121@hotmail.com

Duration: September 2009 –August 2010

The purpose of the Participatory Action Research was to study the problem of poverty in Uthai Thani province. The data used in this study is contained in two parts: 1. Household account information, reflected in the revenue expenditure at the household...and 2. Data points, reflected in the inherent problems of poverty. Also to uncover potential liabilities of the community, such as land, resources, etc. by organizing volunteers to collect data from household interviews, and data analysis of households in the village district.

The results of the study found that communities have a multi-dimensional view of poverty. The dimensions of economic, social, political, and cultural problems of poverty, are present in Uthai Thani. Therefore the study of poverty in all dimensions is relevant. Through a database of community interaction, it reflects the facts and causes of poverty in the community of those who have been directly affected by said poverty, and the lack of participation in decisions to help determine the direction, and the development, of local communities, with their own lack of information regarding the community involved in the district development plan. The people are accustomed to waiting for others to solve their problems, which, therefore, results in continuing problems such as debt, phenomenal community welfare, and resource management, among others. To create a collaborative learning process in a local base three community district [the Sub-districtAdministrative Organization(SAO) or municipality] and technical conditions of raising awareness of the issue in the “ size of the household” account information, as well as discovering the factors that create the mechanism to solve the problems of poverty, with the participation of local academic community information. You must create a collaborative learning process on how to think about a behavior modification plan to adjust the position that comes from a combination of the community decision-making process, local database of the community, concrete solutions to problems of poverty, reducing expenditure, and a proper career choice.

By reducing the production cost of agricultural debt, tangible benefits have been developed as a learning resource of the community, and due to the factors causing the above arrangement, a new relationship has emerged. International community to community. With the local community, government agencies, and private community development district. Combined with a strong self-management data plan mechanism, the source community has learned from the household level, and the local community.

Collaboration of Uthai Thani Province. This creates a collaborative learning community through local academic preparation of community information, leading to the amelioration of poverty and development of a strong district. This is the starting point for creating a self-management of community.

คำนำ

โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และการอยู่ดีมีสุข จังหวัดอุทัยธานี เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในการดำเนินงานเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ผ่านสภาองค์กรชุมชนตำบล จำนวน 31 ตำบล ในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำแผน โดยเน้นประสานความร่วมมือทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือกันในการแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และการอยู่ดีมีสุข โดยยึดแนวทางของผู้นำราชการจังหวัดอุทัยธานี นายชนม์ชื่น บุญญานุสาสน์ เน้นหนัก 4 ด้าน คือ น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม , พัฒนาแหล่งน้ำ , ส่งเสริมการท่องเที่ยว และ ส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใน 31 ตำบล ยึดพื้นที่ปฏิบัติการระดับตำบล ทุกสภาใช้ข้อมูลเป็นเครื่องมือให้ชุมชนวิเคราะห์ตนเอง และใช้เวทีการเรียนรู้แต่ละตำบลนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงปัญหา และหาทางแก้ไขด้วยตนเองภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งให้การศึกษาแบบต่อเนื่องด้วยระบบสื่อสิ่งพิมพ์ และวิทยุชุมชน

การแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่น โดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และผลักดันเป็นเครือข่าย กระตุ้นให้เกิดกระบวนการ ลด - ละ - เลิก การใช้สารเคมีเพื่อการเกษตร มาใช้ปุ๋ยหมัก และจุลินทรีย์ต่างๆ ในการผลิตอาหารทุกชนิด และพัฒนาตำบลให้เป็นตำบลอยู่ดีมีสุข เพื่อทำการส่งเสริม และขยายผลให้เต็มพื้นที่ โดยเน้นเรื่อง การลด - ละ - เลิก สารเคมี การผลิตอาหารบริโภคเอง (ตู้เย็นข้างบ้าน) การลดรายจ่ายในครัวเรือน (บัญชีครัวเรือน) การจัดสวัสดิการ เกิด - แก่ - เจ็บ - ตาย การฟื้นฟูเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ปลูกต้นไม้) โดยการบูรณาการที่มงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เข้ามาร่วมมือกันจนนำมาสู่ความสำเร็จของโครงการ

สารบัญ

ประกาศเกียรติคุณ

บทคัดย่อ

คำนำ

สารบัญ

หน้า

บทนำ ความเป็นมาโครงการความร่วมมือเพื่อการแก้ปัญหาคความยากจน
การพัฒนาสังคมและการอยู่ดีมีสุข จังหวัดอุทัยธานี

1 - 8

บทที่ 1 พัฒนาการโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาคความยากจน
การพัฒนาสังคม และการอยู่ดีมีสุข จังหวัดอุทัยธานี

9 -10

บทที่ 2 สรุปการดำเนินกิจกรรมโครงการฯ

11-18

บทที่ 3 กลไกการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาคความยากจน

19-28

บทที่ 4 เครื่องมือสร้างการเรียนรู้สู่การพัฒนาตำบลเข้มแข็ง

29-60

บทที่ 5 สังเคราะห์กระบวนการแก้ปัญหาคความจนคนอุทัยธานี

61-71

ภาคผนวก

- ข้อมูลทั่วไปจังหวัดอุทัยธานี

73-84

- ตัวอย่างข้อมูลบัญชีครัวเรือนระดับบุคคล

85-130

- ตัวอย่างข้อมูลบัญชีครัวเรือนระดับตำบล

131-135

- ตัวอย่างแผนการวิเคราะห์ข้อมูลตำบล

136-143

- รายชื่อคณะทำงานจังหวัด

145

- รายชื่อวิทยากรบัญชีครัวเรือน

145-146

- รายชื่อคนทำบัญชีครัวเรือน

147-201

- ประมวลภาพกิจกรรมในจังหวัดอุทัยธานี

202-221

บทนำ

ความเป็นมาของโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และการอยู่ดีมีสุข จังหวัดอุทัยธานี

“เมืองอุทัยธานี” หากแปลความตามชื่อหมายถึงดินแดนแห่งแสงแรกจากดวงอาทิตย์ หรืออาจตีความต่อไปว่า เป็นเมืองแห่งความเจริญรุ่งเรืองเหมือนแสงแรกยามอรุณรุ่ง ในเชิงประวัติศาสตร์ แม้อุทัยธานีจะมีใช้เมืองใหญ่ แต่ก็มีฐานะเป็นเมืองหน้าด่านที่มีส่วนร่วมสำคัญในหน้าประวัติศาสตร์ชาติไทยนับแต่สมัยอยุธยาเรื่อยมา ประกอบกับการที่เมืองตั้งอยู่ริมแม่น้ำสะแกกรัง ซึ่งใช้เป็นเส้นทางลำเลียงสินค้าต่างๆ ส่งไปยังเมืองอื่น จึงมีพ่อค้าและกิจการต่างๆ ส่งผลให้เมืองมีความเจริญรุ่งเรือง โยงคนหลายเชื้อชาติทำให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ แต่ถึงยังผสมกลมกลืนเป็นเอกลักษณ์อันเป็นมรดกสำหรับผู้มาเยี่ยมเยือน

ด้วยความหลากหลายของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตทำให้สภาพทางสังคมและสิ่งแวดล้อมต่างๆ เกิดผลกระทบและปัญหาหลายรูปแบบ ไม่ต่างจากจังหวัดอื่นๆ เช่นกัน ซึ่งนอกจากหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาของชุมชนแล้ว ปัจจุบันชุมชนได้เรียนรู้และเกิดการรวมตัวกันในลักษณะ “องค์กรชุมชน” ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของตนเองด้วย

จากการขับเคลื่อนงานที่ผ่านมาองค์กรชุมชนจังหวัดอุทัยธานีได้มีการก่อตั้งเป็น ศูนย์ต่อสู้ความยากจนภาคประชาชน จังหวัดอุทัยธานี โดยเกิดผลสำเร็จของการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่น มีการพัฒนากระบวนการทำงานที่มีความหลากหลาย ทั้งในเรื่องของการวางแผนขับเคลื่อนงานให้มียุทธศาสตร์การทำงานของจังหวัดโดยมีทีมงาน/คณะกรรมการที่มีการวางแผนร่วมกันในทีมงานจะประกอบด้วยฝ่ายรัฐ ฝ่ายองค์กรเอกชน และแกนนำชุมชนที่มาจากกลุ่ม / องค์กรต่างๆ เน้นการทำงานอย่างบูรณาการทุกฝ่าย มีการวางแผนงาน การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน มีส่วนร่วมรับรู้ปัญหา และหาทางแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ถอดบทเรียนจากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา ค้นหาวิธีการ และแนวทางการทำงานใหม่ๆ พัฒนาระบวนการทำงานเชิงความรู้ร่วมกัน มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของทุกฝ่ายร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ ถักทอกิจกรรมในประเด็นการพัฒนาให้ครบทุกประเด็น ซึ่งจะทำให้ทุกฝ่ายมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแนวทางการทำงาน โดยเฉพาะหน่วยงานทั้งหลาย เพราะจะทำให้เข้าใจ และมองเห็นภาพการทำงานระดับจังหวัด ร่วมกันสร้าง และพัฒนาระบบการจัดการสู่การบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยมีกรอบการทำงาน 5 ด้าน ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ คือ

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ข้อมูลผ่านเวทีสภาองค์กรชุมชน
2. การพัฒนาอาหารปลอดภัย และการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้เป็นที่ให้ความรู้ และพัฒนาระบบการสื่อสารสิ่งพิมพ์ และวิทยุชุมชน
4. องค์กรการเงิน หรือทุนของชุมชน จะต้องมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับชุมชน

5. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระบวนการปลูก
จิตสำนึกให้ชุมชนไม่ทำลาย และส่งเสริมให้ดีขึ้น

ทั้งนี้ รูปธรรมความสำเร็จที่เกิดขึ้นในแต่ละประเด็น ยังก่อให้เกิดความชัดเจน ของพื้นที่
ต้นแบบ ในเรื่องของแผนงาน กิจกรรมการแก้ไขปัญหา กลไกการทำงาน การมีส่วนร่วมของชุมชน
และศักยภาพขององค์กรชุมชนในการประสานความร่วมมือกับส่วนท้องถิ่นและหน่วยงาน ให้เข้ามามี
บทบาทสนับสนุนงานของชุมชนมากขึ้น แต่ทั้งนี้การขับเคลื่อนงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในวงกว้าง
ขบวนการองค์กรชุมชนจำเป็นต้องมีการผลักดันและขยายผลการดำเนินงานให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด
เชื่อมโยงหน่วยงานภาคีความร่วมมือที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น ตลอดจนการผลักดันแผนงานขององค์กร
ชุมชนให้สามารถเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานท้องถิ่นและหน่วยงานในระดับนโยบายให้ได้

หลักการและเหตุผล

ตามทฤษฎีต่อสู่ความยากจนภาคประชาชน (ศตจ.ปชช.) ได้มีการขับเคลื่อนงานความร่วมมือ
เพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และการอยู่ดีมีสุข จังหวัดอุทัยธานี จากการขับเคลื่อนงาน
ที่ผ่านมา ขบวนการองค์กรชุมชนของจังหวัดอุทัยธานี ได้มุ่งเน้นความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน และ
ภาคท้องถิ่น เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาความยากจน มุ่งเน้นไปสู่ชุมชนที่อยู่ดีมีสุขสืบไป การ
ขับเคลื่อนงานที่ผ่านมา นั้น ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ
สร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้รับการสนับสนุนทางด้านวิชาการจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
(สกว.) โครงการได้ยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง และใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์หาปัญหา และหาแนวทางแก้ไข โดย
สามารถจัดทำแผนแม่บทชุมชนได้ทั้งสิ้น 36 ตำบล คือ

อำเภอเมือง

1. แผนแม่บทชุมชนตำบลเกาะเทโพ
2. แผนแม่บทชุมชนตำบลหนองไผ่แบน
3. แผนแม่บทชุมชนตำบลน้ำซึม
4. แผนแม่บทชุมชนตำบลหาดทอง
5. แผนแม่บทชุมชนตำบลหนองแก
6. แผนแม่บทชุมชนตำบลหนองเต่า

อำเภอหนองขาหย่าง

1. แผนแม่บทชุมชนตำบลท่าโพ
2. แผนแม่บทชุมชนตำบลดงขวาง
3. แผนแม่บทชุมชนตำบลหนองไผ่
4. แผนแม่บทชุมชนตำบลดอนกลอย
5. แผนแม่บทชุมชนตำบลหมกแถว
6. แผนแม่บทชุมชนตำบลหลุมเข้า
7. แผนแม่บทชุมชนตำบลหนองขาหย่าง

อำเภอหนองฉาง

1. แผนแม่บทชุมชนตำบลอุทัยเก่า

อำเภอทัพทัน	2. แผนแม่บทชุมชนตำบลทุ่งพง
	1. แผนแม่บทชุมชนตำบลหนองสระ
	2. แผนแม่บทชุมชนตำบลโคกหม้อ
	3. แผนแม่บทชุมชนตำบลหนองกลางดง
	4. แผนแม่บทชุมชนตำบลหนองยายดา
อำเภอสว่างอารมณ์	5. แผนแม่บทชุมชนตำบลหนองกระทุ่ม
	1. แผนแม่บทชุมชนตำบลบ่อทราย
อำเภอห้วยคต	2. แผนแม่บทชุมชนตำบลพลวงสองนาง
	1. แผนแม่บทชุมชนตำบลสุขฤทัย
	2. แผนแม่บทชุมชนตำบลห้วยคต
อำเภอลานสัก	3. แผนแม่บทชุมชนตำบลทองหลาง
	1. แผนแม่บทชุมชนตำบลลานสัก
	2. แผนแม่บทชุมชนตำบลระบำ
	3. แผนแม่บทชุมชนตำบลป่าอ้อ
	4. แผนแม่บทชุมชนตำบลทุ่งนางาม
	5. แผนแม่บทชุมชนตำบลน้ำรอบ
อำเภอบ้านไร่	6. แผนแม่บทชุมชนตำบลประดู่ยืน
	1. แผนแม่บทชุมชนตำบลทัพหลวง
	2. แผนแม่บทชุมชนตำบลห้วยแห้ง
	3. แผนแม่บทชุมชนตำบลวังหิน
	4. แผนแม่บทชุมชนตำบลบ้านใหม่คลองเคียน
	5. แผนแม่บทชุมชนตำบลคอกควาย

และได้รับการสนับสนุนทางด้านวิชาการจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ในการจัดแจ้ง
สภาองค์กรชุมชน ได้จำนวนทั้งสิ้น 31 สภา คือ

อำเภอเมือง	1. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเต่า
	2. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองแก
	3. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองไผ่แบน
	4. สภาองค์กรชุมชนตำบลหาดทอง
	5. สภาองค์กรชุมชนตำบลเกาะเทโพ

- อำเภอหนองขาหย่าง**
1. สมาองค์กรชุมชนตำบลหมกแกว
 2. สมาองค์กรชุมชนตำบลท่าโพ
 3. สมาองค์กรชุมชนตำบลห้วยรอบ
 4. สมาองค์กรชุมชนตำบลทุ่งผึ้ง
 5. สมาองค์กรชุมชนตำบลดอนกลอย
 6. สมาองค์กรชุมชนตำบลหลุมเข้า
 7. สมาองค์กรชุมชนตำบลหนองขาหย่าง
 8. สมาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลหนองขาหย่าง
 9. สมาองค์กรชุมชนตำบลหนองไผ่
 10. สมาองค์กรชุมชนตำบลดงขวาง

- อำเภอหนองฉาง**
1. สมาองค์กรชุมชนตำบลอุทัยเก่า
 2. สมาองค์กรชุมชนตำบลหนองนางนวล
 3. สมาองค์กรชุมชนตำบลบ้านเก่า
 4. สมาองค์กรชุมชนตำบลทุ่งพง

- อำเภอทัพทัน**
1. สมาองค์กรชุมชนตำบลโคกหม้อ
 2. สมาองค์กรชุมชนตำบลหนองยายดา
 3. สมาองค์กรชุมชนตำบลหนองกลางดง

- อำเภอลานสัก**
1. สมาองค์กรชุมชนตำบลประตูเย็น
 2. สมาองค์กรชุมชนตำบลทุ่งนางาม
 3. สมาองค์กรชุมชนตำบลน้ำรอบ

- อำเภอสว่างอารมณ์**
1. สมาองค์กรชุมชนตำบลสว่างอารมณ์
 2. สมาองค์กรชุมชนตำบลไผ่เขียว
 3. สมาองค์กรชุมชนตำบลหนองหลวง
 4. สมาองค์กรชุมชนตำบลบ่อทราย
 5. สมาองค์กรชุมชนตำบลพลวงสองนาง

- อำเภอห้วยคต**
1. สมาองค์กรชุมชนตำบลสุขฤทัย

เกิดศูนย์การเรียนรู้ได้ 23 ตำบล 24 ศูนย์ คือ

อำเภอเมือง

1 ตำบลเกาะเทโพ	ที่บ้าน นายสมพงษ์	จันทร์โอ	ทำราเขียว ราชาว, เกษตร
ผสมผสาน
	ที่บ้าน นายปรีชา	เส็งดี	เกษตรผสมผสาน, ศูนย์เฝ้า
ระวังอุบัติเหตุ

2	ตำบลหนองไผ่แบน	ที่บ้าน	นายมณฑล	ทองหาญ	เกษตรผสมผสาน, เห็ด, ราชเขียวราชว
3	ตำบลน้ำซึม	ที่บ้าน	นายศุภกิจ	สตัย	เกษตรผสมผสาน, น้ำส้มควันไม้
4	ตำบลหาดทอง	ที่บ้าน	นายไพโรจน์	เชตุใจ	เกษตรผสมผสาน
5	ตำบลหนองแก	ที่บ้าน	นายสำรวม	หอมจันทร์	เกษตรผสมผสาน, น้ำส้มควันไม้, ปุ๋ยน้ำ
6	ตำบลหนองเต่า	ที่บ้าน	นายประสิทธิ์	บุรวิชเกษตรกร	เกษตรผสมผสานแบบพออยู่พอกิน

อำเภอหนองขาหย่าง

1	ตำบลท่าโพ	ที่บ้าน	นายทูล	ว่องธัญกิจ	เกษตรผสมผสาน, ผัก, กบ
2	ตำบลดงขวาง	ที่บ้าน	นางกุหลาบ	มธุรส	เกษตรผสมผสาน, ผัก, ข้าว
3	ตำบลหนองไผ่	ที่บ้าน	นายชลอ	บุรณสมภพ	เกษตรผสมผสาน, ข้าว, กบ, ผัก
4	ตำบลดอนกลอย	ที่บ้าน	นายประกิจ	เชียวธัญกรรม	เกษตรผสมผสาน, ตู๋เย็นข้างบ้าน
5	ตำบลหมกแถว	ที่บ้าน	นายดิเรก	ธัญการ	เกษตรผสมผสาน, ปุ๋ยอินทรีย์, น้ำส้มควันไม้, ตู๋เย็นข้างบ้าน, ผัก, ปลา
6	ตำบลหลุมเข้า	ที่บ้าน	นางประภัสสร	โพธิส	เกษตรผสมผสาน, ตู๋เย็นข้างบ้าน, ผัก

อำเภอหนองฉาง

1	ตำบลอุทัยเก่า	ที่อบต. อุทัย เก่า			เกษตรผสมผสาน, ปุ๋ยอินทรีย์, น้ำส้มควันไม้, ตู๋เย็นข้างบ้าน, สิ่งแวดล้อม
2	ตำบลทุ่งพง	ที่บ้าน	นายพิชิต	สุวาส	เกษตรผสมผสาน

อำเภอทัพทัน

1	ตำบลหนองสระ	ที่บ้าน	นายอนุสรณ์	คำแสน	เกษตรผสมผสาน
2	ตำบลโคกหม้อ	ที่บ้าน	นายพรมมา	ทักษิณา	เกษตรผสมผสานแบบไร้นาสวนผสม
3	ตำบลหนองกลางดง	ที่บ้าน	นายประเสริฐ	แรงเขตรการ	เกษตรผสมผสาน
4	ตำบลหนองยายดา	ที่บ้าน	นายเดช	กลัดสี	เกษตรผสมผสาน
5	ตำบลหนองกระทุ่ม	ที่บ้าน	นายมานิตย์	แจ้งเขตรการ	เกษตรผสมผสาน, กบ

อำเภอสว่างอารมณ์

1 ตำบลบ่อทราย ที่บ้าน นางพันดี บุญกะเตื่อง วัฒนธรรม, บายศรี

อำเภอห้วยคต

1 ตำบลสุขฤทัย ที่บ้าน นายซ่ง บางบุญฤทธิ์ เกษตรผสมผสาน, น้ำส้ม
ควั่นไม้, ถ่าน

อำเภอลานสัก

1 ตำบลระบำ ที่บ้าน นายบัว ต้องมูล เกษตรผสมผสานแบบไร้หน้า
สวนผสม
2 ตำบลป่าอ้อ ที่บ้าน นายเพียรธรรม พันพงษ์พัฒน์ เกษตรผสมผสาน, ปู่
อินทรีย์

จากการขับเคลื่อนงานที่ผ่านมา ศูนย์ต่อสู้ความยากจนภาคประชาชน จังหวัดอุทัยธานี ได้เกิดผลสำเร็จของการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่น โดยมีการพัฒนากระบวนการทำงานที่มีความหลากหลาย ทั้งในเรื่องของการวางแผนขับเคลื่อนงานให้มียุทธศาสตร์การทำงานของจังหวัดโดยมีทีมงาน/คณะกรรมการที่มีการวางแผนร่วมกันในทีมงานจะประกอบด้วยฝ่ายรัฐ ฝ่ายองค์กรเอกชน และแกนนำชุมชนที่มาจากกลุ่ม / องค์กรต่าง ๆ เน้นการทำงานอย่างบูรณาการทุกฝ่าย มีการวางแผนงาน การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน มีส่วนร่วมรับรู้ปัญหา และหาทางแก้ไขปัญหา ร่วมกัน ถอดบทเรียนจากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา ค้นหาวิธีการ และแนวทางการทำงานใหม่ๆ พัฒนากระบวนการทำงานเชิงความรู้ร่วมกัน มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของทุกฝ่ายร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ ถักทอกิจกรรมในประเด็นการพัฒนาให้ครบทุกประเด็นในพื้นที่ ซึ่งจะทำให้ทุกฝ่ายมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแนวทางการทำงานโดยเฉพาะหน่วยงานทั้งหลาย เพราะจะทำให้เข้าใจ และมองเห็นภาพการทำงานระดับจังหวัด ร่วมกัน สร้าง และพัฒนาระบบการจัดการสู่การบูรณาการการทำงานร่วมกัน

เพื่อให้ศูนย์ต่อสู้ความยากจนภาคประชาชน จังหวัดอุทัยธานี และภาคีของจังหวัดอุทัยธานี สามารถขับเคลื่อนงาน และเชื่อมโยงขบวนการให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคความยากจน การพัฒนาสังคม และการอยู่ดีมีสุข จังหวัดอุทัยธานี และสามารถขยายผลไปสู่ตำบลอื่นๆ ทั่วทั้งจังหวัด จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน จาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ตามกิจกรรมที่เสนอมา

เป้าหมายของโครงการ

เน้นประสานความร่วมมือทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือกันในการแก้ปัญหาคความยากจน การพัฒนาสังคม และการอยู่ดีมีสุข โดยยึดแนวทางของผู้นำราชการจังหวัดอุทัยธานี นายชนม์ชื่น บุญญานุสาสน์ เน้นหนัก 4 ด้าน คือ น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม , พัฒนาแหล่งน้ำ , ส่งเสริมการท่องเที่ยว และ ส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใน

31 ตำบล โดยยึดพื้นที่ปฏิบัติการระดับตำบล และใช้ข้อมูลเป็นเครื่องมือให้ชุมชนวิเคราะห์ตนเอง และใช้เวทีการเรียนรู้แต่ละตำบลนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงปัญหา และหาทางแก้ไขด้วยตนเองภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งให้การศึกษาแบบต่อเนื่องด้วยระบบสื่อสิ่งพิมพ์ และวิทยุชุมชน

ทิศทาง

รวบรวมแกนนำ ชี้แจงทำความเข้าใจ และฝึกกำลังการทำงาน พัฒนาทีมงานให้เข้มแข็ง ด้วยกระบวนการพัฒนาที่หลากหลาย ประสานทุกภาคส่วนให้เข้ามาร่วมกระบวนการแก้ปัญหา และพัฒนาชุมชนร่วมกันใน 3 ระดับ คือ ระดับจังหวัด, ระดับอำเภอ และระดับตำบล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นโครงการนำร่อง บูรณาการทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนทุกภาคส่วน
2. เพื่อสร้างความเข้มแข็งตำบลต้นแบบผ่านกระบวนการสภาองค์กรชุมชน
3. เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ และถอดความรู้ใหม่ในการสร้างความเข้มแข็งของตำบลในด้าน น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม , พัฒนาแหล่งน้ำ , ส่งเสริมการท่องเที่ยว และ ส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. เพิ่มพื้นที่ขยายโดยการสนับสนุนงบประมาณจากท้องถิ่น
5. ผลักดันให้เกิดการจัดการข้อมูล และใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างเครือข่าย องค์กรชุมชน และ อบต. / เทศบาล
6. พัฒนาความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม ของกิจกรรมนำร่องที่เกิดจากการวิเคราะห์ข้อมูลของตำบล
7. เพื่อประสานทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอต่างๆ อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับห้วยขาแข้งมรดกโลก

แผนยุทธศาสตร์ของศูนย์ต่อสู้ความยากจนภาคประชาชน จังหวัดอุทัยธานี (ศตจ.ปชช.)

มีกรอบ 5 ด้าน คือ

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ข้อมูลผ่านเวทีสภาองค์กรชุมชน
2. การพัฒนาอาหารปลอดภัย และการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้เป็นที่ให้ความรู้ และพัฒนากระบวนการสื่อสิ่งพิมพ์ และวิทยุชุมชน
4. องค์กรการเงิน หรือทุนของชุมชน จะต้องมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับชุมชน

5. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระบวนการ
ปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนไม่ทำลาย และส่งเสริมให้ดีขึ้น

ประเด็นเป้าหมายในการทำงาน

ยุทธศาสตร์ 1 ชุมชนอยู่ดีมีสุข

1. เวทีการเรียนรู้ผ่านสภาองค์กรชุมชน
2. ศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. การศึกษาต่อเนื่องผ่านสิ่งพิมพ์และวิทยุชุมชน

ยุทธศาสตร์ 2 ชีวิตปลอดภัย

1. เกษตรปลอดภัย ใช้จ่ายอย่างประหยัด ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้
2. ตู้นั่นข้างบ้าน กินทุกอย่างที่ปลูก ปลูกทุกอย่างที่กิน
3. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ปลูกป่าครอบครัว ลดภาวะโลกร้อน
4. วิสาหกิจชุมชน

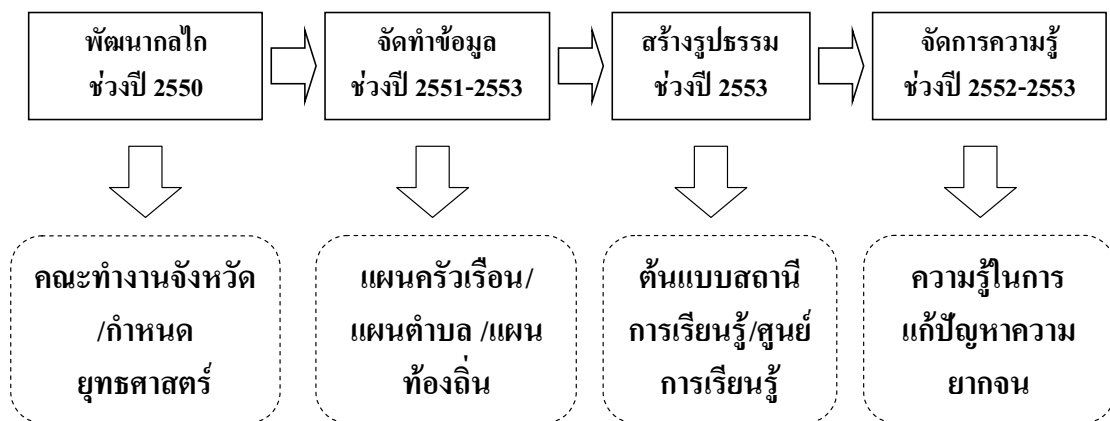
ยุทธศาสตร์ 3 การจัดการ ความรู้

1. กระบวนการพัฒนาความรู้คณะทำงาน
2. การเสริมวิชาการผ่านเวทีตำบล
3. สนับสนุนข้อมูลให้ชุมชน
4. สัมมนาสัญจร

บทที่ 1

พัฒนาการโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และการอยู่ดีมีสุข จังหวัดอุทัยธานี

“ความยากจน” เปรียบเสมือนโรคภัยที่ไม่มีใครอยากเข้าใกล้ ความจนทำให้ตกอยู่ในภาวะจนใจ จนทรัพย์ จนโอกาส และจนปัญญา หมดหนทางหลุดพ้นจากความจน การแก้ปัญหาความยากจนจึงเป็นการมองอย่างรอบด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ให้เห็นความเป็นจริงของสาเหตุที่ทำให้เกิดความจน แล้วแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ซึ่งสาเหตุความยากจนมีปัจจัยเงื่อนไขที่แตกต่างกันออกไป พัฒนาการกระบวนการแก้ปัญหาความยากจน ภายใต้ชื่อโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และการอยู่ดีมีสุข จังหวัดอุทัยธานี ตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา เริ่มตั้งแต่ เดือนกันยายน พ.ศ. 2551 – เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2553 จังหวัดอุทัยธานี มีพัฒนาการสำคัญๆ 4 ช่วง คือ

แผนภาพพัฒนาการแก้จนคนอุทัยฯ

1. พัฒนากลไก (ปี 2551 - 2552) พัฒนาการแก้จนของคนอุทัยฯ เน้นการค้นหาคณะทำงานที่มีตัวแทนจากหลายภาคส่วน ทั้งแกนนำชุมชน กลุ่ม องค์กร นักวิชาการ เจ้าหน้าที่รัฐ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการเกษียณอายุ เข้ามาร่วมเป็นคณะทำงาน ซึ่งมีพัฒนาการ 2 ช่วง คือ ช่วงแรก เน้นการสรรหาคณะทำงานจังหวัด คณะกรรมการอำเภอ คณะทำงานตำบล เพื่อสร้างกลไกการทำงานในตำบล ซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิบัติการแก้จนของโครงการฯ ช่วงที่สอง เน้นการพัฒนากลไกตำบล ให้สามารถขับเคลื่อนการสร้างรูปธรรมการแก้ปัญหาความยากจน ยกระดับกลไกตำบลให้เป็นสภาของชุมชน มีการจัด แอ้งจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน 32 ตำบล และพัฒนาเป็น 52 ตำบลในปัจจุบัน และกำลังขยายผลเพิ่มขึ้นเป็น 55 ตำบล

2. จัดทำข้อมูล (ปี 2551 - 2553) ซึ่งเป็นการยกระดับข้อมูลชุมชนจากการคาดคะเนด้วยประสบการณ์ ความรู้สึก เป็นข้อมูลที่มีความชัดเจนบนฐานความเป็นจริง ด้วยกระบวนการบัญชีครัวเรือน ที่มีการขับเคลื่อนร่วมกันตั้งแต่ครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น ทำให้เกิดแผนการจัดการครัวเรือน ตั้งแต่การรู้รายรับ รายจ่ายของครอบครัว ปรับพฤติกรรม ลด ละ เลิก อบายมุข ปรับเปลี่ยนอาชีพให้สอดคล้องกับทุนที่ตนเองมีอยู่ ลดต้นทุนสารเคมีทางการเกษตร ลดรายจ่าย ด้วยการทำเองใช้เอง เช่น น้ำยาเอนกประสงค์ ยาสระผม พิมเสนน้ำ สบู่ ฯลฯ ตู๋เย็นข้างบ้าน (สร้างแหล่งอาหารใกล้บ้าน เช่น ปลูกผักสวนครัว เลี้ยงไก่ ฯลฯ) **เกิดแผนจัดการตำบล** ที่มาจากการสำรวจข้อมูล 60% ของตำบล มาเปรียบเทียบกับข้อมูลบัญชีครัวเรือน วิเคราะห์สังเคราะห์ร่วมกันกำหนดเป็นแผนตำบล ผลักดันให้เกิดการประสานแผนตำบล กับแผน อบต.

3. สร้างรูปธรรมแก่น (ปี 2552 - 2553) เน้นการพัฒนาต้นแบบการแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ตั้งแต่ บุคคล กลุ่ม ตำบล ซึ่งสถานี่การเรียนรู้ / ศูนย์การเรียนรู้ทุกแห่ง เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิตอยู่ในวิถีชีวิต มีสถานี่การเรียนรู้ 9 สถานี่ คือ 1) สถานี่คนต้นแบบการใช้บัญชีครัวเรือนจัดการครอบครัว 2) สถานี่ 1 หลุม 5 ต้น 3) สถานี่การเรียนรู้ส้มโอปลอดสาร 4) สถานี่การเรียนรู้ผ้าทอลายโบราณ 5) สถานี่การเรียนรู้เตาอบแสงอาทิตย์ และถ่านแท่ง 6) สถานี่การเรียนรู้แผนที่แผ่นดิน (บ้านปายน้ำเงิน) 7) สถานี่การเรียนรู้ลดรายจ่ายด้วยผงซักฟอกสูตรประหยัด 8) สถานี่การเรียนรู้น้ำส้มควันไม้ 9) สถานี่การเรียนรู้สวัสดิการชุมชน และศูนย์การเรียนรู้ตำบล 52 ตำบล ทั้งสถานี่การเรียนรู้ และศูนย์การเรียนรู้ เปรียบเสมือนห้องเรียนที่เปิดกว้างให้ทุกคนได้เข้าไปเรียนรู้ตามความสนใจ นอกจากนี้ยังเป็นห้องทดลองที่มีการปฏิบัติแล้วซ้ำอีกจากการดำรงชีวิตอย่างต่อเนื่อง

4. การจัดการความรู้ชุมชน (ช่วงปี 2552 - 2553) จากการดำเนินการแก้ปัญหาความยากจน ทำให้เห็นความรู้ของชุมชนหลากหลาย แต่อยู่อย่างกระจัดกระจาย ขาดการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบให้สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในช่วงนี้จึงเน้นการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนารูปธรรมแก่นของครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งทำให้เห็นความรู้ของชุมชนตั้งแต่ความรู้ระดับ **ทักษะเทคนิค** ซึ่งเป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น การทำนา การพัฒนาพันธุ์ข้าวปลูก การเพาะเห็ด การทำปุ๋ยอินทรีย์ การทำน้ำยาเอนกประสงค์ ฯลฯ ซึ่งจากความรู้เชิงเทคนิคยกระดับเป็น **ความรู้เชิงปฏิบัติการ** ที่นำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาความยากจน สร้างความเปลี่ยนแปลงในชุมชน เช่น การจัดทำบัญชีครัวเรือนสู่การจัดการตนเอง ตั้งแต่การจัดการครัวเรือน การจัดการชุมชน และการจัดการท้องถิ่น การลดปลดหนี้ เกษตรอินทรีย์ เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาสภาองค์กรชุมชนให้เป็นกลไกการจัดการตนเอง การสร้างตำบลเข้มแข็ง เป็นต้น ซึ่งจากการปฏิบัติการลองผิดลองถูกของชุมชนกลั่นกรองเป็น **ความรู้ระดับแนวคิด** ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดร่วมกันของชุมชน คือ “การพึ่งตนเอง” **เกิดถอดความรู้** คนต้นแบบบัญชีครัวเรือน และถอดความรู้ตำบลเข้มแข็ง ซึ่งในช่วงนี้เป็นการเริ่มต้นการจัดการความรู้โดยชุมชน

บทที่ 2

สรุปการดำเนินกิจกรรมโครงการ

สรุปการดำเนินกิจกรรมโครงการ ตั้งแต่เดือนกันยายน 2552 – สิงหาคม 2553

กิจกรรม	ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ
เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	เวทีแลกเปลี่ยน 12 ครั้ง	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์
ประสานความร่วมมือ	เกิดแผนตำบล 32 ตำบล	วิเคราะห์ข้อมูลเป็นแผนตำบล
ติดตามสนับสนุน	พัฒนาแกนนำสภากา 3,493 / บัญชีครัวเรือน 1,595	พัฒนาแกนนำขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตำบล / วิทยากรบัญชีครัวเรือน
สื่อเผยแพร่ วิทยุ หนังสือพิมพ์	จัดทำบัญชีครัวเรือน 1,595 ชุด	เกิดการจัดการครัวเรือนจากข้อมูล
พัฒนาวิชาการชาวบ้าน	หนังสือพิมพ์ประชาชน 11 ฉบับ 3,600 เล่ม / วิทยุชุมชน 11 สถานี	สื่อเผยแพร่ข้อมูลความเคลื่อนไหวชุมชน
กระบวนการบัญชีครัวเรือน	ศูนย์การเรียนรู้ 31 ตำบล	ศูนย์การเรียนรู้ 5 ประเด็น เกษตรอินทรีย์ทอผ้า/เศรษฐกิจพอเพียง/ พลังงานลดรายจ่าย
พัฒนาศูนย์การเรียนรู้		

แผนภาพสรุปการดำเนินกิจกรรมโครงการตั้งแต่เดือนกันยายน 2552 – สิงหาคม 2553

สรุปรายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรมโครงการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2552 – มีนาคม 2553

กิจกรรม	ผลที่เกิดขึ้นปริมาณ	ผลที่เกิดขึ้นเชิงคุณภาพ
1. จัดสัมมนาสำรวจทำความเข้าใจ และให้ความรู้คณาจารย์ และตัวแทนตำบล	- มีการสัมมนาสำรวจทำความเข้าใจ และให้ความรู้คณาจารย์ และตัวแทนตำบล จำนวน 50 คน	- จากการสัมมนาสำรวจครั้งนี้คณาจารย์ทุกท่านให้ความสนใจในโครงการ - ได้รับความรู้จากการแลกเปลี่ยนพูดคุย และสรุปบทเรียน
2. เวทีแลกเปลี่ยนประจำเดือนของ 31 องค์การ ระดับตำบล 18 เดือน โดยใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์	- เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลชุมชนประจำเดือนร่วมกัน 35 องค์การ จำนวน 18 ครั้ง (ไม่รวมการประชุมเฉพาะกิจ) - เกิดการประชุมระดับตำบล 35 ตำบล ๆ ละ 18 ครั้ง (รวม 630 ครั้ง) - เกิดแผนตำบล 31 ตำบล	- เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การขับเคลื่อนการทำงาน 35 องค์การ - ติดตามข้อมูลสถานการณ์ความเคลื่อนไหวการขับเคลื่อนภายในตำบล - เกิดการวิเคราะห์ข้อมูลบัญชีครัวเรือนยกระดับเป็นแผนตำบล - เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกำหนดทิศทางการแก้ปัญหาด้วยตนเองจากฐานข้อมูลของชุมชน
3. ประชุมประจำเดือนของ คณาจารย์จังหวัด 2 เดือน / ครั้ง รวม 9 ครั้ง	- มีการประชุมประจำเดือนของคณาจารย์จังหวัด ครั้ง ละประมาณ 60 คน จำนวน 18 ครั้ง - มีการประชุมประจำเดือนของคณาจารย์จังหวัด และประธานสภาองค์กรชุมชน 35 ตำบล ครั้งละประมาณ 60 คน จำนวน 18 ครั้ง (ทุกวันที่ 7 ของเดือน)	- เกิดการประชุมประจำเดือนอย่างต่อเนื่อง ทำความเข้าใจเป้าหมายทิศทางการขับเคลื่อนงานในแต่ละพื้นที่ร่วมกัน - ติดตามความก้าวหน้า กระตุ้นให้เกิดการขับเคลื่อนในระดับตำบล - พุดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่

กิจกรรม	ผลที่เกิดขึ้นเชิงปริมาณ	ผลที่เกิดขึ้นเชิงคุณภาพ
4. ประชุมประสานงานกับส่วนกลาง	- คณะทำงานจังหวัด / อำเภอ และตำบล มีการประชุมประสานงานกับส่วนกลาง (สกว. , พอช. และ สสส.) อย่างต่อเนื่อง (16 พ.ย.52 , 2 ธ.ค.52 , 7-18 ธ.ค.52 , 12 ม.ค.53 , 4 – 6 ส.ค.53 เป็นต้น)	- เกิดการประชุมประสานงานกับส่วนกลาง (สกว. , พอช. และ สสส.) อย่างต่อเนื่อง - เกิดความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการทุกฝ่าย และส่งคณะทำงานจังหวัด / อำเภอ ไปร่วมกับส่วนกลาง เพื่อเกิดความรู้และได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันมาก
5. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ และติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ของคณะกรรมการดำเนินงานระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล	- มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ และติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ของคณะทำงานระดับจังหวัด / อำเภอ และตำบล ที่จังหวัด คือ ประชุมกับผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อรายงานความก้าวหน้าของงานโครงการ 1 ครั้ง (วันที่ 6 พ.ย.52 ประมาณ 70 คน) และประชุมสรุปงานครบ 1 ปี 1 ครั้ง	- เกิดการทำความเข้าใจในการดำเนินโครงการร่วมกันทุกฝ่าย - เกิดการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของคณะทำงานจังหวัด อำเภอ และตำบล - เกิดการสนับสนุนงานจากภาคีส่วนต่างๆ ในจังหวัด - เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้อมูลต่างๆในจังหวัด
6. ประชุมระดับอำเภอ 8 อำเภอ ละ 1 ครั้ง ประกอบด้วย ผู้ประสานงาน / ตัวแทนจังหวัด / ตัวแทนอำเภอ / แกนนำตำบล และข้าราชการ	- ประชุมระดับอำเภอ 8 อำเภอ ละ 1 ครั้ง ประกอบด้วย ผู้ประสานงาน / ตัวแทนจังหวัด / ตัวแทนอำเภอ / แกนนำตำบล และข้าราชการ รวมประมาณ 22 คน / อำเภอ รวม 176 คน	- มีความเข้าใจโครงการ และติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของคณะทำงานจังหวัด อำเภอ และตำบล - มีการสนับสนุนงานจากภาคีส่วนต่างๆ ในจังหวัด - เกิดความสามัคคี - มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้อมูลต่างๆในจังหวัด
7. จัดทำข้อมูลเป็นแผนพลิกเพื่อประกอบในการประชุม และใช้แนะนำองค์กรให้กับ 31 ตำบล	- มีการจัดทำข้อมูลเป็นแผนพลิกเพื่อประกอบในการประชุม และใช้แนะนำองค์กรให้กับตำบลในโครงการจำนวน 31 ตำบล	- มีผลึกเพื่อประกอบในการประชุม และใช้แนะนำองค์กรให้กับตำบล โดยทำเป็นไวนิล จำนวน 31 ชุด ให้กับตำบลในโครงการ

กิจกรรม	ผลที่เกิดขึ้นเชิงปริมาณ	ผลที่เกิดขึ้นเชิงคุณภาพ
8. ฝึกอบรมองค์การชุมชนให้ใช้ข้อมูลภาวะที่และประสานแผนกับ อบต. จำนวน 31 ตำบล	- มีการฝึกอบรมองค์การชุมชนให้ใช้ข้อมูลภาวะที่และประสานแผนกับ อบต. จำนวน 31 ตำบล - มีการจัดทำแผนชุมชน - มีการรับรองสถานภาพชุมชน	- มีการฝึกอบรมองค์การชุมชนให้ใช้ข้อมูลภาวะที่และประสานแผนกับ อบต. จำนวน 31 ตำบล - เกิดการประชุมเพื่อปรึกษาหารือในชุมชน เพื่อแก้ปัญหาในชุมชน - เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลต่างๆในชุมชน
9. สาริิตการผลิตอาหารปลอดภัยและผักเพื่อสุขภาพ โดยการคัดเลือกตำบลจากตำบลขยายจำนวน 8 ตำบล	- สาริิตการผลิตอาหารปลอดภัย และผักเพื่อสุขภาพโดยการคัดเลือกตำบลจากตำบลขยาย จำนวน 8 ตำบล คือ ■ ตำบลอุทัยเก่า ■ ตำบลหนองไผ่ ■ ตำบลหมกแกว ■ ตำบลท่าโพ ■ ตำบลบ้านเก่า ■ ตำบลดงขวาง ■ ตำบลโคกหม้อ ■ ตำบลหนองไผ่แบน - อบรมการปรับเปลี่ยนวิถีการผลิต - สนับสนุนพันธุ์ข้าว อุปกรณ์	- มีการสาริิตการผลิตอาหารปลอดภัย และผักเพื่อสุขภาพโดยการคัดเลือกตำบลจากตำบลขยาย จำนวน 8 ตำบล - มีการอบรมการปรับเปลี่ยนวิถีการผลิต - มีการสนับสนุนพันธุ์ข้าว อุปกรณ์

กิจกรรม	ผลที่เกิดขึ้นเชิงปริมาณ	ผลที่เกิดขึ้นเชิงคุณภาพ
10. สนับสนุนอุปกรณ์ (กระดาน แผ่นพลิก เตาผลิตน้ำส้มควันไม้ ตัวอย่าง ยา – ปุ๋ย ฯลฯ) แก่ ศูนย์สาธิต	- มีการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เช่น กระดาน แผ่น พลิก เตาผลิตน้ำส้มควันไม้ ตัวอย่าง ยา-ปุ๋ย ฯลฯ แก่ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน - เกิดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง น้ำส้มควันไม้ จำนวน 8 สถานี - เกิดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง สถานีลดรายจ่ายใน ครัวเรือน จำนวน 17 สถานี - เกิดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ผ้าทอลายโบราณ จำนวน 1 ตำบล - เกิดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 ตำบล - เกิดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เตาอบแสงอาทิตย์ และถ่าน แท่ง จำนวน 1 ตำบล - เกิดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ส้มโอ จำนวน 1 ตำบล - เกิดกิจกรรมลดละเลิกสารเคมี (ปุ๋ย + พันธุ์ข้าว) จำนวน 9 ตำบล มีการผลิตถ่านปลอดภัย และน้ำส้ม ควันไม้เพื่อใส่แมลง และปุ๋ยอินทรีย์เกือบทุกตำบล	- เกิดการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้สามารถถ่ายทอดความรู้ ได้จริง - เกิดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง น้ำส้มควันไม้ - เกิดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง สถานีลดรายจ่ายในครัวเรือน - เกิดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ผ้าทอลายโบราณ - เกิดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง - เกิดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เตาอบแสงอาทิตย์ และถ่านแท่ง - เกิดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ส้มโอ

กิจกรรม	ผลที่เกิดขึ้นเชิงปริมาณ	ผลที่เกิดขึ้นเชิงคุณภาพ
11. กระบวนการให้ความรู้แบบต่อเนื่อง โดยวิทยุชุมชน 18 เดือน	- มีกระบวนการให้ความรู้แบบต่อเนื่องกับตำบลต่างๆ ในโครงการโดยวิทยุชุมชน จำนวน 40 ตำบล 8 อำเภอ รวม 10 สถานี ระยะเวลา 18 เดือน	- มีการประสานวิทยุชุมชนในพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ในโครงการ - เกิดการเรียนรู้ในการจัดหาข้อมูลทั้งจากเอกสารสิ่งพิมพ์ บุคคลเพื่อถ่ายทอดข้อมูลความรู้
12. สนับสนุนให้มีการปลูกป่าครอบครัวเพื่อลดภาวะโลกร้อน และปลูกพืชหลายระดับ (สิ่งแวดล้อมศึกษา)	- จัดหาพันธุ์ไม้โตเร็ว และไม้กินได้ให้สมาชิกดำเนินการ จำนวน 33 ตำบล รวมทั้งสิ้น 13,087 ต้น - สนับสนุนให้มีการปลูกป่าครอบครัวเพื่อลดภาวะโลกร้อน และปลูกพืชหลายระดับ (สิ่งแวดล้อมศึกษา)	- มีการจัดหาพันธุ์ไม้โตเร็ว และไม้กินได้ให้สมาชิก ดำเนินการ - มีการสนับสนุนให้มีการปลูกป่าครอบครัวเพื่อลดภาวะโลกร้อน และปลูกพืชหลายระดับ (สิ่งแวดล้อมศึกษา)
13. โครงการแผนที่แผ่นดิน 2 ตำบล มีกิจกรรม จัดป้ายประจำบ้าน อย่างน้อย 100 ป้าย	- มีการจัดทำแผนที่แผ่นดิน (บ้านป้ายนำเงิน) จำนวน 27 ตำบล จำนวนทั้งสิ้น 260 ป้าย	- ทำให้ทราบที่ตั้งของบ้านต่างๆ ที่สำคัญในตำบล เช่น ศูนย์ การเรียนรู้ และวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น - กระตุ้นให้คนในชุมชนเกิดความต้องการพัฒนาปรับปรุง แปลงปลูกผักปลอดสาร และหันมารับประทานผักปลูกเอง เกือบทุกตำบล - เกิดการติดตามตรวจเยี่ยมให้กำลังใจ และสนับสนุน สาร ๗ เล่มลงสาริตด้วย
14. ผลิตหนังสือพิมพ์ “ประชาธิปไตย” เพื่อใช้เป็นการให้การศึกษา แบบต่อเนื่อง 2 เดือนนับ รวม 9 ฉบับ	- ผลิตหนังสือพิมพ์ “ประชาธิปไตย” ทุกๆ 2 เดือน ครั้งละ 1,200 เล่ม รวม 11 ฉบับ จำนวน 13,200 เล่ม	- มีการประสานนักทำสื่อและนักวิชาการ เพื่อหาบทความ - เกิดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของชุมชน และเป็นเวทีขึ้น ชุมชนต้นแบบสร้างกำลังใจในการทำงานและกระตุ้นให้คน อื่นเกิดความสนใจ

กิจกรรม	ผลที่เกิดขึ้นเชิงปริมาณ	ผลที่เกิดขึ้นเชิงคุณภาพ
15. สนับสนุนกิจกรรมในตำบลต้นแบบให้มีความสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ ตำบลละอย่างน้อย 1 กิจกรรม	- มีการสนับสนุนกิจกรรมในตำบลต้นแบบ ให้มีความสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ ตำบลละอย่างน้อย 1 กิจกรรม / ตำบล จำนวน 12 ตำบล คือ - ตำบลหาดทอง เศรษฐกิจพอเพียง หมู่บ้านสีเขียว - ตำบลเกาะเทโพ การแปรรูปปลาเพื่อเป็นอาหาร - ตำบลจางวาง การผลิตข้าวเพื่อบริโภค - ตำบลหลุมเข้า การทำธุรกิจแบบพึ่งพาตนเอง - ตำบลหมกแกว ปู่หมักชีวภาพ สารไล่แมลงชนิดชนิดต่างๆ - ตำบลทำโพ การปลูกข้าวเพื่อบริโภค - ตำบลทุ่งพิง การทำวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้มีรายได้เสริม - ตำบลหนองไผ่ การสาธิต การทำ 1 หลุม 5 ต้น ไม่จนไม่ยาก - ตำบลห้วยรอบ การเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นโปรตีน - ตำบลอุทัยเก่า การปลูกผักปลอดภัยในบ้าน - ตำบลโคกหม้อ เกษตรพอเพียง - ตำบลโคกหม้อ ลดรายจ่ายในครัวเรือน ผ้าทอลายโบราณ - ตำบลบ่อยาย ข้าวปลอดภัย ผักปลอดภัย	- มีกิจกรรมในตำบลต้นแบบ ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ ตำบลละอย่างน้อย 1 กิจกรรม / ตำบล จำนวน 12 ตำบล - สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ได้ - สามารถนำความรู้มาศึกษาดูงานในตำบลได้

กิจกรรม	ผลที่เกิดขึ้นเชิงปริมาณ	ผลที่เกิดขึ้นเชิงคุณภาพ
16. โครงการฟื้นฟูชีวิตครอบครัว จำนวน 500 ครอบครัว ทำบัญชีครอบครัว 4 เดือน ได้กระปุกออมสินส่งเสริมการออม	- มีการทำโครงการฟื้นฟูชีวิตครอบครัว โดยการบินทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 30 ตำบล รวม 1,595 ครอบครัว	- เกิดการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการทำบัญชีครัวเรือน ตั้งแต่การจดบันทึกรายจ่ายในครอบครัว วิเคราะห์ข้อมูลครัวเรือน นำสู่การวางแผนจัดการครัวเรือนด้วยตนเอง - เกิดการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่นในการกำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองจากฐานข้อมูลบัญชีครัวเรือนวิเคราะห์ยกระดับเป็นแผนตำบล
17. สัมมนาวิชาการ 1 คน X 18 เดือน	- มีการสนับสนุนวิชาการ 1 คน	- โครงการมีนักวิชาการร่วมงาน ให้คำปรึกษา ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลเสนอมุมมองที่กว้างขึ้น
18. นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยมาให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลกับทางโครงการ และประชาชน	- ประสานงานนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยมาให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลกับทางโครงการ และประชาชน 3 เดือน / 1 ครั้ง 1 คน (ดร.พุทธรชาติ ชุณสาคร)	- นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยมาให้คำปรึกษา ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลโครงการ

บทที่ 3

กลไกการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาความยากจน

การขับเคลื่อนงานของจังหวัดอุทัยธานีเป็นการทำงาน โดยบูรณาการงานของภาคประชาชนที่ดำเนินการอยู่ในขณะ ได้แก่ สภาองค์กรชุมชน สภาพัฒนาการเมือง ซึ่งโครงการความร่วมมือการแก้ไขปัญหาความยากจนฯ ผ่านกลไกของสภาองค์กรชุมชนตำบล ที่เพิ่มขึ้นจาก 31 ตำบล ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 48 ตำบล ใน 8 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมือง จำนวน 6 ตำบล คือ ตำบลหนองเต่า ตำบลหนองแก ตำบลหนองไผ่แบน ตำบลหาดทอง ตำบลเกาะเทโพ ตำบลหนองพังค่า อำเภอหนองขาหย่าง จำนวน 10 ตำบล คือ ตำบลหมกแกว ตำบลท่าโพ ตำบลห้วยรอบ ตำบลทุ่งพึ่ง ตำบลดอนกลอย ตำบลหลุมเข้า ตำบลหนองขาหย่าง เทศบาลตำบลหนองขาหย่าง ตำบลดงขวาง ตำบลหนองไผ่ อำเภอหนองฉาง จำนวน 4 ตำบล คือ ตำบลอุทัยเก่า ตำบลหนองนางนวล ตำบลบ้านเก่า ตำบลทุ่งพง อำเภอทัพทัน จำนวน 9 ตำบล คือ ตำบลโคกหม้อ ตำบลหนองยายดา ตำบลหนองกลางดง ตำบลหนองกระทุ่ม ตำบลเขาขี้ฝอย ตำบลหนองสระ ตำบลทุ่งนาไทย ตำบลทัพทัน ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอลานสัก จำนวน 4 ตำบล คือ ตำบลน้ำรอบ ตำบลประดู่เย็น ตำบลทุ่งนางาม ตำบลลานสัก อำเภอสว่างอารมณ์ จำนวน 5 ตำบล คือ ตำบลสว่างอารมณ์ ตำบลไผ่เขียว ตำบลหนองหลวง ตำบลบ่อยาย ตำบลพลวงสองนาง อำเภอบ้านไร่ จำนวน 8 ตำบล คือ ตำบลห้วยแห้ง ตำบลหนองจอก ตำบลหนองบ่มกล้วย เทศบาลตำบลเมืองการุ้ง ตำบลบ้านไร่ ตำบลบ้านบึง ตำบลวังหิน ตำบลบ้านใหม่ คลองเคียน และ อำเภอห้วยคต จำนวน 2 ตำบล คือ ตำบลสุขฤทัย ตำบลห้วยคต และกำลังขยายต่อไปให้ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี การผลักดันให้เกิดการแก้ปัญหาความยากจน เป็นการทำงานร่วมกันของกลไกการทำงานหลายส่วน เมื่อมีกลไกการทำงานในพื้นที่ จึงดำเนินการต่อยอดฐานการทำงาน โดยมีเครื่องมือที่เสริมประเด็นเนื้อหาของการทำงาน เน้นการจัดทำข้อมูลตำบลด้วยบัญชีครัวเรือน ทำให้คณะทำงานของจังหวัดมีเครื่องมือสำหรับทำงานเพิ่มเติม

1. กลไกการทำงานของจังหวัดประกอบด้วย 4 ชุด คือ

1) คณะทำงานชุดบริหาร (คณะผู้อาวุโส) และคณะทำงานจังหวัด องค์ประกอบของคณะทำงานชุดบริหารเป็นคณะบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์การทำงานพัฒนา การบริหารโครงการ โดยคณะทำงานชุดบริหารจะเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการเป็นคณะกรรมการ คณะทำงานหลายตำแหน่ง ทำให้สามารถมองภาพรวมของการพัฒนาประเทศ การพัฒนาจังหวัดได้อย่างครอบคลุม เพราะมีโอกาสประชุมกับหน่วยงานต่างๆ

2) คณะทำงานจังหวัด เป็นประธานที่ประชุม โดยตำแหน่งหรือตัวแทนจากสภาตำบล คณะทำงานจังหวัดที่เป็นตัวแทนจากทุกตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบการขับเคลื่อนงานการเก็บข้อมูลบัญชีครัวเรือนของพื้นที่ตำบลตนเอง และเป็นต้นแบบการทำบัญชีครัวเรือน มีหน้าที่ติดตามการทำงาน

โครงการต่าง ๆ ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการในพื้นที่ คณะทำงานชุดนี้จะมีแกนนำชาวบ้านในพื้นที่เป็นทีมงานในการทำงานระดับตำบลของตนเอง

3) คณะทำงานเสริมประกอบด้วยบุคคล 2 ชุด ได้แก่ คณะทำงานอำเภอ และคณะทีมวิชาการ

- คณะทำงานอำเภอ ตัวแทนมาจากแต่ละอำเภอจะมีคณะทำงานอำเภอ ทำหน้าที่ติดตามการทำงานและขับเคลื่อนงานในอำเภอของตนเองอีกด้วย ซึ่งคณะทำงานอำเภอมาจากคณะทำงานจังหวัดที่เน้นการทำงานเฉพาะพื้นที่เล็กลง เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะมีความใกล้ชิดกัน พื้นที่การติดต่อประสานงานก็มีขนาดเล็กลง ประเด็นปัญหาและการแก้ไขจะมีความเด่นชัดยิ่งขึ้น

- ทีมวิชาการจังหวัด ทำหน้าที่เพิ่มเติมความรู้ให้กับคณะทำงานและชุมชน โดยจะทำหน้าที่รวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ และถ่ายทอดความรู้ต่อภายในจังหวัด ซึ่งอาจให้คำแนะนำ เดินทางไปชี้แจงเพิ่มเติมความรู้ให้กับตำบลที่ร้องขอ หรือมีประเด็นงานเกี่ยวกับความรู้สำคัญ ๆ ที่เป็นประโยชน์เชิงยุทธศาสตร์ของการทำงาน

4) สภาองค์กรชุมชน เป็นกลไกการทำงานแต่ละตำบล ผสมผสานกันระหว่างผู้นำทาง การ คือ กำนัน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำธรรมชาติ คือ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ และผู้อาวุโสของตำบล ที่เป็นคณะทำงานตามกลไกของสภาองค์กรชุมชน เมื่อสภาองค์กรชุมชนตำบล มีคนทำงานที่ได้รับการยอมรับจากชุมชน และมีกิจกรรมการประชุมของตำบล ทำให้เกิดกลุ่มแกนนำและชาวบ้านที่ดำเนินการทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน การแก้ไขปัญหาความยากจนฯ เป็นการบูรณาการการทำงานของพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี

กลไกการทำงานทั้ง 4 ชุด เป็นกลไกการทำงานที่เน้นการพัฒนาคน ปรับเปลี่ยนวิถีคิดจาการคอยความช่วยเหลือจากคนอื่น ให้ลุกขึ้นมากำหนดชีวิตตนเองบนฐานข้อมูลความจริงของตนเอง กำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน หน่วยสำคัญในการสร้างรูปธรรมการเปลี่ยนแปลงจึงอยู่ในระดับตำบลเป็นหลัก โดยกลไกชุดอื่นๆ เป็นกลไกหนุนเสริมให้เกิดรูปธรรมการแก้ปัญหาความยากจนในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น

2. เครือข่ายตำบล สู่ สภาองค์กรชุมชน

การไม่ยอมจำนนต่อปัญหาของคนในชุมชนทำให้เกิดการรวมกลุ่มหลายประเด็น เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเกษตร กลุ่มแปรรูป กลุ่มฌาปนกิจ กองทุนสวัสดิการชุมชน กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มเลี้ยงหมู ฯลฯ แกนนำหนึ่งคนอาจจะเป็นสมาชิกมากกว่าหนึ่งกลุ่ม ซึ่งการรวมกลุ่มของชุมชนนั้นมีทั้งการรวมกลุ่มโดยรัฐจัดตั้ง ชุมชนจัดตั้ง ในหลายรูปแบบทั้งที่เป็นเครือข่ายเชื่อมกับกลุ่ม องค์กรอื่นภายในภายนอกชุมชน เป็นกลไกการรวมกลุ่มของคนในชุมชนให้เกิดการรวมคน รวมความคิด ค้นแนวทางการแก้ปัญหาของชุมชนโดยคนในชุมชน สร้างการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมกลุ่มที่หลากหลายของแต่ละกลุ่ม พัฒนาศักยภาพคนในชุมชนให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ที่ตนเองเผชิญอยู่ แต่ชุมชนมีการรวมกลุ่มอย่างกระจัดกระจาย ต่างคนต่างงาน ไร้เป้าหมายทิศทางการทำงานร่วมกันของคนในชุมชน ทำตามนโยบายของหน่วยงานที่สนับสนุนการตั้งกลุ่ม แต่มีบางชุมชนมีความตื่นตัวในการยกระดับการ

รวมกลุ่มของชุมชนเป็นกลไกผลักดันการแก้ปัญหาที่มาจากคนในชุมชน กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์การ พัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม บางตำบลเรียกว่า “เครือข่ายตำบล” หรือ “สภาแกนนำ” มี เป้าหมายหลักในการรวมคน ทั้งปราชญ์ ผู้รู้ แกนนำชุมชน/กลุ่ม/องค์กร ผู้นำท้องที่(กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ผู้นำท้องถิ่น (อบต.) ให้เข้ามาทำงานร่วมกัน **รวมคิด** ระดมความคิดเห็นจากชุมชน เปิดโอกาสให้ทุกคน ได้คิดค้นอย่างเท่าเทียม **ร่วมตัดสินใจ** นำความคิดเห็นที่ผ่านการวิเคราะห์มากำหนดเป็นทิศทางยุทธ ศาสตร์การแก้ปัญหาของชุมชน **ร่วมทำ** นำยุทธศาสตร์ที่คิดค้นร่วมกันมาสร้างปฏิบัติการให้เกิดการ แก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาเป็นต้นแบบของชุมชนต่อไป **ร่วมจัดสรรผลประโยชน์** ของคนใน ชุมชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งใน 36 ตำบลนี้มี 20 ตำบล ที่มีการก่อตั้ง เครือข่ายตำบล หรือ สภา แกนนำ ก่อนที่จะมี พรบ.สภาองค์กรชุมชน เมื่อปี 2551 และเป็นตำบลนำร่องในการจัดตั้งสภาองค์กร ชุมชน คือ ตำบลหนองไผ่แบน ตำบลเกาะเทโพ อำเภอเมือง/ ตำบลท่าโพ ตำบลดงขวาง ตำบลหนองไผ่ อำเภอหนองขาหย่าง/ ตำบลอุทัยเก่า ตำบลทุ่งพง อำเภอหนองฉาง/ ตำบลโคกหม้อ ตำบลหนองสระ อำเภอทัพทัน/ ตำบลบ่อทราย ตำบลพลวงสองนาง อำเภอสว่างอารมณ์/ ตำบลป่าอ้อ ตำบลนารอบ ตำบล ลานสัก ตำบลประดู่ยืน ตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสัก/ ตำบลสุขฤทัย อำเภอห้วยคต/ตำบลทัพหลวง ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่/

การประกาศ พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน (พรบ.สภาองค์กรชุมชน)พ.ศ. 2551 ได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2551 โดยมีเจตนารมณ์สำคัญในการ ส่งเสริมให้ชุมชน ซึ่งเป็นสังคมรากฐานมีความเข้มแข็งสามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน มีบทบาท สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นตามความหลากหลายของวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น และ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนของ เครือข่ายตำบล หรือ สภาแกนนำ ทุกตำบล ใช้ชื่อเดียวกันคือ **”สภาองค์กรชุมชน”** ทำให้ได้รับการยอมรับมากขึ้น จากเดิมการประสานความ ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐจะมีข้อจำกัด หากเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้นำท้องถิ่น(อบต.) ผู้นำท้องที่(กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ไม่เห็นความสำคัญการรวมมีส่วนร่วมของชุมชน ไม่มีนโยบายจากส่วนกลางสั่งการให้ สนับสนุนการรวมกลุ่มของชุมชน มักจะถูกเพิกเฉย บางครั้งถูกกล่าวหาว่าเป็น “องค์กรเถื่อน” **กลไก สภาของชุมชนจึงเป็นการสร้างความร่วมมือของคนที่มีหัวใจการเปลี่ยนแปลง** เพราะทุกคนเข้า มาในฐานะที่เท่าเทียม หนึ่งคนหนึ่งเสียงเท่ากัน ไม่มีตำแหน่งทางสังคมติดตัวเข้ามาในสภาด้วย เมื่อมี พรบ.สภาองค์กรชุมชนเกิดขึ้น จึงเป็นเครื่องมือสร้างการรับรองสภาของชาวบ้านให้เป็นนิติบุคคลมี กฎหมายรองรับ ประกอบกับรัฐมีนโยบายสนับสนุนสภาองค์กรชุมชน จึงทำให้ฐานะของ สภาของชุมชน เปลี่ยนไป มีพลังการผลักดันเชิงยุทธศาสตร์ท้องถิ่นมากขึ้น หน่วยงานภาครัฐให้ความร่วมมือดีขึ้น

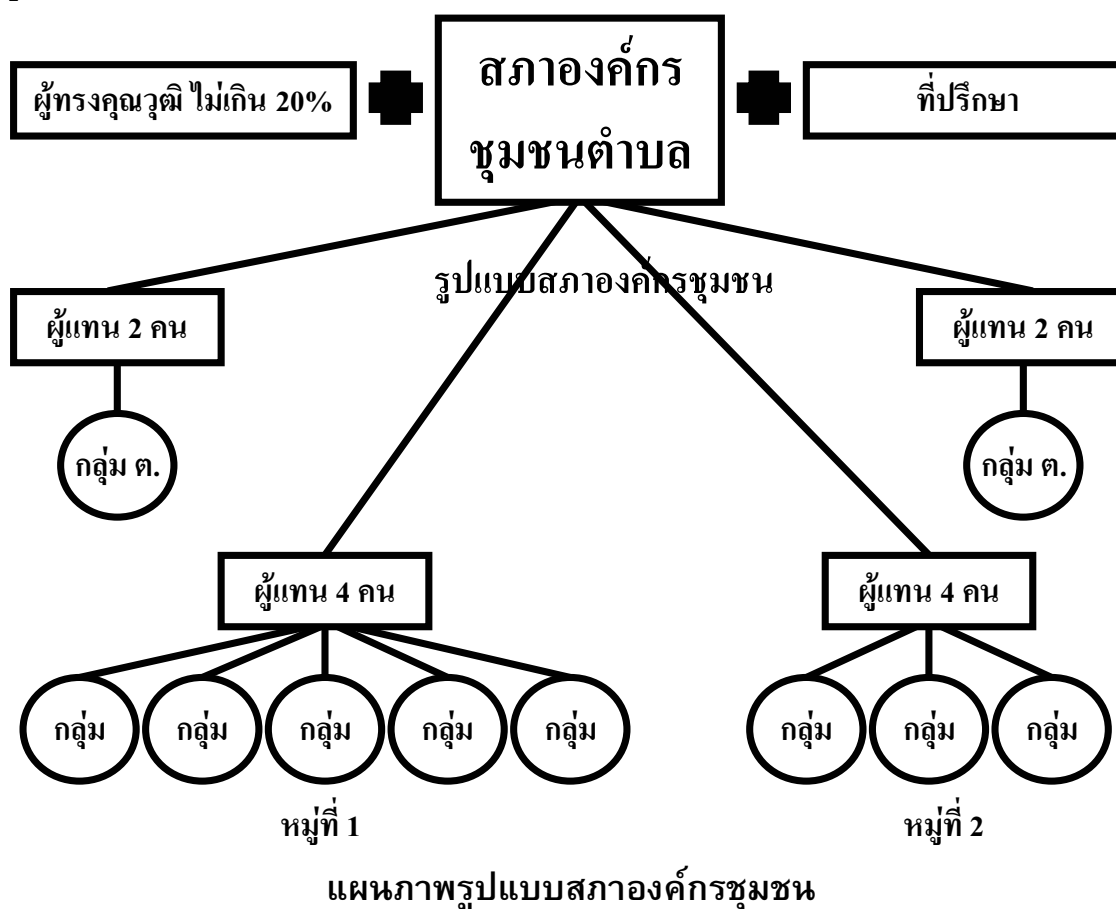
สภาของชุมชน

สภา หมายถึง ที่ประชุม ที่พบปะพูดคุยกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

องค์กรชุมชน หมายถึง การรวมกลุ่มต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ทั้งที่เป็นทางการ และไม่ เป็นทางการ

สภาองค์กรชุมชน หมายถึง เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่สร้างการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่นในการกำหนดตนเองบนฐานข้อมูลของชุมชนท้องถิ่น โดยคนในชุมชนเพื่อคนในชุมชน ผ่านการร่วมคิดจากข้อมูลของชุมชนที่สร้างความเข้าใจ กระตุ้นให้เกิดความตระหนักรู้ลุกขึ้นกำหนดชีวิตตนเอง **ร่วมตัดสินใจ** กำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นบนฐานข้อมูลของชุมชน **ร่วมทำ** ให้เกิดรูปธรรมการแก้ปัญหาที่มาจากการกำหนดตนเองบนฐานข้อมูลของชุมชน ตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ **ร่วมตรวจสอบ** ติดตามสนับสนุนความก้าวหน้าในการดำเนินทั้งในส่วนของชุมชน ท้องถิ่น และร่วมจัดสรรผลประโยชน์ให้เกิดการกระจายโอกาสของคนในชุมชนอย่างเท่าเทียมบนฐานคิดการมีส่วนร่วม

3. รูปแบบสภา

รูปแบบสภา เน้นความหลากหลายของกลไกการทำงานทั้งผู้นำทางการ และผู้นำธรรมชาติ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน 20% มีบทบาทเป็นที่ปรึกษา ส่วนที่สอง ตัวแทนกลุ่มระดับตำบล ๑ ละ 2 คน และส่วนที่สาม ตัวแทนกลุ่มระดับหมู่บ้าน 4 คน มีบทบาทในการนำเสนอปัญหา สาเหตุ แนวทางการแก้ปัญหาที่มาจากการระดมความคิดเห็น ข้อมูลจากบัญชีครัวเรือนของแต่ละหมู่บ้าน ในส่วนกลไกผู้นำทางการกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน อบต. นอกจากมีบทบาทเป็นกลไกหนึ่งในสภาแล้วยังมีบทบาทในการผลักดันแผนของสภาให้เป็นนโยบายตำบลเชื่อมกับนโยบายรัฐส่วนกลาง เช่น การบรรจุแผนสภา เข้าในข้อบัญญัติตำบล การบูรณาการนโยบายรัฐให้สอดคล้องกับ

ท้องถิ่นเพื่อไม่ให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อน ฯลฯ ส่วนประกอบของสภาฯทั้ง 3 ส่วนทุกตำบลมีเหมือนกัน แต่จำนวนสมาชิกสภาฯไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจำนวนหมู่บ้าน

4. การกิจบทบาทของสภาฯ

สภาองค์กรชุมชนมีบทบาทสำคัญในการเป็นกลไกเชื่อมระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นกับชุมชน สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาตำบลจากฐานข้อมูลบัญชีครัวเรือนของชุมชน โดยมีภารกิจหลัก ดังนี้

1) จัดทำข้อมูล เพื่อให้เกิดการค้นหาข้อมูลความเป็นจริงของชุมชน ผ่านเครื่องมือบัญชีครัวเรือน ที่แสดงข้อมูลรายรับ รายจ่าย ของครัวเรือน ประมวลเป็นข้อมูลเศรษฐกิจของชุมชน ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนให้เห็นปัญหา สาเหตุ ศักยภาพ เพื่อกำหนดแผนในการแก้ปัญหา ซึ่งจะมีวิทยากรให้ความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือนในแต่ละตำบล และอาสาสมัครทำบัญชีครัวเรือนแต่ละหมู่บ้าน จัดบันทึกข้อมูลรายรับ รายจ่าย ส่งให้คณะทำงานจังหวัดประมวลผล บางตำบลจะมีการประมวลผลที่ อบต. แล้วจึงนำข้อมูลที่ประมวลแล้วไปวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนต่อไป

2) จัดทำแผน เพื่อให้เกิดแผนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่มาจากฐานข้อมูลของชุมชน กำหนดเป็นยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาความยากจนที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนตามสภาพพื้นที่ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ที่แท้จริงของชุมชน ซึ่งแผนตำบลจะเน้นการแก้ปัญหาพัฒนาชุมชนใน 5 ประเด็น คือ **ประเด็นเศรษฐกิจ** เน้นการลดรายจ่ายในครัวเรือน ตู๋เย็นข้างบ้าน สร้างแหล่งอาหารปลอดภัยไว้สารเคมี และสร้างรายได้เสริม **ประเด็นสังคม** เน้นการสร้างสวัสดิการชุมชน ส่งเสริมการออมทรัพย์ **ประเด็นการเมืองภาคพลเมือง** เน้นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นในการกำหนดทิศทางการพัฒนาตนเอง **ประเด็นสิ่งแวดล้อม** เน้นการปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ป่าห้วยเขาแข้ง และ**ประเด็นวัฒนธรรม** เน้นการฟื้นฟูวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม เชื่อมร้อยคนในชุมชน แผนของตำบลจะมี 3 รูปแบบ คือ **แผนชุมชนทำเอง** เป็นแผนที่ชุมชนสามารถทำได้ด้วยตนเอง เช่น การลดรายจ่ายในครอบครัว ด้วยการ ปลูกผักสวนครัวสร้างแหล่งอาหารในครอบครัว ซึ่งชาวบ้านเรียกแบบเปรียบเปรยว่า “ตู๋เย็นข้างบ้าน” ทำน้ำยาเอนกประสงค์ใช้เอง การลดต้นทุนการผลิตด้วยเกษตรอินทรีย์ ฯลฯ **แผนชุมชนทำร่วม** เป็นแผนที่ชุมชนทำร่วมกับหน่วยงานอื่นทั้งหน่วยงานรัฐ หน่วยงานเอกชน เช่น การรวมกลุ่มสร้างรายได้ ฯลฯ **แผนชุมชนเสนอขอ** เป็นแผนที่เกินกำลังของชุมชนจึงเสนอขอของบประมาณจากหน่วยงานทั้งหน่วยงานรัฐ หน่วยงานเอกชน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเภทโครงสร้างพื้นฐาน

3) ผสานแผนตำบลกับอบต. เพื่อผลักดันแผนตำบลให้เป็นนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของคนในท้องถิ่นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดชีวิตตนเองในระดับ

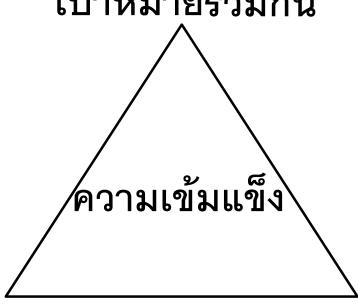
นโยบายท้องถิ่น สภาฯบางตำบลสามารถผสมผสานกับอบต.ได้เป็นอย่างดี สามารถบรรจุแผนชุมชนเข้าเป็นข้อบัญญัติ อบต.ได้ เนื่องจาก อบต.เห็นความสำคัญ เข้าใจบทบาทสภาฯ ทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการหนุนเสริมกระบวนการทำงานตั้งแต่การจัดตั้ง จัดตั้งสภาฯ เช่น ตำบลอุทัยเก่า , ตำบลดงขวาง , ตำบลบ่อทราย และตำบลหาดทอง เป็นต้น ส่วนในบางตำบลสภาฯกับ อบต.ขาดการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต่างคนต่างทำงานไม่ได้หนุนเสริมกระบวนการซึ่งกันและกัน

4.พัฒนารูปธรรมการแก้ปัญหาความยากจน เพื่อส่งเสริมให้เกิดตัวอย่างในการแก้ปัญหาของชุมชน พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ด้วยการชักชวน สร้างแรงจูงใจให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญการแก้ปัญหาความยากจนที่เริ่มจากการจัดการตนเองสู่การจัดการชุมชนท้องถิ่น โดยการส่งเสริมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น 1หลุม5ต้น น้ำยาเอนกประสงค์ ตู้เย็นข้างบ้าน วันกระปุกแตก ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนารูปธรรมการแก้ปัญหาความยากจน เช่น การปลดหนี้ เกษตรอินทรีย์ลดต้นทุนการผลิต สวัสดิการชุมชน ฯลฯ

5) พัฒนาแกนนำรุ่นใหม่ เพื่อสร้างแกนนำรุ่นใหม่อย่างไม่จำกัดเพศและวัยเข้ามาทำงานร่วมกัน ค้นหาแกนนำรุ่นใหม่ที่มีความกล้าที่จะลุกขึ้นมาสร้างความเปลี่ยนแปลงในชีวิตตนเอง และต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชน เกิดการสานต่องานรุ่นต่อรุ่นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากแกนนำแต่ละคนมีหลายตำแหน่ง ภารกิจงานเยอะ หรือชาวบ้านมักเรียกง่าย ๆ ว่า “แกนนำสวมหมวกหลายใบ” สภาฯจึงเป็นโอกาสอันดีของชุมชนที่จะค้นหาแกนนำรุ่นใหม่ในชุมชน พัฒนาศักยภาพแกนนำรุ่นใหม่เรียนรู้ร่วมกันผ่านกิจกรรมสภาฯ เช่น เวทีประชุมสภาฯ กิจกรรม1หลุม5ต้น สวัสดิการชุมชน ฯลฯ

6.พัฒนากลุ่ม สภาฯมีรูปแบบที่หลากหลาย จำนวนสมาชิกสภาฯมากน้อยต่างกันขึ้นอยู่กับจำนวนหมู่บ้าน ซึ่งแต่ละกลุ่มมีความเข้มแข็งของกลุ่มไม่เท่ากัน กรอบการวิเคราะห์ความเข้มแข็งของกลุ่ม พิจารณา 3 ประเด็น คือ **1)กลุ่ม/เครือข่ายมีเป้าหมายชัดเจน** การรวมกลุ่มมีการกำหนดทิศทางเป้าหมายของกลุ่มอย่างชัดเจน กรรมการ สมาชิกรับรู้และร่วมผลักดันกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน **2)มีส่วนร่วมทั้งคณะกรรมการ สมาชิกในการขับเคลื่อนกลุ่มร่วมกัน** มีแนวร่วมการทำงาน(เพื่อร่วมงาน)เพิ่มมากขึ้น สร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มตั้งแต่การช่วยกันคิด ช่วยกันทำไม่ว่าจะทำรวมกันที่กลุ่มหรือแยกกันทำ ภายใต้เป้าหมายเดียวกัน ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันรับผิดชอบ และร่วมกันจัดสรรผลประโยชน์ **3) การบริหารจัดการ 3 เรื่อง 1) บริหารคน** ให้เกิดการทำงานตามความถนัด ได้อย่างเต็มศักยภาพ ประสานความสัมพันธ์ของคนใน

เป้าหมายร่วมกัน

ความเข้มแข็ง

การมีส่วนร่วม การบริหารจัดการ

แผนภาพวิเคราะห์กลุ่มเข้มแข็ง

จำนวนหมู่บ้าน ซึ่งแต่ละกลุ่มมีความเข้มแข็งของกลุ่มไม่เท่ากัน กรอบการวิเคราะห์ความเข้มแข็งของกลุ่ม พิจารณา 3 ประเด็น คือ **1)กลุ่ม/เครือข่ายมีเป้าหมายชัดเจน** การรวมกลุ่มมีการกำหนดทิศทางเป้าหมายของกลุ่มอย่างชัดเจน กรรมการ สมาชิกรับรู้และร่วมผลักดันกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน **2)มีส่วนร่วมทั้งคณะกรรมการ สมาชิกในการขับเคลื่อนกลุ่มร่วมกัน** มีแนวร่วมการทำงาน(เพื่อร่วมงาน)เพิ่มมากขึ้น สร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มตั้งแต่การช่วยกันคิด ช่วยกันทำไม่ว่าจะทำรวมกันที่กลุ่มหรือแยกกันทำ ภายใต้เป้าหมายเดียวกัน ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันรับผิดชอบ และร่วมกันจัดสรรผลประโยชน์ **3) การบริหารจัดการ 3 เรื่อง 1) บริหารคน** ให้เกิดการทำงานตามความถนัด ได้อย่างเต็มศักยภาพ ประสานความสัมพันธ์ของคนใน

กลุ่ม/เครือข่าย และภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน 2) บริหารงาน ให้เกิดการขับเคลื่อนกลุ่ม/เครือข่ายตามเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน 3) บริหารเงิน การบริหารการเงินโปร่งใส มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายอย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ มีการจัดสรรผลประโยชน์ร่วมกันอย่างทั่วถึง

จากกรอบคิดการวิเคราะห์กลุ่มเข้มแข็ง สามารถแบ่งความเข้มแข็งของกลุ่มที่เป็นสมาชิกสภา 2 แบบ คือ **กลุ่มเข้มแข็ง** มีองค์ประกอบครบทั้ง 3 ประเด็น และให้ความร่วมมือกับสภาเป็นอย่างดี เข้าร่วมกับสภาอย่างต่อเนื่อง **กลุ่มกำลังพัฒนา** เป็นกลุ่มที่ขาดองค์ประกอบกลุ่มเข้มแข็งบางประเด็น ต้องการพัฒนากลุ่มให้เข้มแข็ง ให้ความร่วมมือกับสภาอย่างต่อเนื่อง

7) เปิดเวทีประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ติดตามความคืบหน้าในการทำงานของแต่ละส่วน ซึ่งถือว่าเป็นเวทีสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เป็นเงื่อนไขของสภาที่ต้องมีการประชุมร่วมกันอย่างต่อเนื่องทุกเดือน เพื่อปรึกษาหารือเรื่องราวความเคลื่อนไหวของตำบล ตั้งแต่สถานการณ์ที่ดีของตำบล สถานการณ์ปัญหาที่กำลังเผชิญ และประชุมพูดคุยกันเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาของตำบล หาข้อสรุปร่วมกันนำไปดำเนินการต่อไป เดือนถัดไปก็จะติดตามผลการดำเนินการ เมื่อมีการนำเครื่องมือบัญชีครัวเรือนลงไปส่งเสริมในหมู่บ้าน เวทีประชุมประจำเดือนจึงเป็นเวทีติดตามการจัดเก็บข้อมูลบัญชีครัวเรือนของชาวบ้าน นอกจากนี้ ยังเป็นเวทีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและชาวบ้าน ทำให้เกิดกระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนตนเอง ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนมุมมองของชุมชน โดยไม่คิดว่าการแก้ปัญหาเป็นหน้าที่ของราชการ และผู้นำเพียงเท่านั้น แต่ตนเองก็มีส่วนต้องร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าวเช่นกัน เพราะเป็นปัญหาของตนเองที่ต้องประสบพบเจอทุกวัน ที่ใกล้ตัวที่สุดก็คือปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยบัญชีครัวเรือนเป็นรูปธรรมที่เห็นชัดเจนของเศรษฐกิจชุมชนที่ย่อส่วนลงมาในระดับชุมชนที่สะท้อนจากข้อมูลรายรับรายจ่ายของครัวเรือน ซึ่งทำให้คนในชุมชนเกิดความตระหนักด้วยตนเองผ่านข้อมูลบัญชีครัวเรือนของตนเอง และด้วยกลยุทธ์การแจกล้างของให้กับชาวบ้านที่ทำบัญชีครัวเรือน เช่น ไฟหวาน ดันมะขาม ผักน้ำ หวานยาเอนกประสงค์ ผงซักฟอกประหยัดน้ำ แจกกระปุกออมสิน ฯลฯ ทำให้คนต้นแบบได้นำสิ่งของเหล่านั้นไปใช้จริงในชีวิต เมื่อต้นไม้ผลดกออกผล สร้างรายได้ สร้างแหล่งอาหารปลอดภัยลดรายจ่ายในครอบครัว ทำให้คนในครอบครัวเห็นความสำคัญของการออมมากขึ้น ซึ่งการจัดการตนเองอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดแรงจูงใจทั้งคนที่เป้นต้นแบบให้มีกำลังใจในการทำบัญชีครัวเรือนต่อไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างแรงจูงใจให้เกิดอาสาสมัครเข้ามาเป็นคนต้นแบบเพิ่มมากขึ้น

5. ปัญหาอุปสรรค

- 1) ขาดสื่อประชาสัมพันธ์ที่ดี แนวทางการแก้ไข เพิ่มช่องทางในการสื่อสาร ทั้งบุคลากร / หนังสือพิมพ์ / วิทยุ ฯลฯ
- 2) ทีมงานยังขาดความเข้าใจ ขาดความชัดเจนในแนวคิดสภา แนวทางการแก้ไข จัดเวทีสร้างความเข้าใจให้มากขึ้น

3)ระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณของท้องถิ่นมีข้อจำกัด ทำให้ไม่มีช่องทางการสนับสนุนแผนชุมชน
แนวทางการแก้ไข กลไกตำบลค้นหาความร่วมมือจากท้องถิ่นให้ได้

4) การทำงานของเลขานุการสภาฯ ขาดทักษะความรู้ในการสรุปรายงานการประชุม การรวบรวม
จัดเก็บเอกสารต่าง ๆ ทางแก้ไข มีการอบรมเลขานุการสภาฯ และยังต้องมีอีกเพื่อเพิ่มทักษะการทำงาน
อย่างเป็นระบบ

5) เวทีประชุมสภาฯ บางตำบลยังไม่เข้าใจวิธีการประชุมตั้งแต่รูปแบบการจัดห้องประชุม วาระการ
ประชุม บางตำบลเวทีสภาฯเป็นเพียงเวทีแจ้งให้ทราบมากกว่าที่จะเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ทางแก้ไข คณะทำงานจังหวัดลงไปช่วยเปิดสภาฯแต่ละตำบล และจัดทำคู่มือสภาฯแจกให้ทุกสภาฯ

แนวทางการขับเคลื่อนกลไกตำบล

การขับเคลื่อนการแก้ปัญหาความยากจนของคนอุทัยฯ เน้นการปรับเปลี่ยนกระบวนความคิด
หรือวิธีคิดใหม่ โดยให้ชนนี้กำลังกันทุกส่วนเข้ามาเชื่อมโยงกันทำงาน พร้อมกันทุกเรื่องเพราะปัญหา
ของชุมชนไม่ได้มีเพียงเรื่องเดียว การแก้ปัญหาจึงแก้ไปพร้อมๆกัน โดยการจัดลำดับความสำคัญของ
แต่ละปัญหา สร้างปฏิบัติการให้ชัดเจนเกิดรูปธรรมเป็นต้นแบบการเรียนรู้ กลไกสำคัญในการขับเคลื่อน
การแก้ปัญหาความยากจนของคนอุทัยฯ มี 2 ส่วน คือ

1) กลไกคณะทำงานจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากชุมชน นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ
นักพัฒนา ฯลฯ บทบาทในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ผ่านเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น
กระบวนการบัญชีครัวเรือน ค้นหาข้อมูล ปัญหาสาเหตุ กำหนดแผนการแก้ปัญหาด้วยตนเองตั้งแต่
ภายในครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น กิจกรรมลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ เช่น ตู๋เย็นข้างบ้าน ป้ายสีน้ำเงิน น้ายา
เอนกประสงค์ ฯลฯ

2) กลไกสภาองค์กรชุมชน 48 ตำบล ที่มีความเข้มแข็งแตกต่างกันออกไป มีบทบาทในการ
กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล สร้างปฏิบัติการให้เกิดการแก้ปัญหาความยากจนจาก
ฐานข้อมูลของชุมชน พัฒนาให้เกิดรูปธรรมการแก้ปัญหายกระดับเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน

กลไกการทำงานทั้ง 2 ส่วนมีการทำงานหนุนเสริมการเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง ผ่าน
กิจกรรมหลากหลาย เวทีประชุมประจำเดือน ร่วมกันผลักดันให้เกิดรูปธรรมการจัดการตนเองในระดับ
ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น เสนอเป็นนโยบายการแก้ปัญหาระดับจังหวัด นอกจากนี้แล้วยังมีภาคีความ
ร่วมมือทั้งภาคราชการ ชุมชน องค์กรเอกชนสาธารณประโยชน์หรือองค์กรพัฒนาเอกชน วิชาการ
สถาบัน ศาสนา เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาความยากจน จังหวัดก้าวต่อไปในการ
ขับเคลื่อนจะเน้น 2 ประเด็นหลัก ๆ คือ

1. ยุทธศาสตร์ชุมชนเข้มแข็ง

ชุมชนเข้มแข็งเป็นชุมชนที่สามารถกำหนดชีวิต กำหนดอนาคตตนเองได้ มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามบริบทของชุมชน เน้นการพัฒนาในระดับตำบล มีแนวทางดังนี้

1.1. พัฒนาสภา

- วางแผนการทำงานของสภาให้ชัดเจน ตามข้อมูล บริบทของแต่ละสภา
- ส่งเสริมให้เกิดการประชุมสภาอย่างต่อเนื่อง
- ส่งเสริมให้เกิดการทำกิจกรรมต่อเนื่อง
- พัฒนาศักยภาพสภาให้เป็นแหล่งเรียนรู้
- ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับตำบลต้นแบบ ทั้งสภาองค์กรชุมชนที่เป็นต้นแบบในจังหวัดอุทัย และจังหวัดอื่น

1.2. พัฒนาแกนนำ

- พัฒนาศักยภาพสมาชิกสภา ในด้านวิสัยทัศน์ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาทักษะการสร้างกระบวนการเรียนรู้
- พัฒนาแกนนำรุ่นใหม่ เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ เข้ามาเป็นแกนนำชุมชน

1.3. พัฒนากลุ่ม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม ด้วยการ ชักชวนกลุ่มให้เข้ามาจัดตั้งเป็นสมาชิกสภาเพิ่มขึ้น แล้วมีการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของกลุ่มภายใต้กรอบคิดกลุ่มเข้มแข็งร่วมกัน แล้วกำหนดแนวทางการพัฒนากลุ่มร่วมกัน

1.4. จัดทำข้อมูล เพื่อให้เกิดการค้นหาค้นหา สาเหตุ และแนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งในการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจใช้ข้อมูลบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือ และส่งเสริมให้เกิดการทำข้อมูลบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการจัดทำข้อมูลอื่นตามประเด็นปัญหาของแต่ละพื้นที่ เช่น ข้อมูลที่ดิน ข้อมูลทรัพยากร ฯลฯ

1.5. จัดทำแผนแม่บทชุมชนอย่างเข้มข้น เพื่อให้แผนแม่บทชุมชนมาจากการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลของชุมชน เป็นฐานคิดการตัดสินใจกำหนดทิศทางการพัฒนาระดับชุมชนท้องถิ่น ยกย่องระดับแผนแม่บทชุมชนให้เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น ผลักดันเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

1.6. ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่มาจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น 1 หลุม 5 ต้น ตู๋เย็นข้างบ้าน ป้ายสีน้ำเงิน ฯลฯ สร้างการเรียนรู้ พัฒนาครัวเรือนที่ทำบัญชีครัวเรือนอยู่แล้วเป็นต้นแบบการจัดการเศรษฐกิจครัวเรือน

1.7 การจัดการความรู้ เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลให้เห็นความรู้ของชุมชนที่นำไปสู่การสร้างความเปลี่ยนแปลงในครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนได้

1.8 สรุปบทเรียน เพื่อวิเคราะห์กระบวนการทำงานที่ผ่านมาของสภาฯ ค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน กำหนดแนวทางการพัฒนา

1.9.การติดตามประเมินผล เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการติดตามมี 2 ส่วน คือ 1)ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการของสภาองค์กรชุมชน 2) ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนชุมชนของหน่วยงานต่าง ๆ

2.การกำหนดนโยบายท้องถิ่น

การกำหนดนโยบายท้องถิ่นได้นั้นจะต้องมีข้อมูลปัญหาที่ชัดเจน มีแผนแม่บทชุมชนที่มาจากข้อมูลของชุมชนสามารถอ้างอิงได้ มีแนวทางการขับเคลื่อน ดังนี้

2.1 พัฒนาสภาฯ ให้เป็นศูนย์ข้อมูลของตำบล เพื่อให้ตำบลเป็นแหล่งข้อมูลทั้งปัญหา ศักยภาพ แผนแม่บทชุมชน ทุกหน่วยงานสามารถประสานข้อมูลกับสภาฯได้เลยไม่ต้องจัดทำข้อมูลเดิม ๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีก

2.2 ประสานแผนแม่บทชุมชนกับอบต. เพื่อกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลร่วมกัน

2.3 เชื่อมโยงหน่วยงานทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันโดยชุมชนเป็นกลาง

บทที่ 4

เครื่องมือสร้างการเรียนรู้สู่การพัฒนาตำบลเข้มแข็ง

การเผชิญปัญหาหลายด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านวัฒนธรรม และด้านทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ทำให้ชุมชนต้องตั้งรับ ไม่รู้จะกำหนดชีวิต กำหนดอนาคตของตนเอง ไปในทิศทางใด รอคอยความช่วยเหลือจากคนอื่น รอรับคำสั่งทำตามนโยบายจากส่วนกลางที่บางครั้งขัดกับสภาพความเป็นจริงในชุมชน ถึงแม้ว่านโยบายรัฐจะเปิดโอกาสให้ชุมชนจัดการตนเอง แต่ขาดบทเรียน ประสบการณ์ ความเข้าใจ ที่จะลุกขึ้นมาจัดการตนเอง แก้ปัญหาในเชิงรุกกำหนดชีวิต กำหนดอนาคตของชุมชนเอง เช่น การบริหารจัดการกองทุน ซึ่งบางชุมชนมีการจัดการเป็นอย่างดีมีความยั่งยืน สามารถเป็นแหล่งเงินทุนของชุมชนได้ แต่บางชุมชนกลับทำให้เกิดความแตกแยก อีกตัวอย่างหนึ่งคือการประชาคมหมู่บ้าน เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาหมู่บ้าน ท้องถิ่นด้วยตนเอง บางชุมชนสามารถใช้เวทีประชาคมเป็นเวทีกำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองจากการเสนอปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาที่มาจากชาวบ้าน มีการติดตามการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง แต่บางชุมชนเวทีประชาคมเป็นเพียงเวทีรับฟังการตัดสินใจของคนอื่นที่นำมาให้คนในชุมชนยกมือรับรอง ยกมือเสร็จก็หมดหน้าที่ เป็นต้น การสร้างการเรียนรู้จึงเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นให้เกิดการสร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนัก ลุกขึ้นมาจัดการตนเองอย่างเท่าทันสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็ว ซึ่งการสร้างการเรียนรู้ของชุมชนมีหลายรูปแบบผ่านเครื่องมือที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของชุมชน การสร้างกระบวนการเรียนรู้การแก้ปัญหาความยากจนของคนอุทัยธานี มีเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น **ตัวชี้วัดความเข้มแข็งตำบล** เป็นเครื่องมือที่ช่วยบอกทิศทางการพัฒนาตำบลอยู่ในระดับใด มีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายที่ชุมชนตั้งไว้มากน้อยเพียงใด และสิ่งที่บ่งบอกว่าตำบลเข้มแข็งคืออะไร ซึ่งมีทั้งหมด 12 ตัวชี้วัด คือ

1. มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน
2. มีการลดต้นทุนการผลิต โดยการ ลด – ละ – เลิก สารเคมีอย่างน้อย 30% โดยหันมาใช้เกษตรอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ ฯลฯ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. มีการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นในครัวเรือน เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาล้างห้องน้ำ ผงซักฟอกสูตรประหยัด ฯลฯ สร้างแหล่งอาหารในครอบครัว ปลูกผักสวนครัวแบบประหยัดน้ำโดยการใช้ น้ำล้างจาน น้ำซักผ้า รดน้ำต้นไม้ และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งการสร้างแหล่งอาหารในครอบครัวนี้เปรียบเสมือนการมีตู้เย็นข้างบ้าน ทำให้มีอาหารสด ปลอดภัยไว้บริโภคในครัวเรือน เผื่อแผ่ให้กับคนในชุมชน
4. มีการส่งเสริมให้เกิดการ ลด – ละ – เลิก อบายมุข และสิ่งเสพติดทั้งปวง
5. มีการจัดสวัสดิการ เกิด - แก่ - เจ็บ - ตาย ในตำบลนาร่องอยู่ดีมีสุข ในระบบ 1 : 1 : 1 (ฝ่ายประชาชนสมทบ 1 ส่วน รัฐบาลโดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) สมทบ 1 ส่วน และ อบต. สมทบ 1 ส่วน)

6. มีกิจกรรมการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และรักษาความสะอาดบ้านเรือนเป็นระเบียบเพื่อลดภาวะโลกร้อน พัฒนาชุมชนน่ายอยู่ และปลูกจิตสำนึกให้อนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

7. มีกิจกรรมฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น งานประเพณี ปลูกฝังจิตสำนึกรักถิ่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว

8. มีศูนย์การเรียนรู้ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

9. มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทุกเดือน ทั้งในรูปแบบเครือข่ายเฉพาะประเด็น และเครือข่ายหลากหลายประเด็น

10. มีการบูรณาการทีมงานทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น และประชาชนทำงานร่วมกันทุกประเด็น

11. มีการรวมกลุ่มในรูปแบบเครือข่าย เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ

12. มีการรวมกลุ่มออมทรัพย์อย่างต่อเนื่อง มีระบบการบริหารจัดการโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการจัดสรรผลประโยชน์ในกลุ่มอย่างเท่าเทียม คนในชุมชนให้ความสำคัญกับการออม

เมื่อใช้เครื่องมือตัวชี้วัดทั้ง 12 ตัว ค้นหาความคืบหน้าของตำบลเข้มแข็ง และกำหนดทิศทางการพัฒนาหนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้ ด้วยเครื่องมืออื่นต่อไป ทำให้เกิดการจัดกลุ่มตำบล เป็น 3 กลุ่ม คือ

ตำบลต้นแบบ คือ ตำบลที่มีตัวชี้วัดครบทั้ง 12 ตัวชี้วัด คือ ตำบลอุทัยเก่า

ตำบลนำร่อง คือ ตำบลที่มีตัวชี้วัด 6 ตัวชี้วัด คือ มีตัวชี้วัดข้อ 4.1 4.2 4.3 4.5 4.6 และ 4.11 มี 12 ตำบลที่เป็นตำบลนำร่อง คือ

1. ตำบลเกาะเทโพ	อำเภอเมือง
2. ตำบลหนองไผ่แบน	อำเภอเมือง
3. ตำบลหนองแก	อำเภอเมือง
4. ตำบลหนองเต่า	อำเภอเมือง
5. ตำบลดงขวาง	อำเภอหนองขาหย่าง
6. ตำบลหนองไผ่	อำเภอหนองขาหย่าง
7. ตำบลดอนกลอย	อำเภอหนองขาหย่าง
8. ตำบลหมกแถว	อำเภอหนองขาหย่าง
9. ตำบลโคกหม้อ	อำเภอทัพทัน
10. ตำบลหนองยายดา	อำเภอทัพทัน
11. ตำบลบ่อยาง	อำเภอสว่างอารมณ์
12. ตำบลสุขฤทัย	อำเภอห้วยคต

ตำบลขยาย คือ ตำบลที่มีตัวชี้วัดน้อยกว่า 6 ตัวชี้วัด มี 35 ตำบล คือ

1. ตำบลหาดท่ง	อำเภอเมือง
2. ตำบลหนองพังค่า	อำเภอเมือง
3. ตำบลท่าโพ	อำเภอหนองขาหย่าง

4. ตำบลหลุมเข้า	อำเภอหนองขาหย่าง
5. ตำบลหนองขาหย่าง	อำเภอหนองขาหย่าง
6. ตำบลทุ่งผึ้ง	อำเภอหนองขาหย่าง
7. ตำบลหัวรอบ	อำเภอหนองขาหย่าง
8. เทศบาลหนองขาหย่าง	อำเภอหนองขาหย่าง
9. ตำบลทุ่งพง	อำเภอหนองฉาง
10. ตำบลหนองนางนวล	อำเภอหนองฉาง
11. ตำบลบ้านเก่า	อำเภอหนองฉาง
12. ตำบลหนองกลางดง	อำเภอทัพทัน
13. ตำบลเขาชีฝอย	อำเภอทัพทัน
14. ตำบลทัพทัน	อำเภอทัพทัน
15. ตำบลหนองสระ	อำเภอทัพทัน
16. ตำบลทุ่งนาไทย	อำเภอทัพทัน
17. ตำบลพลวงสองนาง	อำเภอสว่างอารมณ์
18. ตำบลสว่างอารมณ์	อำเภอสว่างอารมณ์
19. ตำบลหนองหลวง	อำเภอสว่างอารมณ์
20. ตำบลไผ่เขียว	อำเภอสว่างอารมณ์
21. ตำบลทุ่งนางาม	อำเภอลานสัก
22. ตำบลน้ำรอบ	อำเภอลานสัก
23. ตำบลประดู่เย็น	อำเภอลานสัก
24. ตำบลลานสัก	อำเภอลานสัก
25. ตำบลห้วยแห้ง	อำเภอบ้านไร่
26. ตำบลหนองกระทุ่ม	อำเภอบ้านไร่
27. ตำบลหนองจอก	อำเภอบ้านไร่
28. ตำบลหนองบ่มกล้วย	อำเภอบ้านไร่
29. เทศบาลตำบลเมืองการุ้ง	อำเภอบ้านไร่
30. ตำบลหนองหญ้าปล้อง	อำเภอทัพทัน
31. ตำบลบ้านไร่	อำเภอบ้านไร่
32. ตำบลบ้านบึง	อำเภอบ้านไร่
33. ตำบลวังหิน	อำเภอบ้านไร่
34. ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน	อำเภอบ้านไร่
35. ตำบลห้วยคต	อำเภอห้วยคต

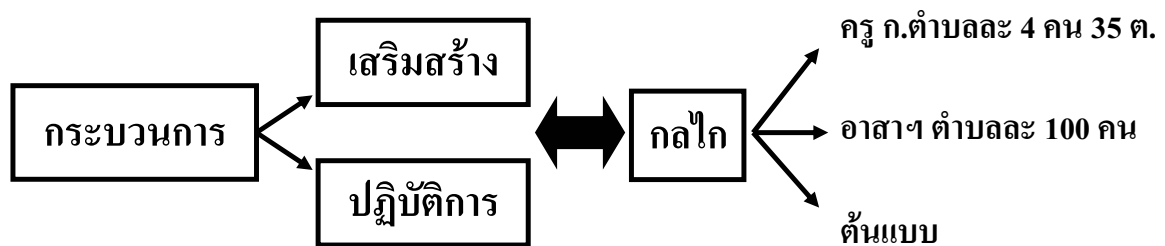
นอกจากนี้ยังมีเครื่องมืออื่นในการสร้างการเรียนรู้ของชุมชนอีกมากมาย เช่น กิจกรรมลดรายจ่าย
เพิ่มรายได้ การจัดทำข้อมูลเชิงประจักษ์ เรื่องการจัดการที่ดิน ฯลฯ ส่วนเครื่องมือหลักที่ใช้ในการดำเนิน

โครงการฯ คือ **บัญชีครัวเรือน** ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างความตระหนักของคนในท้องถิ่นตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ให้เกิดการตัดสินใจร่วมกันกำหนดทิศทางการแก้ปัญหาของชุมชน ท้องถิ่นทั้งระบบจากฐานข้อมูลรายรับ รายจ่าย ของครัวเรือน

การสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการทำบัญชีครัวเรือน

การทำบัญชีครัวเรือนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นรูปธรรมได้ ดังนี้

การสร้างกระบวนการเรียนรู้

แผนภาพการสร้างกระบวนการเรียนรู้

การสร้างกระบวนการเรียนรู้มี 2 ระดับ คือ

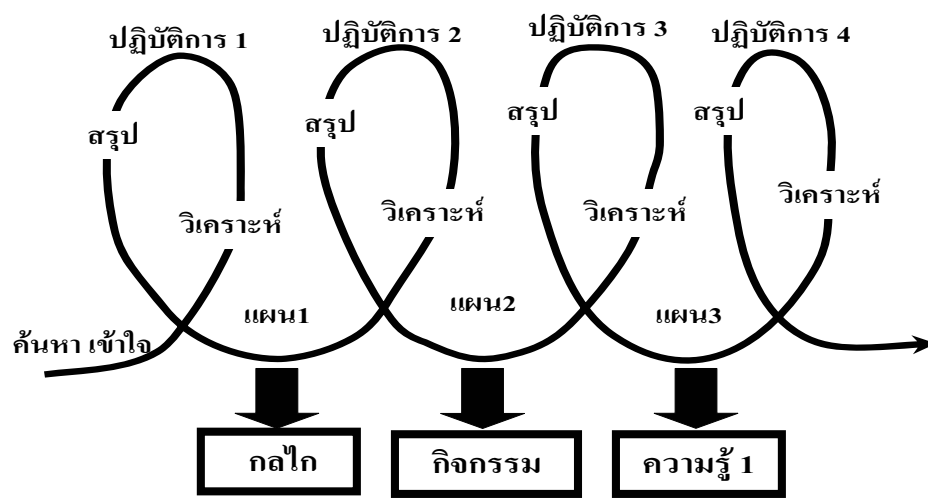
1. **กระบวนการเสริมสร้างการเรียนรู้** เป็นการหนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาคความยากจน ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายตามความเหมาะสมและความถนัดของแกนนำแต่ละพื้นที่ มีกลไกการสร้างการเรียนรู้ 3 ชุด คือ คณะทำงานชุดบริหาร(คณะผู้อาวุโส) คณะทำงานจังหวัด และคณะทำงานเสริมประกอบด้วย 2 ชุด คือ คณะทำงานอำเภอ และคณะทีมวิชาการ ซึ่งกระบวนการเสริมสร้างการเรียนรู้จะเน้นการพัฒนาศักยภาพแกนนำให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ที่มีวิธีคิดในการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้คนในชุมชน ท้องถิ่นสามารถกำหนดชีวิต กำหนดอนาคตตนเองจากฐานทรัพยากรของชุมชน **ติดตามสนับสนุน** ให้เกิดการทำงานยกระดับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ให้เกิดการแก้ปัญหาย่างเป็นรูปธรรม **ถอดความรู้** เสนอตัวอย่างความสำเร็จในการแก้ปัญหาตั้งแต่ระดับบุคคล ครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน **ประสานภาคีความร่วมมือ** ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ให้หนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้ชุมชนโดยชุมชนเป็นศูนย์กลางการสร้างการเรียนรู้

2. **กระบวนการสร้างปฏิบัติการ** เป็นการสร้างปฏิบัติการให้เกิดรูปธรรมการแก้ปัญหาของแต่ละตำบล ยกกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน มีกลไกการสร้างปฏิบัติการคือ สภาองค์กรชุมชน 48 ตำบล คือ **อำเภอเมือง** ตำบลเกาะเทโพ ตำบลหนองไผ่แบน ตำบลหนองแก ตำบลหนองเต่า ตำบลหาดทอง ตำบลหนองพังค่า **อำเภอหนองขาหย่าง** ตำบลดงขวาง ตำบลหนองไผ่ ตำบลดอนกลอย ตำบลหมกแถว ตำบลท่าโพ ตำบลหลุมเข้า ตำบลหนองขาหย่าง ตำบลทุ่งพี้ ตำบลห้วยรอบ เทศบาลตำบลหนองขาหย่าง **อำเภอหนองฉาง** ตำบลบ้านเก่า ตำบลหนองนางนวล ตำบลอุทัยเก่า ตำบลทุ่งพวง

อำเภอทัพทัน ตำบลหนองกลางดง ตำบลหนองยายดา ตำบลโคกหม้อ ตำบลหนองกระทุ่ม ตำบลหนองหญ้าปล้อง ตำบลเขาขี้ฝอย ตำบลทัพทัน ตำบลหนองสระ ตำบลทุ่งนาไทย อำเภอสว่างอารมณ์ ตำบลไผ่เขียว ตำบลบ่อทราย ตำบลพลวงสองนาง ตำบลสว่างอารมณ์ ตำบลหนองหลวง อำเภอลานสัก ตำบลประดู่ยืน ตำบลทุ่งนางาม ตำบลน้ำรอบ ตำบลลานสัก อำเภอห้วยคต ตำบลสุขฤทัย ตำบลห้วยคต อำเภอบ้านไร่ ตำบลห้วยแห้ง ตำบลหนองจอก ตำบลหนองบ่มกล้วย ตำบลเมืองการุ้ง ตำบลบ้านไร่ ตำบลบ้านบึง ตำบลวังหิน ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน ซึ่งแต่ละสภาพ มีศักยภาพแตกต่างกันแต่มีเป้าหมายสภาพ ร่วมกัน คือ การสร้างความเปลี่ยนแปลงในการจัดการตนเองของคนท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมจากฐานทรัพยากรของชุมชน

จากการสร้างกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 2 ระดับทำให้เกิดกลไกในการสร้างการเรียนรู้ซึ่งครัวเรือนสำคัญคือ **ครู ก.**ตำบลละ 4 คน 35 ตำบล จำนวน 140 คน เป็นวิทยากรบัญชีครัวเรือนขยายผลบัญชีครัวเรือน และเป็นต้นแบบการใช้บัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือการบริหารจัดการครอบครัว **ครัวเรือนอาสาสมัคร** จาก 35 ตำบล ๆ ละ 100 ครัวเรือน จำนวน 3,500 ครัวเรือน มีการทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง จำนวน 1,595 ครัวเรือน **ต้นแบบ** ในการใช้ข้อมูลรายรับ รายจ่ายจากบัญชีครัวเรือนในการแก้ปัญหา กำหนดชีวิต กำหนดอนาคตตนเอง ตั้งแต่การจัดการระดับปัจเจก/ครัวเรือน ปรับวิธีคิด รู้จักตนเอง ปรับพฤติกรรม การจัดการระดับครัวเรือน มีการวางแผนการบริหารจัดการเศรษฐกิจในครัวเรือน **การจัดการระดับตำบล** มีการวางยุทธศาสตร์ตำบลร่วมกันจากข้อมูลรายรับ รายจ่าย **การจัดการระดับท้องถิ่น** เกิดการจัดการอย่างมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับครัวเรือน ชุมชนท้องถิ่น อบต.กำหนดยุทธศาสตร์ท้องถิ่น (อบต.)จากแผนตำบล

กระบวนการเรียนรู้บัญชีครัวเรือน

แผนภาพกระบวนการเรียนรู้บัญชีครัวเรือน

กระบวนการเรียนรู้การแก้ปัญหาคความยากจนของคนอุทัยฯ มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่องแบบวงสวิงที่หมุนไปข้างหน้า ผ่านเครื่องมือการสร้างการเรียนรู้หลากหลาย ยืดหยุ่น หนุนเสริม

การเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกัน เช่น กิจกรรมแก้ปัญหา (เช่นลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ตู๋เย็นข้างบ้านฯลฯ) บัญชีครัวเรือน ข้อมูลประเด็นที่ดิน ตัวชี้วัด ฯลฯ เริ่มจากการ**ค้นหาข้อมูล** สะท้อนข้อเท็จจริงทำให้รู้ถึงขนาดของปัญหาความรุนแรงของปัญหา ผลกระทบที่เกิดขึ้น เกิดความ**เข้าใจ**ในปัญหาที่ตนเองกำลังเผชิญอยู่ เห็นศักยภาพของตนเองสร้างความมั่นใจในการกำหนดชีวิต กำหนดอนาคตตนเองบนฐานข้อมูลที่ลงมือทำด้วยตนเอง เกิด**ความตระหนัก** ในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่น เมื่อเห็นปัญหาร่วมกันแล้วนำไป **วิเคราะห์** ให้เห็นปัญหา สาเหตุ แล้วกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาจากฐานข้อมูล ไม่ใช่ความรู้สึก แล้ว**สร้างปฏิบัติการครั้งที่ 1** ค้นหาวิทยากรครู ก. อาสาสมัคร ในการเป็นกลไกการขับเคลื่อนให้เกิดการทำบัญชีครัวเรือนที่มาจากความสมัครใจ เพื่อให้เกิดการบันทึกข้อมูลรายรับ รายจ่ายจริงของครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง เมื่อได้ข้อมูลแล้วนำมา **สรุปบทเรียนครั้งที่ 1** ทำให้เห็น**อุปสรรค**การที่บัญชีครัวเรือนยังไม่เกิดการขยายผลในวงกว้าง เนื่องจากการไม่เห็นประโยชน์ของบัญชีครัวเรือนของชาวบ้าน ประกอบกับการทำเกษตรกรรมแบบเข้มข้น คือ ต้องเร่งผลิตเพื่อการขายทำให้เวลาส่วนใหญ่ทุ่มเทให้กับการทำงาน จึงไม่จดบันทึกข้อมูล มีบางตำบลเท่านั้นที่เห็นความสำคัญต่อการทำบัญชีครัวเรือน โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและการนำข้อมูลมาประชุมร่วมกันของตำบลเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งการวิเคราะห์ปัญหาจากข้อมูลที่จัดเก็บจากบัญชีจะใช้ประกอบกับข้อมูลการสำรวจศักยภาพและปัญหาของตำบล **การวางแผน**สร้างแรงจูงใจต่อการทำบัญชีครัวเรือนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่คณะบริหารสร้างกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้ชาวบ้านเห็นประโยชน์เบื้องต้น เพื่อนำสู่การอธิบายหรือสร้างรูปธรรมให้เห็นประโยชน์ต่อ กลยุทธ์ที่ใช้ ได้แก่ การแจกกระปุกออมสินให้ครอบครัวต้นแบบทำบัญชีครัวเรือน การแจกต้นไม้หวานไปปลูก แจกต้นมะขาม และการแจกป้ายสีน้ำเงินที่แสดงถึงการเป็นคนต้นแบบการทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่องนำไปสู่การแก้ปัญหาของตนเองได้ เป็นที่ยอมรับของคนในตำบลและเป็นต้นแบบการเรียนรู้ในระดับจังหวัด ซึ่งการแจกป้ายทำให้เกิดการเอาอย่างกัน เพราะอยากได้รับการยอมรับจากสังคม ท้ายที่สุดใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการงบประมาณในการกระตุ้นให้แต่ละตำบลจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยตำบลใดมีข้อมูลบัญชีครัวเรือนครบตามกำหนด คือ ตำบลละ 100 ครัวเรือน จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการที่เสนอเพื่อแก้ไขปัญหของตำบล หรือได้รับการสนับสนุนในการสร้างกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง เกิดแผนครั้งที่ 1 ในการปรับกลยุทธ์ศาสตร์การทำงานและเกิดการ**ค้นพบ** การขับเคลื่อนบัญชีครัวเรือนให้นำไปสู่การแก้ปัญหาของท้องถิ่นได้นั้น **สภาองค์กรชุมชน 35 ตำบล เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน**ให้เกิดการขยายผลบัญชีครัวเรือนได้จริง ด้วยการพัฒนาวิทยากรครู ก. ตำบลละ 4 คน 35 ตำบล จำนวน 140 คน และอาสาสมัครตำบลละ 100 ครัวเรือน 35 ตำบล จำนวน 3,500 ครัวเรือน

การสร้างการเรียนรู้ในช่วงที่ 2 เน้นการ**วิเคราะห์**กระบวนการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ เป็นพัฒนาการจากบทเรียนประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้วจึง**สร้างปฏิบัติการครั้งที่ 2** เน้นการสร้าง**ความเข้าใจ**ในการทำบัญชีครัวเรือนลงมือจดบันทึกรายรับ รายจ่าย ในครัวเรือนอย่างต่อเนื่องแล้วนำ ข้อมูลรายรับ รายจ่ายมา**สรุป** ค้นหาปัญหา สาเหตุจากฐานข้อมูลของชุมชนเกิด**แผนที่ 2** การแก้ปัญหาที่กำหนดจากชุมชน ซึ่งจะขอหยิบยกข้อมูลรายรับ รายจ่ายบางรายการพอเป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์ของชุมชน ดังนี้

ตารางตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล 36 ตำบล ปี 2550

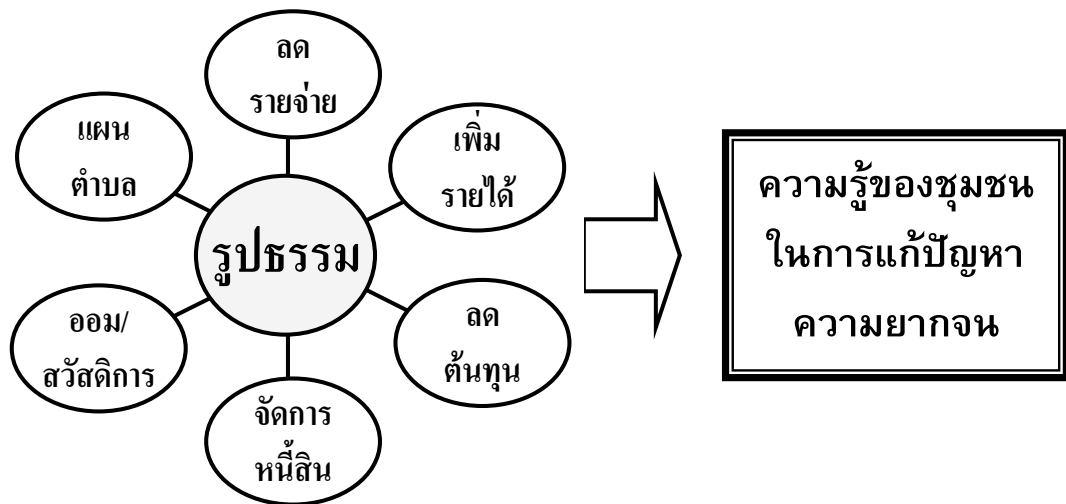
รายการ	รับ	จ่าย	หนี้สิน	ผลที่เกิดขึ้น
1 . ร า ย รั บ รายจ่าย หนี้สิน รวม 35 ตำบล	5,546,074,151	5,371,579,798	3,113,983,316	รายรับ รายจ่ายเมื่อนำมาหัก กัน ย อ ด ค ง เ ห ลี อ 174,642,125บาท หากนำ เงินคงเหลือ 174,642,125 บาทไปใช้หนี้ยังติดลบอีก 2,93,388,964บาท ซึ่งข้อมูล นี้กระตุ้นให้เกิดความ ตระหนักในการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา แล้ว กำหนดแนวทางการ แก้ปัญหา
รวม	5,546,074,151	5,371,579,798	3,113,983,316	
2. อาชีพและ การลงทุน				คนส่วนใหญ่ใน 35 ตำบล ประกอบอาชีพการเกษตร ซึ่งมีการใช้สารเคมีอย่าง เข้มข้นเพื่อเร่งการผลิต เร่ง ขาย การใช้สารเคมีจึงเป็น การช่วยกระตุ้นให้ผลผลิต เร็วขึ้น แต่ก็ส่งผลให้ต้นทุน การผลิตสูงขึ้นเช่นกัน แต่ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เห็น ความสำคัญในการจดบันทึก รายรับ รายจ่ายจึงไม่รู้ ต้นทุนการผลิตที่แน่นอน กำไร ขาดทุน จากข้อมูลนี้ ทำให้เกิดความตื่นตัวเกิด กิจกรรมการแก้ปัญหา เช่น ส่งเสริมเกษตร อินทรีย์ ทำสารสกัดอินทรีย์ ใช้เอง ปลูกข้าวปลอดสาร การเพาะพันธุ์ข้าว แปลงนา สาธิต ฯลฯ
-ขายผลผลิตจาก การทำนา	2,655,376,510			
- ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์		93,218,781		
ค่าปุ๋ยเคมี		370,809,156		
ยาฆ่าแมลง ยา ปราบศัตรูพืช		140,703,699		
รวม	2,655,376,510	604,731,637		

รายการ	รับ	จ่าย	หนี้สิน	ผลที่เกิดขึ้น
3. การเสี่ยงโชค				หลายคนคิดว่าการเล่นการพนันเป็นความหวังของชีวิต เป็นทางออกของความจน หวังว่าสักวันโชคเข้าข้างจะได้รวยเหมือนคนอื่นเขา แต่เมื่อนำรายรับกับรายจ่ายมาเปรียบเทียบกันให้เห็นทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลด ละ เลิก การเล่นการพนัน
-รายได้จากการเสี่ยงโชค	15,754,354			
-รายจ่ายจากการเสี่ยงโชค		28,937,549		
รวม	15,754,354	28,937,549		
4. อาหาร				คนส่วนใหญ่ในชุมชนแทบทุกครัวเรือนทำนาปลูกข้าว บริเวณพื้นที่รอบบ้านมีที่ว่างเหลือเพื่อในการสร้างแหล่งอาหารปลอดภัยของครอบครัว แต่รายจ่ายค่าข้าวสาร ผักผลไม้ กลับเป็นรายจ่ายที่สูงในครอบครัว
-ขายผลผลิตจากการทำนา	2,655,376,510			
-ซื้อข้าวสาร		161,434,240		
-การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ	67,003,507			
-ผักสด และผลไม้ต่างๆ		81,263,928		
รวม	2,722,380,017	242,698,169		กิจกรรมการแก้ปัญหาการลดรายจ่าย เช่น ผลิตน้ำยาเอนกประสงค์ สบู่ อาบน้ำ ยาสระผม ใช้เองในครอบครัว สร้างตู้เย็นข้างบ้าน (ปลูกผักสวนครัว) เป็นแหล่งอาหารปลอดภัย ธนาคารข้าวของชุมชน ฯลฯ

รายการ	รับ	จ่าย	หนี้สิน	ผลที่เกิดขึ้น
5.การศึกษา				การศึกษาของบุตรหลานเป็นความหวังของครอบครัวจึงเป็นรายจ่ายที่ไม่สามารถลดลงได้ แต่รายจ่ายการศึกษาเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้ลูกหลานเกิดสำนึกในความเหน้อยยากส่งเสียให้เรียน เพื่อให้มีวิชาติดตัวสามารถเลี้ยงตัวเอง ดูแลเป็นที่พึ่งของครอบครัวได้
-ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ		99,102,954		
-ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือเรียน กระเป๋า		49,663,941		
-ค่าชุดนักเรียน ชุดพลະ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด		25,875,228		
รวม		174,642,125		

จากตัวอย่างการวิเคราะห์ข้างต้นทำให้เห็นการได้มาซึ่งข้อมูล การจดบันทึกรายรับ รายจ่ายของครอบครัว แกนนำบางคนเมื่อนำบัญชีครัวเรือนไปขยายผลในครอบครัวคนในครอบครัวให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี บางครอบครัวไม่เข้าใจไม่เห็นความสำคัญไม่ให้ความร่วมมือ จึงทำให้กระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลรายรับ รายจ่าย เป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในครอบครัว ซึ่งจะส่งผลให้ข้อมูล รับ จ่าย เป็นประเด็นพูดคุยที่เปลี่ยนไปใน ครอบครัว จากความสงสัย ระแวงในการใช้จ่ายในครัวเรือน ผลักภาระการดูแลค่าใช้จ่ายให้คนใดคนหนึ่งในครอบครัว เปลี่ยนเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ค้นหาทางออกร่วมกัน ตารางการเปรียบเทียบรายจ่ายข้างต้นเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลของครัวเรือน สะท้อนให้เห็นความรุนแรงของปัญหาที่คนในชุมชนกำลังเผชิญอยู่ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น เกิดกิจกรรมการแก้ปัญหาหลากหลาย เช่น ทำน้ำยาเอนกประสงค์ แจกต้นไม้ แจกผงซักฟอก 1 หลุม 5 ต้น ตู๋เย็นข้างบ้าน ปานสีน้ำเงิน ฯลฯ ซึ่งจากปฏิบัติการนี้ทำให้เกิด**ข้อค้นพบกิจกรรมบรรเทาทุกข์**แก้ปัญหาเฉพาะหน้า สร้างกำลังใจ สร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรท้องถิ่นอย่างเท่าเทียม จะเริ่มต้นในการสร้างความเปลี่ยนแปลงของคนท้องถิ่นกำหนดตนเองอย่างมีส่วนร่วม

การเรียนรู้ช่วงที่ 3 เริ่มจากการ**วิเคราะห์**รูปธรรมการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชนทั้งระบบ ทำให้เห็นความรู้ของชุมชนในการแก้ปัญหาความยากจน สร้าง**ปฏิบัติการครั้งที่ 3** เป็นการต่อยอดกิจกรรมต่างๆที่นำไปปฏิบัติในพื้นที่เกิดเป็นรูปธรรมนำมาสรุปบทเรียนร่วมกัน

แผนภาพการวิเคราะห์รูปธรรมการแก้ปัญหา

จากกิจกรรมบรรเทาทุกข์สร้างความตระหนักให้ครอบครัว ชุมชน เห็นศักยภาพตนเองในการจัดการท้องถิ่นของตนเอง จากความรู้ของชุมชนที่ผสมผสานทั้งความรู้ภายในชุมชน ความรู้ภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง เหมาะสมกับสภาพปัญหา ภูมิศาสตร์ แต่ละพื้นที่ซึ่งแตกต่างกัน โดยมีรูปธรรมการแก้ปัญหา คือ **การลดรายจ่าย** ซึ่งเป็นการเตือนสติตนเองใช้จ่ายให้เหมาะสม สอดคล้องกับรายรับ รายจ่ายของตนเอง ใช้จ่ายอย่างมีสติ รู้ว่ารายจ่ายเรื่องอะไรควรลด รายจ่ายอะไรควรเลิก ปรับพฤติกรรม ลด ละ เลิก อบายมุข ช่วยกันประหยัดรายจ่ายในครอบครัว เช่น น้ำยาล้างจาน ปลุกผักสวนครัวสร้างแหล่งอาหารตู้เย็นข้างบ้าน การใช้ผงซักฟอกสูตรประหยัด ประหยัดน้ำด้วยการปลูกต้นไม้ 1 หลุม 5 ต้น ฯลฯ **เพิ่มรายได้** เกิดการรวมกลุ่มอาชีพในชุมชน เช่น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำหน่ายยาหม่อง ทำโรงงานน้ำดื่ม ฯลฯ **การลดต้นทุน** จากข้อมูลการลงทุนหลายรายการ เช่น ค่าน้ำมันเครื่องสูบน้ำ ค่าจ้างแรงงาน ค่าไถ ค่าหว่าน ค่าเกี่ยว ค่าปุ๋ย ค่ายา ฯลฯ รายการที่มีรายจ่ายสูงที่สุดคือ ค่าปุ๋ย ค่ายา เคมี ซึ่งมีราคาเพิ่มขึ้นทุกปี และใช้ในปริมาณมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความตระหนักถึงต้นทุนที่สูง และยังมีการตรวจสอบสารเคมีในเลือด ยิ่งทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการลดต้นทุนการผลิต และผลิตอาหารปลอดภัยเพื่อตนเอง ผู้บริโภค เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมไม่ทำลายแหล่งน้ำ ฟื้นฟูสภาพดิน ด้วยการทำเกษตรอินทรีย์ **จัดการหนี้สิน** รู้ที่มาของหนี้สินสามารถให้หลุดจากวงจรหนี้สินได้ มีแผนในการจัดการหนี้สิน ด้วยการ **ไม่เพิ่มหนี้** หยุดการกู้เงินเพิ่ม หาทาง**ปลดหนี้** ที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตตนเองซึ่งมีวิธีการแตกต่างกันออกไป **การออม** ซึ่งเป็นรากฐานเศรษฐกิจสร้างแหล่งเงินทุนฉุกเฉินของครอบครัวซึ่งการออมสามารถออมจากการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น หรือการออมจากรายรับ เมื่อมีรายรับแบ่งส่วนหนึ่งไว้ออมทันที **การจัดสวัสดิการ** สร้างความมั่นคงดูแลคนในชุมชนอย่างเอื้ออาทรตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ทั้งความทุกข์ ความสุข ให้กำลังใจกันและกัน **แผนตำบล** เป็นแผนที่มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลรายรับ รายจ่ายครัวเรือน กำหนดเป็น**แผนชีวิตจัดการตัวเอง จัดการครอบครัว** คนในครอบครัวรู้รายรับ รายจ่ายตนเอง สามารถวางแผนการใช้จ่ายในอนาคตให้สอดคล้องสมดุลกับชีวิต จากแผนชีวิตยกระดับสู่**แผนตำบล** กำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นที่มา

จากฐานข้อมูลของชุมชน เกิดแผนปฏิบัติการครั้งที่ 3 เพื่อพัฒนากระบวนการแก้ปัญหา ขยายผล พัฒนาระบบ เกิดข้อค้นพบความรู้ของชุมชนในการแก้ปัญหาคาญ 3 หมวด คือ

หมวดที่ 1 ข้อมูลการตัดสินใจ เป็นความรู้เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลกำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองตั้งแต่การปรับพฤติกรรม การวางแผนชีวิต วางแผนตำบล กำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมจากฐานข้อมูลชุมชน คือ
ความรู้เรื่อง การจัดทำบัญชีครัวเรือนสู่การจัดการตนเอง

หมวดที่ 2 การแก้ปัญหาคาญ เป็นความรู้เกี่ยวกับการลดรายจ่าย สร้างรายได้เสริม คือ
ความรู้เรื่อง การลดปลดหนี้
ความรู้เรื่อง เกษตรอินทรีย์
ความรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

หมวดที่ 3 การเมืองภาคประชาชน เป็นความรู้เกี่ยวกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมจัดสรรผลประโยชน์ ผ่านกลไกสภาองค์กรชุมชน คือ
ความรู้เรื่อง การพัฒนาสภาองค์กรชุมชนให้เป็นกลไกการจัดการตนเอง
ความรู้เรื่อง การสร้างตำบลเข้มแข็ง
ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ถูกยกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน 3 ระดับ คือ

1. แหล่งเรียนรู้ระดับบุคคล ซึ่งมีหลายประเด็นที่เกิดจากการพัฒนาการแก้ปัญหาในครัวเรือนจนกระทั่งเป็นรูปธรรมการแก้ปัญหาเป็นสถานการเรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างให้คนอื่นทำตามมีคุณสมบัติดังนี้ มีการทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง จดบันทึกข้อมูลความเป็นจริง สรุปจำแนกแยกแยะให้เห็นจุดอ่อน จุดแข็งของรายรับ รายจ่าย วางแผนจัดการตัวเอง มีการลดรายจ่ายในหลายรูปแบบ เช่น ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ตู้นเย็นข้างบ้านสร้างแหล่งอาหารในครอบครัว ใช้ผงซักฟอกสูตรประหยัด ทำน้ำยาเอนกประสงค์ใช้เอง ฯลฯ การปรับอาชีพให้สร้างรายได้ไม่สร้างภาระ เช่น การลดต้นทุนสารเคมีทางการเกษตรใช้สารอินทรีย์ทดแทน ลดค่าจ้างแรงงานนอกใช้แรงงานในครอบครัวทดแทน ฯลฯ **เพิ่มเงินออม** ทั้งออมจากการลดรายจ่าย ออมจากการแบ่งเงินจากรายได้มาออมก่อนที่จะนำไปใช้จ่ายอื่นๆ **จัดการหนี้สิน** ตั้งแต่รู้การรู้สภาพหนี้ จำนวนหนี้สินทั้งหมดเท่าไร แบ่งเป็นหนี้ในระบบ นอกในระบบ มีวิธีการคืนหนี้ที่ชัดเจน เมื่อมีแผนการจัดการตัวเองที่ชัดเจนแล้วต้องลงมือทำอย่างต่อเนื่องในวิถีชีวิตไม่ทำเพียงแค่สร้างภาพให้คนอื่นดูเท่านั้นแต่เป็นการทำจริงในวิถีชีวิต เช่น ตู้นเย็นข้างบ้านถ้าทำอย่างต่อเนื่องจะสามารถเป็นแหล่งอาหารให้ครอบครัวได้จริง สามารถลดรายจ่ายได้อย่างเห็นได้ชัด ฯลฯ เกิดการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้คนที่สนใจได้อย่างชัดเจนหลายสถานียังนี้

1.1 คนต้นแบบในการใช้บัญชีครัวเรือนจัดการครอบครัว ซึ่งจะขอหยิบยกมาเฉพาะรายชื่อ
ของบุคคลต้นแบบที่ถอดความรู้แล้ว จำนวน 104 คน คือ

ต.หนองเต่า

1. นางเถาว์วัลย์ บุรวิเศษตรกร

ต.หาดทอง

2. นายเลิศ นัยเนตร
3. นางบานเย็น แสกรุง
4. นายสำรวย ศรีกลัด
5. นายสุเทพ ศรีแจ่ม

ต.ดงขวาง

6. นายนิคม บุญภูมิ
7. นางนภัสวรรณ บุญภูมิ
8. นายสมพงษ์ ใจแสน
9. นางบาหยัน นิลกุล
10. นายสมเกียรติ วิสิทธิ์
11. นายบรรหาร วิสิทธิ์
12. นายประคอง แสงรัศมี
13. นายมนูญ ระจิตรัตน์
14. นายสมชาย วาสนา
15. นายกำพล ไนรอด
16. นางรุจี วิสิทธิ์

ต.ดอนกลอย

17. นายทศพล ทิพรส
18. นางสาววาสนา แรงเขตกิจ
19. นางนิตยา โชติช่วง
20. นางสาวดวงพร แรงกสิกรณ์
21. นางสนอง สีรูป
22. นางโสพิศ จันทร
23. นายประดิษฐ์ พยัคโค
24. นายประสาน อบเชย
25. นายวิรัฐ กิตติปาไลรัตน์
26. นางอุดม เจตน์กสิกรณ์

ต.หมกแก้ว

27. นายดิเรก ธัญการ

28. นางสาวสำเนียง ดีคง

29. นางมยุรี ดีคง
30. นายสมนึก คงไทย
31. นายทวี สืบศรี
32. นายสมัคร นางนวล
33. นางกุหลาบ บัวลอย
34. นายธวัชชัย นาคยา
35. นายพยุง คงเขียว

ต.ท่าโพ

36. นางสมควร อุณจะนำ
37. นายสำเริง รงค์ทอง

ต.หลุมเข้า

38. นางประมวล กุณห์
39. นางแสงดาว โพนจาง
40. นายกิตติคุณ จันทรศรีสุขใจ
41. นางชะลอ โอพาร
42. นางวันทนา พุ่มประพาส
43. นางมาลี ทิพย์คัมภ์
44. นางพัชรภรณ์ กอนไวยบุตร
45. นางประคอง กลายสุข
46. นางประภัสสร โปริส

ต.หนองขาหย่าง

47. นางราตรี โพธิวัลย์
48. นายระเบียบ ไวกสิกรณ์
49. นางชวนพิศ แก้วมณีวัฒน์
50. นางอำพร พยัคศรี
51. นายวีระ จันทวงษ์
52. นางนงลักษณ์ ทองพูน
53. นายพิเชษฐ์ วัสุป
54. นางประเมิน ว่องเขตร์การณ
55. นางวันเพ็ญ ขยันการนาวิ
56. นางรัตนา สกลรัตน์

ด.ห้วยรอบ

57. นายสุเมธ เพ็งสร้อย
58. นางสาวพัชรา จีระดิษฐ์
59. นางนพรัตน์ เวฬุ
60. นางทิพวรรณ เวฬุ
61. นางเนตรทราย นิลภา
62. นายธนพงษ์ ทองแพ
63. นายประเสริฐ มั่นการไถ
64. นางสาวม สอนจีน
65. นายปริญญา ทับวัฒน์
66. นางสาวนา ทองแพ

ด.อุทัยเก่า

67. นายธาดา อำพัน
68. นางอมินตรา บุญมา
69. นายสำเร็จ สัมฤทธิ์
70. นายสัมพันธ์ ทวีกลีกรรม
71. นายธีรเดช พงษ์ชนไพบูลย์

ด.ทุ่งพง

72. จสต.พงศ์สันต์ พูลศรี
73. นายบัน งามขำ
74. นายกร ชูช่วย
75. นายชัยชัย พะจุไทย
76. นางสาวสิพร สงวนวงศ์

ด.บ้านเก่า

77. นางรันทม พุ่มทอง
78. นายจรรยา คำสิทธิ์

ด.โคกหม้อ

79. นายประทีป วิเศษศรี
80. นางอัญชลี วัฒนกุล

81. นางประนอม ชมพู
82. นางสมคิด จันทนา
83. นางสาวชล ทองสุข
84. นางสมคิด ดิษประภัส
85. นางมณี พิลิก
86. จสอ.ประดิษฐ์ ทุ่งใหญ่
87. นางรัตนา ขาติบุตร
88. นางสาวสุตารัตน์ เชื้อเขตรกิจ
89. นางชฎาภรณ์ บุญจันทร์
90. นางมณี เปรมทอง
91. นางโสดา เหล่าเขตรกิจ

ด.สว่างอารมณ์

92. นายณัฏฐวิทย์ เนินพลับ
93. นางสาวฉวี ราชกิจ
94. นางสาวกัลยา สุทธิจิต
95. นายชูศักดิ์ เสาวนัย

ด.ทุ่งนางาม

96. นางสาวเสมอ ชำนิเขตการณ
97. นายไพฑูรย์ มั่นคง

ด.สุขฤทัย

98. นายชัง บางบุญฤทธิ์
99. นางสาวนวลเทียน เอี่ยมลอย
100. นางอนงค์นาฏ อัมละมัย
101. นางสาวหยด จินตนา
102. นางมารยาท สวรรณศรี
103. นายสุทิน จุลพันธ์

คณะกรรมการจังหวัด

104. นายวีรวิธ แก้วเกษ

1.2 สถานี 1 หลุม 5 ต้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับการประหยัดน้ำและรักษาสิ่งแวดล้อมในครัวเรือน ด้วยการปลูกต้นไม้ใน 1 หลุม มีไม้ใหญ่ผักสวนครัวรวมกัน 5 ต้น ใช้น้ำเหลือจากซักผ้า ล้างจานมารดต้นไม้ ช่วยประหยัดน้ำ น้ำล้างจาน น้ำซักผ้าสามารถไล่หนอนแมลงได้ ซึ่งรายชื่อครอบครัวที่เป็นสถานีการเรียนรู้ 1 หลุม 5 ต้น มี 89 คน คือ

1. นายเลิศ	นัยเนตร	ตำบลหาดท่ง
2. นายวิเชียร	กล้าสุด	ตำบลหาดท่ง
3. นายบุญเลิศ	ซังมิน	ตำบลหาดท่ง
4. นายประติษฐ์	รอดประเสริฐ	ตำบลหาดท่ง
5. นายสุเทพ	ศรีแจ่ม	ตำบลหาดท่ง
6. นางนฤมล	นัยเนตร	ตำบลหาดท่ง
7. นายบุญเทียม	ภูเรือน	ตำบลเกาะเทโพ
8. นางมะระ	สีด้า	ตำบลเกาะเทโพ
9. นางชวนชม	สีด้า	ตำบลเกาะเทโพ
10. นายสุเทพ	แก้ววิเชียร	ตำบลเกาะเทโพ
11. นายอภิรินทร์	คงเกาะ	ตำบลเกาะเทโพ
12. นายเสมียน	ซังยัง	ตำบลเกาะเทโพ
13. นายสำรวม	หอมจันทร์	ตำบลหนองแก
14. นายสมบูรณ์	หัฐบูรณ์	ตำบลหนองพังค่า
15. นางบัวขาว	ชาญัญการ	ตำบลหนองพังค่า
16. นายจอม	หัฐบูรณ์	ตำบลหนองพังค่า
17. นายสงคราม	ชาญัญการ	ตำบลหนองพังค่า
18. นายสมศักดิ์	บัวลอย	ตำบลหมกแถว
19. นายธินิตย์	กิจสุขสกุล	ตำบลห้วยรอบ
20. นางเสมอ	คำกลิ้ง	ตำบลห้วยรอบ
21. นางชะไมพร	สอนจิ้น	ตำบลห้วยรอบ
22. นางนิตา	เพ็งสร้อย	ตำบลห้วยรอบ
23. นางสมควร	อุ้นจะนำ	ตำบลท่าโพ
24. นายสุเทพ	จงกลกิจ	ตำบลท่าโพ
25. นางสุวรรณ์	วชระพันธ์	ตำบลท่าโพ
26. นายทูล	ว่องรัชกิจ	ตำบลท่าโพ
27. นางระยอง	เอี่ยมสะอาด	ตำบลท่าโพ
28. นายปราโมทย์	ทัศนียนนท์	ตำบลท่าโพ
29. นายสมพงษ์	ใจแสน	ตำบลดงขวาง
30. นายสมเกียรติ	วิสิทธิ์	ตำบลดงขวาง
31. นางสาวเครือวัลย์	วิสิทธิ์	ตำบลดงขวาง
32. นางประมวล	กฤษี	ตำบลหลุมเข้า
33. นายกิตติคุณ	จันทร์ศรีสุขใจ	ตำบลหลุมเข้า
34. นางแสงดาว	โพขวาง	ตำบลหลุมเข้า
35. นางประคอง	กลายสุข	ตำบลหลุมเข้า

36. นางกุสุมา	ลิลลา	ตำบลหลุมเข้า
37. นายชลอ	บุรณสมภพ	ตำบลหนองไผ่
38. นายจรรยา	กรินทะ	ตำบลหนองไผ่
39. นางมาลัย	ฝ่ายที	ตำบลทุ่งผึ้ง
40. นางนุจนาศร	ไผ่บง	ตำบลทุ่งผึ้ง
41. นางสาววาสนา	แรงเขตกิจ	ตำบลดอนกลอย
42. นางโสภี	สัตยากร	ตำบลดอนกลอย
43. นางราตรี	โพธิวัลย์	ตำบลหนองขาหย่าง
44. นางนงลักษณ์	ทองพูล	ตำบลหนองขาหย่าง
45. นางอรุณศรี	เถาสิงห์	เทศบาลตำบลหนองขาหย่าง
46. นายพยนต์	แคล้วกระโทก	เทศบาลตำบลหนองขาหย่าง
47. นายเฉลิม	อ่ำทุ่งพงษ์	เทศบาลตำบลหนองขาหย่าง
48. นางละม่อม	ไผ่เทศ	เทศบาลตำบลหนองขาหย่าง
49. นายธาดา	อำพิน	ตำบลอุทัยเก่า
50. นายเกียรติพงษ์	ประทีป	ตำบลอุทัยเก่า
51. นายพงษ์สันต์	พูลศรี	ตำบลทุ่งพง
52. นายชันชัย	วิระสะ	ตำบลบ้านเก่า
53. นายวิชัย	นันทโกมล	ตำบลหนองกลางดง
54. นายปรีชา	นิลสนธิ	ตำบลหนองกลางดง
55. นางฉนวน	อุทรรักษ์	ตำบลหนองกลางดง
56. นายไพโรจน์	โถมศรี	ตำบลหนองกลางดง
57. นางผ่อง	นิลตะ	ตำบลหนองกลางดง
58. นายมานะ	ตันเจริญ	ตำบลหนองกลางดง
59. นายพิชัย	แรงเขตรการ	ตำบลหนองกลางดง
60. นายชลิต	เมฆฉาย	ตำบลหนองกลางดง
61. นายประเสริฐ	แรงเขตรการ	ตำบลหนองกลางดง
62. นางณัฐวี	ศรีสลั	ตำบลไผ่เขียว
63. นายเที่ยง	ยอดบัว	ตำบลไผ่เขียว
64. นางนวลปราง	พงสาริการ	ตำบลบ่อทราย
65. นายสมหมาย	กล้าวิกรม	ตำบลบ่อทราย
66. นายพงษ์เทพ	ปรีดา	ตำบลบ่อทราย
67. นางสาวละมัย	จุฑารัตน์	ตำบลบ่อทราย
68. นางสาวหยุด	ชวดดา	ตำบลบ่อทราย
69. นายเฉลิม	คล้ายแจ้ง	ตำบลหนองหลวง
70. นายประวิทย์	สุขรวาย	ตำบลหนองหลวง

71. นายณัฐวิศรี	เนินพลับ	ตำบลสว่างอารมณ์
72. นางเล็ก	เนินพลับ	ตำบลสว่างอารมณ์
73. นางสาวกัลยา	สวรรค์โลก	ตำบลสว่างอารมณ์
74. นางสาวฉวี	ราชกิจ	ตำบลสว่างอารมณ์
75. นายชูศักดิ์	เสาวะโน	ตำบลสว่างอารมณ์
76. นางนงแก้ว	ปิ่นเกษ	ตำบลสว่างอารมณ์
77. นายทองแท่ง	ประสิทธิ์เขตรกิจ	ตำบลสว่างอารมณ์
78. นางสมหมาย	ราชกิจธิเม	ตำบลสว่างอารมณ์
79. นางจำรุณ	ชมชื่น	ตำบลสว่างอารมณ์
80. นายทองอินทร์	พูลสาริกิจ	ตำบลสว่างอารมณ์
81. นายสุรินทร์	การะเกษ	ตำบลสว่างอารมณ์
82. นายบุญส่ง	สิทธิ์	ตำบลประดู่ยืน
83. นายจรรยา	วิสิทธิ์	ตำบลประดู่ยืน
84. นายธงชัย	บาระมี	ตำบลประดู่ยืน
85. นางทองพุล	นาสมวาส	ตำบลประดู่ยืน
86. นายพิน	พันธ์สิงห์	ตำบลประดู่ยืน
87. นายฉลวย	ทองศรี	ตำบลทุ่งนางาม
88. นายอนันต์	คล้ายหนองพือ	ตำบลทุ่งนางาม
89. นายชัง	บางบุญฤทธิ์	ตำบลสุขฤทัย

1.3 สถานีการเรียนรู้ส้มโอปลอดสาร เป็นแหล่งเรียนรู้การปลูกส้มโอปลอดสาร ซึ่งนำแนวคิด 1 หลุม 5 ต้นมาใช้ในสวนส้มด้วยการปลูกพริกใต้ส้ม มีการบริหารจัดการต้นทุนด้วยการทำบัญชีครัวเรือน คือ สวนส้ม คุณบานเย็น แสกรุง ตำบลหาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเกษตรกรจังหวัดให้ความสนใจประกาศเป็นแหล่งท่องเที่ยวเกษตรปลอดสารของจังหวัดอุทัยธานี

1.4 สถานีการเรียนรู้ผ้าทอลายโบราณ เป็นแหล่งเรียนรู้การทอผ้าลายโบราณสร้างรายได้ให้ชุมชน ที่บ้าน คุณประทีป วิเศษศรี ตำบลโคกหม้อ อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี

1.5 สถานีการเรียนรู้เตาอบแสงอาทิตย์ และถ่านแท่ง เป็นแหล่งเรียนรู้การประหยัดพลังงาน ที่บ้าน คุณจรัล โยธา ตำบลเขากวางทอง อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี

1.6 สถานีการเรียนรู้แผนที่แผ่นดิน (บ้านปายน้ำเงิน) เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ครอบครัวที่มีการทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ลดรายจ่ายในครัวเรือน สร้างแหล่งอาหารในครอบครัว มีจำนวน 27 ตำบล 260 ปาย (ครอบครัว)

1. ตำบลเกาะเทโพ	18	ป้าย	15. เทศบาลตำบลหนองขาหย่าง	6	ป้าย
2. ตำบลหนองไผ่แบน	5	ป้าย	16. ตำบลอุทัยเก่า	18	ป้าย
3. ตำบลหนองแก	5	ป้าย	17. ตำบลทุ่งพง	5	ป้าย
4. ตำบลหนองเต่า	4	ป้าย	18. ตำบลหนองนางนวล	5	ป้าย
5. ตำบลหาดทอง	27	ป้าย	19. ตำบลบ้านเก่า	7	ป้าย
6. ตำบลดงขวาง	16	ป้าย	20. ตำบลโคกหม้อ	20	ป้าย
7. ตำบลหนองไผ่	4	ป้าย	21. ตำบลบ่อยาย	8	ป้าย
8. ตำบลดอนกลอย	9	ป้าย	22. ตำบลสว่างอารมณ์	5	ป้าย
9. ตำบลหมกแกว	5	ป้าย	23. ตำบลไผ่เขียว	10	ป้าย
10. ตำบลท่าโพ	9	ป้าย	24. ตำบลทุ่งนางาม	7	ป้าย
11. ตำบลหลุมเข้า	5	ป้าย	25. ตำบลน้ำรอบ	8	ป้าย
12. ตำบลหนองขาหย่าง	6	ป้าย	26. ตำบลประดู่ยืน	11	ป้าย
13. ตำบลทุ่งพี้ง	6	ป้าย	27. ตำบลสุขฤทัย	25	ป้าย
14. ตำบลห้วยรอบ	6	ป้าย			

1.7 สถานีการเรียนรู้ลดรายจ่ายด้วยผงซักฟอกสุดประหยัด เป็นการลดรายจ่ายด้วยการใช้ผงซักฟอกให้ฟองน้อยซักสะอาดจากศูนย์บางกุง ตำบลสะแกกรัง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยฯ โดยสภาองค์กรชุมชนเป็นแกนหลักในการส่งเสริมการลดรายจ่ายด้วยผงซักฟอกสุดประหยัด จำนวน 22 ตำบล คือ

1. สภาองค์กรชุมชนตำบลสุขฤทัย	12. สภาองค์กรชุมชนตำบลอุทัยเก่า
2. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองขาหย่าง	13. สภาองค์กรชุมชนตำบลบ่อยาย
3. สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลหนองขาหย่าง	14. สภาองค์กรชุมชนตำบลดงขวาง
4. สภาองค์กรชุมชนตำบลทุ่งพี้ง	15. สภาองค์กรชุมชนตำบลหมกแกว
5. สภาองค์กรชุมชนตำบลดอนกลอย	16. สภาองค์กรชุมชนตำบลท่าโพ
6. สภาองค์กรชุมชนตำบลห้วยรอบ	17. สภาองค์กรชุมชนตำบลหลุมเข้า
7. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเต่า	18. สภาองค์กรชุมชนตำบลเทโพ
8. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองพังค่า	19. สภาองค์กรชุมชนตำบลหาดทอง
9. สภาองค์กรชุมชนตำบลโคกหม้อ	20. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองหลวง
10. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองแก	21. สภาองค์กรชุมชนตำบลประดู่ยืน
11. สภาองค์กรชุมชนตำบลน้ำรอบ	22. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองไผ่

1.8 สถานีการเรียนรู้น้ำส้มควันไม้ เป็นแหล่งเรียนรู้การทำน้ำส้มควันไม้สารไล่แมลง ที่ได้จากการเตาเผาถ่านประหยัดพลังงาน สามารถใช้กึ่งไม้เล็กๆจากการตัดแต่งกิ่งไม้ในสวนมาเผาในเตา

ประหยัดพลังงาน ไม่ต้องใช้ไม้ท่อนใหญ่เหมือนเตาเผาถ่านแบบเดิม เมื่อเผาถ่านแล้วควันไฟจะออกมาตามท่อกลับเป็นหยดน้ำ นั่นก็คือ น้ำส้มควันไม้ นั่นเอง แหล่งสาริตน้ำส้มควันไม้ มี 12 ตำบล คือ

ตำบลเกาะเทโพ	อำเภอเมือง	จำนวน	1	เตา
ตำบลหาดทอง	อำเภอเมือง	จำนวน	1	เตา
ตำบลหนองเต่า	อำเภอเมือง	จำนวน	1	เตา
ตำบลดงขวาง	อำเภอหนองขาหย่าง	จำนวน	1	เตา
ตำบลท่าโพ	อำเภอหนองขาหย่าง	จำนวน	1	เตา
ตำบลหมกแถว	อำเภอหนองขาหย่าง	จำนวน	1	เตา
ตำบลอุทัยเก่า	อำเภอหนองฉาง	จำนวน	2	เตา
ตำบลโคกหม้อ	อำเภอทัพทัน	จำนวน	2	เตา
ตำบลบ่อทราย	อำเภอสว่างอารมณ์	จำนวน	1	เตา
ตำบลทุ่งนางาม	อำเภอลานสัก	จำนวน	2	เตา
ตำบลลานสัก	อำเภอลานสัก	จำนวน	1	เตา
ตำบลสุขฤทัย	อำเภอห้วยคต	จำนวน	2	เตา

1.9 สถานีการเรียนรู้สวัสดิการชุมชน เป็นการหนุนเสริมการจัดสวัสดิการชุมชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน มีการประสานความร่วมมือหน่วยงานหนุนเสริมการจัดสวัสดิการชุมชน คือ พอช. (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน) พมจ.(สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) อบต.(องค์กรบริหารส่วนตำบล) และรัฐบาล จำนวน 33 ตำบล ซึ่งมีการสนับสนุน ดังนี้

ที่	ตำบล	พอช.	พมจ.	อบต.	รัฐ	รวม
1	ตำบลห้วยคต	55,000	186,000	50,000	300,000	591,000
2	ตำบลบ่อทราย	55,000	92,000	70,000	-	217,000
3	ตำบลหนองเต่า	55,000	-	-	-	55,000
4	ตำบลหนองไผ่แบน	55,000	186,000	-	-	241,000
5	เทศบาลตำบลสว่างแจ้งสบายใจ	55,000	186,000	50,000	-	291,000
6	ตำบลโคกหม้อ	55,000	92,000	10,000	35,000	192,000
7	ตำบลเขาชี้อย	55,000	92,000	-	300,000	447,000

ที่	ตำบล	พอช.	พมจ.	อบต.	รัฐ	รวม
8	ตำบลหนองสระ	50,000	58,000	-	-	108,000
9	ตำบลหนองกลางดง	55,000	58,000	-	-	113,000
10	ตำบลประดู่ยืน	100,000	196,000	140,000	830,000	1,266,000
11	ตำบลลานสัก	50,000	-	-	-	50,000
12	ตำบลน้ำรอบ	55,000	92,000	30,000	-	177,000
13	ตำบลป่าอ้อ	50,000	58,000	-	-	108,000
14	ตำบลบ้านไร่	55,000	92,000	30,000	-	177,000
15	ตำบลห้วยแห้ง	55,000	86,000	50,000	-	191,000
16	ตำบลคอกควาย	55,000	92,000	200,000	-	347,000
17	ตำบลวังหิน	50,000	-	-	-	50,000
18	ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน	55,000	58,000	10,000	-	123,000
19	ตำบลเนินเหล็ก	55,000	-	-	-	55,000
20	ตำบลระบำ	50,000	186,000	-	-	236,000
21	ตำบลทุ่งโพ	55,000	-	-	-	55,000
22	ตำบลเขากวางทอง	50,000	-	-	-	50,000
23	ตำบลหนองขาหย่าง	50,000	58,000	10,000	-	118,000
24	ตำบลทุ่งผึ้ง	55,000	-	10,000	-	65,000
25	ตำบลดอนกลอย	55,000	58,000	10,000	-	123,000
26	ตำบลดงขวาง	50,000	186,000	30,000	-	266,000
27	ตำบลหนองไผ่	55,000	92,000	30,000	-	177,000
28	ตำบลหมกแถว	55,000	58,000	10,000	-	123,000
29	ตำบลท่าโพ	50,000	-	-	-	50,000
30	ตำบลหนองยาง	55,000	58,000	-	-	113,000
31	ตำบลหนองฉาง	55,000	-	30,000	-	85,000
32	ตำบลทุ่งใหญ่	55,000	-	-	-	55,000
33	ตำบลทุ่งพง	55,000	186,000	50,000	150,000	441,000
รวม		1,815,000	2,506,000	820,000	1,615,000	6,756,000

แหล่งเรียนรู้ระดับชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความรู้หลากหลายในแต่ละศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนมีองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ดังนี้ **1.มีความรู้**ที่ผ่านการพัฒนาลงมือฝึก ลองถูกจากปฏิบัติจริง ทำให้ความรู้ชุมชนไม่หยุดนิ่งแต่ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเท่าทันสถานการณ์ เช่น ความรู้เรื่อง การจัดทำบัญชีครัวเรือนสู่การจัดการตนเอง ความรู้

เรื่อง การวางแผนจัดการชีวิตสู่การจัดการท้องถิ่น ความรู้เรื่อง การลดปลดหนี้ความรู้เรื่อง เกษตรอินทรีย์ ความรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เรื่องเกษตร ความรู้เรื่องพลังงาน ความรู้เรื่องการมีส่วนร่วมผ่านสภาองค์กรชุมชน ความรู้เรื่องสวัสดิการ ฯลฯ **2.มีผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ**ในความรู้แต่ละเรื่องอย่างชัดเจน **3.มีสถานการเรียนรู้**หลากหลาย เช่น ลตรายจ่าย น้ำส้มควันไม้ 1 หลุม 5 ต้น ฯลฯ **4.มีนักจัดการความรู้** ที่สามารถประสานความร่วมมือให้เกิดการนำความรู้ของชุมชนมาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีส่วนร่วม **5.มีสื่อการเรียนรู้**ที่ใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร เช่น บอร์ดนิทรรศการ แพลงสาธิต แผนพับ ฯลฯ และ **6.มีการบริหารจัดการร่วมกัน** ในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแต่ละศูนย์มีสถานการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไปตามศักยภาพของตำบล มีจำนวน 35 ตำบล คือ

1. ตำบลห้วยคต	19. ตำบลวังหิน
2. ตำบลหนองไผ่แบน	20. ตำบลโคกหม้อ
3. ตำบลเขาขี้ฝอย	21. ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน
4. ตำบลหนองเต่า	22. ตำบลหนองกลางดง
5. ตำบลหนองสระ	23. ตำบลบ่อยาง
6. ตำบลดงขวาง	24. ตำบลเนินเหล็ก
7. ตำบลหนองไผ่	25. ตำบลระบำ
8. ตำบลดอนกลอย	26. ตำบลทุ่งโพ
9. ตำบลหมกแถว	27. ตำบลเขากวางทอง
10. ตำบลท่าโพ	28. ตำบลหนองยาง
11. ตำบลลานสัก	29. ตำบลน้ำรอบ
12. ตำบลหนองขาหย่าง	30. ตำบลประดู่ยืน
13. ตำบลทุ่งผึ้ง	31. ตำบลหนองฉาง
14. ตำบลป่าอ้อ	32. ตำบลทุ่งใหญ่
15. ตำบลบ้านไร่	33. เทศบาลสว่างแจ้งสบายใจ
16. ตำบลห้วยแห้ง	34. ตำบลหนองพังค่า
17. ตำบลทุ่งพง	35. ตำบลหนองกระทุ่ม
18. ตำบลคอกควาย	

ปัญหาอุปสรรคการจัดทำบัญชีครัวเรือน

1.การจดบัญชีครัวเรือนที่เห็นแต่รายจ่ายทำให้รู้สึกท้อไม่อยากจะจด และเลิกทำบัญชีในที่สุด **วิธีการแก้ไข** วิเคราะห์ที่มาของรายรับ รายจ่าย เนื่องจากเกษตรกรมีรายได้เป็นรอบการผลิตระยะเวลาสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับประเภทผลผลิตแต่ละชนิด ซึ่งเกษตรกรบางรายมีรายได้ปีละครั้ง แต่สามารถใช้จ่ายได้ตลอดปีหากมีการวางแผนอย่างรอบครอบ

2. การประมวลข้อมูลลงในโปรแกรมบัญชีครัวเรือนสำเร็จรูป มีความซับซ้อนในการจัดเก็บ และการนำไปใช้กับคอมพิวเตอร์เครื่องที่ไม่มีโปรแกรมฯ

3. การจดบัญชีของครอบครัวอาสาสมัครมีขาดความต่อเนื่อง บางครัวเรือนเมื่อสามารถแก้ปัญหา เช่น ปลดหนี้ ลดต้นทุนการผลิต ฯลฯ ได้แล้วก็หยุดทำบัญชีครัวเรือน บางครัวเรือนบันทึกอย่างต่อเนื่องแต่จัดเก็บเอกสารไม่ดีทำเอกสารหายไม่สามารถส่งข้อมูลให้คณะทำงานประมวลข้อมูลได้วิธีแก้ไข หากตำบลไหนสามารถประมวลข้อมูลลงให้ระบบฐานข้อมูลบัญชีครัวเรือนได้ก็ให้ประมวลที่ตำบล เช่น ตำบลอุทัยเก่า ฯลฯ

เมื่อคนในชุมชนลงมือทำบัญชีครัวเรือนด้วยตนเอง เกิดความตระหนักในความสำคัญของข้อมูลที่เป็นมากกว่าตัวเลขรายรับ รายจ่ายเท่านั้น **“ข้อมูล”** เป็นเครื่องมือสร้างการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี การจดบันทึกในแบบฟอร์มบัญชีครัวเรือนของ สกว.ช่วยฝึกการคิด วิเคราะห์ จึงทำให้แต่ละครัวเรือนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลบัญชีครัวเรือนได้ด้วยตนเอง **คุณค่าของข้อมูลขึ้นอยู่กับการนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหา** หากข้อมูลที่ได้มาไม่ถูกนำไปใช้ข้อมูลบัญชีครัวเรือนก็จะเป็นเพียงตัวเลขที่จดไปวันๆ ไม่มีความหมายไม่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงในชีวิตได้ ตัวอย่างการนำข้อมูลไปใช้สร้างความเปลี่ยนแปลงในชีวิตของจังหวัดอุทัยธานีมีทั้ง คนต้นแบบ ตำบลต้นแบบ ซึ่งจะขอหยิบยกตำบลตำบลอุทัยเก่า อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี เป็นกรณีศึกษา **“การจัดการข้อมูล พัฒนาค้น จัดการตนเอง”**

ตำบลต้นแบบ “จัดการข้อมูล พัฒนาค้น จัดการตนเอง”

ตำบลอุทัยเก่า อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี

1. ข้อมูลทั่วไปตำบลอุทัยเก่า

ตำบลอุทัยเก่า เคยเป็นเมืองด่านที่สำคัญในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีชื่อว่า “เมืองด่านอุทัย” มีเจ้าเมืองปกครองสืบต่อกันมา จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2453 พระยาอุทัยที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นมาใหม่ไม่กล้าขึ้นไปว่าราชการที่เมืองอุทัย แต่ขออยู่ริมฝั่งสะแกกรัง ประกอบกับที่นี่มีผู้มาตั้งบ้านเรือนอยู่อย่างคับคั่ง พระยาอุทัยเห็นว่าเป็นทำเลที่เหมาะสม ผู้คนมาก การคมนาคมสะดวก จึงทำเรื่องขอย้ายเมืองอุทัยมาอยู่ริมฝั่งสะแกกรัง ตั้งเป็นเมืองอุทัยใหม่ “เมืองด่านอุทัย” เดิม จึงได้ชื่อ “ตำบลอุทัยเก่า” ในปัจจุบัน ทิศเหนือติดต่อกับ ต.ตลุกดู่ อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.ทุ่งโพ ต.หนองสรวง อ.หนองฉาง จ.อุทัยธานี ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.หนองฉาง ต.ทุ่งโพ อ.หนองฉาง จ.อุทัยธานี ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.ทุ่งโพ อ.หนองฉาง จ.อุทัยธานี แบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านอุทัยเก่า หมู่ที่ 2 บ้านอุทัยเก่า หมู่ที่ 3 บ้านคลองค่าย หมู่ที่ 4 บ้านหนองหม้อแกง หมู่ที่ 5 บ้านวังพลับ หมู่ที่ 6 บ้านหนองหญ้าปล้อง หมู่ที่ 7 บ้านหนองเต่า หมู่ที่ 8 บ้านหนองกระเหรียง หมู่ที่ 9 บ้านหนองไม้หมู่ที่ 10 บ้านหนองจิกยาว มีจำนวนประชากรในตำบลอุทัยเก่า มีทั้งสิ้น 2,347 คน แยกเป็นชาย 1,107 คน หญิง 1,240 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 570 ครัวเรือน

คณูทัยเก่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เลี้ยงสัตว์ ทำนา ทำไร่ ทำสวน ใช้น้ำจากลำห้วย คลองชลประทาน และน้ำฝน ทำการเกษตร แต่น้ำก็ไม่เพียงพอต่อการเกษตรของตำบลคณูทัยเก่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้สารเคมีอย่างเข้มข้นในการทำเกษตรส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตไม่แน่นอน เกิดภาวะขาดทุน ส่งผลให้ประสบปัญหาหนี้สินจากการลงทุน นอกจากนี้ยังประสบปัญหาคนว่างงาน ขาดการส่งเสริมอาชีพหลังฤดูการทำนา วัยรุ่นหนุ่มสาวคนวัยทำงานออกไปขายแรงงานต่างจังหวัดทำให้ครอบครัวขาดแรงงานในการเกษตร ผู้สูงอายุเด็กถูกทอดทิ้ง การสงเคราะห์ผู้สูงอายุ คนพิการ ยังไม่ทั่วถึง และเส้นทางการคมนาคมภายในหมู่บ้านยังไม่ทั่วถึง สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นคนในชุมชนมิได้เพิกเฉย แต่มีความพยายามในการแก้ปัญหาพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนซึ่งจะหยิบยกเป็นตัวอย่างแหล่งเรียนรู้ของชุมชนดังนี้

แหล่งเรียนรู้ชุมชนของคณูทัยเก่า เป็นห้องเรียนไม่มีรั้วของชุมชน ที่เป็นทั้งห้องเรียน ห้องทดลอง ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้ เป็นแหล่งพัฒนาคน พัฒนาความรู้ของชุมชน ให้ความรู้ของชุมชนมีการพัฒนา ปรับเปลี่ยนสามารถใช้ในการแก้ปัญหาได้จริงอย่างเท่าทันสถานการณ์ แหล่งเรียนรู้ของชุมชนไม่ได้จำกัดอยู่ในอาคารสถานที่แต่มีทั้งที่เป็นทุ่งนากว้าง ใต้ถุนบ้าน ลานปลอกมะพร้าว สุดแล้วแต่เรื่องราวที่จะเรียนรู้ จึงทำให้แหล่งเรียนรู้ชุมชนมีชีวิตชีวาที่อยู่ในวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งจะขอหยิบยกแหล่งเรียนรู้ชุมชนมาเพียงบางส่วนให้เป็นตัวอย่าง ดังนี้

ด้านการส่งเสริมอาชีพ เช่น กลุ่มกล้วยกวนเสวย เป็นกลุ่มแปรรูปกล้วย เน้นการสร้างรายได้เสริม ที่ผ่านมามีเคยรวมกลุ่มเลี้ยงหมูมาก่อน แต่ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากไม่มีความรู้ในการดูแลหมู จึงมีการสรุปบทเรียน วิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนร่วมกัน ทำให้เห็นว่าการปลูกกล้วยเยาะในหมู่บ้าน แต่ยังไม่มีการแปรรูปกล้วย จึงเริ่มนำกล้วยมาแปรรูป เช่น กล้วยกวนเสวย กล้วยฉาบ ยางกล้วยมาแพ้นผ้า ฯลฯ การแปรรูปกล้วยกวนที่ต่างจากกล้วยกวนทั่วไป คือ ที่มีทั้งถั่ว งา ผสมในกล้วยกวนด้วยจึงทำให้รสชาติกลมกล่อมหอมหวาน แปลกกว่ากล้วยกวนทั่วไป การคิดสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์รสชาติอร่อย ทำให้มีตลาดรองรับ สร้างรายได้ให้กับสมาชิกในกลุ่มได้

ด้านเกษตรอินทรีย์ เช่น โรงเรียนชาวนา/แปลงนาอินทรีย์สาธิต คณูทัยเก่าส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทำนาหลายชั่วอายุคน แต่ทำเท่าไรไม่เคยเหลือ เกษตรกรบางรายไม่รู้รายรับ รายจ่าย ต้นทุนการผลิตของตัวเอง ที่ผ่านมามีการรณรงค์ส่งเสริมให้ลดต้นทุนการผลิตด้วยเกษตรอินทรีย์ แต่เกษตรกรไม่ค่อยสนใจและไม่เห็นความสำคัญ จนกระทั่งเกษตรกรได้ลงมือทำบัญชีครัวเรือนเห็นข้อมูลรายรับ รายจ่าย ต้นทุนการผลิตของตนเองกระตุ้นให้เกิดความตระหนักในการจัดการรายรับ รายจ่าย ต้นทุนของตนเอง แปลงสาธิตจึงเป็นแหล่งเรียนรู้ในการลดต้นทุนการผลิตด้วยเกษตรอินทรีย์ การจัดสรรที่ดินทำกินให้น้ำใช้ตลอดปี ซึ่งในที่ดินจะประกอบด้วย สระน้ำ เลือกพื้นที่ที่สูงที่สุดขุดสระเป็นแก้มลิงไว้เก็บน้ำ มีระบบการบริหารจัดการน้ำ โดยการคำนวณการใช้น้ำต่อปีต้องการใช้ปริมาณน้ำเท่าไรเพื่อคำนวณขนาดสระที่ต้องการขุดในพื้นที่ เมื่อปล่อยน้ำเข้านาเสร็จแล้วให้สูบน้ำกลับบ่อคืน ขุดคูรอบแปลงนาเพื่อน้ำไหลได้ตามธรรมชาติ พื้นที่ทำนา พื้นที่ปลูกบ้าน พื้นที่ทำสวน ทั้งปลูกผักสวนครัวไม่ยืนต้น และกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์บ้านเม็ด จากการทำข้อมูลบัญชีครัวเรือนทำให้เห็นต้นทุนสารเคมีทาง

การเกษตรสูงมาก กระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์บ้านเม็ดที่หมู่ 10 บ้านหนองจิกยาว เพื่อลดต้นทุนการใช้สารเคมีทางการเกษตรซึ่งราคาแพงมากทำให้ต้นทุนการผลิตสูง การใช้ปุ๋ยบ้านเม็ดช่วยลดต้นทุนการทำนา พื้นฟูสภาพดิน ไม่มีสารพิษตกค้างในผลผลิต การทำปุ๋ยบ้านเม็ดเริ่มจากการทำเพื่อใช้เองในกลุ่มสมาชิก เมื่อใช้ได้ผลเริ่มบอกต่อกันไปและแปลงนาที่ใช้ปุ๋ยบ้านเม็ดให้ผลผลิตดีซึ่งเป็นเครื่องยืนยันคุณภาพของปุ๋ยได้ดี จึงทำให้มีคนหันมาใช้ปุ๋ยบ้านเม็ดมากขึ้นจากใช้เฉพาะคนในกลุ่ม ก็ขยายไปเรื่อย ๆ ปัจจุบันผลิตวันละ 4 ตัน ทั้งใช้เองในกลุ่มและจำหน่าย ลดต้นทุน สร้างรายได้เสริมจากการจำหน่ายปุ๋ย เกิดการจ้างแรงงานช่วยผลิตปุ๋ยบ้านเม็ด และเกษตรสร้างสวัสดิการ เป็นการปลูกต้นไม้ 9 อย่าง ปลูกพืชหลายชนิดตั้งแต่ไม้อายุสั้น ถึงไม้อายุยืน จะปลูกตั้งแต่ผักในน้ำ เช่น ผักกระเฉด ผักบุ้ง ข่า ตะไคร้ ขิง กระชาย ไพล ผักหวาน ชะอม ฯลฯ เป็นพืชระยะสั้นที่สามารถเป็นอาหาร สร้างรายได้ให้แทบทุกวัน จากนั้นเป็นพวกผลไม้ เช่น มะพร้าว มะม่วง มะยม เงาะ ทุเรียน มังคุด ฯลฯ ต่อมาก็เป็นพวกไม้โตเร็ว 4-5 ปีตัดได้เลย เช่น สะเดา สัก ฯลฯ เพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพมีรายได้ตามฤดูกาลของผลผลิต ต่อมาก็เป็นไม้โตช้า อายุยืน เช่น ยางนา มะค่า ประดู่ ฯลฯ เพื่อใช้เป็นบ้านาญให้กับชีวิตในระยะยาว และต้นไม้ตามใจชอบ เช่น พระเจ้า 5 พระองค์ ซึ่งเป็นไม้หายาก เป็นต้นไม้ใหญ่ มีพู 5 พู ลูกเหมือนรูปพระ 5 องค์ ฯลฯ

ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นประเด็นเด่นของตำบลอุทัยเก่า คือ **อบต.พอเพียง** เพื่อเป็นตัวอย่างการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง เป็นแหล่งเรียนรู้ แหล่งอาหาร สนามเด็กเล่น และบ้านหลังที่สองของชุมชน ตัวอาคารของ อบต.อุทัยเก่าไม่ได้มีขนาดใหญ่โตอะไร แต่มีความร่มรื่นอบอุ่น ท้องนาล้อมรอบด้านหลังอาคารมีแปลงผักสวนครัวที่เปิดให้ใครจะเข้ามาเก็บก็ได้ เจ้าหน้าที่ อบต.อุทัยเก่าทุกคนช่วยกันดูแล จะเห็นว่าคนสวนของ อบต.เก่าเปลี่ยนไปไม่ซ้ำหน้า ด้านข้างของตัวอาคารจะเป็นซุ้มหลังคามุงจากติดทุ่งนา เป็นที่นั่งเล่น โรงอาหารเพราะเจ้าหน้าที่ อบต.จะห่อข้าวมื้อกลางวันมานั่งรับประทานด้วยกัน ใกล้กับตัวอาคาร อบต.อุทัยเก่ามีศูนย์เด็กเล็ก เด็กๆมีสนามฟุตบอลกว้างเป็นที่วิ่งเล่น และยังเป็นศูนย์ฝึกอบรม ศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์(ศาลาสว่างสุข) ที่เปิดให้ทุกคนได้เข้ามาใช้บริการ **เศรษฐกิจพอเพียง**ของคนอุทัยเก่า จึงไม่ได้เน้นความรู้เท่าทันด้านเศรษฐกิจอย่างเดียว แต่เป็นความเอื้ออาทรกันและกัน เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมกำหนดชีวิต กำหนดอนาคตของตนเองผ่านกระบวนการจัดทำข้อมูลบัญชีครัวเรือน กำหนดแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมกันระหว่างชุมชนกับอบต.อุทัยเก่า

บัญชีครัวเรือนจุดเปลี่ยนยุทธศาสตร์ตำบลอุทัยเก่า

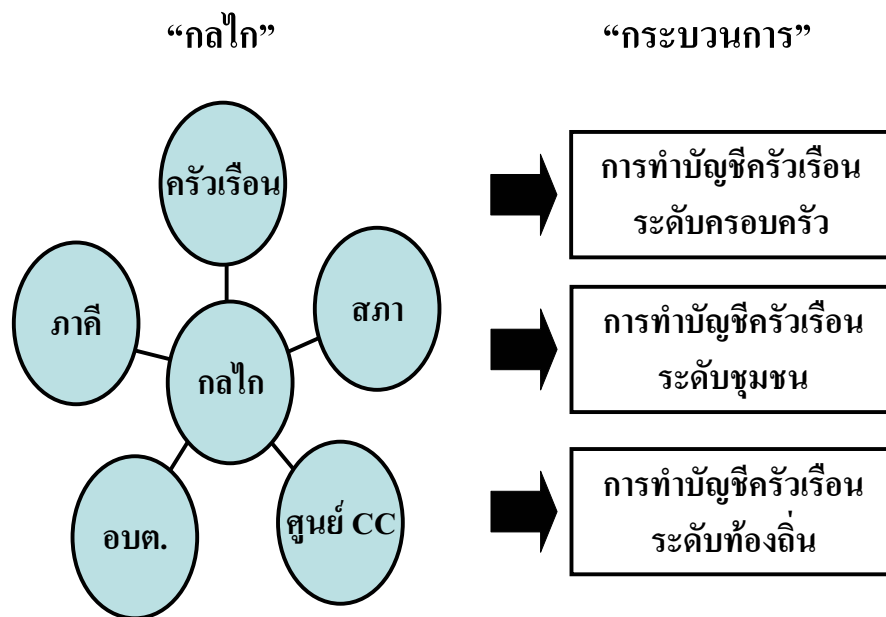
เปลี่ยนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นพัฒนาชุมชน

การทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องใหม่ของคนในชุมชน คนที่ไม่เคยจดเคยจํารายรับ รายจ่ายของตัวเอง จะเห็นว่าการทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องยุ่งยาก เสียเวลา เบื่อหน่าย เนื่องจากประสบการณ์การทำข้อมูลที่ผ่านมาการทำข้อมูลจากหลายหน่วยงาน แต่ข้อมูลที่ทำไปแล้วไม่ได้ย้อนกลับมาแก้ปัญหาของชุมชน เมื่อพูดถึงการทำข้อมูลคนในชุมชนรู้สึกเบื่อหน่าย โดยเฉพาะข้อมูลบัญชีครัวเรือนที่ต้องจด

ต้องจำด้วยตัวเองจึงเป็นเรื่องยุ่งยาก เสียเวลา ไม่แน่ว่าทำบัญชีครัวเรือนไปแล้วจะช่วยแก้ปัญหาได้จริง การทำแผนตำบลของ อบต.อุทัยเก่าที่ผ่านมา มาจากการประชาคมของกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งคนในชุมชนไม่ค่อยพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การวิเคราะห์ปัญหากำหนดแผนการพัฒนาหมู่บ้านจึงมาจากการคาดคะเนจากปรากฏการณ์ที่เห็นมากกว่าข้อมูลความเป็นจริงของหมู่บ้าน จึงทำให้เมื่อปี 2540 ยุทธศาสตร์การพัฒนาของ อบต.อุทัยเก่าเน้นโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก นโยบายทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นขึ้นอยู่กับนโยบายรัฐเป็นหลัก ต่อมาปี 2545 นายภย ชาติดา อำเภิน ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอุทัยเก่าในปัจจุบัน (ปี 2553) ได้ปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การทำงาน เน้นความต้องการของชุมชนเป็นตัวตั้ง กำหนดแผนยุทธศาสตร์จากกระบวนการทำแผนแม่บทชุมชน ที่เน้นให้ชุมชนเรียนรู้ปัญหาตนเอง ผ่านเวทีประชาคม ซึ่งเป็นเวทีระดมความคิดเห็นของคนในชุมชนเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเอง ทำให้คนชุมชนเห็นปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ชัดเจนยิ่งขึ้น ต่อมาปี 2551 คณะทำงานจังหวัดอุทัยฯ ได้แนะนำให้ทำข้อมูลบัญชีครัวเรือน ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนจากการกำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลตามนโยบายรัฐ เป็นการกำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มาจากฐานข้อมูลครัวเรือนของคนในชุมชน สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนอุทัยเก่าตั้งแต่การ ร่วมคิด ผ่านกระบวนการจัดทำข้อมูลบัญชีครัวเรือน ร่วมทำ ตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดจากข้อมูลรายรับ รายจ่ายของชุมชน ร่วมตัดสินใจ กำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล ผลักดันแผนของชุมชนให้เป็นข้อบัญญัติ อบต. จากฐานข้อมูลครัวเรือน ร่วมจัดสรรผลประโยชน์ เป็นการกระจายการพัฒนาท้องถิ่นอย่างทั่วถึงเท่าเทียม เช่น การจัดสวัสดิการ การส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาบุคลากร ฯลฯ เน้นการพัฒนาโครงสร้างทางสังคม ตั้งแต่การ พัฒนาด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมรายได้ที่มาจากฐานทรัพยากรของชุมชน ทั้งความรู้ วัตถุดิบของชุมชน พัฒนาด้านสังคม วัฒนธรรม รื้อฟื้นวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเอื้ออาทร การพึ่งพาอาศัยกันและกันของคนในชุมชน อนุรักษ์วัฒนธรรมการล้าโทน พัฒนาการเมือง สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมจัดสรรผลประโยชน์ ลดความขัดแย้งในการเลือกตั้ง พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น ดูแลสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรมนุษย์ ให้มีมีคุณภาพชีวิตที่ดี รู้จักตัวเอง รู้จักชุมชน เท่าทันสังคมสามารถกำหนดชีวิต กำหนดอนาคตตนเองได้

กระบวนการทำบัญชีครัวเรือน

คนตำบลอุทัยเก่าได้เรียนรู้ศักยภาพตนเองในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นตนเองผ่านกระบวนการแผนแม่บทชุมชนเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นตนเองอย่างมีส่วนร่วม จึงทำให้การทำบัญชีครัวเรือนเปรียบเสมือนบัญชีชีวิตที่ช่วยให้ครอบครัวสามารถกำหนดชีวิต กำหนดอนาคตมีแผนการพัฒนาตนเอง และบัญชีชีวิตยังเป็นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นจัดการตนเองอย่างมีส่วนร่วม ผ่านกลไกการทำงานร่วมกันหลายส่วน

แผนภาพกระบวนการทำบัญชีครัวเรือน

กลไกการพัฒนาท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ 1) **ครัวเรือน** อาสาสมัครทำบัญชีครัวเรือน ตั้งแต่การจดบันทึกรายรับ รายจ่าย วิเคราะห์ข้อมูลในครัวเรือน คิดค้นการแก้ปัญหาในครัวเรือนจากฐานข้อมูลรายรับ รายจ่ายที่จดบันทึกด้วยตนเอง 2) **สภาองค์กรชุมชน** ซึ่งเดิมเป็น **สภาแกนนำ** ที่ถูกรับรองตาม พรบ.สภาองค์กรชุมชน ประกอบด้วยตัวแทนกลุ่มองค์กรในชุมชนส่งตัวแทนเข้ามาบริหารสภาฯ มีบทบาทส่งเสริมให้ชุมชนเรียนรู้ศักยภาพตนเอง กำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองจากฐานข้อมูลบัญชีครัวเรือนของชุมชน ประสานความร่วมมือกับอบต. เสนอแผนชุมชน พัฒนารูปธรรมการแก้ปัญหาให้เป็นต้นแบบการเรียนรู้ของชุมชน 3) **ศูนย์ Community Center (CC)** ซึ่งเป็นศูนย์ที่มีบทบาทในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของคนในชุมชน ไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทเพื่อหาข้อยุติในชุมชน หากหาข้อยุติไม่ได้จึงส่งต่อให้ตำรวจดำเนินคดีต่อไป เปิดโอกาสให้คนในชุมชนรวมกลุ่มแก้ปัญหาตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปเสนอสิ่งที่ต้องการทำจากฐานข้อมูลรายรับ รายจ่ายของชุมชน เช่น กลุ่มดนตรีไทย ดนตรีสากล กลุ่มออกกำลังกาย กลุ่มกีฬา กลุ่มการเรียนรู้เสริมในตอนเย็น กลุ่มศิลปะ ฯลฯ 4) **อบต.อุทัยเก่า** มีบทบาทในการส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ สนับสนุนงบประมาณ เชื่อมประสานหน่วยงานภาครัฐกับภาคประชาชน พัฒนา อบต.ให้เป็นตัวอย่าง “อบต.พอเพียงของชุมชน” 5) **ภาคีความร่วมมือ** ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) สาธารณะสุข ฯลฯ

กระบวนการจัดทำบัญชีครัวเรือน มี 3 ระดับ คือ

การทำบัญชีครัวเรือนระดับครอบครัว เห็นการวิเคราะห์ตนเองจากฐานข้อมูลรายรับ รายจ่าย วางแผนจัดการครอบครัวด้วยตัวเอง ตำบลอุทัยเก่ามีประชากร 2,347 คน จำนวน 570 ครัวเรือน เริ่มทำบัญชีครัวเรือนปี 2550 จำนวน 500 ครัวเรือน จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 570

ครัวเรือนในตำบลอุทัยเก่า ปัจจุบันขยายผลเป็น 530 ครัวเรือน และมีการบันทึกเป็นปัจเจกบุคคลรวม 216 คน ที่ทำๆหยุดๆอีก 40 ครัวเรือน รวมทั้งสิ้น 746 ครัวเรือน

วิธีการ เริ่มจากจดบันทึกรายรับ รายจ่ายของครอบครัวทั้งหมดลงสมุดบัญชีรายวัน จดบันทึกทุกวันให้รู้รายรับ รายจ่าย ว่าแต่ละวัน เมื่อครบหนึ่งสัปดาห์นำข้อมูลลงสมุดบัญชีรายสัปดาห์ ซึ่งจำแนกแยกแยะรายรับ รายจ่ายเป็นหมวดหมู่ เมื่อลงครบสี่สัปดาห์ นำข้อมูลที่ได้สรุปบัญชีรายเดือน ให้เห็นรายรับ รายจ่ายในรอบหนึ่งเดือน มีผลต่างเป็นบวกหรือลบ รายรับ รายจ่ายมาจากไหน รายจ่ายเรื่องใดสูง สมาชิกในครอบครัววิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันหาแนวทางในการจัดการรายรับ รายจ่ายในครอบครัว ส่งข้อมูลสรุปรายสัปดาห์ สรุปบัญชีรายเดือนส่งให้ อบต.ประมวลผลทุกๆ 3 เดือนเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาชุมชน

การทำบัญชีครัวเรือนระดับชุมชน เน้นการ กำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นจากฐานข้อมูลครัวเรือน ส่งเสริมกลไกชุมชนในรูปแบบสภาองค์กรชุมชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของคนในชุมชน ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน

วิธีการ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกับท้องถิ่น ผ่านกระบวนการจัดทำข้อมูลบัญชีครัวเรือน ตั้งแต่การค้นหาข้อมูลรายรับ รายจ่าย สร้างปฏิบัติการแก้ปัญหาที่มาจากฐานข้อมูลครัวเรือน นำมาวิเคราะห์ให้เห็นปัญหาสาเหตุ แล้วตัดสินใจกำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาของชุมชน กำหนดเป็นแผนแม่บทชุมชนระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล สร้างแรงจูงใจ ให้ทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง เช่น แจกต้นไม้ สนับสนุนการรวมกลุ่มสร้างรายได้เสริม ฯลฯ วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในชุมชน ด้วยการเปรียบเทียบรายรับรายจ่ายดังตารางตัวอย่างการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ตารางตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลตำบลอุทัยเก่า ปี พ.ศ.2550 จำนวน 546 ครัวเรือน

รายการ	รายรับ/บาท	รายจ่าย/บาท
1.รวมรายการรับ-จ่ายทั้งหมด	165,061,730	159,868,446
ความเปลี่ยนแปลง เมื่อนำรายรับ หัก รายจ่าย เงินคงเหลือ 5,193,284บาท ไม่พอใช้หนี้สินจำนวน 92,678,074บาท ซึ่งข้อมูลนี้สามารถกระตุ้นให้เกิดการค้นหาปัญหา สาเหตุ และกำหนดทิศทางการแก้ปัญหาด้วยตนเอง		
2.หมวดอาชีพ		
2.1 ขายผลผลิตจากการทำนา	79,029,062	
2.2ข้าวสารทุกชนิด		4,804,590
2.3ค่าปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์		2,774,368
2.4ค่าปุ๋ยเคมี		11,035,986
2.5ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช		4,187,610
รวม	79,029,062	22,802,554

รายการ	รายรับ/บาท	รายจ่าย/บาท
ความเปลี่ยนแปลง จะเห็นว่ารายได้จากการทำนาถึงจะเป็นรายได้ที่สูงแต่การลงทุนค่าปุ๋ยค่ายาก็สูงตามไปด้วย ถึงแม้เกษตรกรส่วนใหญ่จะทำนาปลูกข้าวแต่ก็ซื้อข้าวสารเพื่อบริโภค ซึ่งจากข้อมูลนี้จุดประกายให้เกิดความตื่นตัวในการลดต้นทุนการผลิตด้วยเกษตรอินทรีย์ ถึงแม้ที่ผ่านมาจะมีการส่งเสริมแต่เกษตรกรไม่เห็นความสำคัญ แต่เมื่อมีตัวเลขจากบัญชีครัวเรือนที่มาจากการจดบันทึกด้วยตนเองทำให้เกษตรกรหันมาให้ความสำคัญกับเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น		
3.หมวดการเลี้ยงโซค		
3.1รายได้จากการเลี้ยงโซค	468,879	
3.2 เงินที่จ่ายเพื่อการเลี้ยงโซค		861,236
3.3 เงินเลี้ยงดวงในรูปแบบต่างๆ		72,927.20
รวม	468,879	934,163
ความเปลี่ยนแปลง สะท้อนให้เห็นว่าความหวังที่จะร่ำรวยเพราะหอยมีโอกาสน้อยมาก จ่ายเงินซื้อหอยมากกว่ารายรับที่ได้จากการเล่นหอย ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการซื้อหอยลดลง บางคนเลิกซื้อหอยไปเลย		
4.หมวดค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่าง ๆ		
4.1เงินช่วยงาน หรือเงินใส่ซอง	2,635,217	
4.2ค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่าง ๆ		2,798,395
รวม	2,635,217	2,798,395
ความเปลี่ยนแปลง ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ส่วนใหญ่จะเป็นค่าของชำร่วย ค่าโต๊ะจีน ค่าเครื่องดื่ม ฯลฯ ซึ่งข้อมูลนี้ทำให้เกิดการคิดลดต้นทุนการจัดงาน เช่น ทำพืชมเสนน้ำแจกเป็นของชำร่วย เปลี่ยนจากจ้างโต๊ะจีนจัดอาหารเป็นการจ้างกลุ่มแม่บ้านแต่ละหมู่ทำอาหารเอง มีวงดนตรีไทย ถ้าจ้างที่อื่น5-6พันบาทต่อคืน แต่วงของตำบลอุทัยเก่าคืนละ 3,000 บาท มีวงดนตรีสากลของตำบลถ้าจ้างที่อื่น14,000 บาทต่อคืน แต่วงของตำบลอุทัยเก่าคืนละ 3,000 บาทต่อคืน ฯลฯ		
5.รายจ่ายค่าน้ำดื่มสะอาด	0	276,592
รวม	0	276,592.60
ความเปลี่ยนแปลง ถึงแม้รายจ่ายจะไม่สูงมากแต่สะท้อนเห็นจำนวนเงินที่ไหลออกไปจากชุมชน จึงจุดประกายให้กลุ่มต้นกล้าอาชีพคิดสร้างโรงงานน้ำดื่ม เพื่อสร้างอาชีพ เสริมรายได้ ปิดกั้นรายจ่ายที่จะไหลออกนอกชุมชน		

ในการวิเคราะห์ข้อมูลบัญชีครัวเรือนอย่างเป็นหมวดหมู่เปรียบเทียบให้เห็นรายรับ รายจ่ายในหมวดเดียวกัน ทำให้เกิดการจุดติดทบทวนความคุ้มค่าของการจ่ายในแต่ละหมวดที่สะท้อนความจริงที่ชัดเจน ไม่ใช้การคาดคะเน หรือการความหวังที่เลื่อนลอย เช่น คนที่เล่นหวยส่วนใหญ่จะมีความหวังที่จะถูกรางวัลได้เงินมาใช้จ่าย แต่เมื่อเปรียบเทียบรายรับ กับรายจ่ายค่าหวยสูงกว่ารายรับที่ได้จากการถูกรางวัล ก็สามารถกระตุ้นให้เกิดความเปลี่ยนแปลงปรับพฤติกรรมบางคนซื้อหวยน้อยลง บางคนเลิกซื้อหวยไปเลย เป็นต้น การคิดวิเคราะห์อย่างรอบด้านของชุมชนบนฐานข้อมูลรายรับ รายจ่าย

การทำบัญชีครัวเรือนระดับท้องถิ่น เน้นการนำข้อมูลครัวเรือนเป็นฐานในการกำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์การจัดการตนเองของตำบล โดยใช้บัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือกำหนดยุทธศาสตร์ของ อบต.อุทัยเก่า ที่ผ่านมามีการกำหนดแผนชุมชนมาจากการทำเวทีประชาคมที่มีแกนนำ กำหนด ผู้ใหญ่บ้านวิเคราะห์ร่วมกันกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล แต่การทำบัญชีครัวเรือนทำให้ข้อมูลที่ได้มาจากความจริงของชุมชนที่ผ่านการวิเคราะห์ในระดับครอบครัว ชุมชน ตำบล

วิธีการ อบต.อุทัยเก่าเข้าร่วมกระบวนการจัดทำข้อมูลของชุมชน แล้วนำแผนชุมชน มากำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล บรรจุเป็นงบประมาณของ อบต.จัดทำเป็นข้อบัญญัติตำบล

ความเปลี่ยนแปลงของคนอุทัยเก่า

กระบวนการจัดทำข้อมูลบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือในการสร้างการเรียนรู้ของชุมชน ที่ทำให้คนในชุมชนปรับเปลี่ยนวิธีคิด ปรับพฤติกรรม เกิดการรวมกลุ่ม ต่อยอดกิจกรรมเดิม เกิดเป็น**ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข** ทิศทางการพัฒนาของคนตำบลอุทัยเก่า ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต 4 ด้าน คือ **ด้านเกษตร** ปรับจากเกษตรเคมี เป็นเกษตรอินทรีย์ ลดต้นทุนสารเคมีทางการเกษตร พัฒนาข้าวพันธุ์ดี **ด้านอาชีพเสริม** จากการทำอาชีพเสริมตามการส่งเสริมของหน่วยงานเป็นการกำหนดอาชีพเสริมจากข้อมูล และทุนของชุมชน **ด้านสิ่งแวดล้อม** ส่งเสริมให้เกิดการดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชนเพิ่มพื้นที่สีเขียว ปลูกต้นไม้ ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร **ด้านสุขภาพ** ส่งเสริมการสร้างแหล่งอาหารปลอดภัยในครอบครัว เช่น ตู้อึ่งข้างบ้าน 1หลุม5ต้น เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ฯลฯ ส่งเสริมการออกกำลังกายกับทุกเพศทุกวัย เช่น เดินแอโรบิก เล่นฟุตบอล ฯลฯ เกิดความเปลี่ยนแปลง 3 ระดับ คือ

ระดับปัจเจก / ครัวเรือน เกิดการจัดทำข้อมูลด้วยตนเองของครัวเรือนส่งผลให้เกิดการขยาย**แนวคิดจัดการเศรษฐกิจครัวเรือน** ที่เริ่มตั้งแต่การ**ปรับวิธีคิด** จากที่ไม่เคยรู้รายรับ รายจ่าย การลงทุนของตัวเองก็เริ่มให้ความสนใจให้ความสำคัญกับข้อมูลมากขึ้น สามารถวิเคราะห์เชื่อมโยงรายรับ รายจ่ายให้สะท้อนปัญหา สาเหตุที่กำลังเผชิญอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงที่แสดงออกทางตัวเลข รายรับ รายจ่าย **ปรับพฤติกรรม** เมื่อรู้ถึงปัญหา สาเหตุแล้วเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลด ละ เลิก หวย เหล้า บุหรี่ การพนัน **เพิ่มการออม** เน้นการออมก่อนจ่าย เมื่อมีรายได้จะแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้ออมก่อน **ปรับอาชีพ** จากการทำเกษตรเคมีก็ปรับเป็นเกษตรอินทรีย์ **พัฒนาคนต้นแบบ** เกิดวิทยากรบัญชีครัวเรือนจำนวน 30 คน เกิดเยาวชนต้นกล้าอาชีพต้นแบบการจัดการตนเอง จำนวน 100 คน ให้

รู้จักตัวเอง เข้าใจชุมชน เป็นเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่จะเป็นแกนนำชุมชนในอนาคต และสามารถกำหนดแผนพัฒนาตนเอง ตั้งแต่การดำเนินชีวิต การใช้จ่ายในครัวเรือน การออม การกำหนดอาชีพที่เหมาะสมกับทุนที่ตนเองมีอยู่ สร้างงานรองรับเยาวชนทั้งที่อยู่ในชุมชนและที่ออกไปขายแรงงานต่างถิ่นแล้วต้องการกลับมาใช้ชีวิตกับครอบครัวได้มีงานทำ เกิดครัวเรือนต้นแบบการจัดการเศรษฐกิจในครัวเรือนจำนวน 270 ครัวเรือน ที่สามารถกำหนดการใช้จ่ายในครัวเรือนได้ ลดรายจ่ายด้วยการทำเองใช้เอง ทั้งน้ำยาเอนกประสงค์ ยาสระผม สบู่ พิมเสนน้ำ น้ำยาล้างจาน ตู้เย็นข้างบ้านสร้างแหล่งอาหารปลอดภัยในครอบครัว ปลูกพืช ผักสวนครัวกินเองในครอบครัว มีเงินออมเน้นออมก่อนจ่าย ปรับวิถีการเกษตรจากเคมีเป็นอินทรีย์

ระดับชุมชน เกิดการรวมกลุ่มทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลรายรับ รายจ่าย และหาทางแก้ปัญหาหลายประเด็น คือ **ด้านการเกษตร** เกิดความตื่นตัวปรับเปลี่ยนการทำเกษตรที่ใช้สารเคมีอย่างเข้มข้นเป็นเกษตรอินทรีย์ เกิดแปลงนาอินทรีย์เป็นแหล่งเรียนรู้ ผลิตอาหารปลอดภัยลดต้นทุนสารเคมีทางการเกษตร เกิดการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี กลุ่มปิ่นปุยอินทรีย์อัดเม็ด **ด้านสวัสดิการ** เน้นการสร้างคน ให้สามารถพึ่งตนเองให้ได้มากที่สุด เกิดธนาคารข้าวทุกหมู่บ้าน เกิดการจัดสวัสดิการชุมชน โดยไปศึกษาดูงานจากห้วยน้ำขาว จังหวัดตราด ในเรื่องการจัดสวัสดิการ แล้วนำมาปรับใช้ที่อุทัยเก่า โดยการตั้งคณะทำงาน สรรหาจากกลุ่มข้าราชการที่เขาเกษียณแล้วอยากทำงานเพื่อสังคม เริ่มแรกได้งบประมาณจาก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) สนับสนุนงบประมาณ 10,000 บาท จาก อบต.ตั้งบไว้ในข้อบัญญัติอีก 30,000 บาท ให้สมาชิกเริ่มฝากเงิน 6 เดือนเพื่อให้เป็นกองทุน ต่อมาสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) สนับสนุนงบประมาณอีก 55,000 บาท เมื่อปี 2552 รัฐให้อีก 160,000 บาท ซึ่งทั้งงบประมาณทั้งการจัดการสวัสดิการชุมชนจัดการเองโดยเน้นการจัดสร้อย่างเท่าเทียม โปร่งใสตรวจสอบได้ สร้างความมั่นใจให้กับสมาชิก ปัจจุบันมีสมาชิก 500 กว่าราย มีการดูแลสวัสดิการ ตั้งแต่เกิดจนตาย โดยรับสมัครตั้งแต่แรกเกิด เมื่อสมาชิกคลอดบุตรก็จะมีจะได้รับเงิน ของขวัญ สมาชิกได้รับเงิน 500 บาท คณะกรรมการได้ 1,000 บาท เพราะกรรมการไม่มีเงินเดือนจึงได้รับสิทธิพิเศษ ช่วงที่แม่ไปนอนโรงพยาบาล ก็จะได้อีกคั่นละ 200 บาท และหากเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไปก็จะได้บำนาญเดือนละ 200 บาท , 15 ปีขึ้นไปก็ได้เดือนละ 300 บาท มองไปถึงเด็กถ้าเข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่แรกเกิด ครบ 10 ปี จะมีเงินไปโรงเรียนเดือนละ 200 บาท บางครัวเรือนสมัครเข้ามาทั้งครอบครัว นอกจากนี้ยังมีการรื้อฟื้นโรงสีโบราณ ของชุมชน ซึ่งเป็นการสีข้าวกล้องด้วยการตำข้าว ช่วยให้คนในชุมชนได้รับประทานข้าวสุขภาพและได้ออกกำลังกายในช่วงที่สีข้าว โรงสีข้าวโบราณ จึงเป็นทั้งสถานที่ออกกำลังกาย และเป็นแหล่งผลิตข้าวกล้องเพื่อสุขภาพ **ด้านการลดรายจ่าย** มีการลดรายจ่ายในครัวเรือน เช่น ทำน้ำยาเอนกประสงค์ แชมพู สบู่ ยาหม่อง พิมเสน ฯลฯ ลดรายจ่ายการจัดงานทั้งงานศพ งานบุญ จากการจ้างโต๊ะจีนเป็นทำโต๊ะจีนกันเอง โดยประสานกับ อบจ. สนับสนุนโต๊ะจำนวน 100 โต๊ะ อบต.สนับสนุนอุปกรณ์ครัว กลุ่มแม่บ้านแต่ละหมู่บ้าน ดูแลเรื่องอาหารการบริการ ส่วนวงดนตรีทั้งดนตรีไทย ดนตรีสากลของตำบลที่เด็กเยาวชนเป็นนักดนตรี จากที่เคยจ้างวงดนตรีไทย บรรเลงในงานศพคั่นละ 5 - 6

พันบาทก็จ้างวงดนตรีไทยของตำบลคืนละ 3,000 บาท ส่วนวงดนตรีสากล จ้างที่อื่นคืนละ 14,000 บาท แต่จ้างวงของตำบลคืนละ 3,000 บาท ส่วนของชาวบ้านก็จะมียามห้อม พืชมเสนาห์ของตำบลแจกในงานศพ **ด้านการเพิ่มรายได้** เกิดกลุ่มปุ๋ยบ้านเม็ด กลุ่มอาชีพเสริม เช่น การเพาะเห็ด กลัวยกวนส่วย กระยาสารท ข้าวกลัวยกวนปลอดสาร โรงงานน้ำดื่ม ฯลฯ

ระดับท้องถิ่น เกิดการปรับแนวคิดการพัฒนาท้องถิ่นจากการพัฒนาที่เน้นโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก ซึ่งได้พัฒนาสาธารณูปโภคทั้งน้ำประปา ไฟฟ้า ครอบคลุมหมู่บ้าน จึงปรับยุทธศาสตร์อบต.ให้เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เกิดการปรับกระบวนการกำหนดข้อบัญญัติ อบต. จากเดิมใช้เวทีประชาคมที่คนในชุมชนไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น เป็นการกำหนดข้อบัญญัติจากฐานข้อมูลรายรับ รายจ่าย หนี้สิน ครวัเรียน กำหนดแผนให้สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละชุมชน เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ให้เกิดความคิดร่วม ทำร่วม ตัดสินใจร่วม และจัดสรรผลประโยชน์ร่วม เกิดการบรรจุบัญญัติครวัเรียนเป็นยุทธศาสตร์ อบต.อุทัยเก่า เกิดโครงการแก้ปัญหาพัฒนาชุมชนในแผนงบประมาณของ อบต.อุทัยเก่า เช่น ด้านเศรษฐกิจพอเพียง (การส่งเสริมการปลูกพืชปลอดสาร การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดนางฟ้า ปุ๋ยอินทรีย์บ้านเม็ด การผลิตข้าวพันธุ์ดี เกษตรผสมผสาน ฯลฯ) ด้านการพัฒนาอาชีพเสริม (ซ่อมแซมเครื่องยนต์ การเลี้ยงปลา) ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรป่า ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ ด้านสุขภาพ ฯลฯ **เกิดการพัฒนาหลักสูตรต้นกล้าอาชีพเป็นหลักสูตรพัฒนาเยาวชน** มีแนวคิด การพัฒนาศักยภาพเยาวชน คนรุ่นใหม่ให้เป็นผู้นำที่มีศักยภาพของชุมชน สร้างงาน ให้เยาวชนไม่ต้องออกไปทำงานที่อื่น สร้างคน พัฒนาเด็ก เยาวชน รู้จักเข้าใจตัวเอง ชุมชน รักบ้านเกิดมีใจเสียสละอยากทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตนเอง **เป็นต้นกล้าต้นเล็ก ๆ ที่จะงอกงามในชุมชน**

เนื้อหาการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 หลักสูตร คือ

หลักสูตรที่ 1 เรียนรู้การจัดการตนเอง ด้วยการทำบัญชีครวัเรียน ใช้ข้อมูลรายรับ รายจ่าย ในการวางแผนชีวิต ทบทวนชีวิตที่ผ่านมา จัดการรายรับ รายจ่ายให้เหมาะสม เน้นการพึ่งพาตนเอง กำหนดแผนจัดการชีวิต

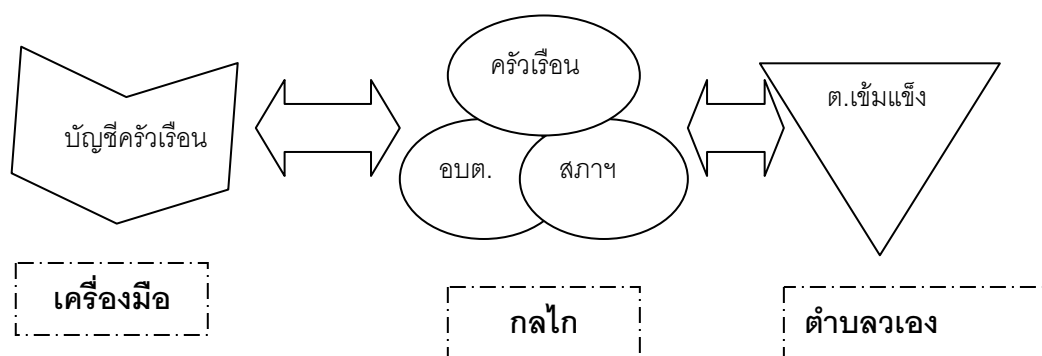
หลักสูตรที่ 2 การวางแผนออม คิดออมทันทีที่มีรายได้ก่อนที่จะคิดถึงรายการที่ต้องจ่าย สมาชิกกลุ่มของต้นกล้าอาชีพทุกคนต้องออมเงินเดือนละ 30 บาทต่อคน

หลักสูตรที่ 3 การวางแผนอาชีพ คิดถึงอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และแผนชีวิตที่ตั้งไว้ กลุ่มต้นกล้าอาชีพมีแผนการสร้างอาชีพหลากหลายตามความถนัดของสมาชิก และ วางแผนสร้างโรงงานผลิตน้ำดื่ม เนื่องจากค่าน้ำดื่มในเทศบาลงานบุญต่าง ๆ สูงมาก จึงคิดสร้างโรงงานน้ำดื่มขึ้น ด้วยการระดมทุนจากสมาชิกกลุ่มต้นกล้าอาชีพ ระดมงบประมาณจาก 10 หมู่บ้านของตำบลอุทัยเก่า

ดำเนินการประสานของงบประมาณจาก อบต.อุทัยเก่า เพื่อสร้างโรงน้ำดื่มให้เป็นทั้งแหล่งสร้างงาน สร้างคน

หลักสูตรที่ 4 การวางแผนสุขภาพ ในวันอบรมต้นกล้าอาชีพมี อสม. มาตรวจวัดสารเคมีในเลือด จากผู้เข้าร่วม 50 คน พบว่า มีสารพิษตกค้างในร่างกาย 4 คน อาการหนักถึงต้องเข้าโรงพยาบาล 1 คน เนื่องจากมีอาชีพรับจ้างฉีดยาในนาข้าว ซึ่งเจ้าตัวไม่เคยรู้มาก่อน รู้แต่เพียงว่าสุขภาพไม่ค่อยดี การวางแผนสุขภาพจึงสัมพันธ์ทั้งแผนชีวิต แผนอาชีพ แผนการออม

คนอุทัยเก่าจัดการตัวเอง

แผนภาพการจัดการตัวเอง

ปัญหาครัวเรือนเป็นเครื่องมือสร้างการเรียนรู้ของครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ผ่านการจดบันทึก ข้อมูลรายรับ รายจ่ายแต่ละครัวเรือน วิเคราะห์ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น พัฒนารูปธรรม การแก้ปัญหาาร่วมกัน ทำให้เกิดการจัดการตนเอง 3 ระดับ คือ **เกิดการจัดการครัวเรือน** ที่ผ่านมามีไม่เคยรู้จักตัวเอง ไม่รู้รายรับ รายจ่ายของครอบครัว สามารถรู้ที่มารายรับ รายจ่าย มีแผนจัดการ ครอบครัวร่วมกัน มีครอบครัวต้นแบบในการจัดการตนเอง **เกิดการจัดการชุมชน** ร่วมกัน รวมกลุ่มแก้ปัญหา พัฒนาศักยภาพแกนนำ ส่งเสริมการเรียนรู้เยาวชนคนรุ่นใหม่ และ**เกิดการจัดการท้องถิ่น** ร่วมกัน ปรับแนวความคิดการพัฒนาท้องถิ่นที่เน้นโครงสร้างพื้นฐานเป็นการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจากฐานข้อมูลครัวเรือน ผลักดันเป็นข้อบัญญัติตำบล ที่เน้นการส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาคน พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนโดยชุมชน

จากการพัฒนาท้องถิ่นที่เน้นแต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นสำคัญ เมื่อสาธารณูปโภคในชุมชน ถูกพัฒนาครอบคลุมทั้งตำบลอุทัยเก่า การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจึงถูกลดความสำคัญลง การพัฒนาคนกลายเป็นยุทธศาสตร์หลักของ อบต.อุทัยเก่า แต่ขาดเครื่องมือที่สร้างการเรียนรู้มีส่วนร่วมของคนท้องถิ่นในการกำหนดชีวิต กำหนดอนาคตตนเอง สร้างการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ **ร่วมคิด** ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดค้นทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นตนเอง **ร่วมทำ** เมื่อค้นพบแนวทาง

การแก้ปัญหาแล้วคนในท้องถิ่นร่วมกันทำสร้างปฏิบัติการในการแก้ปัญหาให้เป็นรูปธรรม สร้างต้นแบบ พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน **ร่วมตัดสินใจ** กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ของตำบลให้สอดคล้องกับ สภาพความเป็นจริง **ร่วมกันจัดสรรผลประโยชน์** สร้างโอกาสให้ทุกคนได้เข้าถึงทรัพยากรท้องถิ่น อย่างเท่าเทียมกัน เช่น สวัสดิการ ทรัพยากรธรรมชาติ งบประมาณ ฯลฯ การเข้าร่วมกระบวนการ โครงการความร่วมมือ ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้การจัดทำ**บัญชีครัวเรือน**ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือ ใหม่ในการสร้างการเรียนรู้ของตนเอง ผ่านการจดบันทึกข้อมูลรายรับ รายจ่ายของครัวเรือน วิเคราะห์ ข้อมูลค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อนของตนเอง ใช้ฐานข้อมูลรายรับ รายจ่ายครัวเรือน ตัดสินใจกำหนดทิศ ทางการแก้ปัญหาด้วยตนเองบนฐานข้อมูล ด้วยการผลักดันของ**กลไกความสามัคคี** 3 ส่วน คือ **ครัวเรือน** ซึ่งมีบทบาทในการบันทึกข้อมูลรายรับ รายจ่ายแต่ละครัวเรือน พัฒนาดตนเองเป็นคนต้นแบบ ครัวเรือนจัดการตนเอง **สภาองค์กรชุมชน** มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกระบวนการจัดทำ ข้อมูลครัวเรือนสู่การทำแผนตำบล พัฒนาวิทยากรบัญชีครัวเรือน ค้นหาอาสาสมัคร **อบต.อุทัยเก่า** มี บทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน เชื่อมประสานแผนตำบลสู่แผน อบต. บรรลุเป็นข้อบัญญัติตำบล จุดประกายให้เกิดการจัดการตนเองของ**คนอุทัยเก่า** จากคนอุทัย เก่าที่ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เห็น ความสำคัญในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่นในการกำหนดชีวิตตนเองบนฐานข้อมูล รายรับ รายจ่าย ตั้งแต่การกำหนด**แผนชีวิตครอบครัว** วางแผนรายรับ รายจ่าย การลงทุน สร้างสมดุล ทางเศรษฐกิจในครอบครัว กำหนด**แผนตำบล** เกิดการจัดการทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ให้เกิดการพัฒนา อาชีพ เช่น การลดต้นทุนการผลิตด้วยเกษตรอินทรีย์ การรวมกลุ่มปุ๋ยบ้านเม็ด พัฒนาแหล่งเรียนรู้ เกษตรอินทรีย์ ฯลฯ ด้านสังคม จากต่างคนต่างอยู่คนในชุมชนเริ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มากขึ้น มีการช่วยเหลือกันมากขึ้น ด้านการเมือง(การมีส่วนร่วม) คนในชุมชนได้มีโอกาสกำหนดทิศ ทางการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองจากฐานข้อมูลที่ชุมชนจัดทำด้วยตนเองบนฐานความเป็นจริงของ ครอบครัว ด้านวัฒนธรรม เกิดการฟื้นฟูวัฒนธรรม อาหารการกิน กำหนด**แผน อบต. อุทัยเก่า** (ข้อบัญญัติ อบต.) จากที่ผ่านมาการกำหนดแผน อบต.จะมาจากการวิเคราะห์ของฝ่ายแผนของ อบต. จากข้อมูลในเวทีประชาคมที่ชาวบ้านไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร ทำให้การแก้ปัญหาไปไม่ถึง สาเหตุที่แท้จริงของปัญหา การสร้างกระบวนการเรียนรู้ผ่าน**เครื่องมือบัญชีครัวเรือน**ทำให้เกิด การวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันทุกส่วนทั้งชุมชน อบต. แล้วกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น ร่วมกันบนฐานข้อมูลบัญชีครัวเรือน ทำให้แผนอบต.อุทัยเก่าเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มาจาก กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

บทที่ 5

สังเคราะห์กระบวนการแก้ปัญหาความจนคนอุทัยธานี

“ความยากจน” เป็นประเด็นเชื่อมโยงให้คนในชุมชน ท้องถิ่นที่ลุกขึ้นมาค้นหาทางออกของชีวิต ไม่ใช่การคาดคะเน หรือ ทำตามคำสั่ง แต่เป็นการตัดสินใจกำหนดชีวิต กำหนดอนาคตตนเองบนฐานข้อมูลความจริง สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยที่ทำให้เกิดการแก้ปัญหาความยากจน ดังนี้

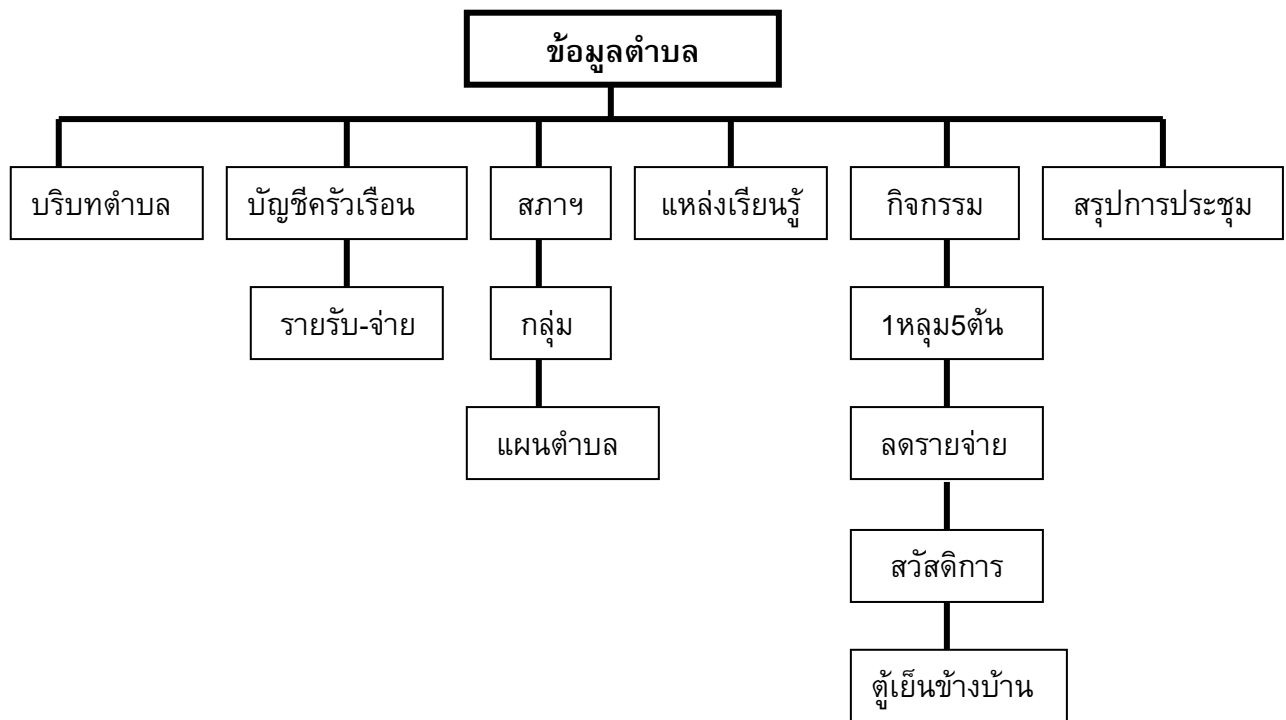
1. ข้อมูล

ข้อเท็จจริง หรือสิ่งที่ถือหรือยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริง สำหรับใช้เป็นหลักในการคาดคะเนตามหลักเหตุผลได้ เรียกว่า “ข้อมูล” การคิดการตัดสินใจบนฐานข้อมูลจึงเป็นความคิดที่การคาดคะเนบนหลักของเหตุผล ซึ่งการวางแผนพัฒนาประเทศในทุกระดับก็ใช้ข้อมูลเป็นฐานคิดในการวางแผนเช่นกัน ข้อมูลจึงมีความสำคัญในการตัดสินใจกำหนดทิศทางการพัฒนา ชุมชนท้องถิ่นมีข้อมูลมากมายหลากหลายทั้งจากหน่วยงานรัฐ หน่วยงานเอกชน ชุมชนท้องถิ่น แต่ข้อมูลอะไรที่นำไปสู่การตัดสินใจของคนท้องถิ่นในการแก้ปัญหาของตนเอง นอกจากนี้กระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลก็มีความสำคัญ เพราะจะทำให้เกิดความตระหนักร่วมกันในความรุนแรงของปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ จังหวัดอุทัยฯใช้ข้อมูลหลายด้านในการแก้ปัญหาความยากจน มีข้อมูล 4 กล้อง คือ

แผนภาพกล้องข้อมูลจังหวัดอุทัยธานี

กล่องข้อมูลที่ 1 ข้อมูลตำบล เพื่อรวบรวมปัญหา บทเรียน ประสบการณ์ของตำบล และติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของแต่ละตำบล แยกเป็น 36 ตำบล ข้อมูล 6 กล่อง คือ

แผนภาพกล่องข้อมูลตำบล

- 1.1 **ข้อมูลบริบทตำบล** เป็นข้อมูลพื้นฐานของตำบล เช่น ข้อมูลสภาพ จำนวนประชากร อาชีพ ฯลฯ
- 1.2 **ข้อมูลบัญชีครัวเรือน** ประกอบด้วย ข้อมูลรายรับ รายจ่าย
- 1.3 **ข้อมูลสภาองค์กรชุมชน** ประกอบด้วย ข้อมูลกลุ่ม องค์กร เครือข่าย ที่จัดตั้งเป็น สมาชิกสภาฯ และข้อมูลแผนตำบล
- 1.4 **ข้อมูลแหล่งเรียนรู้** แต่ละตำบลมีแหล่งเรียนรู้ที่ไหน ประเด็นการเรียนรู้เรื่องอะไร
- 1.5 **ข้อมูลกิจกรรม** ที่แต่ละตำบลดำเนินงาน เช่น 1หลุม5ต้น ลดรายจ่าย ป้ายสีน้ำเงิน ตู้เย็นข้างบ้าน สวัสดิการ ฯลฯ
- 1.6 **ข้อมูลสรุปการประชุม**

กล่องข้อมูลที่ 2 ข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อรวบรวมสถานการณ์ความเคลื่อนไหวในแต่ละ ประจักษ์ ประกอบด้วยข้อมูล 4 กล่องคือ ข้อมูลที่ดิน ข้อมูลทรัพยากรป่า ข้อมูลปลดหนี้ ข้อมูล เศรษฐกิจพอเพียง

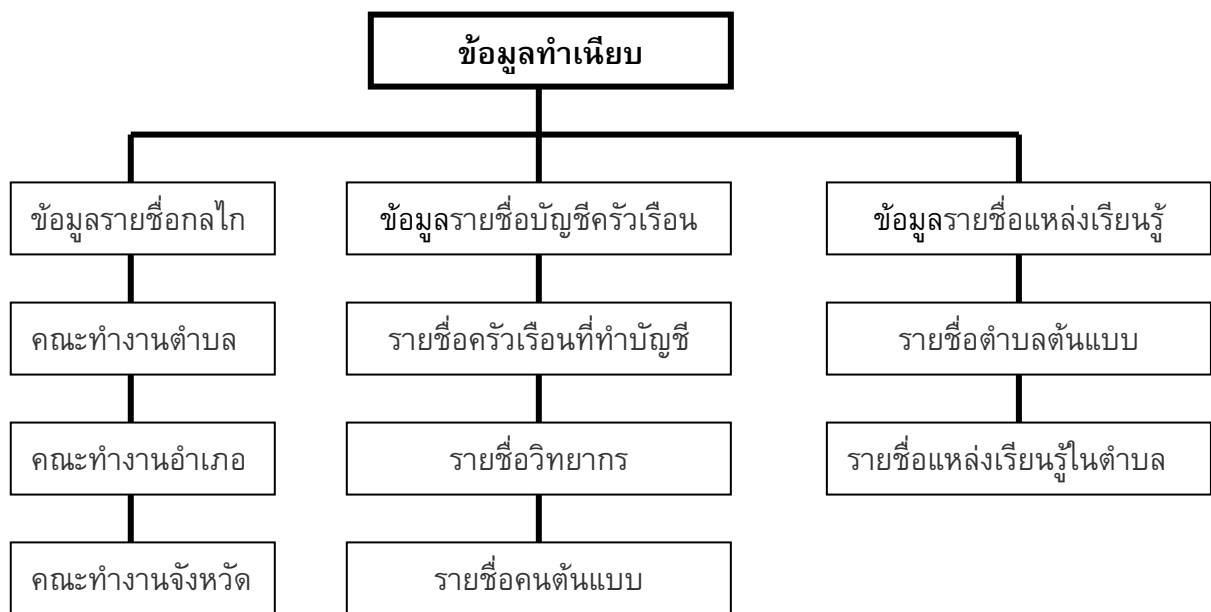
แผนภาพกล่องข้อมูลเชิงประจักษ์

กล่องข้อมูลที่ 3 ข้อมูลการจัดการ เพื่อรวบรวมข้อมูลการจัดการของภาคีทุกภาคส่วนภาคี ความร่วมมือทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เกี่ยวกับการประสานความร่วมมือที่ผ่านมา ประกอบด้วย ข้อมูลโครงการต่าง ๆ ข้อมูลสัญญาโครงการ ข้อมูลการเงิน ข้อมูลรายงาน

แผนภาพกล่องข้อมูลการจัดการ

กล่องข้อมูลที่ 4 ข้อมูลทำเนียบ เป็นข้อมูลภาพรวมของจังหวัดอุทัยธานี เพื่อรวบรวมรายชื่อ คณะทำงาน แกนนำ หน่วยงาน วิทยากร ผู้รู้ ให้ง่ายต่อการติดต่อประสานงานและการเห็นบทบาทของแต่ละคนอย่างชัดเจน และติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ประกอบด้วยข้อมูล 4 กล่อง คือ **ข้อมูลรายชื่อกลไก** คือ คณะทำงานตำบล คณะทำงานอำเภอ คณะทำงานจังหวัด **ข้อมูลรายชื่อ บัญชีครัวเรือน** คือ รายชื่อครัวเรือนที่ทำบัญชี รายชื่อวิทยากร รายชื่อคนต้นแบบ **ข้อมูลรายชื่อแหล่ง เรียนรู้** คือ ข้อมูลรายชื่อตำบลต้นแบบที่เป็นแหล่งเรียนรู้ และรายชื่อแหล่งเรียนรู้ในตำบล

แผนภาพกล่องข้อมูลทำเนียบ

2. ผู้นำ

การแก้ปัญหาสร้างความเปลี่ยนแปลงในชุมชนไม่จำกัดอยู่ที่คนใดคนหนึ่ง แต่รวมไปถึงผู้นำทุกส่วนของชุมชนทั้งผู้นำทางการ ผู้นำธรรมชาติ ซึ่งผู้นำเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่สร้างความเปลี่ยนแปลงของคนในชุมชน นำสู่ความสำเร็จในการสร้างสภาพผู้นำถือเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมจัดสรรผลประโยชน์ สร้างความเปลี่ยนแปลงของชุมชนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชน ซึ่งผู้นำลักษณะนี้เรียกว่า “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง” ซึ่งชุมชนมีกระบวนการในการคัดสรร “ผู้นำความเปลี่ยนแปลง” ของชุมชนเอง ผ่านวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ พฤติกรรมของผู้นำ ประกอบกับคุณสมบัติผู้นำความเปลี่ยนแปลงที่ชุมชนร่วมกันกำหนด คือ **นักจัดการ** ตั้งแต่การจัดการข้อมูลของชุมชนให้สามารถพัฒนาเป็นแผนของชุมชน สามารถนำความรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชนมาผสมผสานกันให้เกิดการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน **นักประสาน** สามารถเชื่อมประสานทั้งภายในชุมชน และภายนอกชุมชนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ **นักจิตความสัมพันธ์** เชื่อมโยง ชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานรัฐ นักวิชาการ ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน จัดความสัมพันธ์ของคนกลุ่ม องค์กร หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนให้หนุนเสริมการเรียนรู้กันและกัน

3. กลไก

การจัดกลไกขับเคลื่อนการแก้ปัญหาความยากจนของจังหวัดอุทัย 4 ชุด โดยมีพื้นที่ 36 ตำบล เป็นพื้นที่ปฏิบัติการ สร้างรูปธรรมการแก้ปัญหา พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ทำให้เกิดข้อค้นพบการสร้างการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่นกำหนดชีวิตกำหนดอนาคตตนเองได้นั้น เป็นการประสาน

ความร่วมมือของชุมชน ท้องถิ่น นักวิชาการ ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ผ่านข้อมูลความจริงของชุมชน นำมาเป็นฐานคิดในการกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม เกิดการ**ปรับความสัมพันธ์เชิงอำนาจ** จากการคอยความช่วยเหลือ ครอบงำสั่ง ทำตามนโยบาย เปลี่ยนเป็นสร้างการมีส่วนร่วมกำหนดชีวิต กำหนดอนาคตตนเอง บนฐานข้อมูลความจริงของชุมชน ผ่านสภาองค์กรชุมชน ซึ่งเป็นกลไกของชุมชน ร่วมมือกับ อบต. ซึ่งเป็นกลไกส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ ร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง

4. กระบวนการเรียนรู้

การสร้างกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปธรรมในการแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน คือ

4.1 การค้นหาข้อมูล เป็นจุดเริ่มต้นค้นหาความจริงที่สะท้อนให้เห็นถึงขนาดของปัญหา ความรุนแรงของปัญหา ผลกระทบที่เกิดขึ้นร่วมกัน ซึ่งกระบวนการค้นหาข้อมูลเป็นการสร้างความเข้าใจของคนในชุมชนให้รู้เท่าทันสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ เกิดความตระหนักในการลุกขึ้นมาแก้ปัญหาด้วยตนเอง

4.2 การสร้างปฏิบัติการ เมื่อเห็นปัญหาแล้วลงมือทำ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะช่วยทำให้ปฏิบัติการมีทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้น การปฏิบัติซ้ำแล้วซ้ำอีกเป็นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ทำให้ปฏิบัติการนั้นๆ มีความชัดเจน เชื่อวชาญ สามารถพิสูจน์ได้เพราะผ่านการทดลองปฏิบัติซ้ำมาแล้วหลายครั้งจนเกิดเป็น **“ความรู้”**

4.3 การวิเคราะห์ เป็นการจำแนกแยกแยะปัญหา สาเหตุให้เห็นร่วมกันอย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดแผนพัฒนาปฏิบัติการที่ผ่านมา

4.4 สรุปบทเรียน ทำให้เห็นปัญหาอุปสรรค จุดแข็ง บทเรียน ประสพการณ์ เพื่อเป็นฐานคิดในการตัดสินใจกำหนดจังหวะก้าวต่อไป

4.5 แผน เมื่อสรุปบทเรียนการทำงานที่ผ่านมา นำมาใช้กำหนดแผนในการพัฒนา ปรับปรุงให้เกิดปฏิบัติการในรูปแบบใหม่

5. รูปธรรมความสำเร็จ

การสร้างรูปธรรมการแก้ปัญหาความยากจนของคนอุทัยธานี มี 3 ประเด็น คือ

5.1 ต้นแบบการแก้ปัญหา ที่เกิดจากการรู้จักตัวเองจากข้อมูลรายรับ รายจ่าย แล้วนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหา เกิดความเปลี่ยนแปลง เกิดความรู้ สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนได้ ซึ่งต้นแบบมีทั้งบุคคลต้นแบบ ครอบครัวต้นแบบ ชุมชนต้นแบบ ตำบลต้นแบบ มีหลายประเด็นตามสภาพปัญหา ทิศทางสังคมของแต่ละบุคคล คราวเรือน ชุมชน ตำบล ประเด็นการเรียนรู้ คือ ประเด็นเกษตรอินทรีย์ ประเด็นเศรษฐกิจพอเพียง (เช่น 1 หลุม 5 ต้น ตู้เย็นข้างบ้าน น้ำยาเอนกประสงค์ ลดรายจ่าย

ในครัวเรือน ฯลฯ) ประเด็นสวัสดิการ ประเด็นการมีส่วนร่วม(สภาฯ) ประเด็นทรัพยากร ประเด็นหอ
ผ้าลายโบราณ

5.2 ต้นแบบสภาองค์กรชุมชน ที่มีลักษณะเด่น สามารถเป็นกลไกของชุมชนในการผลักดัน
ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของทุกภาคส่วนทั้งชุมชน ท้องถิ่น นักวิชาการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน
มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นฐานข้อมูลของตำบลในการกำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์การแก้ปัญหา
มีแผนตำบล ที่มาจากข้อมูลของชุมชน มีเป้าหมายยุทธศาสตร์ตำบลร่วมกัน และมีกิจกรรมเชื่อม
ร้อยความสัมพันธ์สร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5.3 การมีส่วนร่วม เกิดการสร้างการมีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ค้นหาปัญหา สาเหตุ วิเคราะห์
หาทางออกร่วมกัน กำหนดทิศทางเป้าหมายร่วมกัน ร่วมทำ เมื่อเห็นทางออกร่วมกันแล้วลงมือปฏิบัติ
ภายใต้เป้าหมายทิศทางเดียวกัน จะแยกกันทำ หรือทำร่วมกันตามความเหมาะสม ร่วมตัดสินใจ
กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น (องค์การบริหารสร้างตำบล หรือ เทศบาล) จากฐานข้อมูล
ของชุมชน และร่วมจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นทุนทางสังคมของชุมชน เช่น ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า
งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ ฯลฯ ให้คนในชุมชนสามารถเข้าถึงทุนทางสังคมของชุมชนได้อย่างเท่าเทียม
เกิดการจัดการตนเอง 3 ระดับ คือ

การจัดการตนเองระดับครัวเรือน ส่วนใหญ่การรับผิดชอบรายรับ รายจ่ายในครอบครัวตก
เป็นความรับผิดชอบของคนใดคนหนึ่งในครอบครัว การทำบัญชีครัวเรือนทำให้คนในครอบครัวได้
พูดคุยกันมากขึ้น แบ่งเบาภาระในครอบครัว ช่วยกันค้นหาหนทางบริหารจัดการรายรับ รายจ่ายใน
ครอบครัวให้สมดุล การลดรายจ่าย เป็นจุดเริ่มต้นในการปรับพฤติกรรม ลด ละ เลิก อบายมุข รู้ว่า
รายจ่ายเรื่องอะไรควรลด รายจ่ายอะไรควรเลิก ช่วยกันประหยัดรายจ่ายในครอบครัว เช่น น้ำยาล้าง
จาน ปลุกผักสวนครัวสร้างแหล่งอาหารตู้เย็นข้างบ้าน การใช้ผงซักฟอกสูตรประหยัด ประหยัดน้ำด้วย
ปลูกต้นไม้ 1 หลุม 5 ต้น ฯลฯ การลดต้นทุน ซึ่งรายจ่ายการลงทุนค่าสารเคมีทางการเกษตร กระตุ้นให้
เกษตรกรเกิดแรงบันดาลใจที่จะลดรายจ่ายด้วยการ ทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมัก สมุนไพรไล่แมลง
พัฒนาการลดต้นทุนด้วยสารอินทรีย์เป็นเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นการตระหนักถึงความสำคัญของ
กระบวนการผลิตทางการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นมิตรต่อสุขภาพ ทั้งที่จะได้รับการใช้
สารเคมีทางการเกษตร การผู้บริโภคผลผลิตที่มีสารเคมีตกค้าง เกษตรอินทรีย์จึงเป็นการเน้นการรักษา
สิ่งแวดล้อม รักษาสุขภาพผลิตอาหารปลอดภัย เช่น ข้าวปลอดสาร ผักสวนครัวในบ้าน ฯลฯ การลด
ต้นทุนการผลิตทำให้มีเงินเหลือพอจัดการหนี้สิน สามารถตั้งตนเองให้หลุดจากวงจรหนี้สินได้ ถึงแม้จะ
ยังใช้หนี้ไม่หมดแต่มีแผนในการจัดการหนี้สิน ด้วยการ ปลดหนี้ ไม่เพิ่มหนี้ หนี้สินที่มีอยู่ปลดให้หมด
ไม่สร้างหนี้ใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งการปลดหนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละครอบครัวมีวิธีการแตกต่างกัน
ออกไป สร้างการออม ซึ่งการออมเป็นการสร้างแหล่งเงินทุนฉุกเฉินของครอบครัว ฝึกนิสัยการออมให้
ลูกหลานรู้จักประหยัด คิดก่อนที่จะใช้จ่าย ซึ่งการออมสามารถออมจากการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น หรือ
จะออมจากรายรับก็ได้ การจัดสวัสดิการ สร้างความมั่นคงดูแลคนในชุมชนอย่างเอื้ออาทรตั้งแต่เกิด
แก่ เจ็บ ตาย ทั้งความทุกข์ ความสุข ให้กำลังใจกันและกัน และการนำข้อมูลบัญชีครัวเรือนวิเคราะห์

เป็นแผนชีวิต ตั้งแต่แผนการบริหารจัดการครอบครัว คนในครอบครัวรู้รายรับ รายจ่ายตนเอง สามารถวางแผนการใช้จ่ายในอนาคตให้สอดคล้อง สมดุลกับชีวิต

การจัดการตนเองระดับชุมชน จากการวางแผนจัดการเศรษฐกิจในครอบครัวยกระดับสู่การวางแผนตำบล เกิดการนำข้อมูลรายรับ รายจ่ายมาวางแผนแก้ปัญหาตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ เกิดการประสานความร่วมมือกับท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ เทศบาล) ยกย่องรูปธรรมการจัดการครัวเรือนเป็นการจัดการชุมชน ตั้งแต่การพัฒนาสถานีการเรียนรู้ของครอบครัว ที่มีรูปธรรมการแก้ปัญหา เช่น การลดรายจ่าย เกษตรอินทรีย์ การลดต้นทุน ฯลฯ สามารถเป็นตัวอย่างการแก้ปัญหาในระดับปัจเจก(ระดับบุคคล) สู่การพัฒนาเป็น ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ที่ไม่ใช่อาคารสถานที่แต่เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนที่มีองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ดังนี้ **มีความรู้**ที่ผ่านการพัฒนาลงมือ ลองผิด ลองถูก จากปฏิบัติจริง ทำให้ความรู้ชุมชนไม่หยุดนิ่งแต่ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเท่าทันสถานการณ์ เช่น ความรู้เรื่องเกษตร ความรู้เรื่องพลังงาน ความรู้เรื่องการมีส่วนร่วมผ่านสภาองค์กรชุมชน ความรู้เรื่องสวัสดิการ ฯลฯ **มีผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ**ในความรู้แต่ละเรื่องอย่างชัดเจน **มีสถานีการเรียนรู้**หลากหลาย เช่น ลดรายจ่าย น้ำส้มควันไม้ 1หลุม5ตัน ฯลฯ **มีนักจัดการความรู้** ที่สามารถประสานความร่วมมือให้เกิดการนำความรู้ของชุมชนมาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีส่วนร่วม **มีสื่อการเรียนรู้**ที่ใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร เช่น บอร์ดนิทรรศการ แพลงสาธิต แผ่นพับ ฯลฯ **มีการบริหารจัดการร่วมกัน** ในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแต่ละศูนย์มีสถานีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไปตามศักยภาพของตำบล

การจัดการตนเองระดับท้องถิ่น ผ่าน 3 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 **“ชุมชนเป็นสุข”** ในด้านเศรษฐกิจ ชุมชนสามารถจัดการเศรษฐกิจในครอบครัวตนเองได้จากข้อมูลรายรับ รายจ่าย วางแผนการใช้จ่ายในอนาคตอย่างสมดุล จัดการการผลิตด้วยการลดต้นทุน เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมัก สารไล่แมลง ฯลฯ คนในชุมชนร่วมกันศึกษาพัฒนาพันธุ์ข้าว สร้างทางอาชีพจากศักยภาพชุมชน สร้างแหล่งเงินทุนในชุมชน ส่งเสริมการออมทรัพย์ ทั้งออมด้วยตัวเอง และกลุ่มออมในชุมชน **ด้านสังคม** มีการจัดสวัสดิการชุมชน ดูแลการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยความเอื้ออาทร **ด้านการมีส่วนร่วม** ผ่านกลไกสภาองค์กรชุมชน สร้างการมีส่วนร่วม ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมจัดสรรผลประโยชน์ของคนในชุมชนร่วมกันบนฐานข้อมูลบัญชีครัวเรือน **ด้านสิ่งแวดล้อม** เกิดความตระหนักในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญในการปรับการผลิตจากการใช้สารเคมีอย่างเข้มข้น เป็นเกษตรอินทรีย์ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสร้างอาหารปลอดภัย ยุทธศาสตร์ที่ 2 **“ชีวิตปลอดภัย”** ด้านอาหารมีการสร้างแหล่งอาหารปลอดภัยในครอบครัว เช่น ตู๋เย็นข้างบ้าน ปลุกผักปลอดสาร ข้าวปลอดภัย ฯลฯ ด้านการอยู่ร่วมกันคนในชุมชนช่วยกันสอดส่องดูแลความปลอดภัยของบ้านข้างเคียงมากขึ้น ทำให้การลักขโมยลดลง ยุทธศาสตร์ที่ 3 **“การจัดการความรู้โดยชุมชน”** ซึ่งไม่มีรูปแบบแน่นอนตายตัว เกิดการพัฒนาความรู้จากความรู้ในตัวบุคคล พัฒนาเป็นสถานีการเรียนรู้ และยกระดับเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ทำให้ชุมชนเห็นแนวทางการจัดการความรู้สู่การจัดการตนเองของชุมชนชัดเจนมากขึ้น

5.4 การจัดการความสัมพันธ์ใหม่ 3 มิติ คือ มิติของครอบครัว การประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจสร้างความตึงเครียดในครอบครัว กัดกร่อนความสัมพันธ์ในครอบครัวให้ห่างเหินกันไปเรื่อยๆ ต่างคน

ต่างคิดผลกระทบความรับผิดชอบเศรษฐกิจของใครคนใดคนหนึ่งในครอบครัว การถามถึงรายรับ รายจ่าย เป็นจุดเริ่มต้นของการทะเลาะกัน เมื่อคนในครอบครัวรู้ข้อมูลรายรับ รายจ่าย ทำให้เกิดการปรับความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ประเด็นการใช้จ่ายเกิดความจำเป็น การออม การประหยัด เป็นหัวข้อสนทนาที่ทำให้ทุกคนได้ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมากขึ้น และเห็นร่วมกันว่าการจัดการเศรษฐกิจในครอบครัวเรื่องของคนทุกคน แม้แต่ลูกหลานที่ยังไม่มีรายได้ก็เริ่มคิดว่าจะช่วยครอบครัวประหยัดได้อย่างไร **มิติของชุมชน** บางชุมชนมีความขัดแย้งกันสูงในชุมชน ต่างคนต่างอยู่ แบ่งพรรคแบ่งพวก เริ่มหันหน้าเข้าหากัน และเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันจากข้อมูลของชุมชน กิจกรรมบรรเทาทุกข์ที่หลากหลาย ประเด็นปัญหาของชุมชนถูกนำมาคิด พิจารณาร่วมกัน กำหนดเป็นแผนแม่บทชุมชนจากฐานข้อมูลของชุมชนไม่ใช่จากการคาดคะเน เกิดแหล่งเรียนรู้ของชุมชนที่พัฒนาจากบทเรียนประสบการณ์ของชุมชน **มิติของชุมชนกับท้องถิ่น** เกิดการเรียนรู้ร่วมกันทำให้เกิดการยอมรับกันมากขึ้น เกิดการมีส่วนร่วม กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นที่มาจากแผนแม่บทชุมชนผนวกกับยุทธศาสตร์ อบต.

ส่งท้ายกระบวนการแก้ปัญหาความยากจนของคนอุทัยธานี

การแก้ปัญหาความยากจนของคนอุทัยธานีเป็นการปรับตั้งแต่ การให้ความหมายของคำว่า "ความยากจน" ที่ไม่จำกัดเพียงแต่ความจนด้านเศรษฐกิจเท่านั้น จึงทำให้การมองปัญหาความยากจนได้อย่างรอบด้าน ทั้ง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเกิด **ข้อค้นพบการแก้ปัญหาความยากจนของคนอุทัยธานี** ดังนี้

1) **กลไกการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาความยากจน** เป็นกลไกการประสานความร่วมมือ คือ **กลไกระดับจังหวัด** มีบทบาทในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ติดตามสนับสนุน พัฒนากลไกตำบล เชื่อมประสานชุมชนกับหน่วยงานทั้งท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หน่วยงานภาครัฐ เช่น เกษตร สาธารณสุข พัฒนาชุมชน ฯลฯ หน่วยงานภาคเอกชน เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.) สถาบันพระปกเกล้าฯ สถาบันพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง ฯลฯ **กลไกระดับตำบล** มีบทบาทในการสร้างกลไกตำบลให้สามารถประสานความร่วมมือทั้งชุมชน และท้องถิ่น จัดทำข้อมูลชุมชน กำหนดแผนแม่บทชุมชนจากฐานข้อมูล ผลักดันแผนแม่บทชุมชนให้เป็นยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) **ข้อค้นพบ** กลไกทั้ง 2 ระดับนี้เป็นกลไกภาคประชาชนที่มีเป้าหมายทิศทางร่วมกันในการจัดการตนเองของคนท้องถิ่น สามารถปรับความสัมพันธ์ใหม่ตั้งแต่ครอบครัว ได้พูดคุยกันมากขึ้น เข้าใจกัน เกิดการจัดการเศรษฐกิจภายในครัวเรือนร่วมกับ ชุมชน เกิดเวทีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน กำหนดแผนแม่บทชุมชน บนฐานข้อมูลรายรับ รายจ่ายของชุมชน ท้องถิ่น จากการกำหนดนโยบายท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมที่เพียงยกมือรับแผนท้องถิ่นที่ถูกกำหนดแล้ว เปลี่ยนเป็นคนในชุมชนลุกขึ้นมากำหนดชีวิตกำหนดอนาคตตนเองจากฐานข้อมูลของชุมชนร่วมกับ อบต.

2) **กระบวนการเรียนรู้มีส่วนร่วม 3 ส่วน คือ 1) ชุมชน** ซึ่งมีบทบาทในการค้นหา รวบรวมข้อมูล สะท้อนปัญหา สาเหตุ และกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนจากฐานข้อมูลของชุมชน 2)

วิชาการ มีบทบาทในการพัฒนาข้อมูลชุมชนให้สามารถอ้างอิงได้ในเชิงวิชาการ มีที่มาของแหล่งข้อมูล สร้างความน่าเชื่อถือในข้อมูลชุมชน สามารถนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นฐานคิดในการกำหนดทิศทาง ยุทธศาสตร์ของชุมชนได้ ซึ่งในโครงการนี้ใช้บัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาข้อมูลของชุมชน และสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันทั้ง ชุมชน และท้องถิ่น 3) **ท้องถิ่น** มีบทบาทในการนำแผนแม่บท ชุมชนมากำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น การสร้างการเรียนรู้ร่วมกันทั้งชุมชน วิชาการ ท้องถิ่น ทำให้เกิด**ข้อค้นพบ** กระบวนการแก้ปัญหาความยากจนแบบใหม่ ตั้งแต่การสร้างความเข้าใจปัญหาความ ยากจนอย่างรอบด้าน เกิดการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาความยากจนจากฐานข้อมูลของ ชุมชนที่มีทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สอดคล้องกับปัญหาสถานการณ์ที่ชุมชนกำลัง เผชิญอยู่ เกิดการปรับแนวคิดการทำงานร่วมกันของทั้ง 3 ส่วน จากต่างคนต่างทำ เป็นการทำงานที่ หนุนเสริมกันและกันตามบทบาท ข้อจำกัดของแต่ละส่วน

3) **ข้อมูล** ที่สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาความยากจนได้นั้น เป็นข้อมูลที่มาจากระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่ การค้นหา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลนำไปใช้ในการแก้ปัญหาความยากจน กำหนดเป็น แผนพัฒนาชุมชน **ข้อค้นพบ** กระบวนการจัดทำข้อมูลมีความสำคัญในการสร้างความเข้าใจตนเอง ตั้งแต่ ครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น สะท้อนเห็นปัญหา สาเหตุความยากจนกำลังเผชิญอยู่ เกิดความ ตระหนักถึงทุนทางสังคม ศักยภาพที่มีอยู่ เกิดความเป็นเจ้าของร่วมทำให้ไม่คิดแต่จะโทษคนอื่น รอ คอยให้คนอื่นทำให้แต่จะทำด้วยตนเองอย่างเต็มที่ มีความต่อเนื่อง

4) **ความรู้ชุมชน** มี 3 ระดับ ตั้งแต่ความรู้ที่เป็นการเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อยู่ในตัวบุคคล ยกระดับเป็นความรู้เชิงปฏิบัติ พัฒนารูปธรรมการแก้ปัญหาความยากจน ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จนเกิดความตระหนักร่วมกันเป็นความรู้เชิงแนวคิด “การพึ่งตนเอง” **ข้อค้นพบ** ความรู้การ แก้ปัญหาความยากจนของชุมชน 3 หมวด คือ 1 **ข้อมูลการตัดสินใจ** คือ ความรู้เรื่อง การจัดทำบัญชี ครัวเรือนสู่การจัดการตนเอง ความรู้เรื่อง การวางแผนจัดการชีวิต สู่การจัดการท้องถิ่น 2 **การ แก้ปัญหาความยากจน** คือ ความรู้เรื่อง การลดปลดหนี้ ความรู้เรื่อง เกษตรอินทรีย์ ความรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง 3 **การเมืองภาคประชาชน** คือ ความรู้เรื่อง การพัฒนาสภาองค์กรชุมชนให้เป็น กลไกการจัดการตนเอง ความรู้เรื่อง การสร้างตำบลเข้มแข็ง

5) **รูปธรรมการแก้ปัญหา** ที่เน้นการจัดการตนเอง 4 ระดับ คือ ระดับคนต้นแบบ เช่น ป้ายสี น้ำเงิน คนปลดหนี้ เกษตรอินทรีย์ ฯลฯ ระดับครอบครัว เช่น ตู๋เย็นข้างบ้าน ลดรายจ่าย ฯลฯ ระดับ ชุมชน เกิดแผนจัดการตนเองของชุมชนที่กำหนดจากข้อมูลครัวเรือน ระดับท้องถิ่น เกิดการประสาน แผนแม่บทชุมชนกับแผนยุทธศาสตร์ อบต. เช่น ตำบลอุทัยเก่า ตำบลหมกแถว ตำบลหาดทะนง ตำบล ดงขวาง ฯลฯ ถูกพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน **ข้อค้นพบ** รูปธรรมการแก้ปัญหาในทุกะดับ สามารถพัฒนาเป็นข้อเสนอการแก้ปัญหาความยากจนเชิงนโยบาย โดยใช้พื้นที่รูปธรรมทั้ง 4 ระดับนี้ เป็นต้นแบบยืนยันความสำเร็จของชุมชนในการแก้ปัญหาความยากจน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะนี้เป็นเพียงการรวบรวมความคิดเห็นที่สะท้อนจากการสรุปบทเรียนจังหวัดอุทัยฯ วันที่ 26-27 กรกฎาคม 2553 และเวทีประชุมประจำเดือนจังหวัดอุทัยฯ ซึ่งมีการประชุมเป็นประจำทุกวัน ที่ 7 ของเดือน เท่านั้น ซึ่งข้อเสนอแนะที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่คณะทำงานจังหวัดอุทัยฯ ได้ตระหนัก ให้ความสำคัญ และมีปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว การเสนอแนะนี้จึงเป็นเพียงการชี้ให้เห็นขั้นตอนที่ดำเนินการไปแล้วอยู่ในระดับใดและจึงหะก้าวต่อไปน่าจะเป็นอย่างไรเท่านั้น

1. การจัดการความรู้โดยชุมชน การสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของชุมชนทำให้เกิดความรู้ในการแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ซึ่งชุมชนมีการจัดการความรู้ตนเองอย่างต่อเนื่อง เกิดการพัฒนาความรู้ผ่านปฏิบัติการจริง ลองผิด ลองถูกด้วยตนเอง แต่ความรู้ของชุมชนยังขาดการจัดการให้สามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ **เป้าหมายการจัดการความรู้โดยชุมชน** เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนสามารถจัดการความรู้ตนเองได้อย่างเป็นระบบ มีนักจัดการความรู้ผลักดันความรู้ของชุมชนให้สามารถนำมาแก้ปัญหาสร้างความเปลี่ยนแปลงของชุมชนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหา สถานการณ์ของชุมชน **การจัดการความรู้ของจังหวัดอุทัยธานี** อยู่ในขั้นตอนของการค้นหาความรู้ชุมชน ถอดความรู้คนต้นแบบ พัฒนาแกนนำให้เป็นนักจัดการความรู้ และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

กระบวนการจัดการความรู้ มี 5 ขั้นตอน คือ

- 1) **การถอดความรู้** เพื่อค้นหาความรู้ ผู้รู้ในชุมชน แล้วถอดความรู้ให้เห็นแนวคิด กระบวนการ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น ความรู้ตำบลเข้มแข็ง ความรู้สภาองค์กรชุมชน ความรู้การปลดหนี้ ความรู้เกษตรอินทรีย์ ฯลฯ
- 2) **วิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ชุมชน** เพื่อให้เห็น แนวคิด กระบวนการ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาความยากจน
- 3) **พัฒนาศูนย์การเรียนรู้** เพื่อพัฒนาต้นแบบความสำเร็จของชุมชนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ องค์ประกอบ 6 ประการ คือ ความรู้ ผู้รู้ พื้นที่การเรียนรู้ นักจัดการความรู้ สื่อ หลักสูตรการเรียนรู้ การบริหารจัดการศูนย์
- 4) **พัฒนานักจัดการความรู้** เพื่อพัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชนให้สามารถจัดการความรู้ได้ด้วยตนเอง
- 5) **พัฒนาสื่อการเรียนรู้** เพื่อสร้างเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ของชุมชนที่มาจากการออกแบบโดยชุมชน และการเคลื่อนไหวความรู้ เพื่อผลักดันให้เกิดการนำความรู้ของชุมชนไปใช้ในการแก้ปัญหาเชิงนโยบาย

2. พัฒนากลไก เพื่อพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชนให้เป็นนโยบายการแก้ปัญหาระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด โดยการพัฒนากลไก 2 ระดับ คือ **กลไกระดับจังหวัด** เพิ่มภารกิจจากเดิมส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ ติดตามความก้าวหน้า เชื่อมประสานชุมชน หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เพิ่มภารกิจการพัฒนาข้อเสนอการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชน

ผลักดันเป็นนโยบายการแก้ ปัญหาความยากจนจังหวัดอุทัยธานี กลไกสภาฯ เน้นการขับเคลื่อน 2 ระดับ คือ ยุทธศาสตร์ตำบลเข้มแข็ง และการกำหนดนโยบายท้องถิ่น ซึ่งได้กล่าวไว้โดยละเอียดในบทที่ 3 กลไกการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาความยากจน ในหัวข้อ แนวทางขับเคลื่อนกลไกตำบล

3. พัฒนาข้อเสนอการแก้ปัญหาความยากจน เพื่อกำหนดทิศทางการแก้ปัญหาความยากจนอย่างมีส่วนร่วม โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 1) พัฒนาต้นแบบการแก้ปัญหาความยากจน 4 ระดับ คือ ระดับปัจเจก (บุคคล) ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น (อบต.) 2) วิเคราะห์ สังเคราะห์ ต้นแบบการแก้ปัญหาทั้ง 4 ระดับสกัดบทเรียนประสบการณ์ให้เห็น **นโยบายการ** แก้ปัญหาความยากจนของจังหวัดอุทัยธานีที่สอดคล้องกับสภาพภูมินิเวศ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนอุทัยฯ **รูปแบบกลไก**ที่สามารถผลักดันให้เกิดการแก้ปัญหาความยากจนโดยชุมชนได้อย่างแท้จริง **กระบวนการ**แก้ปัญหาความยากจน ที่ผ่านการปฏิบัติการของชุมชนจนเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน และ **เสนอพื้นที่รูปธรรม**เป็นแหล่งเรียนรู้การแก้ปัญหาความยากจนจังหวัดอุทัยธานี

ภาคผนวก

ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดอุทัยธานี

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี

จังหวัดอุทัยธานีตั้งอยู่ภาคเหนือตอนล่าง ด้านทิศตะวันตกของจังหวัดเป็น พื้นที่ป่าและภูเขาสูง ส่วนด้านทิศตะวันออกเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ซึ่งใช้เป็นพื้นที่การเกษตรและที่อยู่อาศัย ลักษณะพื้นที่มีความลาดเทจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภคในพื้นที่ มีอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทานจำนวน 2 แห่ง คือ อ่างเก็บน้ำทับเสลาใน อ.ลานสัก มีความจุน้ำประมาณ 160 ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถรองรับพื้นที่การเกษตรได้ 143,500 ไร่ และอ่างเก็บน้ำห้วยขุนแก้ว อ.ห้วยคต มีความจุน้ำ 43 ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถรองรับพื้นที่การเกษตรได้ 37,000 ไร่ (พื้นที่การเกษตรของจังหวัด 2,034,290 ไร่)

สภาพปัญหาโดยทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี

1.1 สภาพปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.1.1 ปัญหาด้านคมนาคม การเชื่อมโยงระบบคมนาคมของศูนย์กลางทางการค้าส่วนใหญ่มีทั่วถึงกันหมด แต่สภาพเดิมถนนยังมีคุณภาพค่อนข้างต่ำโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถนนที่ใช้สำหรับขนส่งผลผลิตระหว่างหมู่บ้านในชนบทยังไม่สามารถใช้การได้ตลอดปี จึงเป็นอุปสรรคอันหนึ่งต่อการพัฒนาจังหวัด

1.1.2 การบริการไฟฟ้า การให้บริการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในเขตพื้นที่ลุ่มแม่น้ำยังคงครอบคลุมไม่ทั่วถึงโดยเฉพาะในเขตชนบทที่อยู่ห่างไกล และเนื่องจากจังหวัดอุทัยธานีไม่มีสถานีไฟฟ้าย่อยจึงทำให้ปริมาณไฟฟ้าสำรองมีน้อย จึงทำให้กระแสไฟตกและดับบ่อย

1.1.3 การขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และอุปโภคบริโภค ปัญหาการขาดแคลนน้ำในกิจกรรมต่างๆ เริ่มทวีความรุนแรงมาตั้งแต่ปลายปี 2534 เป็นต้นมา โดยเฉพาะปัญหาของแหล่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำประปาในเขตอำเภอและสุขาภิบาล เริ่มประสบกับปัญหาในเรื่องของปริมาณและคุณภาพของแหล่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิต โดยเฉพาะในเขตอำเภอรอบนอกของจังหวัดอุทัยธานี

1.2 สภาพปัญหาด้านเศรษฐกิจ

1.2.1 ปัญหาความยากจน เนื่องจากประชากรในพื้นที่ลุ่มน้ำส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร แต่ก็ยังพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้มีกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ที่ทำกินของตนเอง ต้องเช่าที่ดินทำกิน

1.2.2 ปัญหาในการประกอบอาชีพ เกษตรกรมักประสบปัญหาและความเดือดร้อนในเรื่องของความไม่แน่นอนของราคาผลผลิตทางการเกษตรอยู่เสมอ ทำให้ไม่สามารถขยายกำลังการผลิต นอกจากนี้ยังประสบปัญหาในเรื่องของโรคระบาดสัตว์ โดยเฉพาะสัตว์ปีกมีอัตราการตายค่อนข้างสูง ขาดแคลนน้ำในการเลี้ยงสัตว์และแหล่งอาหารธรรมชาติที่มีคุณภาพ

1.2.3 ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน เกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีการจัดการด้านการเกษตรแบบดั้งเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและการค้าของโลก ปัจจุบัน ซึ่งมีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาจัดการด้านการเกษตร

1.2.4 การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร และอุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้ง และช่วงฤดูฝนทั้งช่วงรวมทั้งระบบชลประทานที่ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง

1.3 ปัญหาด้านสังคม

1.3.1 ปัญหาด้านการศึกษา เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษา) แล้วมีโอกาสเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษายังมีจำนวนน้อย คุณภาพการศึกษาของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ และในระดับมัศึกษามีมาตรฐานของโรงเรียนไม่เท่าเทียมกัน นอกจากนี้ในเขตอำเภอในถิ่นทุรกันดารยังขาดแคลนครูผู้สอน ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดแคลนความรู้ และไม่ให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษา

1.3.2 ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหาสาธารณสุขของประชากรในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำยังขาดความรู้ และไม่ให้ความสำคัญของการดูแลสุขภาพ บางส่วนยังมีพฤติกรรมในการบริโภคที่ไม่ถูกต้อง ประกอบกับการขาดแคลนเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งไม่เพียงพอต่อการให้บริการ

1.3.3 ปัญหาการว่างงาน หลังฤดูเก็บเกี่ยวประชากรส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพการเกษตรกรรมจะเกิดการว่างงาน จึงทำให้เกิดการแพร่ระบาดของอบายมุข และยาเสพติดกับสารระเหยได้ง่าย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้แรงงาน และเยาวชนที่ยังขาดประสบการณ์ชีวิต

1.3.4 ปัญหาคุณภาพชีวิต ประชากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ยังลุ่มหลงในอบายมุขต่างๆ ทำให้สถาบันครอบครัวขาดความเข้าใจ ความอบอุ่น และความมั่นคงในการดำรงชีวิต

1.4 ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4.1 ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติยังคงมีอยู่เรื่อยๆ ทั้งนี้เพื่อขยายพื้นที่ทำการเกษตร การทำไร่เลื่อนลอยทำให้สภาพป่าที่เคยอุดมสมบูรณ์เสื่อมโทรม การตัดไม้ทำลายป่านอกจากจะเป็นการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของชาติแล้ว ยังก่อให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรแหล่งน้ำ การถูกชะล้างหน้าดินที่มีความอุดมสมบูรณ์

1.4.2 ปัญหาความเสื่อมโทรมของแม่น้ำสาขาในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำ ได้แก่ ลำน้ำตากแดด แม่น้ำวังม้า และคลองทัพทัน ผลจากการบุกเบิกพื้นที่ในการทำการเกษตรตอนบนและการขยายตัวของชุมชนจึงทำให้ลำน้ำสาขาหลักในพื้นที่ลุ่มน้ำมีคุณภาพน้ำต่ำลง เกิดการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในชุมชนตอนล่างของพื้นที่ลุ่มน้ำ ได้แก่ อำเภอทัพทัน อำเภอสว่างอารมณ์ อำเภอหนองขาหย่าง และอำเภอหนองฉาง เป็นประจำทุกปี

1.4.3 ปัญหาความเสื่อมโทรมของชุมชนในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำ ชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำโดยเฉพาะในช่วงของแม่น้ำสะแกกรังตอนล่าง ประชาชนส่วนใหญ่นิยมปลูกบ้านเป็นเรือนแพอยู่ในน้ำ จึงทำให้มีการถ่ายเทของเสียลงสู่ลำน้ำจำนวนมาก ทำให้สภาพของลำน้ำสะแกกรังตอนล่างเกิดการเน่าเสีย โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งที่ไม่มีการถ่ายเทของแม่น้ำสะแกกรังบริเวณตัวอำเภอมือง จังหวัดอุทัยธานี

การใช้พื้นที่จังหวัดอุทัยธานี

จังหวัดอุทัยธานีมีพื้นที่ทั้งสิ้น 4,206,404 ไร่ หรือ 6,730.25 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ ซึ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ มีพื้นที่ทั้งสิ้น 2,828,185 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่จังหวัดดังนี้

ก) พื้นที่อยู่อาศัยและสิ่งก่อสร้าง มีพื้นที่รวม 126,701 ไร่ หรือ 202.72 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 3.01 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ใช้เป็นที่ก่อสร้างชุมชนเมือง ย่านการค้า สถานที่ราชการ หมู่บ้าน และแหล่งอุตสาหกรรม

ข) พื้นที่เพื่อการเกษตรกรรมรวม 2,034,290 ไร่ หรือ 3,254.86 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 48.36 ประกอบด้วยพื้นที่ปลูกข้าว พืชไร่ พืชสวน ไม้ผลและสวนป่า พืชเพาะปลูกที่สำคัญคือ ข้าว อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง เป็นต้น

ค) พื้นที่ภูเขาและป่าไม้ รวม 1,993,406 ไร่ หรือ 3,189.45 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 47.39 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ประกอบด้วย ป่าสงวนแห่งชาติ 9 ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางธรรมชาติของโลก มีสัตว์สงวนจำนวนมากมาย บางชนิดใกล้จะสูญพันธุ์ เช่น ควายป่า แรด ช้างป่า วัวแดง กระต๊อง กวาง นกยูง เป็นต้น พื้นที่ป่าไม้ส่วนใหญ่เป็นป่าดงดิบ ป่าเต็งรัง ป่าดิบแล้ง มีไม้ที่สำคัญ คือ ไม้เต็งรัง ไม้มะค่าโมง ไม้ตะเคียน เป็นต้น

ง) พื้นที่เลี้ยงสัตว์ บ่อลูกกรัง ไร่ร้าง และพื้นที่ลุ่ม มีจำนวน 52,007 ไร่ หรือ 83.21 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 1.24

แสดงพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดอุทัยธานี

ประเภท	ไร่	ตารางกิโลเมตร	คิดเป็นร้อยละ
■ พื้นที่ทำการเกษตร (2,034,290 ไร่)			
พื้นที่นา	855,927	1,369.48	20.35
พื้นที่ปลูกพืชไร่	1,054,333	1,686.93	25.06
พื้นที่ปลูกพืชสวน	121,156	193.85	2.88
พื้นที่ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ	2,874	4.60	0.07
■ พื้นที่ใช้ประโยชน์อื่น ๆ			
พื้นที่ป่าสงวน	1,993,406	3,189.45	47.39
พื้นที่อยู่อาศัย	126,701	202.72	3.01
พื้นที่เลี้ยงสัตว์	52,007	83.21	1.24
รวม	4,206,404	6,730.24	100

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอุทัยธานี

ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินได้แบ่งที่ดินจังหวัดอุทัยธานี เป็น 3 กลุ่มดิน ตามลำดับความสำคัญดังนี้

1. กลุ่มดินนา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 33 ของพื้นที่จังหวัดซึ่งเป็นดินนาดี (นด) ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ด้านตะวันออกของจังหวัดเป็นส่วนใหญ่ ในเขตอำเภอเมืองฯ หนองขาหย่าง หนองฉาง ทักษิณ สว่างอารมณ์ บางส่วน เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว
2. กลุ่มดินไร่ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 27 ของพื้นที่จังหวัดเป็นดินไร่ดี (ร.ด) และดินไร่ทั่วไป (ร.ท) เหมาะสมกับการทำไร่จะมีพื้นที่อยู่ในด้านทิศตะวันตกของจังหวัด ซึ่งจะอยู่ในเขตอำเภอห้วยคต ลานสัก บ้านไร่ เป็นส่วนใหญ่ และอำเภอทัพทัน สว่างอารมณ์ หนองฉาง บางส่วน เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับพืชไร่
3. กลุ่มดินภูเขา (ภ) ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 40 ของพื้นที่จังหวัดจะอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนด้านทิศตะวันตก และตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูกเนื่องจากมีพื้นที่ลาดชันและโครงสร้างของดินไม่ดี หน้าดินตื้นเป็นชั้นดิน สภาพพื้นที่มีความลาดชัน

สภาพการทำการเกษตรจังหวัดแบ่งเป็น 2 เขตใหญ่ ๆ ตามลักษณะการชลประทาน คือ

1. เขตชลประทาน ส่วนใหญ่จะทำนาเป็นหลักและจะมีการปลูกไม้ผล พืชผัก และพืชไร่ อายุสั้น เป็นบางพื้นที่ได้แก่ เขตอำเภอเมือง หนองฉาง ทัพทัน หนองขาหย่าง สว่างอารมณ์ ลานสัก
2. นอกเขตชลประทาน พื้นที่ส่วนใหญ่จะทำนาและปลูกพืชไร่ โดยอาศัยน้ำฝน ได้แก่ ในเขตอำเภอบ้านไร่ ห้วยคต และทัพทัน และบางส่วนของอำเภอลานสัก สว่างอารมณ์ หนองขาหย่าง และห้วยคต การทำการเกษตรของจังหวัดอุทัยธานีส่วนใหญ่ทำการเกษตรอาศัยน้ำฝนเป็นส่วนใหญ่ในเขตที่อาศัยน้ำฝนจะปลูกพืชไร่เป็นส่วนใหญ่ เช่น ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด ถั่วเหลือง เป็นต้น

และมีพื้นที่ในเขตชลประทานบ้างเล็กน้อย โดยผลผลิตการเกษตรนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนในแต่ละปี ในฤดูแล้งมีการประกอบอาชีพในการเกษตรบ้างในบางพื้นที่ เช่น ในเขตพื้นที่ที่มีการชลประทานและอาศัยน้ำจากบ่อบาดาลในบางส่วน และอาศัยความชื้นจากปลายฤดูฝนบางส่วน พืชในฤดูแล้งเป็นพืชอายุสั้น เช่น ถั่วเขียวในเขตที่ไม่มีการชลประทานและในเขตที่มีการปล่อยน้ำชลประทานก็จะมีปลูกข้าวนาปรังในบางส่วน

สภาพการเกษตรกรรม

ภาคเกษตรกรรมมีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรทั้งสิ้น 2,034,290 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48.36 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดอุทัยธานี โดยสภาพพื้นที่การเกษตรที่สำคัญของจังหวัด มีการปลูกพืชที่สำคัญคือ ปลูกข้าวในช่วงฤดูฝน เกษตรกรจะมีการทำนาปี ส่วนในพื้นที่ที่มีการชลประทานที่ดี มีน้ำเพียงพอสำหรับการทำนาปรังได้ เกษตรกรจะมีการทำนาปรังในช่วงหน้าแล้ง นอกจากทำนาแล้ว ยังมีการปลูกพืชไร่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพืชประเภทใช้น้ำน้อย เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง ฯลฯ พืชสวนประเภทไม้ผล พืชที่มีการปลูกเพื่อการส่งออก คือ มะม่วง และไม้ผลอื่น ๆ เช่น กล้วย ส้มโอ มะขาม มะนาว ขนุน ลำไย ละมุด กระท้อน พุทรา ฯลฯ ไม้ยืนต้น เช่น ยางพารา มะพร้าว สัก นุ่น ยูคาลิปตัส ฯลฯ พืชผัก ได้แก่ ถั่วฝักยาว มะเขือ พริก บวบ แตงกวา กระบี่ กวางตุ้ง ผักกาดหัว ผักทอง หน่อไม้ฝรั่ง ฯลฯ เนื่องจากในปี 2547 พื้นที่การเกษตรในเขตจังหวัดอุทัยธานีประสบปัญหาภัยแล้ง ทำให้พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก

แสดงจำนวนครัวเรือนในภาคเกษตรกรรมรายอำเภอ / ตำบล

อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวนครัวเรือนในภาคเกษตรกรรม			
		ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
1. อำเภอเมือง	13	3,942	4,146	4,146	4,146
2. อำเภอหนองขาหย่าง	9	2,254	1,815	1,815	1,815
3. อำเภอหนองฉาง	10	6,622	5,291	5,291	5,291
4. อำเภอทัพทัน	10	5,634	6,660	6,660	6,660
5. อำเภอสว่างอารมณ์	5	5,399	4,319	4,319	4,319
6. อำเภอลานสัก	6	8,918	6,585	6,585	6,585
7. อำเภอบ้านไร่	13	10,848	9,368	9,368	9,368
8. อำเภอห้วยคต	3	3,170	2,820	2,820	2,820
รวม	69	46,787	41,004	41,004	41,004

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอุทัยธานี

แผนพัฒนาจังหวัดอุทัยธานี 4 ปี (พ.ศ.2552 – 2555)

วิสัยทัศน์จังหวัดอุทัยธานี

“เมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกษตรปลอดภัย สังคมอุทัยผาสุก”

พันธกิจ

1. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลอย่างยั่งยืน
2. ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรและอาหารที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน
3. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยการบริหารจัดการและสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบ
4. ส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดอุทัยธานีมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เป้าประสงค์

1. มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. ประชาชนมีรายได้จากการประกอบอาชีพอย่างเพียงพอและยั่งยืน
3. ผลผลิตทางการเกษตรมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค
4. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ
3. พัฒนาระบบการผลิตด้านการเกษตรให้มีคุณภาพและเพิ่มมูลค่า
4. สร้างสมดุลพื้นฐานของชีวิต

เป้าประสงค์ประเด็นยุทธศาสตร์

1. ประเด็นยุทธศาสตร์: ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 - ★ รายได้จากการท่องเที่ยว
 - ★ ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์และมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี
2. ประเด็นยุทธศาสตร์: ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ
 - ★ มีระบบข้อมูลและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมของจังหวัด
 - ★ เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนสำหรับการเกษตรและการอุปโภคบริโภค
 - ★ ลดผลกระทบจากอุทกภัยและภัยแล้ง
3. ประเด็นยุทธศาสตร์: พัฒนาระบบการผลิตด้านการเกษตรให้มีคุณภาพและเพิ่มมูลค่า
 - ★ ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
 - ★ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและมูลค่าสินค้าเกษตร

- ★ เกษตรกรและองค์กรมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ : สร้างสมดุลพื้นฐานของชีวิต

- ★ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีสมดุลในพื้นฐานของชีวิต

กลยุทธ์

1. ประเด็นยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อช่วยเหลือ

- ★ พัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ★ เพิ่มศักยภาพขีดความสามารถในการบริหารจัดการและการแข่งขัน
- ★ พัฒนาบุคลากร สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ

- ★ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ (4 กลุ่มน้ำ)
- ★ จัดทำแผนแม่บทและระบบข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน

3. ประเด็นยุทธศาสตร์ : พัฒนาระบบการผลิตด้านการเกษตรให้มีคุณภาพและเพิ่มมูลค่า

- ★ ส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์
- ★ พัฒนาระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มมูลค่า
- ★ พัฒนาตลาดกลางและโลจิสติกส์ (Logistics)
- ★ สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ : สร้างสมดุลพื้นฐานของชีวิต

- ★ พัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตและสุขภาพอนามัยที่ดี
- ★ ส่งเสริม/สนับสนุน และพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มอาชีพและผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถพึ่งตนเองได้
- ★ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ★ เสริมสร้างความเป็นธรรม ความปลอดภัยและความมั่นคงทางสังคมให้แก่ประชาชน

สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อศักยภาพการพัฒนาจังหวัดอุทัยธานี (SWOT)

จุดแข็ง (S : Strengths)

1. เป็นที่ตั้งส่วนหนึ่งของผืนป่าตะวันตก (ทุ่งใหญ่นเรศวร – ห้วยขาแข้ง) ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพจนได้รับการประกาศเป็นมรดกทางธรรมชาติของโลก
2. มีสินค้าทางการท่องเที่ยวทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ โบราณสถาน วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นที่หลากหลาย
3. พื้นที่เกษตรส่วนใหญ่เหมาะกับการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย เพราะไม่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรม

4. มีผลผลิตที่สามารถสนับสนุนอุตสาหกรรมแปรรูปมีจำนวนมาก
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย
6. มีหน่วยงานของรัฐหลักที่สำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาด้านการเกษตรและการท่องเที่ยวตั้งอยู่ในจังหวัด และจังหวัดข้างเคียง

จุดอ่อน (W : Weaknesses)

1. พื้นที่ป่าที่เป็นมรดกทางธรรมชาติของโลกอยู่ในเขตอนุรักษ์ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำประทุน)
2. เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาป่ามีจำนวนน้อยทำให้ดูแลรักษาไม่ทั่วถึง รวมทั้งอุปสรรคในการปฏิบัติงานมีจำกัด
3. ระบบการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ
4. ประชาชนที่อยู่อาศัยใกล้ป่าห้วยขาแข้งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ที่อ่อนไหวต่อการขยายพื้นที่ทำไร่หรือเข้าไปหาประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวน
5. พื้นที่เกษตรในเขตชลประทานมีน้อย ส่วนใหญ่จึงอาศัยน้ำฝนเป็นปัจจัยการผลิต
6. ปริมาณและคุณภาพผลผลิตผลการเกษตรยังไม่แน่นอน
7. งบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำกัด

โอกาส (O : Opportunities)

1. รัฐบาลสนับสนุนให้เป็นแหล่งศึกษาวิจัยพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ (คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2548 เห็นชอบให้พัฒนาพื้นที่ป่าห้วยขาแข้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ)
2. องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้การช่วยเหลือและสนับสนุน ทั้งทางวิชาการ และงบประมาณในการอนุรักษ์ และพัฒนา
3. ความต้องการอาหารที่ปลอดภัยของสังคมมีสูง
4. รัฐบาลสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น เช่น โครงการ SMLs และกองทุนหมู่บ้าน / ชุมชน

อุปสรรค (T : Threats)

1. ข้อจำกัดด้านกฎหมายเกี่ยวกับป่าสงวนแห่งชาติและคุ้มครองสัตว์ป่า
2. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ไม่เห็นด้วยกับการพัฒนาป่าห้วยขาแข้งให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
3. ภัยธรรมชาติ (ภัยแล้ง และอุทกภัย) ที่เกิดเกือบทุกปี เป็นอุปสรรคต่อการผลิตทางการเกษตรของจังหวัด
4. ราคาผลผลิตการเกษตรที่ไม่แน่นอน
5. การจัดทำ FTA ที่ไม่เอื้อต่อการผลิตสินค้าทางการเกษตรของจังหวัด

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ศักยภาพจังหวัด (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strengths)

1. ภูมิประเทศมีความหลากหลายทางชีวภาพ
2. มีแหล่งวัตถุดิบการเกษตรจำนวนมาก
3. มีแรงงานกึ่งฝีมือเพียงพอ ค่าจ้างถูก
4. สินค้าเกษตรมีศักยภาพในการผลิตเพื่อส่งออก
5. เกษตรกรสามารถผลิตสัตว์น้ำและแหล่งน้ำที่มีศักยภาพต่อการผลิต
6. พื้นฐานทางเศรษฐกิจสามารถพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายในมาก
7. มีสังคมเกษตรกรรมแบบพอเพียงและเข้มแข็ง
8. มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหลากหลาย
9. มีงานประเพณี วัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก
10. มีการรวมกลุ่มของประชาชนในการทำงานด้านการพัฒนาสังคมร่วมกันมากขึ้น
11. ผู้ประกอบการมีความชำนาญอุตสาหกรรมเกษตร
12. มีทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ห้วยเขาแข้ง ฯลฯ
13. มีแหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ
14. ประชาชนมีความตื่นตัวในการดูแลสุขภาพ
15. มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา
16. ปัญหาด้านสังคมต่ำ
17. การบริการด้านสาธารณสุขครอบคลุมพื้นที่
18. ประชาชนมีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยม แต่พร้อมที่จะยอมรับ
19. การพัฒนาที่ดินราคาถูก มีที่ดินเพียงพอที่จะรองรับการพัฒนา

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรขาดแคลนระบบชลประทาน
2. เงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพไม่เพียงพอ
3. การผลิตต้นทุนสูง เพราะใช้สารเคมีมาก
4. การบริหารจัดการเงินกองทุนบางส่วนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์
5. ขาดอาชีพเสริม เพิ่มรายได้หลังเก็บเกี่ยว
6. ราคาผลผลิตไม่มีเสถียรภาพ
7. ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ
8. ขาดการเชื่อมโยงของข้อมูล/บุคคล ระหว่างหน่วยงาน
9. ขาดการส่งเสริม การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลักสูตรการเรียนการสอน
10. ปริมาณงาน/คุณภาพของวัตถุดิบการเกษตร ที่จะป้อนโรงงานไม่แน่นอน

11. ขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled labour) และแรงงานฝีมือเฉพาะด้าน (skilled labour) เช่น การออกแบบ / วิศวกร / วิทยาศาสตร์ / คณิตศาสตร์ / R&B
12. ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ ขาดความรู้ภาษาต่างประเทศ วิทยาการจัดการสมัยใหม่เพื่อการค้า
13. ขาดการกำหนด Brand name ของตน และการกำหนดเอกลักษณ์ (Identity) ของตน ส่วนมากจะผลิตตามสั่ง
14. ขาดการเข้าถึง และเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตอุตสาหกรรมด้วยกันเอง(Cluster developing)
15. ขาดระบบการจัดการข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อการค้าของโลก
16. ขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจระดับมหภาคอย่างต่อเนื่อง เช่น ระบบถนน การคมนาคมขนส่งผลผลิต และคุณภาพการจ่ายกระแสไฟฟ้าต่ำกระทบต่อภาคการผลิต
17. ขาดการเลือกสรร และพัฒนาเพื่อต่อยอดภูมิปัญญา/เทคโนโลยี ทางด้านการผลิต และการตลาด
18. เกษตรกรมีการใช้สารเคมีมาก
20. โรคที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพไม่ถูกต้อง มีแนวโน้มสูงขึ้น
21. ข้าราชการขาดจิตสำนึกในการให้บริการประชาชน
22. การติดต่อสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ ยังมีไม่ทั่วถึง

โอกาส (Opportunities)

1. เป็นแหล่งผลิตอาหาร และแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย(safe product)
2. มีโอกาสในการพัฒนา และส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตร
3. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเชิงนิเวศ
4. ประชาชนมีความตื่นตัวในการดูแลสุขภาพ
5. สินค้าเกษตรมีตลาดรองรับ
6. เศรษฐกิจไทยเริ่มฟื้นตัว
7. มีระบบเทคโนโลยีการสื่อสารถึงระดับชุมชน (E – Commerce)
8. ผลผลิตทางการเกษตร(พืช-สัตว์) มีช่องทางในการส่งออกต่างประเทศ
9. อัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินต่ำ สภาพคล่องสูง
10. รัฐบาลให้การสนับสนุน และช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs
11. นโยบายรัฐบาลมีความชัดเจนทุกด้าน
12. ประชาสังคม (CSO) ในประเทศมีการทำงานเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง เน้นการพัฒนาทุนทางสังคม
13. ประชาสังคม (CSO) ของโลก และองค์กรภาครัฐต่างประเทศ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ภัยคุกคาม (Threats)

1. ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม

2. สื่อฯ กระแสการบริโภคนิยม ทำให้เกิดการใช้จ่ายไม่จำเป็น
3. จังหวัดอุทัยธานีไม่ได้อยู่ในลำดับความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจมหภาคของรัฐบาล
4. การผันผวนของอัตราการแลกเปลี่ยน ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตที่นำเข้า และราคาสินค้า

ส่งออก

5. ภาวะการชลอตัวทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า
6. มาตรการกีดกันทางการค้าของโลก
7. น้ำท่วมซ้ำซาก/แล้งซ้ำซาก
8. งบประมาณไม่ต่อเนื่อง
9. ประชาชนขาดความสนใจในการหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
10. ประชาชนขาดจิตสำนึก และไม่เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทย
11. ประชาชนมีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมต่ำ

ข้อมูลบัญชีครัวเรือน

ตัวอย่างข้อมูลบัญชีครัวเรือน

การทำบัญชีครัวเรือนของจังหวัดอุทัยธานีเน้นการวิเคราะห์ในระดับปัจเจก เพื่อพัฒนาศักยภาพแกนนำในการคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบให้สามารถนำความรู้การวิเคราะห์ข้อมูลของตนเองไปวิเคราะห์ข้อมูลในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ต่อไป ซึ่งการเริ่มต้นทำบัญชีครัวเรือนไม่พร้อมกัน มีทั้งคนที่บันทึกอย่างต่อเนื่อง บันทึกเป็นช่วงๆเฉพาะช่วงที่เก็บเกี่ยวผลผลิต บันทึกไม่ต่อเนื่องเดือนเว้นเดือนบ้าง จำนวน 1,595 คน ซึ่งทุกคนมีการบันทึกบัญชีครัวเรือนตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป ถึง 9 เดือน ในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2552 – เดือนกรกฎาคม 2553 จึงเสนอกรณีศึกษาการบันทึกบัญชีครัวเรือน 2 ระดับ คือ **ระดับปัจเจก(บุคคล)** คัดเลือกคนที่บันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่องติดต่อกัน 3 เดือน เพื่อเป็นกรณีศึกษาจำนวน 10 คน บันทึกข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2553 / เดือนกุมภาพันธ์ –เดือนเมษายน 2553 /เดือนเมษายน –มิถุนายน 2553/ **ระดับตำบล** จะเสนอข้อมูลตำบลต้นแบบที่สรุปข้อมูลภาพรวมระดับตำบล ปี 2550 คือ ตำบลอุทัยเก่า อำเภอหนองฉาง และ นำเสนอข้อมูลรายรับรายจ่าย จากครัวเรือนที่บันทึกข้อมูลช่วงเดือนสิงหาคม 2553 จำนวน 285 ครัวเรือน เดือนกันยายน 2553 จำนวน 320 ครัวเรือน เดือนตุลาคม 2553 จำนวน 140 ครัวเรือน รวม 745 ครัวเรือน ในจำนวน 745 ครัวเรือน มีทั้งที่บันทึกเป็นครอบครัว บันทึกเป็นรายบุคคล โดยจะเสนอตัวอย่างข้อมูลรายรับรายจ่ายทั้ง 2 ระดับ ดังต่อไปนี้

1.ตัวอย่างข้อมูลบัญชีครัวเรือนระดับปัจเจก

คุณสมหมาย กล้าวิศวกรรม

รายรับ

ปี พ.ศ.2553

รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	รวม
1 ขายผลผลิตจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน เช่น ข้าว พืชผัก ผลไม้ ต้นไม้ ฯลฯ	-	-	-	-
2 ขายสัตว์เลี้ยง เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ แพะ ปลา กุ้ง หอย ปู สุนัข และผลผลิตจากสัตว์เลี้ยง เช่น ไข่ มูลสัตว์ ซากสัตว์ ฯลฯ	-	-	-	-
3 ขายผลิตภัณฑ์จากงานหัตถกรรม หรืองานฝีมือต่างๆ	-	-	-	-
4 การค้าขายสินค้าที่ซื้อมา รวมทั้งการขายอาหาร	-	-	-	-
5 การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ เช่น ผัก ปลา เห็ด สมุนไพร พืชพันธุ์ไม้ แมลง สัตว์เลี้ยงคลาน รวมทั้งการเก็บขยะมาขาย ฯลฯ	3,598	2,900	1,610	8,108
6 ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ	-	-	-	-
7 เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น	-	-	-	-
8 เงินสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ	-	500	500	1,000

	ผู้สูงอายุ คนพิการ คนยากจน ผู้ป่วยเอดส์ ภัยธรรมชาติ คำรักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ โบนัส ฯลฯ				
9	รายได้จากการขาย หรือเช่า ที่ดิน บ้าน รถไถ เครื่องมือ ยานพาหนะต่าง ๆ	-	-	-	-
10	รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยธนาคาร พันธบัตร รัฐบาล เงินปันผลจากหุ้น ประกันชีวิต การลงทุน และ เงินคืนจากลูกหนี้	-	-	-	-
11	รายได้จากการเลี้ยงโชค	-	-	-	-
12	เงินที่ได้รับจากการกู้ยืม ขอยืม	-	-	-	-
13	เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่นอกครัวเรือนส่ง มาให้	500	1,000	-	1,500
14	เงินที่ผู้อื่นช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ รวมทั้งค่าสินสอดทองหมั้น	-	-	-	-
15	เงินหรือลาภลอยที่มีคนนำมาให้เป็นกรณีพิเศษ	-	-	-	-
รวมรายรับ		4,098	4,400	2,110	10,608

รายจ่าย

หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ					
1.1	ค่าจ้างแรงงาน	-	150	-	150
1.2	ค่าเช่า / ซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือลงทุนเครื่องมือในการ ประกอบอาชีพ เช่น เช่าหรือซื้อรถไถ เครื่องปั่นไฟ รถ เกี่ยวข้าว สร้างโรงเรือนเพาะปลูก หรือเลี้ยงสัตว์ ขุด บ่อเลี้ยงปลา ซื้อถั่วยว ขาม ผ้าค่าเมล็ดพันธุ์พืช ค่าอาหารสัตว์ ฯลฯ	-	-	200	200
1.3	ค่าโดยสาร รถ เรือ รถไฟ เครื่องบินรวมทั้งค่าแสดมปี ไปรษณีย์ และค่าส่งพัสดุภัณฑ์	-	-	-	-
1.4	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในพาหนะเดินทางและประกอบ อาชีพ	400	500	320	1,220
1.5	ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ย พืชสด ปุ๋ยจุลินทรีย์ ฯลฯ รวมทั้งยาขับไล่แมลง ชีวภาพ	-	-	-	-
1.6	ค่าปุ๋ยเคมี เช่น ปุ๋ยยูเรีย แอมโมเนียซัลเฟต หิน ฟอสเฟตบด ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสฟอรัส ปุ๋ยโปร แตสเซียม ฮอร์โมน ฯลฯ	-	-	-	-
1.7	ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	50	-	-	50

1.8	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	-	-	-	-
1.9	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถกระบะ จักรยาน มอเตอร์ไซด์ เรือ ฯลฯ	-	-	-	-
1.10	ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 1		450	650	520	1,620
หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร					
2.1	ข้าวสารทุกชนิด	-	-	-	-
2.2	เนื้อสัตว์ปีก สัตว์น้ำ แมลง และสัตว์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นอาหาร	310	50	120	480
2.3	ผักสด และผลไม้สดต่าง ๆ รวมทั้งพริก หั้วหอม กระเทียม ขิง ข่า ตะไคร้ กระชาย ฯลฯ	-	135	-	135
2.4	ไข่สด เช่น ไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่นกกระทา ฯลฯ	40	40	20	100
2.5	เครื่องเทศ เช่น พริกไทย กานพลู ขมิ้น โป๊ยกั๊ก อบเชย ฯลฯ	-	22	-	22
2.6	อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง อาหารหมักดองทุกชนิด อาหารสำเร็จรูป และเครื่องปรุงอาหาร เช่น กะปิ น้ำปลา ฯลฯ	120	62	30	212
2.7	อาหารสำเร็จที่ซื้อจากร้าน เช่น ข้าวผัด ก๋วยเตี๋ยว กับข้าวถุง ขนมหวาน ไอศกรีม ฯลฯ	50	31	80	161
2.8	น้ำดื่มสะอาด เช่น น้ำแร่ น้ำโพลาริส ฯลฯ	-	-	-	-
2.9	น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มเกลือแร่ เช่น สปอนเซอร์ ฯลฯ	115	-	40	155
2.10	นมทุกชนิด โอวัลติน ไมโล โกโก้ น้ำผลไม้	-	20	100	120
2.11	ขนมขบเคี้ยว ขนมกรุบกรอบ ลูกอม	-	-	-	-
2.12	ค่าขนมที่让孩子ไปโรงเรียนรายวัน หรือรายเดือน	20	-	-	20
2.13	เครื่องดื่มชูกำลัง เช่น กระทิงแดง ลิโพ เอ็ม100 คาราบาวแดง ฯลฯ	-	-	-	-
2.14	เหล้า เบียร์ ยาโดง ไวน์ กระแช่ สาโท	-	-	-	-
2.15	ค่าเชื้อเพลิงในการหุงต้ม เช่น แก๊ส ถ่าน ฟืน ฯลฯ	300	-	-	300
รวมรายจ่ายหมวดที่ 2		955	360	390	1,705
หมวดที่ 3 : ยา - สุขภาพอนามัย					
3.1	ยาแก้ปวด	-	-	-	-
3.2	ยารักษาโรคอื่น ๆ	-	-	-	-

3.3	ยาหรืออุปกรณ์การคุมกำเนิด	-	-	-	-
3.4	ค่ารักษาพยาบาลทั้งที่สถานื่อนามัย โรงพยาบาล และคลินิก	-	-	-	-
3.5	ยาสูบ บุหรี่ หมาก ยานัตถ์ ฯลฯ	-	-	-	-
3.6	จ่ายเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ยประกันภัย	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 3		-	-	-	-
หมวดที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ					
4.1	เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องนอน	-	-	-	-
4.2	ค่าใช้จ่ายในการเสริมสวย เช่น ตัดผม ตัดผม ย้อมผม เครื่องสำอาง ครีมบำรุงผิว ฯลฯ	-	-	-	-
4.3	ซื้อทอง เงิน นาก เพชร พลอย และเครื่องประดับที่มีค่าอื่น ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 4		-	-	-	-
หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย					
5.1	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือเช่าที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ	-	-	-	-
5.2	ซ่อมแซม ต่อเติมหรือปลูกบ้าน หรือปรับปรุงบริเวณบ้าน/ที่ดิน	-	-	-	-
5.3	เงินสด เงินดาวน์ และเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือซ่อมเครื่องใช้ในบ้าน เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ	-	-	-	-
5.4	ของใช้ประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ยาสระผม ผงซักฟอก จาน ชาม ช้อน ผ้าอนามัยของเด็กเล่น ฯลฯ	-	-	-	-
5.5	ค่าไฟฟ้า	-	-	-	-
5.6	ค่าน้ำประปา	470	540	470	1,480
5.7	ค่าโทรศัพท์ทั้งครัวเรือน ที่จ่ายเป็นรายเดือน และค่าบริการโทรศัพท์เติมเงิน	200	100	100	400
5.8	ค่าหนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร	-	-	-	-
5.9	ค่าภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ที่ดิน ป้ายร้านค้า ภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ ฯลฯ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 5		670	640	570	1,880

หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ					
6.1	ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ออกเงินกู้	3,000	-	50	3,050
6.2	จ่ายดอกเบี้ย และผ่อนใช้หนี้เงินกู้ เงินยืม เล่นแชร์	-	-	3,000	3,000
6.3	เงินทำบุญ หรือบริจาค	200	-	300	500
6.4	เงินช่วยงานหรือเงินใส่ซอง เช่น แต่งงาน งานศพ บวชนาค ฯลฯ	300	300	200	800
6.5	ค่าใช้จ่ายในการจัดงานแต่งงาน (รวมค่าสินสอดทองหมั้น) งานศพ บวชนาค ขึ้นบ้านใหม่ งานวันเกิด ฯลฯ	-	-	-	-
6.6	จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ค่าแผ่นซีดี วีซีดี ดีวีดี ค่าตั๋วหนัง ดนตรี ลิเก และการแสดงอื่น ๆ ฯลฯ	-	-	-	-
6.7	ซื้อสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข นก ปลา ฯลฯ หรือไม้ดอกไม้ประดับ	200	-	-	200
6.8	เงินเดือนหรือเงินที่ส่งไปช่วยเหลือญาติในครอบครัวที่อยู่อื่น	-	-	-	-
6.9	เงินที่เสียไปโดยไม่เต็มใจ เช่น ทำเงินหาย ถูกลักขโมย ถูกปรับ ฯลฯ	-	-	-	-
6.10	เงินที่จ่ายเพื่อการเสี่ยงโชคเช่นซื้อหวย ล็อตเตอรี่ หรือสลากกินแบ่ง ฯลฯ	120	-	-	120
6.11	เงินเสี่ยงดวงในรูปแบบต่าง ๆ	-	100	110	210
รวมรายจ่ายหมวดที่ 6		3,820	400	3,660	7,880
หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา					
7.1	ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ	-	-	-	-
7.2	ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือเรียน กระเป๋า ฯลฯ	-	-	-	-
7.3	ค่าชุดนักเรียน ชุดพละ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 7		-	-	-	-
รวมรายจ่าย		5,895	2,050	5,140	13,085
สรุปเงินคงเหลือ (รายรับ - รายจ่าย)		- 1,797	2,350	- 3,030	- 2,477

คุณจำลอง คำสิทธิ์

รายรับ

ปี พ.ศ. 2552 - 2553

รายการ	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	รวม
1 ขายผลผลิตจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน เช่น ข้าว พืช ผัก ผลไม้ ต้นไม้ ฯลฯ	-	-	-	-
2 ขายสัตว์เลี้ยง เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ แพะ ปลา กุ้ง หอย ปู สุนัข และผลผลิตจากสัตว์เลี้ยง เช่น ไข่ มูลสัตว์ ซาก สัตว์ ฯลฯ	-	-	-	-
3 ขายผลิตภัณฑ์จากงานหัตถกรรม หรืองานฝีมือต่างๆ	-	-	-	-
4 การค้าขายสินค้าที่ซื้อมา รวมทั้งการขายอาหาร	-	-	-	-
5 การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ เช่น ผัก ปลา เห็ด สมุนไพร พืชพันธุ์ไม้ แมลง สัตว์เลื้อยคลาน รวมทั้งการเก็บขยะมาขาย ฯลฯ	-	-	-	-
6 ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ	-	-	-	-
7 เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น	-	-	-	-
8 เงินสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ คนพิการ คนยากจน ผู้ป่วยเอดส์ ภัย ธรรมชาติ ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ โบนัส ฯลฯ	50	1,000	1,600	2,650
9 รายได้จากการขาย หรือเช่า ที่ดิน บ้าน รถไถ เครื่องมือ ยานพาหนะต่าง ๆ	2,000	-	-	2,000
10 รายรับจากดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยธนาคาร พันธบัตร รัฐบาล เงินปันผลจากหุ้น ประกันชีวิต การลงทุน และ เงินคืนจากลูกหนี้	-	-	-	-
11 รายได้จากการเลี้ยงโชค	-	-	-	-
12 เงินที่ได้รับจากการกู้ยืม ขอยืม	-	-	-	-
13 เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่นอกครัวเรือนส่ง มาให้	1,000	1,500	2,000	4,500
14 เงินที่ผู้อื่นช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ รวมทั้งค่าสินสอดทองหมั้น	-	-	-	-
15 เงินหรือลาภลอยที่มีคนนำมาให้เป็นกรณีพิเศษ	-	-	-	-
รวมรายรับ	3,050	2,500	3,600	9,150

รายจ่าย

หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ				
1.1	ค่าจ้างแรงงาน	-	-	-
1.2	ค่าเช่า / ซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือลงทุนเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น เช่าหรือซื้อรถไถ เครื่องปั่นไฟ รถเกี่ยวข้าว สร้างโรงเรือนเพาะปลูก หรือเลี้ยงสัตว์ ขุดบ่อเลี้ยงปลา ซื้อถั่วยว ชาม ผ้าค่าเมล็ดพันธุ์พืช ค่าอาหารสัตว์ ฯลฯ	-	-	-
1.3	ค่าโดยสาร รถ เรือ รถไฟ เครื่องบินรวมทั้งค่าแสดมปีไปรษณีย์ และค่าส่งพัสดุภัณฑ์	-	-	-
1.4	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในพาหนะเดินทางและประกอบอาชีพ	170	180	200
1.5	ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ย พืชสด ปุ๋ยจุลินทรีย์ ฯลฯ รวมทั้งยาขับไล่แมลงชีวภาพ	-	-	-
1.6	ค่าปุ๋ยเคมี เช่น ปุ๋ยยูเรีย แอมโมเนียซัลเฟต หินฟอสเฟตบด ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสฟอรัส ปุ๋ยโปรแตสเซียม ฮอร์โมน ฯลฯ	-	-	-
1.7	ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-
1.8	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	-	-	-
1.9	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถกระบะ จักรยาน มอเตอร์ไซด์ เรือ ฯลฯ	-	-	-
1.10	ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 1		170	180	200
หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร				
2.1	ข้าวสารทุกชนิด	400	370	370
2.2	เนื้อสัตว์ปีก สัตว์น้ำ แมลง และสัตว์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นอาหาร	250	185	195
2.3	ผักสด และผลไม้สดต่าง ๆ รวมทั้งพริก หัวหอม กระเทียม ขิง ข่า ตะไคร้ กระชาย ฯลฯ	15	25	20
2.4	ไข่สด เช่น ไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่นกกระทา ฯลฯ	60	100	80
2.5	เครื่องเทศ เช่น พริกไทย กานพลู ขมิ้น โป๊ยกั๊ก อบเชย ฯลฯ	-	-	-

2.6	อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง อาหารหมักดองทุกชนิด อาหารสำเร็จรูป และเครื่องปรุงอาหาร เช่น กะปิ น้ำปลา ฯลฯ	110	75	40	225
2.7	อาหารสำเร็จที่ซื้อจากร้าน เช่น ข้าวผัด ก๋วยเตี๋ยว กับข้าวถุง ขนมหวาน ไอศกรีม ฯลฯ	-	-	-	-
2.8	น้ำดื่มสะอาด เช่น น้ำแร่ น้ำโพลาริส ฯลฯ	-	-	-	-
2.9	น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มเกลือแร่ เช่น สปอนเซอร์ ฯลฯ	-	35	30	65
2.10	นมทุกชนิด โอวัลติน ไมโล โกโก้ น้ำผลไม้	50	25	20	95
2.11	ขนมขบเคี้ยว ขนมกรุบกรอบ ลูกอม	-	-	-	-
2.12	ค่าขนมที่ให้เด็กไปโรงเรียนรายวัน หรือรายเดือน	50	40	40	130
2.13	เครื่องดื่มชูกำลัง เช่น กระทิงแดง ลิโพ เอ็ม100 คารา บาวแดง ฯลฯ	-	-	-	-
2.14	เหล้า เบียร์ ยาสูบ ไวน์ กระแช่ สาโท	-	-	-	-
2.15	ค่าเชื้อเพลิงในการหุงต้ม เช่น แก๊ส ถ่าน ฟืน ฯลฯ	100	100	285	485
รวมรายจ่ายหมวดที่ 2		1,035	955	1,080	3,070
หมวดที่ 3 : ยา - สุขภาพอนามัย					
3.1	ยาแก้ปวด	20	25	-	45
3.2	ยารักษาโรคอื่น ๆ	210	-	-	210
3.3	ยาหรืออุปกรณ์การคุมกำเนิด	-	-	-	-
3.4	ค่ารักษาพยาบาลทั้งที่สถานื่อนามัย โรงพยาบาล และ คลินิก	150	210	-	360
3.5	ยาสูบ บุหรี่ หมาก ยานัตถ์ ฯลฯ	-	-	-	-
3.6	จ่ายเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ย ประกันภัย	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 3		380	235	-	615
หมวดที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ					
4.1	เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องนอน	-	-	-	-
4.2	ค่าใช้จ่ายในการเสริมสวย เช่น ตัดผม ตัดผม ย้อมผม เครื่องสำอาง ครีมนำรุงผิว ฯลฯ	30	30	30	90
4.3	ซื้อทอง เงิน นาฬิกา เพชร พลอย และเครื่องประดับที่มีค่า อื่น ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 4		30	30	30	90

หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย				
5.1	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือเช่าที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ	-	-	-
5.2	ซ่อมแซม ต่อเติมหรือปลูกบ้าน หรือปรับปรุงบริเวณ บ้าน/ที่ดิน	-	-	-
5.3	เงินสด เงินดาวน์ และเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือซ่อม เครื่องใช้ในบ้าน เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ	-	-	-
5.4	ของใช้ประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ยาสระผม ผงซักฟอก จาน ชาม ช้อน ผ้าอนามัย ของเด็กเล่น ฯลฯ	80	60	60
5.5	ค่าไฟฟ้า	-	-	-
5.6	ค่าน้ำประปา	30	30	30
5.7	ค่าโทรศัพท์ทั้งคร้วเรือน ที่จ่ายเป็นรายเดือน และค่าบัตรโทรศัพท์เติมเงิน	100	100	80
5.8	ค่าหนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร	-	-	-
5.9	ค่าภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ที่ดิน ป้ายร้านค้า ภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ ฯลฯ	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 5		210	190	170
หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ				
6.1	ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ออกเงินกู้	-	-	-
6.2	จ่ายดอกเบี้ย และผ่อนใช้หนี้เงินกู้ เงินยืม เล่นแชร์	-	-	-
6.3	เงินทำบุญ หรือบริจาค	100	200	50
6.4	เงินช่วยงานหรือเงินใส่ซอง เช่น แต่งงาน งานศพ บวชนาค ฯลฯ	-	-	400
6.5	ค่าใช้จ่ายในการจัดงานแต่งงาน (รวมค่าสินสอดทองหมั้น)งานศพ บวชนาค ขึ้นบ้านใหม่ งานวันเกิด ฯลฯ	-	-	-
6.6	จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ค่าแผ่นซีดี วีซีดี ดีวีดี ค่าตั๋วหนัง ดนตรี ลิเก และการแสดงอื่น ๆ ฯลฯ	-	-	-
6.7	ซื้อสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข นก ปลา ฯลฯ หรือไม้ดอกไม้ประดับ	-	-	-
6.8	เงินเดือนหรือเงินที่ส่งไปช่วยเหลือญาติในครอบครัวที่อยู่อื่น	-	-	-

6.9	เงินที่เสียไปโดยไม่เต็มใจ เช่น ทำเงินหาย ถูกลักขโมย ถูกปรับ ฯลฯ	-	-	-	-
6.10	เงินที่จ่ายเพื่อการเสี่ยงโชคเช่นซื้อหวย ล็อตเตอรี่ หรือ สลากกินแบ่ง ฯลฯ	100	-	30	130
6.11	เงินเสี่ยงดวงในรูปแบบต่าง ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 6		200	200	480	880
หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา					
7.1	ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ	-	-	-	-
7.2	ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือ เรียน กระเป๋า ฯลฯ	-	-	-	-
7.3	ค่าชุดนักเรียน ชุดพละ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 7		-	-	-	-
รวมรายจ่าย		2,025	1,790	1,960	5,775
สรุปเงินคงเหลือ (รายรับ - รายจ่าย)		1,025	710	1,640	3,375

คุณประยุทธ เนินพลับ

รายรับ

ปี พ.ศ. 2553

รายการ	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	รวม
1 ขายผลผลิตจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน เช่น ข้าว พืช ผัก ผลไม้ ต้นไม้ ฯลฯ	160	-	-	160
2 ขายสัตว์เลี้ยง เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ แพะ ปลา กุ้ง หอย ปู สุนัข และผลผลิตจากสัตว์เลี้ยง เช่น ไข่ มูลสัตว์ ซาก สัตว์ ฯลฯ	-	-	-	-
3 ขายผลิตภัณฑ์จากงานหัตถกรรม หรืองานฝีมือต่างๆ	-	-	-	-
4 การค้าขายสินค้าที่ซื้อมา รวมทั้งการขายอาหาร	-	-	-	-
5 การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ เช่น ผัก ปลา เห็ด สมุนไพร พืชพันธุ์ไม้ แมลง สัตว์เลี้ยงคลาน รวมทั้งการเก็บขยะมาขาย ฯลฯ	-	-	-	-
6 ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ	-	-	-	-
7 เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น	2,300	-	-	2,300
8 เงินสงเคราะห์และสวัสดิการต่างๆ เช่น เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ คนพิการ คนยากจน ผู้ป่วยเอดส์ภัยธรรมชาติ ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ โบนัส ฯลฯ	500	500	500	1,500

9	รายได้จากการขาย หรือเช่า ที่ดิน บ้าน รถไถ เครื่องมือ ยานพาหนะต่าง ๆ	-	-	-	-
10	รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยธนาคาร พันธบัตรรัฐบาล เงินปันผลจากหุ้น ประกันชีวิต การลงทุน และเงินคืนจากลูกหนี้	900	900	900	2,700
11	รายได้จากการเสียงโซค	-	-	-	-
12	เงินที่ได้รับจากการกู้ยืม ขอยืม	-	2,000	1,000	3,000
13	เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่นอกครัวเรือนส่งมาให้	-	500	500	1,000
14	เงินที่ผู้อื่นช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ รวมทั้งค่าสินสอดทองหมั้น	-	-	-	-
15	เงินหรือลาภลอยที่มีคนนำมาให้เป็นกรณีพิเศษ	-	-	-	-
รวมรายรับ		3,860	3,900	2,900	10,660

รายจ่าย

หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ					
1.1	ค่าจ้างแรงงาน	-	-	-	-
1.2	ค่าเช่า / ซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือลงทุนเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น เช่าหรือซื้อรถไถ เครื่องปั่นไฟ รถเกี่ยวข้าว สร้างโรงเรือนเพาะปลูก หรือเลี้ยงสัตว์ ขุดบ่อเลี้ยงปลา ซื้อถั่วย ชาม ผ้าค่าเมล็ดพันธุ์พืช ค่าอาหารสัตว์ ฯลฯ	-	-	-	-
1.3	ค่าโดยสาร รถ เรือ รถไฟ เครื่องบินรวมทั้งค่าแสดมปี ไปรษณีย์ และค่าส่งพัสดุภัณฑ์	-	14	18	32
1.4	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในพาหนะเดินทางและประกอบอาชีพ	-	130	90	220
1.5	ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ย พืชสด ปุ๋ยจุลินทรีย์ ฯลฯ รวมทั้งยาขับไล่แมลงชีวภาพ	-	-	-	-
1.6	ค่าปุ๋ยเคมี เช่น ปุ๋ยยูเรีย แอมโมเนียซัลเฟต หิน ฟอสเฟตบด ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสฟอรัส ปุ๋ยโปรแตสเซียม ฮอร์โมน ฯลฯ	-	-	-	-
1.7	ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-	-
1.8	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	-	-	-	-

1.9	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถกระบะ จักรยาน มอเตอร์ไซด์ เรือ ฯลฯ	-	-	-	-
1.10	ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 1		-	144	108	252
หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร					
2.1	ข้าวสารทุกชนิด	-	-	-	-
2.2	เนื้อสัตว์ปีก สัตว์น้ำ แมลง และสัตว์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นอาหาร	-	40	20	60
2.3	ผักสด และผลไม้สดต่าง ๆ รวมทั้งพริก หัวหอม กระเทียม ขิง ข่า ตะไคร้ กระชาย ฯลฯ	30	50	-	80
2.4	ไข่สด เช่น ไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่นกกระทา ฯลฯ	-	-	20	20
2.5	เครื่องเทศ เช่น พริกไทย กานพลู ขมิ้น โป๊ยกั๊ก อบเชย ฯลฯ	-	-	-	-
2.6	อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง อาหารหมักดองทุกชนิด อาหารสำเร็จรูป และเครื่องปรุงอาหาร เช่น กะปิ น้ำปลา ฯลฯ	25	36	25	86
2.7	อาหารสำเร็จที่ซื้อจากร้าน เช่น ข้าวผัด ก๋วยเตี๋ยว กับข้าวถุง ขนมหวาน ไอศกรีม ฯลฯ	15	-	25	40
2.8	น้ำดื่มสะอาด เช่น น้ำแร่ น้ำโพลาริส ฯลฯ	-	-	-	-
2.9	น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มเกลือแร่ เช่น สปอนเซอร์ ฯลฯ	80	60	-	140
2.10	นมทุกชนิด โอวัลติน ไมโล โกโก้ น้ำผลไม้	-	51	-	51
2.11	ขนมขบเคี้ยว ขนมกรุบกรอบ ลูกอม	-	-	-	-
2.12	ค่าขนมที่ให้เด็กไปโรงเรียนรายวัน หรือรายเดือน	-	-	-	-
2.13	เครื่องดื่มชูกำลัง เช่น กระทิงแดง ลิโพ เอ็ม100 คาราบาวแดง ฯลฯ	-	80	30	110
2.14	เหล้า เบียร์ ยาโดง ไวน์ กระแช่ สาโท	-	-	-	-
2.15	ค่าเชื้อเพลิงในการหุงต้ม เช่น แก๊ส ถ่าน ฟืน ฯลฯ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 2		150	317	120	587
หมวดที่ 3 : ยา - สุขภาพอนามัย					
3.1	ยาแก้ปวด	-	-	-	-
3.2	ยารักษาโรคอื่น ๆ	18	-	17	35

3.3	ยาหรืออุปกรณ์การคุมกำเนิด	-	-	-	-
3.4	ค่ารักษาพยาบาลทั้งที่สถานื่อนามัย โรงพยาบาล และ คลินิก	-	-	-	-
3.5	ยาสูบ บุหรี่ หมาก ยานัตถ์ ฯลฯ	-	-	-	-
3.6	จ่ายเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ยประกันภัย	-	-	360	360
รวมรายจ่ายหมวดที่ 3		18	-	377	395
หมวดที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ					
4.1	เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องนอน	-	-	-	-
4.2	ค่าใช้จ่ายในการเสริมสวย เช่น ตัดผม ตัดผม ย้อมผม เครื่องสำอาง ครีมบำรุงผิว ฯลฯ	-	-	-	-
4.3	ซื้อทอง เงิน นาก เพชร พลอย และเครื่องประดับที่มีค่าอื่น ๆ	-	18,000	-	18,000
รวมรายจ่ายหมวดที่ 4		-	18,000	-	18,000
หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย					
5.1	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือเช่าที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ	-	-	-	-
5.2	ซ่อมแซม ต่อเติมหรือปลูกบ้าน หรือปรับปรุงบริเวณบ้าน/ที่ดิน	-	-	-	-
5.3	เงินสด เงินดาวน์ และเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือซ่อมเครื่องใช้ในบ้าน เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ	-	-	-	-
5.4	ของใช้ประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ยาสระผม ผงซักฟอก จาน ชาม ช้อน ผ้าอนามัยของเด็กเล่น ฯลฯ	15	-	-	15
5.5	ค่าไฟฟ้า	-	-	-	-
5.6	ค่าน้ำประปา	-	-	199	199
5.7	ค่าโทรศัพท์ทั้งครัวเรือน ที่จ่ายเป็นรายเดือน และค่าบริการโทรศัพท์เติมเงิน	-	50	-	50
5.8	ค่าหนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร	-	-	-	-
5.9	ค่าภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ที่ดิน ป้ายร้านค้า ภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ ฯลฯ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 5		15	50	199	264

หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ				
6.1	ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ออกเงินกู้	-	-	-
6.2	จ่ายดอกเบี้ย และผ่อนใช้หนี้เงินกู้ เงินยืม เล่นแชร์	-	-	-
6.3	เงินทำบุญ หรือบริจาค	-	-	-
6.4	เงินช่วยงานหรือเงินใส่ซอง เช่น แต่งงาน งานศพ บวช นาค ฯลฯ	300	500	500
6.5	ค่าใช้จ่ายในการจัดงานแต่งงาน (รวมค่าสินสอดทอง หมั้น) งานศพ บวชนาค ขึ้นบ้านใหม่ งานวันเกิด ฯลฯ	-	-	-
6.6	จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ค่าแผ่นซีดี วีซีดี ดีวีดี ค่าตั๋วหนัง ดนตรี ลิเก และการแสดงอื่น ๆ ฯลฯ	-	-	-
6.7	ซื้อสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข นก ปลา ฯลฯ หรือไม้ดอกไม้ ประดับ	-	-	-
6.8	เงินเดือนหรือเงินที่ส่งไปช่วยเหลือญาติในครอบครัวที่ อยู่ที่ยื่น	-	-	-
6.9	เงินที่เสียไปโดยไม่เต็มใจ เช่น ทำเงินหาย ถูกลัก ขโมย ถูกปรับ ฯลฯ	-	-	-
6.10	เงินที่จ่ายเพื่อการเสี่ยงโชคเช่นซื้อหวย ล็อตเตอรี่ หรือ สลากกินแบ่ง ฯลฯ	-	-	16
6.11	เงินเลี้ยงดวงในรูปแบบต่าง ๆ	80	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 6		380	500	516
หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา				
7.1	ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ	-	-	-
7.2	ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือ เรียน กระเป๋า ฯลฯ	-	-	-
7.3	ค่าชุดนักเรียน ชุดพละ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 7		-	-	-
รวมรายจ่าย		563	19,011	1,320
สรุปเงินคงเหลือ (รายรับ - รายจ่าย)		3,297	- 15,111	1,580
				- 10,234

คุณจรรยา ดีเทียน

รายรับ

ปี พ.ศ. 2553

รายการ	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	รวม
1 ขายผลผลิตจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน เช่น ข้าว พืช ผัก ผลไม้ ต้นไม้ ฯลฯ	-	-	-	-
2 ขายสัตว์เลี้ยง เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ แพะ ปลา กุ้ง หอย ปู สุนัข และผลผลิตจากสัตว์เลี้ยง เช่น ไข่ มูลสัตว์ ซาก สัตว์ ฯลฯ	-	-	-	-
3 ขายผลิตภัณฑ์จากงานหัตถกรรม หรืองานฝีมือต่างๆ	-	-	-	-
4 การขายสินค้าที่ซื้อมา รวมทั้งการขายอาหาร	-	-	-	-
5 การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ เช่น ผัก ปลา เห็ด สมุนไพร พืชพันธุ์ไม้ แมลง สัตว์เลี้ยงคลาน รวมทั้งการเก็บขยะมาขาย ฯลฯ	-	-	-	-
6 ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ	6,000	6,000	6,000	18,000
7 เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น	-	-	-	-
8 เงินสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ คนพิการ คนยากจน ผู้ป่วยเอดส์ ภัย ธรรมชาติ ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ โบนัส ฯลฯ	-	-	-	-
9 รายได้จากการขาย หรือเช่า ที่ดิน บ้าน รถไถ เครื่องมือ ยานพาหนะต่าง ๆ	-	-	-	-
10 รายรับจากดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยธนาคาร พันธบัตร รัฐบาล เงินปันผลจากหุ้น ประกันชีวิต การลงทุน และ เงินคืนจากลูกหนี้	-	-	-	-
11 รายได้จากการเลี้ยงโชค	-	-	-	-
12 เงินที่ได้รับจากการกู้ยืม ขอยืม	-	-	-	-
13 เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่นอกครัวเรือนส่ง มาให้	-	1,000	-	1,000
14 เงินที่ผู้อื่นช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ รวมทั้งค่าสินสอดทองหมั้น	-	-	-	-
15 เงินหรือลาภลอยที่มีคนนำมาให้เป็นกรณีพิเศษ	-	-	-	-
รวมรายรับ	6,000	7,000	6,000	19,000

รายจ่าย

หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ				
1.1	ค่าจ้างแรงงาน	-	-	-
1.2	ค่าเช่า / ซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือลงทุนเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น เช่าหรือซื้อรถไถ เครื่องปั่นไฟ รถเกี่ยวข้าว สร้างโรงเรือนเพาะปลูก หรือเลี้ยงสัตว์ ขุดบ่อเลี้ยงปลา ซื้อถั่วยว ชาม ผ้าค่าเมล็ดพันธุ์พืช ค่าอาหารสัตว์ ฯลฯ	-	-	-
1.3	ค่าโดยสาร รถ เรือ รถไฟ เครื่องบินรวมทั้งค่าแสดมปีไปรษณีย์ และค่าส่งพัสดุภัณฑ์	-	-	-
1.4	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในพาหนะเดินทางและประกอบอาชีพ	800	800	800
1.5	ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ย พืชสด ปุ๋ยจุลินทรีย์ ฯลฯ รวมทั้งยาขับไล่แมลงชีวภาพ	-	-	-
1.6	ค่าปุ๋ยเคมี เช่น ปุ๋ยยูเรีย แอมโมเนียซัลเฟต หินฟอสเฟตบด ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสฟอรัส ปุ๋ยโปรแตสเซียม ฮอร์โมน ฯลฯ	-	-	-
1.7	ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-
1.8	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	-	-	-
1.9	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถกระบะ จักรยาน มอเตอร์ไซด์ เรือ ฯลฯ	-	-	-
1.10	ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 1		800	800	800
หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร				
2.1	ข้าวสารทุกชนิด	960	960	960
2.2	เนื้อสัตว์ปีก สัตว์น้ำ แมลง และสัตว์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นอาหาร	240	360	240
2.3	ผักสด และผลไม้สดต่าง ๆ รวมทั้งพริก หั้วหอม กระเทียม ขิง ข่า ตะไคร้ กระชาย ฯลฯ	100	100	40
2.4	ไข่สด เช่น ไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่นกกระทา ฯลฯ	100	100	100
2.5	เครื่องเทศ เช่น พริกไทย กานพลู ขมิ้น โป๊ยกั๊ก อบเชย ฯลฯ	-	-	-

2.6	อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง อาหารหมักดองทุกชนิด อาหารสำเร็จรูป และเครื่องปรุงอาหาร เช่น กะปิ น้ำปลา ฯลฯ	200	100	-	300
2.7	อาหารสำเร็จที่ซื้อจากร้าน เช่น ข้าวผัด ก๋วยเตี๋ยว กับข้าวถุง ขนมหวาน ไอศกรีม ฯลฯ	200	100	100	400
2.8	น้ำดื่มสะอาด เช่น น้ำแร่ น้ำโพลาริส ฯลฯ	-	-	-	-
2.9	น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มเกลือแร่ เช่น สปอนเซอร์ ฯลฯ	85	85	85	255
2.10	นมทุกชนิด โอวัลติน ไมโล โกโก้ น้ำผลไม้	-	-	-	-
2.11	ขนมขบเคี้ยว ขนมกรุบกรอบ ลูกอม	100	60	60	220
2.12	ค่าขนมที่ให้เด็กไปโรงเรียนรายวัน หรือรายเดือน	150	-	-	150
2.13	เครื่องดื่มชูกำลัง เช่น กระทิงแดง ลิโพ เอ็ม100 คารา บาวแดง ฯลฯ	-	-	-	-
2.14	เหล้า เบียร์ ยาแดง ไวน์ กระแช่ สาโท	1,200	-	-	1,200
2.15	ค่าเชื้อเพลิงในการหุงต้ม เช่น แก๊ส ถ่าน ฟืน ฯลฯ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 2		3,335	1,865	1,585	6,785
หมวดที่ 3 : ยา - สุขภาพอนามัย					
3.1	ยาแก้ปวด	25	-	-	25
3.2	ยารักษาโรคอื่น ๆ	100	-	-	100
3.3	ยาหรืออุปกรณ์การคุมกำเนิด	-	-	-	-
3.4	ค่ารักษาพยาบาลทั้งที่สถานีนามัย โรงพยาบาล และ คลินิก	-	-	-	-
3.5	ยาสูบ บุหรี่ หมาก ยานัตถ์ ฯลฯ	100	100	100	300
3.6	จ่ายเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ย ประกันภัย	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 3		225	100	100	425
หมวดที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ					
4.1	เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องนอน	-	-	-	-
4.2	ค่าใช้จ่ายในการเสริมสวย เช่น ตัดผม ตัดผม ย้อมผม เครื่องสำอาง ครีมบำรุงผิว ฯลฯ	20	-	-	20
4.3	ซื้อทอง เงิน นาฬิกา เพชร พลอย และเครื่องประดับที่มีค่า อื่น ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 4		20	-	-	20

หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย				
5.1	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือเช่าที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ	-	-	-
5.2	ซ่อมแซม ต่อเติมหรือปลูกบ้าน หรือปรับปรุงบริเวณ บ้าน/ที่ดิน	-	-	-
5.3	เงินสด เงินดาวน์ และเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือซ่อม เครื่องใช้ในบ้าน เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ	-	-	-
5.4	ของใช้ประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ยาสระผม ผงซักฟอก จาน ชาม ช้อน ผ้าอนามัย ของเด็กเล่น ฯลฯ	300	300	-
5.5	ค่าไฟฟ้า	-	-	-
5.6	ค่าน้ำประปา	70	-	-
5.7	ค่าโทรศัพท์ทั้งครัวเรือน ที่จ่ายเป็นรายเดือน และค่าบัตรโทรศัพท์เติมเงิน	250	300	-
5.8	ค่าหนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร	-	-	-
5.9	ค่าภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ที่ดิน ป้ายร้านค้า ภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ ฯลฯ	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 5		620	600	-
หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ				
6.1	ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ออกเงินกู้	-	-	-
6.2	จ่ายดอกเบี้ย และผ่อนใช้หนี้เงินกู้ เงินยืม เล่นแชร์	-	-	-
6.3	เงินทำบุญ หรือบริจาค	-	-	-
6.4	เงินช่วยงานหรือเงินใส่ซอง เช่น แต่งงาน งานศพ บวชนาค ฯลฯ	500	600	300
6.5	ค่าใช้จ่ายในการจัดงานแต่งงาน (รวมค่าสินสอดทองหมั้น) งานศพ บวชนาค ขึ้นบ้านใหม่ งานวันเกิด ฯลฯ	-	-	-
6.6	จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ค่าแผ่นซีดี วีซีดี ดีวีดี ค่าตั๋วหนัง ดนตรี ลิเก และการแสดงอื่น ๆ ฯลฯ	-	-	-
6.7	ซื้อสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข นก ปลา ฯลฯ หรือไม้ดอกไม้ประดับ	10	-	-
6.8	เงินเดือนหรือเงินที่ส่งไปช่วยเหลือญาติในครอบครัวที่อยู่อื่น	-	-	-

6.9	เงินที่เสียไปโดยไม่เต็มใจ เช่น ทำเงินหาย ถูกลักขโมย ถูกปรับ ฯลฯ	-	-	-	-
6.10	เงินที่จ่ายเพื่อการเสี่ยงโชคเช่นซื้อหวย ล็อตเตอรี่ หรือ สลากกินแบ่ง ฯลฯ	-	500	-	500
6.11	เงินเสี่ยงดวงในรูปแบบต่าง ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 6		510	1,100	300	1,910
หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา					
7.1	ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ	-	-	-	-
7.2	ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือ เรียน กระเป๋า ฯลฯ	-	-	-	-
7.3	ค่าชุดนักเรียน ชุดพละ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 7		-	-	-	-
รวมรายจ่าย		5,510	4,465	2,785	12,760
สรุปเงินคงเหลือ (รายรับ - รายจ่าย)		490	2,535	3,215	6,240

คุณประทีป นกออก

รายรับ

ปี พ.ศ. 2553

รายการ	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	รวม
1 ขายผลผลิตจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน เช่น ข้าว พืช ผัก ผลไม้ ต้นไม้ ฯลฯ	-	-	-	-
2 ขายสัตว์เลี้ยง เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ แพะ ปลา กุ้ง หอย ปู สุนัข และผลผลิตจากสัตว์เลี้ยง เช่น ไข่ มูลสัตว์ ซาก สัตว์ ฯลฯ	-	-	-	-
3 ขายผลิตภัณฑ์จากงานหัตถกรรม หรืองานฝีมือต่างๆ	-	-	-	-
4 การค้าขายสินค้าที่ซื้อมา รวมทั้งการขายอาหาร	-	-	-	-
5 การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ เช่น ผัก ปลา เห็ด สมุนไพร พืชพันธุ์ไม้ แมลง สัตว์เลี้ยงคลาน รวมทั้งการเก็บขยะมาขาย ฯลฯ	-	-	-	-
6 ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ	-	-	-	-
7 เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น	81,580	81,340	82,980	245,900
8 เงินสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ คนพิการ คนยากจน ผู้ป่วยเอดส์ ภัยธรรมชาติ ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ โบนัส ฯลฯ	-	-	-	-

9	รายได้จากการขาย หรือเช่า ที่ดิน บ้าน รถไถ เครื่องมือ ยานพาหนะต่าง ๆ	8,000	8,000	8,000	24,000
10	รายรับจากดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยธนาคาร พันธบัตรรัฐบาล เงินปันผลจากหุ้น ประกันชีวิต การลงทุน และเงินคืนจากลูกหนี้	3,080	-	-	3,080
11	รายได้จากการเสียงโซด	-	-	-	-
12	เงินที่ได้รับจากการกู้ยืม ขอยืม	-	1,800	-	1,800
13	เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่นอกครัวเรือนส่งมาให้	800	-	1,500	2,300
14	เงินที่ผู้อื่นช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ รวมทั้งค่าสินสอดทองหมั้น	-	-	-	-
15	เงินหรือลาภลอยที่มีคนนำมาให้เป็นกรณีพิเศษ	-	-	-	-
รวมรายรับ		93,460	91,140	92,480	277,080

รายจ่าย

หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ					
1.1	ค่าจ้างแรงงาน	150	2,390	-	2,540
1.2	ค่าเช่า / ซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือลงทุนเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น เช่าหรือซื้อรถไถ เครื่องปั่นไฟ รถเกี่ยวข้าว สร้างโรงเรือนเพาะปลูก หรือเลี้ยงสัตว์ ขุดบ่อเลี้ยงปลา ซื้อถั่วย ชาม ผ้าค่าเมล็ดพันธุ์พืช ค่าอาหารสัตว์ ฯลฯ	-	-	-	-
1.3	ค่าโดยสาร รถ เรือ รถไฟ เครื่องบินรวมทั้งค่าแสดงம்ப์ไปรษณีย์ และค่าส่งพัสดุภัณฑ์	-	-	-	-
1.4	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในพาหนะเดินทางและประกอบอาชีพ	4,100	3,380	3,600	11,080
1.5	ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ย พืชสด ปุ๋ยจุลินทรีย์ ฯลฯ รวมทั้งยาขับไล่แมลงชีวภาพ	-	-	-	-
1.6	ค่าปุ๋ยเคมี เช่น ปุ๋ยยูเรีย แอมโมเนียซัลเฟต หินฟอสเฟตบด ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสฟอรัส ปุ๋ยโปรแตสเซียม ฮอร์โมน ฯลฯ	70	-	-	70
1.7	ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-	-
1.8	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	-	-	1,160	1,160

1.9	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถกระบะ จักรยาน มอเตอร์ไซด์ เรือ ฯลฯ	-	-	-	-
1.10	ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 1		4,320	5,770	4,760	14,850
หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร					
2.1	ข้าวสารทุกชนิด	540	-	460	1,000
2.2	เนื้อสัตว์ปีก สัตว์น้ำ แมลง และสัตว์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นอาหาร	130	250	77	457
2.3	ผักสด และผลไม้สดต่าง ๆ รวมทั้งพริก หั้วหอม กระเทียม ขิง ข่า ตะไคร้ กระชาย ฯลฯ	532	345	110	987
2.4	ไข่สด เช่น ไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่นกกระทา ฯลฯ	47	70	33	150
2.5	เครื่องเทศ เช่น พริกไทย กานพลู ขมิ้น โป๊ยกั๊ก อบเชย ฯลฯ	-	-	-	-
2.6	อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง อาหารหมักดองทุกชนิด อาหารสำเร็จรูป และเครื่องปรุงอาหาร เช่น กะปิ น้ำปลา ฯลฯ	-	-	-	-
2.7	อาหารสำเร็จที่ซื้อจากร้าน เช่น ข้าวผัด ก๋วยเตี๋ยว กับข้าวถุ้ง ขนมหวาน ไอศกรีม ฯลฯ	3,415	4,982	2,954	11,351
2.8	น้ำดื่มสะอาด เช่น น้ำแร่ น้ำโพลาริส ฯลฯ	90	100	90	280
2.9	น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มเกลือแร่ เช่น สปอนเซอร์ ฯลฯ	72	-	-	72
2.10	นมทุกชนิด โอวัลติน ไมโล โกโก้ น้ำผลไม้	120	241	375	736
2.11	ขนมขบเคี้ยว ขนมกรุบกรอบ ลูกอม	38	29	-	67
2.12	ค่าขนมที่ให้เด็กไปโรงเรียนรายวัน หรือรายเดือน	-	-	-	-
2.13	เครื่องดื่มชูกำลัง เช่น กระทิงแดง ลิโพ เอ็ม100 คาราบาวแดง ฯลฯ	-	-	-	-
2.14	เหล้า เบียร์ ยาตอง ไวน์ กระแช่ สาโท	-	-	-	-
2.15	ค่าเชื้อเพลิงในการหุงต้ม เช่น แก๊ส ถ่าน ฟืน ฯลฯ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 2		4,984	6,017	4,099	15,100
หมวดที่ 3 : ยา - สุขภาพอนามัย					
3.1	ยาแก้ปวด	-	-	-	-
3.2	ยารักษาโรคอื่น ๆ	5	140	-	145

3.3	ยาหรืออุปกรณ์การคุมกำเนิด	-	-	-	-
3.4	ค่ารักษาพยาบาลทั้งที่สถานีนามัย โรงพยาบาล และ คลินิก	-	100	-	100
3.5	ยาสูบ บุหรี่ หมาก ยานัตถ์ ฯลฯ	-	-	-	-
3.6	จ่ายเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ยประกันภัย	8,103	8,127	8,878	25,108
รวมรายจ่ายหมวดที่ 3		8,108	8,367	8,878	25,353
หมวดที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ					
4.1	เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องนอน	670	3,575	420	4,665
4.2	ค่าใช้จ่ายในการเสริมสวย เช่น ตัดผม ตัดผม ย้อมผม เครื่องสำอาง ครีมบำรุงผิว ฯลฯ	2,031	1,133	4,282	7,446
4.3	ซื้อทอง เงิน นาก เพชร พลอย และเครื่องประดับที่มีค่าอื่น ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 4		2,701	4,708	4,702	12,111
หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย					
5.1	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือเช่าที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ	18,800	18,800	18,800	56,400
5.2	ซ่อมแซม ต่อเติมหรือปลูกบ้าน หรือปรับปรุงบริเวณบ้าน/ที่ดิน	-	6,509	-	6,509
5.3	เงินสด เงินดาวน์ และเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือซ่อมเครื่องใช้ในบ้าน เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ	-	-	-	-
5.4	ของใช้ประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ยาสระผม ผงซักฟอก จาน ชาม ช้อน ผ้าอนามัยของเด็กเล่น ฯลฯ	640	1,261	1,163	3,064
5.5	ค่าไฟฟ้า	676	476	1,152	2,304
5.6	ค่าน้ำประปา	-	-	-	-
5.7	ค่าโทรศัพท์ทั้งครัวเรือน ที่จ่ายเป็นรายเดือน และค่าบริการโทรศัพท์เติมเงิน	50	716	550	1,316
5.8	ค่าหนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร	-	8	-	8
5.9	ค่าภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ที่ดิน ป้ายร้านค้า ภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ ฯลฯ	7,479	-	9,780	17,259
รวมรายจ่ายหมวดที่ 5		27,645	27,770	31,445	86,860

หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ					
6.1	ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ออกเงินกู้	8,000	8,000	9,000	25,000
6.2	จ่ายดอกเบี้ย และผ่อนใช้หนี้เงินกู้ เงินยืม เล่นแชร์	-	-	-	-
6.3	เงินทำบุญ หรือบริจาค	330	3,809	1,180	5,319
6.4	เงินช่วยงานหรือเงินใส่ซอง เช่น แต่งงาน งานศพ บวชนาค ฯลฯ	1,500	800	1,100	3,400
6.5	ค่าใช้จ่ายในการจัดงานแต่งงาน (รวมค่าสินสอดทองหมั้น) งานศพ บวชนาค ขึ้นบ้านใหม่ งานวันเกิด ฯลฯ	-	-	300	300
6.6	จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ค่าแผ่นซีดี วีซีดี ดีวีดี ค่าตั๋วหนัง ดนตรี ลิเก และการแสดงอื่น ๆ ฯลฯ	8,020	3,600	200	11,820
6.7	ซื้อสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข นก ปลา ฯลฯ หรือไม้ดอกไม้ประดับ	35	360	-	395
6.8	เงินเดือนหรือเงินที่ส่งไปช่วยเหลือญาติในครอบครัวที่อยู่อื่น	3,200	6,100	2,600	11,900
6.9	เงินที่เสียไปโดยไม่เต็มใจ เช่น ทำเงินหาย ถูกลักขโมย ถูกปรับ ฯลฯ	-	-	-	-
6.10	เงินที่จ่ายเพื่อการเสี่ยงโชคเช่นซื้อหวย ล็อตเตอรี่ หรือสลากกินแบ่ง ฯลฯ	540	610	110	1,260
6.11	เงินเสี่ยงดวงในรูปแบบต่าง ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 6		21,625	23,279	14,490	59,394
หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา					
7.1	ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ	12,000	11,800	8,100	31,900
7.2	ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือเรียน กระเป๋า ฯลฯ	-	-	-	-
7.3	ค่าชุดนักเรียน ชุดพละ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 7		12,000	11,800	8,100	31,900
รวมรายจ่าย		81,383	87,711	76,474	245,568
สรุปเงินคงเหลือ (รายรับ - รายจ่าย)		12,077	3,429	16,006	31,512

คุณทศพล ทิพรส

รายรับ

ปี พ.ศ. 2553

รายการ	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	รวม
1 ขายผลผลิตจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน เช่น ข้าว พืช ผัก ผลไม้ ต้นไม้ ฯลฯ	-	-	-	-
2 ขายสัตว์เลี้ยง เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ แพะ ปลา กุ้ง หอย ปู สุนัข และผลผลิตจากสัตว์เลี้ยง เช่น ไข่ มูลสัตว์ ซาก สัตว์ ฯลฯ	-	-	-	-
3 ขายผลิตภัณฑ์จากงานหัตถกรรม หรืองานฝีมือต่างๆ	-	-	-	-
4 การขายสินค้าที่ซื้อมา รวมทั้งการขายอาหาร	-	-	-	-
5 การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ เช่น ผัก ปลา เห็ด สมุนไพร พืชพันธุ์ไม้ แมลง สัตว์เลื้อยคลาน รวมทั้งการเก็บขยะมาขาย ฯลฯ	-	-	-	-
6 ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ	-	-	-	-
7 เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น	29,530	29,680	30,500	89,710
8 เงินสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ คนพิการ คนยากจน ผู้ป่วยเอดส์ ภัย ธรรมชาติ ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ โบนัส ฯลฯ	-	-	-	-
9 รายได้จากการขาย หรือเช่า ที่ดิน บ้าน รถไถ เครื่องมือ ยานพาหนะต่าง ๆ	-	-	-	-
10 รายรับจากดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยธนาคาร พันธบัตร รัฐบาล เงินปันผลจากหุ้น ประกันชีวิต การลงทุน และ เงินคืนจากลูกหนี้	-	-	-	-
11 รายได้จากการเลี้ยงโชค	-	-	-	-
12 เงินที่ได้รับจากการกู้ยืม ขอยืม	-	-	-	-
13 เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่นอกครัวเรือนส่ง มาให้	-	-	-	-
14 เงินที่ผู้อื่นช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ รวมทั้งค่าสินสอดทองหมั้น	-	-	-	-
15 เงินหรือลาภลอยที่มีคนนำมาให้เป็นกรณีพิเศษ	-	-	-	-
รวมรายรับ	29,530	29,680	30,500	89,710

รายจ่าย

หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ					
1.1	ค่าจ้างแรงงาน	1,200	-	-	1,200
1.2	ค่าเช่า / ซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือลงทุนเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น เช่าหรือซื้อรถไถ เครื่องปั่นไฟ รถเกี่ยวข้าว สร้างโรงเรือนเพาะปลูก หรือเลี้ยงสัตว์ ขุดบ่อเลี้ยงปลา ซื้อถั่วย ชาม ผ้าค่าเมล็ดพันธุ์พืช ค่าอาหารสัตว์ ฯลฯ	-	-	300	300
1.3	ค่าโดยสาร รถ เรือ รถไฟ เครื่องบินรวมทั้งค่าแสดมปีไปรษณีย์ และค่าส่งพัสดุภัณฑ์	-	-	-	-
1.4	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในพาหนะเดินทางและประกอบอาชีพ	2,500	2,500	2,500	7,500
1.5	ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ย พืชสด ปุ๋ยจุลินทรีย์ ฯลฯ รวมทั้งยาขับไล่แมลงชีวภาพ	-	-	-	-
1.6	ค่าปุ๋ยเคมี เช่น ปุ๋ยยูเรีย แอมโมเนียซัลเฟต หินฟอสเฟตบด ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสฟอรัส ปุ๋ยโปรแตสเซียม ฮอร์โมน ฯลฯ	-	-	-	-
1.7	ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-	-
1.8	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	500	2,000	1,500	4,000
1.9	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถกระบะ จักรยานมอเตอร์ไซด์ เรือ ฯลฯ	-	-	-	-
1.10	ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 1		4,200	4,500	4,300	13,000
หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร					
2.1	ข้าวสารทุกชนิด	700	800	700	2,200
2.2	เนื้อสัตว์บก สัตว์น้ำ แมลง และสัตว์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นอาหาร	-	-	-	-
2.3	ผักสด และผลไม้สดต่าง ๆ รวมทั้งพริก หั้วหอม กระเทียม ขิง ข่า ตะไคร้ กระชาย ฯลฯ	-	-	150	150
2.4	ไข่สด เช่น ไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่นกกระทา ฯลฯ	-	-	-	-
2.5	เครื่องเทศ เช่น พริกไทย กานพลู ขมิ้น โป๊ยกั๊ก อบเชย ฯลฯ	-	-	-	-

2.6	อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง อาหารหมักดองทุกชนิด อาหารสำเร็จรูป และเครื่องปรุงอาหาร เช่น กะปิ น้ำปลา ฯลฯ	-	-	-	-
2.7	อาหารสำเร็จที่ซื้อจากร้าน เช่น ข้าวผัด ก๋วยเตี๋ยว กับข้าวถุง ขนมหวาน ไอศกรีม ฯลฯ	-	-	150	150
2.8	น้ำดื่มสะอาด เช่น น้ำแร่ น้ำโพลาริส ฯลฯ	-	-	-	-
2.9	น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มเกลือแร่ เช่น สปอนเซอร์ ฯลฯ	-	-	-	-
2.10	นมทุกชนิด โอวัลติน ไมโล โกโก้ น้ำผลไม้	-	-	-	-
2.11	ขนมขบเคี้ยว ขนมกรุบกรอบ ลูกอม	-	-	-	-
2.12	ค่าขนมที่ให้เด็กไปโรงเรียนรายวัน หรือรายเดือน	-	-	-	-
2.13	เครื่องดื่มชูกำลัง เช่น กระทิงแดง ลิโพ เอ็ม100 คารา บาวแดง ฯลฯ	-	-	-	-
2.14	เหล้า เบียร์ ยาแดง ไวน์ กระแช่ สาโท	400	-	200	600
2.15	ค่าเชื้อเพลิงในการหุงต้ม เช่น แก๊ส ถ่าน ฟืน ฯลฯ	380	-	-	380
รวมรายจ่ายหมวดที่ 2		1,480	800	1,200	3,480
หมวดที่ 3 : ยา - สุขภาพอนามัย					
3.1	ยาแก้ปวด	-	-	-	-
3.2	ยารักษาโรคอื่น ๆ	-	-	-	-
3.3	ยาหรืออุปกรณ์การคุมกำเนิด	-	-	-	-
3.4	ค่ารักษาพยาบาลทั้งที่สถานอนามัย โรงพยาบาล และ คลินิก	-	-	-	-
3.5	ยาสูบ บุหรี่ หมาก ยานัตถ์ ฯลฯ	-	-	-	-
3.6	จ่ายเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ย ประกันภัย	5,000	5,000	5,000	15,000
รวมรายจ่ายหมวดที่ 3		5,000	5,000	5,000	15,000
หมวดที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ					
4.1	เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องนอน	500	-	-	500
4.2	ค่าใช้จ่ายในการเสริมสวย เช่น ตัดผม ตัดผม ย้อมผม เครื่องสำอาง ครีมบำรุงผิว ฯลฯ	300	500	50	850
4.3	ซื้อทอง เงิน นาฬิกา เพชร พลอย และเครื่องประดับที่มีค่า อื่น ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 4		800	500	50	1,350

หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย				
5.1 เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือเช่าที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ	-	-	-	-
5.2 ซ่อมแซม ต่อเติมหรือปลูกบ้าน หรือปรับปรุงบริเวณ บ้าน/ที่ดิน	-	-	-	-
5.3 เงินสด เงินดาวน์ และเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือซ่อม เครื่องใช้ในบ้าน เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ	-	-	-	-
5.4 ของใช้ประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ยาสระผม ผงซักฟอก จาน ชาม ช้อน ผ้าอนามัย ของเด็กเล่น ฯลฯ	300	500	-	800
5.5 ค่าไฟฟ้า	400	400	300	1,100
5.6 ค่าน้ำประปา	300	300	250	850
5.7 ค่าโทรศัพท์ทั้งครัวเรือน ที่จ่ายเป็นรายเดือน และค่าบัตรโทรศัพท์เติมเงิน	300	300	500	1,100
5.8 ค่าหนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร	200	200	200	600
5.9 ค่าภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ที่ดิน ป้ายร้านค้า ภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ ฯลฯ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 5	1,500	1,700	1,250	4,450
หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ				
6.1 ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ออกเงินกู้	-	-	-	-
6.2 จ่ายดอกเบี้ย และผ่อนใช้หนี้เงินกู้ เงินยืม เล่นแชร์	-	1,000	1,500	2,500
6.3 เงินทำบุญ หรือบริจาค	1,500	4,800	200	6,500
6.4 เงินช่วยงานหรือเงินใส่ซอง เช่น แต่งงาน งานศพ บวชนาค ฯลฯ	-	600	300	900
6.5 ค่าใช้จ่ายในการจัดงานแต่งงาน (รวมค่าสินสอดทองหมั้น) งานศพ บวชนาค ขึ้นบ้านใหม่ งานวันเกิด ฯลฯ	1,000	1,000	-	2,000
6.6 จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ค่าแผ่นซีดี วีซีดี ดีวีดี ค่าตั๋วหนัง ดนตรี ลิเก และการแสดงอื่น ๆ ฯลฯ	-	-	-	-
6.7 ซื้อสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข นก ปลา ฯลฯ หรือไม้ดอกไม้ประดับ	-	-	-	-
6.8 เงินเดือนหรือเงินที่ส่งไปช่วยเหลือญาติในครอบครัวที่อยู่อื่น	-	-	1,000	1,000

6.9	เงินที่เสียไปโดยไม่เต็มใจ เช่น ทำเงินหาย ถูกลักขโมย ถูกปรับ ฯลฯ	-	550	-	550
6.10	เงินที่จ่ายเพื่อการเสี่ยงโชคเช่นซื้อหวย ล็อตเตอรี่ หรือสลากกินแบ่ง ฯลฯ	900	500	400	1,800
6.11	เงินเสี่ยงดวงในรูปแบบต่าง ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 6		3,400	8,450	3,400	15,250
หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา					
7.1	ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ	16,000	12,000	14,000	42,000
7.2	ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือเรียน กระเป๋า ฯลฯ	-	-	-	-
7.3	ค่าชุดนักเรียน ชุดพละ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 7		16,000	12,000	14,000	42,000
รวมรายจ่าย		32,380	32,950	29,200	94,530
สรุปเงินคงเหลือ (รายรับ - รายจ่าย)		- 2,850	- 3,270	1,300	- 4,820

คุณวีรุธ แก้วเกษ

รายรับ

ปี พ.ศ. 2553

รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	รวม
1 ขายผลผลิตจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน เช่น ข้าว พืชผัก ผลไม้ ต้นไม้ ฯลฯ	-	-	-	-
2 ขายสัตว์เลี้ยง เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ แพะ ปลา กุ้ง หอย ปู สุนัข และผลผลิตจากสัตว์เลี้ยง เช่น ไข่ มูลสัตว์ ซากสัตว์ ฯลฯ	-	-	-	-
3 ขายผลิตภัณฑ์จากงานหัตถกรรม หรืองานฝีมือต่างๆ	-	-	-	-
4 การค้าขายสินค้าที่ซื้อมา รวมทั้งการขายอาหาร	-	-	-	-
5 การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ เช่น ผัก ปลา เห็ด สมุนไพร พืชพันธุ์ไม้ แมลง สัตว์เลี้ยงคลาน รวมทั้งการเก็บขยะมาขาย ฯลฯ	-	-	-	-
6 ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ	6,200	5,000	4,250	15,450
7 เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น	-	-	-	-
8 เงินสงเคราะห์และสวัสดิการต่างๆ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ คนยากจน ผู้ป่วยเอดส์ ภัยธรรมชาติ ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ โบนัส ฯลฯ	27,214	27,044	27,044	81,302

9	รายได้จากการขาย หรือเช่า ที่ดิน บ้าน รถไถ เครื่องมือ ยานพาหนะต่าง ๆ	500	500	500	1,500
10	รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยธนาคาร พันธบัตรรัฐบาล เงินปันผลจากหุ้น ประกันชีวิต การลงทุน และเงินคืนจากลูกหนี้	-	9,839	-	9,839
11	รายได้จากการเสียงโซด	-	-	-	-
12	เงินที่ได้รับจากการกู้ยืม ขอยืม	-	-	-	-
13	เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่นอกครัวเรือนส่งมาให้	-	-	-	-
14	เงินที่ผู้อื่นช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ รวมทั้งค่าสินสอดทองหมั้น	-	-	-	-
15	เงินหรือลาภลอยที่มีคนนำมาให้เป็นกรณีพิเศษ	-	-	-	-
รวมรายรับ		33,914	42,383	31,794	108,091

รายจ่าย

หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ					
1.1	ค่าจ้างแรงงาน	-	-	-	-
1.2	ค่าเช่า / ซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือลงทุนเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น เช่าหรือซื้อรถไถ เครื่องปั่นไฟ รถเกี่ยวข้าว สร้างโรงเรือนเพาะปลูก หรือเลี้ยงสัตว์ ขุดบ่อเลี้ยงปลา ซื้อถั่วย ชาม ผ้าค่าเมล็ดพันธุ์พืช ค่าอาหารสัตว์ ฯลฯ	1,355	408	270	2,033
1.3	ค่าโดยสาร รถ เรือ รถไฟ เครื่องบินรวมทั้งค่าแสดงම්ไปรษณีย์ และค่าส่งพัสดุภัณฑ์	396	-	-	396
1.4	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในพาหนะเดินทางและประกอบอาชีพ	600	1,500	1,000	3,100
1.5	ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ย พืชสด ปุ๋ยจุลินทรีย์ ฯลฯ รวมทั้งยาขับไล่แมลงชีวภาพ	-	380	270	650
1.6	ค่าปุ๋ยเคมี เช่น ปุ๋ยยูเรีย แอมโมเนียซัลเฟต หินฟอสเฟตบด ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสฟอรัส ปุ๋ยโปรแตสเซียม ฮอร์โมน ฯลฯ	-	57	18	75
1.7	ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-	-
1.8	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	-	1,688	-	1,688

1.9	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถกระบะ จักรยาน มอเตอร์ไซด์ เรือ ฯลฯ	-	-	-	-
1.10	ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 1		2,351	4,033	1,558	7,942
หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร					
2.1	ข้าวสารทุกชนิด	155	-	-	155
2.2	เนื้อสัตว์ปีก สัตว์น้ำ แมลง และสัตว์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นอาหาร	50	220	130	400
2.3	ผักสด และผลไม้สดต่าง ๆ รวมทั้งพริก หั้วหอม กระเทียม ขิง ข่า ตะไคร้ กระชาย ฯลฯ	180	310	102	592
2.4	ไข่สด เช่น ไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่นกกระทา ฯลฯ	-	100	100	200
2.5	เครื่องเทศ เช่น พริกไทย กานพลู ขมิ้น โป๊ยกั๊ก อบเชย ฯลฯ	-	-	-	-
2.6	อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง อาหารหมักดองทุกชนิด อาหารสำเร็จรูป และเครื่องปรุงอาหาร เช่น กะปิ น้ำปลา ฯลฯ	-	140	30	170
2.7	อาหารสำเร็จที่ซื้อจากร้าน เช่น ข้าวผัด ก๋วยเตี๋ยว กับข้าวถั่ว ขนมหวาน ไอศกรีม ฯลฯ	923	885	1,281	3,089
2.8	น้ำดื่มสะอาด เช่น น้ำแร่ น้ำโพลาริส ฯลฯ	35	-	-	35
2.9	น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มเกลือแร่ เช่น สปอนเซอร์ ฯลฯ	-	-	-	-
2.10	นมทุกชนิด โอวัลติน ไมโล โกโก้ น้ำผลไม้	154	675	30	859
2.11	ขนมขบเคี้ยว ขนมกรุบกรอบ ลูกอม	-	-	-	-
2.12	ค่าขนมที่ให้เด็กไปโรงเรียนรายวัน หรือรายเดือน	-	-	-	-
2.13	เครื่องดื่มชูกำลัง เช่น กระทิงแดง ลิโพ เอ็ม100 คาราบาวแดง ฯลฯ	-	-	-	-
2.14	เหล้า เบียร์ ยาตอง ไวน์ กระแช่ สาโท	-	-	-	-
2.15	ค่าเชื้อเพลิงในการหุงต้ม เช่น แก๊ส ถ่าน ฟืน ฯลฯ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 2		1,497	2,330	1,673	5,500
หมวดที่ 3 : ยา - สุขภาพอนามัย					
3.1	ยาแก้ปวด	-	-	-	-
3.2	ยารักษาโรคอื่น ๆ	2,122	470	-	2,592

3.3	ยาหรืออุปกรณ์การคุมกำเนิด	-	-	-	-
3.4	ค่ารักษาพยาบาลทั้งที่สถานีนามัย โรงพยาบาล และ คลินิก	-	-	-	-
3.5	ยาสูบ บุหรี่ หมาก ยานัตถ์ ฯลฯ	-	-	-	-
3.6	จ่ายเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ยประกันภัย	1,136	1,579	1,463	4,178
รวมรายจ่ายหมวดที่ 3		3,258	2,049	1,463	6,770
หมวดที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ					
4.1	เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องนอน	-	300	1,030	1,330
4.2	ค่าใช้จ่ายในการเสริมสวย เช่น ตัดผม ตัดผม ย้อมผม เครื่องสำอาง ครีมบำรุงผิว ฯลฯ	-	-	-	-
4.3	ซื้อทอง เงิน นาก เพชร พลอย และเครื่องประดับที่มีค่าอื่น ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 4		-	300	1,030	1,330
หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย					
5.1	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือเช่าที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ	6,500	6,500	6,500	19,500
5.2	ซ่อมแซม ต่อเติมหรือปลูกบ้าน หรือปรับปรุงบริเวณบ้าน/ที่ดิน	70	-	-	70
5.3	เงินสด เงินดาวน์ และเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือซ่อมเครื่องใช้ในบ้าน เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ	1,115	-	1,360	2,475
5.4	ของใช้ประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ยาสระผม ผงซักฟอก จาน ชาม ช้อน ผ้าอนามัยของเด็กเล่น ฯลฯ	89	152	115	356
5.5	ค่าไฟฟ้า	-	-	-	-
5.6	ค่าน้ำประปา	-	-	-	-
5.7	ค่าโทรศัพท์ทั้งครัวเรือน ที่จ่ายเป็นรายเดือน และค่าบริการโทรศัพท์เติมเงิน	100	-	-	100
5.8	ค่าหนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร	100	-	45	145
5.9	ค่าภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ที่ดิน ป้ายร้านค้า ภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ ฯลฯ	1,914	1,062	1,348	4,324
รวมรายจ่ายหมวดที่ 5		9,888	7,714	9,368	26,970

หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ					
6.1	ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ออกเงินกู้	10,000	5,000	5,000	20,000
6.2	จ่ายดอกเบี้ย และผ่อนใช้หนี้เงินกู้ เงินยืม เล่นแชร์	5,920	5,773	5,803	17,496
6.3	เงินทำบุญ หรือบริจาค	200	120	100	420
6.4	เงินช่วยงานหรือเงินใส่ซอง เช่น แต่งงาน งานศพ บวชนาค ฯลฯ	200	800	-	1,000
6.5	ค่าใช้จ่ายในการจัดงานแต่งงาน (รวมค่าสินสอดทองหมั้น) งานศพ บวชนาค ขึ้นบ้านใหม่ งานวันเกิด ฯลฯ	290	45	-	335
6.6	จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ค่าแผ่นซีดี วีซีดี ดีวีดี ค่าตั๋วหนัง ดนตรี ลิเก และการแสดงอื่น ๆ ฯลฯ	-	4,000	3,900	7,900
6.7	ซื้อสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข นก ปลา ฯลฯ หรือไม้ดอกไม้ประดับ	-	70	-	70
6.8	เงินเดือนหรือเงินที่ส่งไปช่วยเหลือญาติในครอบครัวที่อยู่อื่น	-	-	62	62
6.9	เงินที่เสียไปโดยไม่เต็มใจ เช่น ทำเงินหาย ถูกลักขโมย ถูกปรับ ฯลฯ	-	-	-	-
6.10	เงินที่จ่ายเพื่อการเสี่ยงโชคเช่นซื้อหวย ล็อตเตอรี่ หรือสลากกินแบ่ง ฯลฯ	100	-	-	100
6.11	เงินเสี่ยงดวงในรูปแบบต่าง ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 6		16,710	15,808	14,865	47,383
หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา					
7.1	ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ	-	-	-	-
7.2	ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือเรียน กระเป๋า ฯลฯ	-	-	-	-
7.3	ค่าชุดนักเรียน ชุดพละ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 7		-	-	-	-
รวมรายจ่าย		33,704	32,234	29,957	95,895
สรุปเงินคงเหลือ (รายรับ - รายจ่าย)		210	10,149	1,837	12,196

คุณเจริญ วิสิทธิ์

รายรับ

ปี พ.ศ. 2553

รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	รวม
1 ขายผลผลิตจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน เช่น ข้าว พืช ผัก ผลไม้ ต้นไม้ ฯลฯ	-	-	-	-
2 ขายสัตว์เลี้ยง เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ แพะ ปลา กุ้ง หอย ปู สุนัข และผลผลิตจากสัตว์เลี้ยง เช่น ไข่ มูลสัตว์ ซาก สัตว์ ฯลฯ	19,700	-	19,700	39,400
3 ขายผลิตภัณฑ์จากงานหัตถกรรม หรืองานฝีมือต่างๆ	-	-	-	-
4 การค้าขายสินค้าที่ซื้อมา รวมทั้งการขายอาหาร	-	-	-	-
5 การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ เช่น ผัก ปลา เห็ด สมุนไพร พืชพันธุ์ไม้ แมลง สัตว์เลื้อยคลาน รวมทั้งการเก็บขยะมาขาย ฯลฯ	170	-	170	340
6 ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ	-	-	-	-
7 เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น	27,266	14,090	34,276	75,632
8 เงินสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ คนพิการ คนยากจน ผู้ป่วยเอดส์ ภัย ธรรมชาติ ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ โบนัส ฯลฯ	-	-	-	-
9 รายได้จากการขาย หรือเช่า ที่ดิน บ้าน รถไถ เครื่องมือ ยานพาหนะต่าง ๆ	-	-	-	-
10 รายรับจากดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยธนาคาร พันธบัตร รัฐบาล เงินปันผลจากหุ้น ประกันชีวิต การลงทุน และ เงินคืนจากลูกหนี้	10,060	400	-	10,460
11 รายได้จากการเลี้ยงโชค	-	8,900	-	8,900
12 เงินที่ได้รับจากการกู้ยืม ขอยืม	-	-	-	-
13 เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่นอกครัวเรือนส่ง มาให้	-	-	-	-
14 เงินที่ผู้อื่นช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ รวมทั้งค่าสินสอดทองหมั้น	-	-	-	-
15 เงินหรือลาภลอยที่มีคนนำมาให้เป็นกรณีพิเศษ	-	-	-	-
รวมรายรับ	57,196	23,390	54,146	134,732

รายจ่าย

หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ					
1.1	ค่าจ้างแรงงาน	-	1,800	-	1,800
1.2	ค่าเช่า / ซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือลงทุนเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น เช่าหรือซื้อรถไถ เครื่องปั่นไฟ รถเกี่ยวข้าว สร้างโรงเรือนเพาะปลูก หรือเลี้ยงสัตว์ ขุดบ่อเลี้ยงปลา ซื้อถั่วย งาม ผักค่าเมล็ดพันธุ์พืช ค่าอาหารสัตว์ ฯลฯ	11,050	22,150	1,250	34,450
1.3	ค่าโดยสาร รถ เรือ รถไฟ เครื่องบินรวมทั้งค่าแถมไปรษณีย์ และค่าส่งพัสดุภัณฑ์	-	-	7,415	7,415
1.4	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในพาหนะเดินทางและประกอบอาชีพ	3,030	2,210	-	5,240
1.5	ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ย พืชสด ปุ๋ยจุลินทรีย์ ฯลฯ รวมทั้งยาขับไล่แมลงชีวภาพ	-	-	3,310	3,310
1.6	ค่าปุ๋ยเคมี เช่น ปุ๋ยยูเรีย แอมโมเนียซัลเฟต หินฟอสเฟตบด ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสฟอรัส ปุ๋ยโปรแตสเซียม ฮอร์โมน ฯลฯ	-	-	-	-
1.7	ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-	-
1.8	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	-	2,630	-	2,630
1.9	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถกระบะ จักรยาน มอเตอร์ไซด์ เรือ ฯลฯ	-	-	570	570
1.10	ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 1		14,080	28,790	12,545	55,415
หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร					
2.1	ข้าวสารทุกชนิด	-	-	-	-
2.2	เนื้อสัตว์บก สัตว์น้ำ แมลง และสัตว์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นอาหาร	6,000	7,000	-	13,000
2.3	ผักสด และผลไม้สดต่าง ๆ รวมทั้งพริก หั้วหอม กระเทียม ขิง ข่า ตะไคร้ กระชาย ฯลฯ	120	-	-	120
2.4	ไข่สด เช่น ไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่นกกระทา ฯลฯ	-	-	-	-

2.5	เครื่องเทศ เช่น พริกไทย กานพลู ขมิ้น ใบยี่เก้อ อบเชย ฯลฯ	-	-	-	-
2.6	อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง อาหารหมักดองทุกชนิด อาหารสำเร็จรูป และเครื่องปรุงอาหาร เช่น กะปิ น้ำปลา ฯลฯ	-	-	-	-
2.7	อาหารสำเร็จที่ซื้อจากร้าน เช่น ข้าวผัด ก๋วยเตี๋ยว กับข้าวถั่ว ขนมหวาน ไอศกรีม ฯลฯ	-	-	883	883
2.8	น้ำดื่มสะอาด เช่น น้ำแร่ น้ำโพลาริส ฯลฯ	-	-	-	-
2.9	น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มเกลือแร่ เช่น สปอนเซอร์ ฯลฯ	-	-	-	-
2.10	นมทุกชนิด โอวัลติน ไมโล โกโก้ น้ำผลไม้	-	-	300	300
2.11	ขนมขบเคี้ยว ขนมกรุบกรอบ ลูกอม	-	-	-	-
2.12	ค่าขนมที่ให้เด็กไปโรงเรียนรายวัน หรือรายเดือน	-	-	-	-
2.13	เครื่องดื่มชูกำลัง เช่น กระทิงแดง ลิโพ เอ็ม100 คารา บาวแดง ฯลฯ	30	40	40	110
2.14	เหล้า เบียร์ ยาสูบ ไวน์ กระแช่ สาโท	-	-	150	150
2.15	ค่าเชื้อเพลิงในการหุงต้ม เช่น แก๊ส ถ่าน ฟืน ฯลฯ	300	300	-	600
รวมรายจ่ายหมวดที่ 2		6,450	7,340	1,373	15,163
หมวดที่ 3 : ยา - สุขภาพอนามัย					
3.1	ยาแก้ปวด	-	1,000	-	1,000
3.2	ยารักษาโรคอื่น ๆ	1,000	-	1,300	2,300
3.3	ยาหรืออุปกรณ์การคุมกำเนิด	-	-	-	-
3.4	ค่ารักษาพยาบาลทั้งที่สถานอนามัย โรงพยาบาล และ คลินิก	-	-	-	-
3.5	ยาสูบ บุหรี่ หมาก ยานัตถุ ฯลฯ	-	-	-	-
3.6	จ่ายเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ย ประกันภัย	-	195	-	195
รวมรายจ่ายหมวดที่ 3		1,000	1,195	1,300	3,495
หมวดที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ					
4.1	เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องนอน	100	-	-	100
4.2	ค่าใช้จ่ายในการเสริมสวย เช่น ตัดผม ดัดผม ย้อมผม เครื่องสำอาง ครีมบำรุงผิว ฯลฯ	20	30	-	50

4.3	ซื้อทอง เงิน นาก เพชร พลอย และเครื่องประดับที่มีค่าอื่น ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 4		120	30	-	150
หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย					
5.1	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือเช่าที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ	-	-	-	-
5.2	ซ่อมแซม ต่อเติมหรือปลูกบ้าน หรือปรับปรุงบริเวณบ้าน/ที่ดิน	-	-	4,000	4,000
5.3	เงินสด เงินดาวน์ และเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือซ่อมเครื่องใช้ในบ้าน เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ	-	-	-	-
5.4	ของใช้ประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ยาสระผม ผงซักฟอก จาน ชาม ช้อน ผ้าอนามัยของเด็กเล่น ฯลฯ	100	-	-	100
5.5	ค่าไฟฟ้า	900	-	1,207	2,107
5.6	ค่าน้ำประปา	112	119	182	413
5.7	ค่าโทรศัพท์ทั้งครัวเรือน ที่จ่ายเป็นรายเดือน และค่าบริการโทรศัพท์เติมเงิน	300	600	-	900
5.8	ค่าหนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร	-	-	-	-
5.9	ค่าภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ที่ดิน ป้ายร้านค้า ภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ ฯลฯ	213	-	313	526
รวมรายจ่ายหมวดที่ 5		1,625	719	5,702	8,046
หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ					
6.1	ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ออกเงินกู้	4,100	800	5,905	10,805
6.2	จ่ายดอกเบี้ย และผ่อนใช้หนี้เงินกู้ เงินยืม เล่นแชร์	-	-	-	-
6.3	เงินทำบุญ หรือบริจาค	100	400	100	600
6.4	เงินช่วยงานหรือเงินใส่ซอง เช่น แต่งงาน งานศพ บวชนาค ฯลฯ	200	1,800	600	2,600
6.5	ค่าใช้จ่ายในการจัดงานแต่งงาน (รวมค่าสินสอดทองหมั้น) งานศพ บวชนาค ขึ้นบ้านใหม่ งานวันเกิด ฯลฯ	-	-	-	-
6.6	จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ค่าแผ่นซีดี วีซีดี ดีวีดี ค่าตั๋วหนัง ดนตรี ลิเก และการแสดงอื่น ๆ ฯลฯ	-	-	-	-

6.7	ซื้อสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข นก ปลา ฯลฯ หรือไม้ดอกไม้ประดับ	450	560	-	1,010
6.8	เงินเดือนหรือเงินที่ส่งไปช่วยเหลือญาติในครอบครัวที่อยู่อื่น	1,000	-	-	1,000
6.9	เงินที่เสียไปโดยไม่เต็มใจ เช่น ทำเงินหาย ถูกลักขโมย ถูกปรับ ฯลฯ	-	-	-	-
6.10	เงินที่จ่ายเพื่อการเสี่ยงโชคเช่นซื้อหวย ล็อตเตอรี่ หรือสลากกินแบ่ง ฯลฯ	600	3,200	2,700	6,500
6.11	เงินเลี้ยงดวงในรูปแบบต่าง ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 6		6,450	6,760	9,305	22,515
หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา					
7.1	ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ	7,500	7,500	6,000	21,000
7.2	ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือเรียน กระเป๋า ฯลฯ	-	-	-	-
7.3	ค่าชุดนักเรียน ชุดพลละ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 7		7,500	7,500	6,000	21,000
รวมรายจ่าย		37,225	52,334	36,225	125,784
สรุปเงินคงเหลือ (รายรับ - รายจ่าย)		19,971	- 28,944	17,921	8,948

คุณชวนชม สีดำ

รายรับ

ปี พ.ศ. 2553

รายการ		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	รวม
1	ขายผลผลิตจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน เช่น ข้าว พืชผัก ผลไม้ ต้นไม้ ฯลฯ	840	800	320	1,960
2	ขายสัตว์เลี้ยง เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ แพะ ปลา กุ้ง หอยปู สุนัข และผลผลิตจากสัตว์เลี้ยง เช่น ไข่ มูลสัตว์ ซากสัตว์ ฯลฯ	-	-	54,500	54,500
3	ขายผลิตภัณฑ์จากงานหัตถกรรม หรืองานฝีมือต่างๆ	1,050	-	100	1,150
4	การค้าขายสินค้าที่ซื้อมา รวมทั้งการขายอาหาร	-	-	-	-
5	การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ เช่น ผัก ปลา เห็ด สมุนไพร พืชพันธุ์ไม้ แมลง สัตว์เลี้ยงคลาน รวมทั้งการเก็บขยะมาขาย ฯลฯ	-	-	-	-
6	ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ	1,660	1,500	1,900	5,060

7	เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น	6,000	12,150	12,450	30,600
8	เงินสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ คนพิการ คนยากจน ผู้ป่วยเอดส์ ภัยธรรมชาติ ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ โบนัส ฯลฯ	-	-	-	-
9	รายได้จากการขาย หรือเช่า ที่ดิน บ้าน รถไถ เครื่องมือ ยานพาหนะต่าง ๆ	31,900	-	-	31,900
10	รายได้จากการดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยธนาคาร พันธบัตรรัฐบาล เงินปันผลจากหุ้น ประกันชีวิต การลงทุน และ เงินคืนจากลูกหนี้	-	12,400	1,300	13,700
11	รายได้จากการเลี้ยงโชค	5,350	1,320	-	6,670
12	เงินที่ได้รับจากการกู้ยืม ขอยืม	-	-	20,000	20,000
13	เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่นอกครัวเรือนส่งมาให้	-	-	-	-
14	เงินที่ผู้อื่นช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ รวมทั้งค่าสินสอดทองหมั้น	-	-	-	-
15	เงินหรือลาภลอยที่มีคนนำมาให้เป็นกรณีพิเศษ	-	-	-	-
รวมรายรับ		46,800	28,170	90,570	165,540

รายจ่าย

หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ					
1.1	ค่าจ้างแรงงาน	-	600	2,200	2,800
1.2	ค่าเช่า / ซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือลงทุนเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น เช่าหรือซื้อรถไถ เครื่องปั่นไฟ รถเกี่ยวข้าว สร้างโรงเรือนเพาะปลูกร หรือเลี้ยงสัตว์ ขุดบ่อเลี้ยงปลา ซื้อถั่วย งาม ผักผลไม้สดพันธุ์พืช ค่าอาหารสัตว์ ฯลฯ	9,000	4,000	18,000	31,000
1.3	ค่าโดยสาร รถ เรือ รถไฟ เครื่องบินรวมทั้งค่าแถมไปรษณีย์ และค่าส่งพัสดุภัณฑ์	-	-	34	34
1.4	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในพาหนะเดินทางและประกอบอาชีพ	1,170	990	750	2,910
1.5	ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ย พืชสด ปุ๋ยจุลินทรีย์ ฯลฯ รวมทั้งยาขับไล่แมลงชีวภาพ	640	2,430	-	3,070

1.6	ค่าปุ๋ยเคมี เช่น ปุ๋ยยูเรีย แอมโมเนียซัลเฟต หินฟอสเฟตบด ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสฟอรัส ปุ๋ยโปแตสเซียม ฮอร์โมน ฯลฯ	670	-	-	670
1.7	ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	350	-	-	350
1.8	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	-	-	-	-
1.9	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถกระบะ จักรยาน มอเตอร์ไซด์ เรือ ฯลฯ	-	-	-	-
1.10	ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 1		11,830	8,020	20,984	40,834
หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร					
2.1	ข้าวสารทุกชนิด	440	440	440	1,320
2.2	เนื้อสัตว์บก สัตว์น้ำ แมลง และสัตว์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นอาหาร	600	550	270	1,420
2.3	ผักสด และผลไม้สดต่าง ๆ รวมทั้งพริก หัวหอม กระเทียม ขิง ข่า ตะไคร้ กระชาย ฯลฯ	260	130	210	600
2.4	ไข่สด เช่น ไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่นกกระทา ฯลฯ	105	70	70	245
2.5	เครื่องเทศ เช่น พริกไทย กานพลู ขมิ้น โป๊ยกั๊ก อบเชย ฯลฯ	30	20	40	90
2.6	อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง อาหารหมักดองทุกชนิด อาหารสำเร็จรูป และเครื่องปรุงอาหาร เช่น กะปิ น้ำปลา ฯลฯ	130	150	280	560
2.7	อาหารสำเร็จที่ซื้อจากร้าน เช่น ข้าวผัด ก๋วยเตี๋ยว กับข้าวถุง ขนมหวาน ไอศกรีม ฯลฯ	1,000	610	860	2,470
2.8	น้ำดื่มสะอาด เช่น น้ำแร่ น้ำโพลาริส ฯลฯ	90	80	80	250
2.9	น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มเกลือแร่ เช่น สปอนเซอร์ ฯลฯ	121	150	-	271
2.10	นมทุกชนิด โอวัลติน ไมโล โกโก้ น้ำผลไม้	192	128	170	490
2.11	ขนมขบเคี้ยว ขนมกรุบกรอบ ลูกอม	70	160	60	290
2.12	ค่าขนมที่ให้เด็กไปโรงเรียนรายวัน หรือรายเดือน	1,200	1,200	-	2,400
2.13	เครื่องดื่มชูกำลัง เช่น กระทิงแดง ลิโพ เอ็ม100 คาราบาวแดง ฯลฯ	-	90	60	150

2.14	เหล้า เบียร์ ยาตอง ไวน์ กระแช่ สาโท	575	810	-	1,385
2.15	ค่าเชื้อเพลิงในการหุงต้ม เช่น แก๊ส ถ่าน ฟืน ฯลฯ	285	100	285	670
รวมรายจ่ายหมวดที่ 2		5,098	4,688	2,825	12,611
หมวดที่ 3 : ยา - สุขภาพอนามัย					
3.1	ยาแก้ปวด	39	-	-	39
3.2	ยารักษาโรคอื่น ๆ	-	-	-	-
3.3	ยาหรืออุปกรณ์การคุมกำเนิด	14	14	14	42
3.4	ค่ารักษาพยาบาลทั้งที่สถานอนามัย โรงพยาบาล และ คลินิก	190	180	-	370
3.5	ยาสูบ บุหรี่ หมาก ยานัตถุ์ ฯลฯ	464	464	664	1,592
3.6	จ่ายเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ยประกันภัย	-	-	3,856	3,856
รวมรายจ่ายหมวดที่ 3		707	658	4,534	5,899
หมวดที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ					
4.1	เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องนอน	200	-	900	1,100
4.2	ค่าใช้จ่ายในการเสริมสวย เช่น ตัดผม ตัดผม ย้อมผม เครื่องสำอาง ครีมบำรุงผิว ฯลฯ	370	96	-	466
4.3	ซื้อทอง เงิน นาก เพชร พลอย และเครื่องประดับที่มีค่าอื่น ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 4		570	96	900	1,566
หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย					
5.1	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือเช่าที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ	-	-	-	-
5.2	ซ่อมแซม ต่อเติมหรือปลูกบ้าน หรือปรับปรุงบริเวณบ้านที่ดิน	-	-	-	-
5.3	เงินสด เงินดาวน์ และเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือซ่อมเครื่องใช้ในบ้าน เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ	-	-	-	-
5.4	ของใช้ประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ยาสระผม ผงซักฟอก จาน ชาม ช้อน ผ้าอนามัยของเด็กเล่น ฯลฯ	184	112	220	516
5.5	ค่าไฟฟ้า	327	320	360	1,007
5.6	ค่าน้ำประปา	60	50	60	170

5.7	ค่าโทรศัพท์ทั้งครัวเรือน ที่จ่ายเป็นรายเดือน และค่าบัตรโทรศัพท์เติมเงิน	940	1,530	1,263	3,733
5.8	ค่าหนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร	-	-	-	-
5.9	ค่าภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ที่ดิน ป้ายร้านค้า ภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ ฯลฯ	1,125	-	-	1,125
รวมรายจ่ายหมวดที่ 5		2,636	2,012	1,903	6,551
หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ					
6.1	ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ออกเงินกู้	-	11,600	600	12,200
6.2	จ่ายดอกเบี้ย และผ่อนชำระหนี้เงินกู้ เงินยืม เล่นแชร์	4,406	5,270	5,000	14,676
6.3	เงินทำบุญ หรือบริจาค	-	-	-	-
6.4	เงินช่วยงานหรือเงินใส่ซอง เช่น แต่งงาน งานศพ บวชนาค ฯลฯ	400	2,300	700	3,400
6.5	ค่าใช้จ่ายในการจัดงานแต่งงาน (รวมค่าสินสอดทองหมั้น) งานศพ บวชนาค ขึ้นบ้านใหม่ งานวันเกิด ฯลฯ	-	-	-	-
6.6	จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ค่าแผ่นซีดี วีซีดี ดีวีดี ค่าตั๋วหนัง ดนตรี ลิเก และการแสดงอื่น ๆ ฯลฯ	-	-	-	-
6.7	ซื้อสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข นก ปลา ฯลฯ หรือไม้ดอกไม้ประดับ	-	-	-	-
6.8	เงินเดือนหรือเงินที่ส่งไปช่วยเหลือญาติในครอบครัวที่อยู่อื่น	-	-	-	-
6.9	เงินที่เสียไปโดยไม่เต็มใจ เช่น ทำเงินหาย ถูกลักขโมย ถูกปรับ ฯลฯ	-	-	-	-
6.10	เงินที่จ่ายเพื่อการเสี่ยงโชคเช่นซื้อหวย ล็อตเตอรี่ หรือสลากกินแบ่ง ฯลฯ	810	960	540	2,310
6.11	เงินเสี่ยงดวงในรูปแบบต่าง ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 6		5,616	20,130	6,840	32,586
หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา					
7.1	ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ	-	-	-	-
7.2	ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือเรียน กระเป๋า ฯลฯ	-	-	-	-
7.3	ค่าชุดนักเรียน ชุดพลละ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด	-	-	-	-

รวมรายจ่ายหมวดที่ 7	-	-	-	-
รวมรายจ่าย	26,457	35,604	37,986	100,047
สรุปเงินคงเหลือ (รายรับ - รายจ่าย)	20,343	- 7,434	52,584	65,493

คุณประดิษฐ์ ทุ่งใหญ่

รายรับ

ปี พ.ศ. 2553

รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	รวม
1 ขายผลผลิตจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน เช่น ข้าว พืช ผัก ผลไม้ ต้นไม้ ฯลฯ	-	-	-	-
2 ขายสัตว์เลี้ยง เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ แพะ ปลา กุ้ง หอย ปู สุนัข และผลผลิตจากสัตว์เลี้ยง เช่น ไข่ มูลสัตว์ ซาก สัตว์ ฯลฯ	-	-	-	-
3 ขายผลิตภัณฑ์จากงานหัตถกรรม หรืองานฝีมือต่างๆ	-	-	-	-
4 การค้าขายสินค้าที่ซื้อมา รวมทั้งการขายอาหาร	-	-	-	-
5 การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ เช่น ผัก ปลา เห็ด สมุนไพร พืชพันธุ์ไม้ แมลง สัตว์เลี้ยงคลาน รวมทั้งการเก็บขยะมาขาย ฯลฯ	-	-	-	-
6 ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ	-	-	-	-
7 เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น	100	100	50	250
8 เงินสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ คนพิการ คนยากจน ผู้ป่วยเอดส์ ภัยธรรมชาติ ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ โบนัส ฯลฯ	8,368	8,368	8,368	25,104
9 รายได้จากการขาย หรือเช่า ที่ดิน บ้าน รถไถ เครื่องมือ ยานพาหนะต่าง ๆ	-	-	-	-
10 รายรับจากดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยธนาคาร พันธบัตร รัฐบาล เงินปันผลจากหุ้น ประกันชีวิต การลงทุน และ เงินคืนจากลูกหนี้	-	5,490	-	5,490
11 รายได้จากการเลี้ยงโชค	1,960	-	-	1,960
12 เงินที่ได้รับจากการกู้ยืม ขอยืม	-	-	-	-
13 เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่นอกครัวเรือนส่ง มาให้	-	-	-	-
14 เงินที่ผู้อื่นช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ รวมทั้งค่าสินสอดทองหมั้น	-	-	-	-

15	เงินหรือลาภลอยที่มีคนนำมาให้เป็นกรณีพิเศษ	-	-	-	-
รวมรายรับ		10,428	13,958	8,418	32,804

รายจ่าย

หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ					
1.1	ค่าจ้างแรงงาน	-	-	600	600
1.2	ค่าเช่า / ซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือลงทุนเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น เช่าหรือซื้อรถไถ เครื่องปั่นไฟ รถเกี่ยวข้าว สร้างโรงเรือนเพาะปลูก หรือเลี้ยงสัตว์ ขุดบ่อเลี้ยงปลา ซื้อถั่ว ขาม ผักผลไม้สดพันธุ์พืช ค่าอาหารสัตว์ ฯลฯ	314	240	1,087	1,641
1.3	ค่าโดยสาร รถ เรือ รถไฟ เครื่องบินรวมทั้งค่าแถมไปรษณีย์ และค่าส่งพัสดุภัณฑ์	-	-	29	29
1.4	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในพาหนะเดินทางและประกอบอาชีพ	780	610	790	2,180
1.5	ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ย พืชสด ปุ๋ยจุลินทรีย์ ฯลฯ รวมทั้งยาขับไล่แมลงชีวภาพ	-	-	310	310
1.6	ค่าปุ๋ยเคมี เช่น ปุ๋ยยูเรีย แอมโมเนียซัลเฟต หินฟอสเฟตบด ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสฟอรัส ปุ๋ยโปรแตสเซียม ฮอร์โมน ฯลฯ	-	85	15	100
1.7	ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	-	-	-	-
1.8	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	-	790	-	790
1.9	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถกระบะ จักรยาน มอเตอร์ไซด์ เรือ ฯลฯ	-	-	-	-
1.10	ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 1		1,094	1,725	2,831	5,650
หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร					
2.1	ข้าวสารทุกชนิด	-	-	-	-
2.2	เนื้อสัตว์ปีก สัตว์น้ำ แมลง และสัตว์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นอาหาร	110	315	505	930
2.3	ผักสด และผลไม้สดต่าง ๆ รวมทั้งพริก หั้วหอม กระเทียม ขิง ข่า ตะไคร้ กระชาย ฯลฯ	110	120	140	370

2.4	ไขสัด เช่น ไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่นกกระทา ฯลฯ	-	40	-	40
2.5	เครื่องเทศ เช่น พริกไทย กานพลู ขมิ้น ใบยี่หุบ อบเชย ฯลฯ	-	-	-	-
2.6	อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง อาหารหมักดองทุกชนิด อาหารสำเร็จรูป และเครื่องปรุงอาหาร เช่น กะปิ น้ำปลา ฯลฯ	205	251	160	616
2.7	อาหารสำเร็จที่ซื้อจากร้าน เช่น ข้าวผัด ก๋วยเตี๋ยว กับข้าวถุ้ง ขนมหวาน ไอศกรีม ฯลฯ	247	80	282	609
2.8	น้ำดื่มสะอาด เช่น น้ำแร่ น้ำโพลาริส ฯลฯ	-	-	34	34
2.9	น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มเกลือแร่ เช่น สปอนเซอร์ ฯลฯ	-	30	-	30
2.10	นมทุกชนิด โอวัลติน ไมโล โกโก้ น้ำผลไม้	50	-	-	50
2.11	ขนมขบเคี้ยว ขนมกรุบกรอบ ลูกอม	-	-	-	-
2.12	ค่าขนมที่ให้เด็กไปโรงเรียนรายวัน หรือรายเดือน	-	-	-	-
2.13	เครื่องดื่มชูกำลัง เช่น กระทิงแดง ลิโพ เอ็ม100 คารา บาวแดง ฯลฯ	-	-	-	-
2.14	เหล้า เบียร์ ยาสูบ ไวน์ กระแช่ สาโท	-	-	76	76
2.15	ค่าเชื้อเพลิงในการหุงต้ม เช่น แก๊ส ถ่าน ฟืน ฯลฯ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 2		722	836	1,197	2,755
หมวดที่ 3 : ยา - สุขภาพอนามัย					
3.1	ยาแก้ปวด	-	-	-	-
3.2	ยารักษาโรคอื่น ๆ	30	60	40	130
3.3	ยาหรืออุปกรณ์การคุมกำเนิด	-	-	-	-
3.4	ค่ารักษาพยาบาลทั้งที่สถานอนามัย โรงพยาบาล และ คลินิก	-	-	-	-
3.5	ยาสูบ บุหรี่ หมาก ยานัตถ์ ฯลฯ	-	-	-	-
3.6	จ่ายเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ย ประกันภัย	257	340	560	1,157
รวมรายจ่ายหมวดที่ 3		287	400	600	1,287
หมวดที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ					
4.1	เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องนอน	250	240	275	765
4.2	ค่าใช้จ่ายในการเสริมสวย เช่น ตัดผม ดัดผม ย้อมผม เครื่องสำอาง ครีมบำรุงผิว ฯลฯ	-	-	-	-

4.3	ซื้อทอง เงิน นาก เพชร พลอย และเครื่องประดับที่มีค่าอื่น ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 4		250	240	275	765
หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย					
5.1	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือเช่าที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ	-	-	-	-
5.2	ซ่อมแซม ต่อเติมหรือปลูกบ้าน หรือปรับปรุงบริเวณบ้าน/ที่ดิน	-	-	-	-
5.3	เงินสด เงินดาวน์ และเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือซ่อมเครื่องใช้ในบ้าน เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ	-	-	400	400
5.4	ของใช้ประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ยาสระผม ผงซักฟอก จาน ชาม ช้อน ผ้าอนามัย ของเด็กเล่น ฯลฯ	327	139	1,520	1,986
5.5	ค่าไฟฟ้า	-	-	20	20
5.6	ค่าน้ำประปา	-	-	-	-
5.7	ค่าโทรศัพท์ทั้งครัวเรือน ที่จ่ายเป็นรายเดือน และค่าบริการโทรศัพท์เติมเงิน	300	-	-	300
5.8	ค่าหนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร	370	520	520	1,410
5.9	ค่าภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ที่ดิน ป้ายร้านค้า ภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ ฯลฯ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 5		997	659	2,460	4,116
หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ					
6.1	ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ออกเงินกู้	2,000	200	-	2,200
6.2	จ่ายดอกเบี้ย และผ่อนใช้หนี้เงินกู้ เงินยืม เล่นแชร์	-	-	-	-
6.3	เงินทำบุญ หรือบริจาค	125	20	20	165
6.4	เงินช่วยงานหรือเงินใส่ซอง เช่น แต่งงาน งานศพ บวชนาค ฯลฯ	700	900	400	2,000
6.5	ค่าใช้จ่ายในการจัดงานแต่งงาน (รวมค่าสินสอดทองหมั้น) งานศพ บวชนาค ขึ้นบ้านใหม่ งานวันเกิด ฯลฯ	-	-	-	-
6.6	จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ค่าแผ่นซีดี วีซีดี ดีวีดี ค่าตั๋วหนัง ดนตรี ลิเก และการแสดงอื่น ๆ ฯลฯ	-	-	-	-

6.7	ซื้อสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข นก ปลา ฯลฯ หรือไม้ดอกไม้ประดับ	195	60	350	605
6.8	เงินเดือนหรือเงินที่ส่งไปช่วยเหลือญาติในครอบครัวที่อยู่อื่น	30	100	100	230
6.9	เงินที่เสียไปโดยไม่เต็มใจ เช่น ทำเงินหาย ถูกลักขโมย ถูกปรับ ฯลฯ	-	-	-	-
6.10	เงินที่จ่ายเพื่อการเสี่ยงโชคเช่นซื้อหวย ล็อตเตอรี่ หรือสลากกินแบ่ง ฯลฯ	300	110	320	730
6.11	เงินเลี้ยงดวงในรูปแบบต่าง ๆ	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 6		3,350	1,390	1,190	5,930
หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา					
7.1	ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ	-	-	-	-
7.2	ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือเรียน กระเป๋า ฯลฯ	-	-	-	-
7.3	ค่าชุดนักเรียน ชุดพลละ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 7		-	-	-	-
รวมรายจ่าย		6,700	5,250	8,553	20,503
สรุปเงินคงเหลือ (รายรับ - รายจ่าย)		3,728	8,708	- 135	12,301

ข้อมูลรายรับ รายจ่ายของตำบลอุทัยเก่า อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี

รายรับ

ปี พ.ศ. 2550 จำนวน 746 ครัวเรือน

รายการ		จำนวนเงิน	%
1	ขายผลผลิตจากการทำนา	79,029,062.80	47.87
2	ขายสัตว์เลี้ยง	6,787,688.60	4.12
3	ขายผลิตภัณฑ์จากงานหัตถกรรม	839,137.40	0.52
4	การค้าขายสินค้าที่ซื้อมา รวมทั้งการขายอาหาร	11,482,642.40	6.96
5	การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ	1,994,152.00	1.20
6	ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ	23,469,540.80	14.22
7	เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น	25,502,708.60	15.45
8	เงินสงเคราะห์และสวัสดิการต่างๆ	2,261,126.70	1.37
9	รายได้จากการขาย หรือเช่าที่ดิน บ้าน รถไถ	2,902,732.50	1.75
10	รายรับจากดอกเบี้ยเงินกู้	995,606.70	0.60
11	รายได้จากการเสี่ยงโชค	468,879.60	0.30

12 เงินที่ได้รับจากการกู้ยืม ขอยืม	85,550.00	0.05
13 เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่นอกครัวเรือนส่งมาให้	7,304,085.60	4.42
14 เงินที่ผู้อื่นช่วยงานต่างๆ	1,683,125.30	1.02
15 เงินหรือลาภลอยที่มีคนนำมาให้เป็นกรณีพิเศษ	255,691.70	0.15
รวมรายรับ	165,061,730.70	100.00

รายจ่าย

รายการ	จำนวนเงิน	%
หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ		
1.1 ค่าจ้างแรงงาน	7,531,002.30	
1.2 ค่าเช่า/ซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือลงทุนเครื่องมือในการประกอบอาชีพ	10,015,797.80	
1.3 ค่าโดยสาร รถ เรือ รถไฟ เครื่องบิน	1,303,954.40	
1.4 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	12,028,409.40	
1.5 ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์	2,774,368.50	
1.6 ค่าปุ๋ยเคมี	11,035,986.80	
1.7 ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	4,187,610.10	
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือ	1,997,274.10	
1.9 เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อยานพาหนะ	8,630,653.00	
1.10 ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	6,989,375.40	
รวมรายจ่ายหมวดที่ 1	66,494,431.80	41.60
หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร		
2.1 ข้าวสารทุกชนิด	4,804,590.50	
2.2 เนื้อสัตว์บก สัตว์น้ำ แมลง และสัตว์อื่นๆที่ใช้เป็นอาหาร	5,330,448.60	
2.3 ผักสด และผลไม้สดต่างๆ	2,418,569.30	
2.4 ไข่สด	1,408,786.60	
2.5 เครื่องเทศ	248,832.30	
2.6 อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง	1,566,966.80	
2.7 อาหารสำเร็จที่ซื้อจากร้าน	2,022,605.70	
2.8 น้ำดื่มสะอาด	276,592.60	
2.9 น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มเกลือแร่	1,385,168.70	
2.10 นมทุกชนิด	1,518,870.00	

2.11 ขนหมขบเคี้ยว ขนหมกรุปกรอบ ลูกอม	1,371,270.50	
2.12 ค่าขนมที่ให้เด็กไปโรงเรียนรายวัน หรือ รายเดือน	3,962,490.00	
2.13 เครื่องดื่มชูกำลัง	699,348.50	
2.14 เหล้า เบียร์ ยาตอง ไวน์ กระแช่ สาโท	2,147,958.20	
2.15 ค่าเชื้อเพลิงในการหุงต้ม	1,749,143.00	
รวมรายจ่ายหมวดที่ 2	30,911,641.30	19.34
หมวดที่ 3 : ยา - สุขภาพอนามัย		
3.1 ยาแก้ปวด	357,319.50	
3.2 ยารักษาโรคอื่นๆ	655,654.50	
3.3 ยาหรืออุปกรณ์การคุมกำเนิด	110,574.30	
3.4 ค่ารักษาพยาบาลทั้งที่สถานอนามัย โรงพยาบาล และ คลินิก	1,219,346.30	
3.5 ยาสูบ บุหรี่ หมาก ยานัตถุ์	899,665.50	
3.6 จ่ายเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ยประกันภัย	4,890,464.90	
รวมรายจ่ายหมวดที่ 3	8,133,025.00	5.09
หมวดที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ		
4.1 เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องนอน	2,247,663.70	
4.2 ค่าใช้จ่ายในการเสริมสวย	1,148,257.60	
4.3 ชื้อทอง เงิน นาก เพชร พลอย และเครื่องประดับที่มีค่า อื่นๆ	870,057.20	
รวมรายจ่ายหมวดที่ 4	4,265,978.50	2.67
หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย		
5.1 เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อเช่าที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง	4,435,510.10	
5.2 ซ่อมแซม ต่อเติมหรือปลูกบ้าน หรือปรับปรุงบริเวณบ้าน/ ที่ดิน	4,551,848.90	
5.3 เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือซ่อมเครื่องใช้ใน บ้าน	891,710.20	
5.4 ของใช้ประจำวัน	3,153,572.70	
5.5 ค่าไฟฟ้า	4,274,696.70	
5.6 ค่าน้ำประปา	943,406.30	
5.7 ค่าโทรศัพท์ทั้งครัวเรือน	3,052,248.10	
5.8 ค่าหนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร	154,550.20	
5.9 ค่าภาษีต่างๆ	390,282.20	

รวมรายจ่ายหมวดที่ 5	21,847,825.40	13.65
หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ		
6.1 ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ออกเงินกู้	2,905,359.50	
6.2 จ่ายดอกเบี้ย และผ่อนใช้หนี้เงินกู้ เงินยืม เล่นแชร์	10,003,454.20	
6.3 เงินทำบุญ หรือบริจาค	1,424,744.00	
6.4 เงินช่วยงาน หรือเงินใส่ซอง	2,635,217.70	
6.5 ค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่างๆ	2,798,395.60	
6.6 จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ	445,053.40	
6.7 ซื้อสัตว์เลี้ยง หรือไม้ดอก ไม้ประดับ	378,487.40	
6.8 เงินเดือนหรือเงินที่ส่งไปช่วยเหลือญาติในครอบครัวที่อยู่อื่น	918,866.40	
6.9 เงินที่เสียไปโดยไม่เต็มใจ	574,120.10	
6.10 เงินที่จ่ายเพื่อการเสี่ยงโชค	861,236.60	
6.11 เงินเสี่ยงดวงในรูปแบบต่างๆ	72,927.20	
รวมรายจ่ายหมวดที่ 6	23,017,862.10	14.40
หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา		
7.1 ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ	2,949,492.70	
7.2 ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือเรียน กระเป๋า	1,478,093.50	
7.3 ค่าชุดนักเรียน ชุดพละ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด	770,096.10	
รวมรายจ่ายหมวดที่ 7	5,197,682.30	3.25
รวมรายจ่าย	159,868,446.40	
สรุปเงินคงเหลือ (รายรับ - รายจ่าย)	5,193,284.30	
หมวดที่ 8 : หนี้สิน		
8.1 กู้เงินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)	51,152,514.80	
8.2 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน	16,418,166.40	
8.3 กู้เงินสหกรณ์อำเภอ	3,630,026.40	
8.4 กู้เงิน กขคจ.	2,722,647.40	
8.5 กู้เงินจากกลุ่มออมทรัพย์	3,888,784.70	
8.6 กู้เงินจากกลุ่มเครดิตยูเนียน	935,568.90	

8.7	กู้เงินจากกลุ่มต่างๆ	7,765,048.00	
8.8	กู้เงินจากบุคคลภายนอก หรือจากนายทุนภายนอก	6,165,318.30	
รวมรายจ่ายหมวดที่ 8		92,678,074.90	

บทวิเคราะห์รายรับ – รายจ่ายของตำบลอุทัยเก่า

จากรายได้ 165,061,730.70 บาท ในปี พ.ศ.2550 คิดเป็น 100% เกิดจากผลผลิตจากการทำการเกษตร ถึง 47.87 % นับว่าเป็นรายได้ที่สูงที่สุด หรือเท่ากับ 79,029,062.80 บาท หมายความว่าตำบลอุทัยเก่าพึ่งพิงรายได้จากการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลทางด้านอาชีพ คือ มุ่งเน้นให้ความรู้ในเรื่อง การปรับปรุงบำรุงดิน เมล็ดพันธุ์ และการจัดการเรื่องน้ำ การให้ทุนส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่างๆ ในทางตรงกันข้าม ก็มีแผนลดรายจ่าย เช่น ปูยก็ส่งเสริมการทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด มาทดแทนปุ๋ยเคมีซึ่งมีราคาแพง การส่งเสริมเรื่องการทำน้ำหมักสมุนไพร การกลั่นสมุนไพรเข้ามาแทนยาปราบศัตรูพืช ซึ่งมีผลลดค่าจ้างมาถึงตัวเกษตรกรเอง และผู้บริโภคด้วย มีการเจาะโลหิตหาสารพิษเป็นผลทำให้เกษตรกรตระหนักรู้ และหันมาใช้เกษตรปลอดภัยมากกว่า 50% ของเกษตรกรทั้งหมด และมุ่งเน้นสนับสนุนเกษตรกรพอเพียงทั้งตำบล ทำให้ลดรายจ่าย ค่าผัก ปลา กบ และอื่นๆลงได้อีกมาก

ส่วนรายได้อันดับที่ 2 ได้แก่ เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น ซึ่งมีถึง 15.45 % หรือเท่ากับ 25,502,708.60 บาท แสดงว่า คนอุทัยเก่ามีความรู้ความสามารถที่จะได้รับเงินเดือนมาเป็นรายได้ อันดับที่ 2

รายได้ที่มาเป็นอันดับที่ 3 คือ ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ มีถึง 14.22 % หรือคิดเป็นเงินถึง 23,469,540.80 บาท นับว่ามากอยู่ทีเดียว เพราะราษฎรส่วนหนึ่งขาดความรู้จึงต้องรับจ้างทั่วไป การแก้ปัญหาของอบต.อุทัยเก่า ก็มุ่งเน้นฝึกอบรมต้นกล้าอาชีพให้กับแรงงานรุ่นใหม่ และแรงงานที่ไปขายแรงงานต่างถิ่น กลับคืนสู่ตำบลสร้างอาชีพเป็นแกนนำรุ่นใหม่ถึง 300 คน บุคคลเหล่านี้เลิกไปรับจ้างนอกตำบล แต่กลับมาสร้างงานในชุมชน เกิดกลุ่มต่างๆมากมาย ถ้าวมรายได้ทั้ง 3 ประเภทนี้ตามเปอร์เซ็นต์ (47.81+15.45+14.22) จะเท่ากับ 77.54 % ของรายได้ทั้งหมด หรือ 3 ใน 4 ของรายได้เลยทีเดียว นับว่าผลของบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้อบต.วางแผนพัฒนาตำบลได้ถูกต้องแม่นยำ ทำให้มีผลของการพัฒนาขยับขึ้นมาอยู่ในอันดับต้นๆของจังหวัดอุทัยธานีเลยทีเดียว

เมื่อหันมามองทางด้านรายจ่าย

รายจ่าย

ประจำปี 2550 จำนวน 746 ครัวเรือน

ประเภท	จำนวนเงิน	คิดเป็น %
1. ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ	66,494,431.80	41.60 (1)
2. ค่าอาหาร	30,911,641.30	19.34 (2)
3. ค่ายา - สุขภาพอนามัย	8,133,025.00	5.09
4. เสื้อผ้า – เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ	4,265,978.50	2.67
5. ที่อยู่อาศัย	21,847,825.40	13.65 (4)
6. ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ	23,017,862.10	14.40 (3)
7. ค่าใช้จ่ายในการศึกษา	5,197,682.30	3.25
รวม	159,868,446.40	100.00

บทวิเคราะห์รายจ่าย ตำบลอุทัยเก่า ปี 2550

41.60 %ของรายจ่ายทั้งหมด หรือ 66,494,431.80 บาท เป็นรายจ่ายอันดับ 1 ของตำบล ส่วนใหญ่จะได้แก่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง,ค่าปุ๋ยเคมี,ค่าเช่า/ซื้อ วัสดุอุปกรณ์หรือลงทุนเครื่องมือประกอบอาชีพ ทั้งนี้เพราะค่าใช้จ่ายเรื่องปุ๋ย และเรื่องยาฆ่าแมลงได้ถูกลงมากแล้ว แต่ในทางตรงกันข้าม เกษตรกรหันมาทำนาหว่าน และเริ่มทำปีละ 2 ครั้ง เลยต้องมีการซื้อ/เช่าซื้อเครื่องทุ่นแรงมาช่วยงาน มิฉะนั้นจะไม่ทันต่อการผลิต 2 ครั้ง ทำให้ต้องเสียค่าน้ำมันในการสูบน้ำเข้า-ออกมาก อบต.พยายามจะผลิตไบโอดีเซลขึ้นมาใช้เองแต่ยังขาดวัสดุต่างๆ เช่น เศษน้ำมันเหลือใช้ เมล็ดสบู่ดำ ฯลฯ ส่วนปุ๋ยเคมีนั้น คือ ยูเรีย ซึ่งใช้เดิมในปุ๋ยอินทรีย์

19.34 % เป็นค่าใช้จ่ายทางด้านอาหาร ส่วนใหญ่จะเป็นค่าเนื้อสัตว์ และอาหารโปรตีนต่างๆ และกำลังจะเริ่มลดลง เพราะอบต.ได้มีการส่งเสริมการเลี้ยงปลาดุก เลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ด และปลาธรรมชาติ เริ่มกลับมาสู่ธรรมชาติดั้งเดิม

14.40 % เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนงานสังคม และเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เท่ากับ 23,017,862.10 บาท หมดเปลืองไปกับค่าดอกเบี๋ย และการผ่อนใช้เงินกู้ ซึ่งทั้งตำบล มีหนี้สินอยู่ 92,675,074.90 บาท เป็นหนี้สินสะสมมาแต่อดีต ซึ่งกำลังจะลดลง หรือถ้าเพิ่มขึ้นก็จะมีทรัพย์สินเพิ่มด้วย ส่วนค่าใช้จ่ายทางด้านสังคม การทำพิธีกรรมต่างๆก็ได้มีกิจกรรมต่างๆ เช่นกิจกรรมโต๊ะจีน ของ ชำร่วย ฯลฯ

13.65 % หมดเปลืองไปกับการซ่อมแซมสร้างบ้านใหม่ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ เป็นส่วนใหญ่ จะลดลงเพราะราษฎรได้ทำบัญชีครัวเรือน และวิเคราะห์ตลอดเวลา และปี 2553 นี้ จะทำ 100 % อีกครั้งหนึ่ง

ผลที่เกิดขึ้นที่ตำบลอุทัยเก่า เกิดจากบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือสะท้อนปัญหา และสภาองค์กรการบริหารส่วนตำบลได้นำมาวิเคราะห์ และวางข้อบัญญัติเพื่อแก้ปัญหาของตำบล จนเกิดเป็นรูปธรรมสามารถศึกษาได้

กรณีศึกษาข้อมูลรายรับ รายจ่าย ตำบลอุทัยเก่า อำเภอหนองฉาง จำนวน 745 ครัวเรือน ช่วงเดือนสิงหาคม – เดือนตุลาคม 2553

ต.อุทัยเก่า อ.หนองฉาง ปี 2553		สรุปรวม สิงหาคม	สรุปรวม กันยายน	สรุปรวม ตุลาคม	สรุปรวม ต.อุทัยเก่า
รายรับ		285 ครัวเรือน	320 ครัวเรือน	140 ครัวเรือน	745 ครัวเรือน
1	ขายผลผลิตจากการทำนา	1,430,041.00	814,360.00	1,271,846.00	3,516,247.00
2	ขายสัตว์เลี้ยง	224,759.00	429,193.00	74,281.00	728,233.00
3	ขายผลผลิตจากงานหัตถกรรม	64,830.00	47,000.00	12,880.00	124,710.00
4	การค้าขายสินค้าที่ซื้อมารวมทั้งการขายอาหาร	195,876	254,530.00	154,600.00	605,006.00
5	การขายพืชหรือสัตว์ที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติ	47,488.00	32,870.00	11,768.00	92,126.00
6	ค่าจ้างจากการทำงานหรือให้บริการ	555,729.00	415,848.00	140,760.00	1,112,337.00
7	เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น	1,275,453.00	1,412,235.00	409,200.00	3,096,888.00
8	เงินสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ	114,800.00	162,400.00	133,700.00	410,900.00
9	รายได้จากการขาย หรือเช่าที่ดิน บ้าน รถเก	5,800.00	64,250.00	300.00	70,350.00
10	รายได้จากการดอกเบี้ยเงินกู้	161,800.00	327,090.00	98,800.00	587,690.00
11	รายได้จากการเลี้ยงโชค	199,730.00	129,030.00	1,040.00	329,800.00
12	เงินที่ได้รับจากการกู้ยืม ขอยืม	1,350,863.00	575,600.00	118,000.00	2,044,463.00
13	เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ที่อาศัยอยู่นอกครัวเรือนส่งมาให้	411,650.00	439,150.00	183,920.00	1,034,720.00
14	เงินที่ผู้อื่นช่วยงานต่าง ๆ	242,800.00	46,500.00	500.00	289,800.00
15	เงินหรือลาภลอยที่มีคนนำมาให้เป็นกรณีพิเศษ	105,155.00	264,610.00	12,050.00	381,815.00
รวมรายรับ		6,386,774.00	5,414,666.00	2,623,645.00	14,425,085.00

ด.อุทัยเก่า อ.หนองฉาง ปี 2553		สรุปรวม สิงหาคม	สรุปรวม กันยายน	สรุปรวม ตุลาคม	สรุปรวม ด.อุทัยเก่า
รายจ่าย		285 ครัวเรือน	320 ครัวเรือน	140 ครัวเรือน	745 ครัวเรือน

หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ

1.1	ค่าจ้างแรงงาน	272,500.00	298,880.00	56,280.00	627,660.00
1.2	ค่าเช่า/ซื้อวัสดุอุปกรณ์ หรือลงทุนเครื่องมือในการประกอบอาชีพ	420,709.00	367,542.00	205,135.00	993,386.00
1.3	ค่าโดยสาร รถ เรือ รถไฟ เครื่องบิน	28,351.00	32,103.00	8,348.00	68,802.00
1.4	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	389,464.00	277,609.00	107,248.00	774,321.00
1.5	ค่าปุ๋ยชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์	117,014.00	267,452.00	113,060.00	497,526.00
1.6	ค่าปุ๋ยเคมี	599,905.00	403,410.00	217,710.00	1,221,025.00
1.7	ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	298,665.00	315,991.00	160,115.00	774,771.00
1.8	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือ	203,375.00	94,572.00	47,020.00	344,967.00
1.9	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อยานพาหนะ	348,955.00	241,101.00	97,330.00	687,386.00
1.10	ซื้อสินค้ามาจำหน่าย	137,554.00	226,088.00	182,150.00	545,792.00
รวมรายจ่ายหมวดที่ 1		2,816,492.00	2,524,748.00	1,194,396.00	6,535,636.00

หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร

2.1	ข้าวสารทุกชนิด	98,614.00	101,868.00	54,345.00	254,827.00
2.2	เนื้อสัตว์ปีก สัตว์น้ำ แมลง และสัตว์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นอาหาร	147,815.00	130,989.00	60,076.00	338,880.00
2.3	ผักสด และผลไม้สดต่าง ๆ	75,697.00	74,622.00	32,388.00	182,707.00
2.4	ไข่สด	33,940.00	30,258.00	12,850.00	77,048.00

ด.อุทัยเก่า อ.หนองฉาง ปี 2553		สรุปรวม สิงหาคม 285 ครั้วเรือน	สรุปรวม กันยายน 320 ครั้วเรือน	สรุปรวม ตุลาคม 140 ครั้วเรือน	สรุปรวม ด.อุทัยเก่า 745 ครั้วเรือน
รายจ่าย					
2.5	เครื่องเทศ	4,940.00	5,826.00	2,242.00	13,008.00
2.6	อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง	39,548.00	37,785.00	13,364.00	90,697.00
2.7	อาหารสำเร็จที่ซื้อจากร้าน	51,323.00	55,224.00	19,757.00	126,304.00
2.8	น้ำดื่มสะอาด	4,248.00	4,496.00	2,179.00	10,923.00
2.9	น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มเกลือแร่	34,373.00	32,609.00	11,091.00	78,073.00
2.10	นมทุกชนิด	43,654.00	52,673.00	20,376.00	116,703.00
2.11	ขนมขบเคี้ยว ขนมกรุบกรอบ ลูกอม	27,003.00	28,538.00	12,551.00	68,092.00
2.12	ค่าขนมที่เด็กไปโรงเรียนรายวัน หรือรายเดือน	151,945.00	108,970.00	32,159.00	293,074.00
2.13	เครื่องดื่มชูกำลัง	9,474.00	6,969.00	3,242.00	19,685.00
2.14	เหล้า เบียร์ ยาตอง ไวน์ กระแช่ ส้าโท	34,742.00	40,983.00	12,505.00	88,230.00
2.15	ค่าเชื้อเพลิงในการหุงต้ม	37,145.00	40,670.00	21,630.00	99,445.00
รวมรายจ่ายหมวดที่ 2		794,461.00	752,480.00	310,755.00	1,857,696.00
หมวดที่ 3 : ยา – สุขภาพอนามัย					
3.1	ยาแก้ปวด	6,921.00	5,852.00	1,830.00	14,603.00
3.2	ยารักษาโรคอื่น ๆ	15,907.00	18,469.00	8,560.00	42,936.00
3.3	ยาหรืออุปกรณ์การดูแลสุขภาพ	590.00	625.00	395.00	1,610.00
3.4	ค่ารักษาพยาบาลทั้งที่สถานีอนามัย โรงพยาบาล และคลินิก	27,897.00	19,715.00	7,570.00	55,182.00

ต.อุทัยเก่า อ.หนองฉาง ปี 2553		สรุปรวม	สรุปรวม	สรุปรวม	สรุปรวม
รายจ่าย		สิงหาคม	กันยายน	ตุลาคม	ต.อุทัยเก่า 745 ครั้วเรือน
3.5	ยาสูบ บุหรี่ หมาก ยานัตถ์	23,753.00	27,576.00	6,793.00	58,122.00
3.6	จ่ายเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพ และเบี้ยประกันภัย	183,778.00	173,357.00	108,580.00	465,715.00
รวมรายจ่ายหมวดที่ 3		258,846.00	245,594.00	133,728.00	638,168.00

หมวดที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ

4.1	เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องนอน	28,472.00	29,125.00	17,287.00	74,884.00
4.2	ค่าใช้จ่ายในการเสริมสวย	20,738.00	23,303.00	8,813.00	52,854.00
4.3	ซื้อทอง เงิน นาฬิกา เพชร พลอย และเครื่องประดับที่มีค่าอื่น ๆ	1,280.00	10,100.00	39,100.00	50,480.00
รวมรายจ่ายหมวดที่ 4		50,490.00	62,528.00	65,200.00	178,218.00

หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย

5.1	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อเช่าที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง	79,542.00	20,020.00	20,830.00	120,392.00
5.2	ซ่อมแซม ต่อเติมหรือปลูกบ้าน หรือปรับปรุงบริเวณบ้านที่ดิน	353,330.00	746,460.00	354,000.00	1,453,790.00
5.3	เงินสด เงินดาวน์ หรือเงินผ่อน เพื่อซื้อหรือซ่อมเครื่องใช้ในบ้าน	13,889.00	28,991.00	16,290.00	59,170.00
5.4	ขอใช้ประจำวัน	88,124.00	71,931.00	29,281.00	189,336.00
5.5	ค่าไฟฟ้า	111,203.00	119,605.00	48,629.00	279,437.00
5.6	ค่าน้ำประปา	22,565.00	20,381.00	8,628.00	51,574.00
5.7	ค่าโทรศัพท์ทั้งครั้วเรือน	82,685.00	80,023.00	33,754.00	196,462.00
5.8	ค่าหนังสือพิมพ์ หนังสือ นิตยสาร	2,300.00	2,398.00	1,730.00	6,428.00

ด.อุทัยเก่า อ.หนองฉาง ปี 2553		สรุปรวม สิงหาคม	สรุปรวม กันยายน	สรุปรวม ตุลาคม	สรุปรวม ด.อุทัยเก่า
รายจ่าย		285 ครั้วเรือน	320 ครั้วเรือน	140 ครั้วเรือน	745 ครั้วเรือน
5.9	ค่าภาษีต่าง ๆ	2,070.00	7,251.00	900.00	10,221.00
รวมรายจ่ายหมวดที่ 5		755,708.00	1,097,060.00	514,042.00	2,366,810.00

หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

6.1	ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ออกเงินกู้	135,280.00	223,881.00	89,305.00	448,466.00
6.2	จ่ายดอกเบี้ย และผ่อนใช้หนี้เงินกู้ เงินยืม เล่นแชร์	117,630.00	166,112.00	29,434.00	313,176.00
6.3	เงินทำบุญ หรือบริจาค	34,352.00	31,070.00	24,960.00	90,382.00
6.4	เงินช่วยงานหรือเงินใส่ซอง	87,200.00	39,930.00	12,580.00	139,710.00
6.5	ค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่าง ๆ	261,300.00	74,400.00	500.00	336,200.00
6.6	จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ	7,838.00	5,895.00	915.00	14,648.00
6.7	ซื้อสัตว์เลี้ยง หรือไม้ดอกไม้ประดับ	7,106.00	44,115.00	3,718.00	54,939.00
6.8	เงินเดือนหรือเงินที่ส่งไปช่วยเหลือญาติในครอบครัวที่อยู่อื่น	75,700.00	38,400.00	1,300.00	115,400.00
6.9	เงินที่เสียไปโดยไม่เต็มใจ	7,710.00	1,450.00	600.00	9,760.00
6.10	เงินที่จ่ายเพื่อการเสียงโชค	26,490.00	23,130.00	5,090.00	54,710.00
6.11	เงินเสียดวงเงินรูปแบบต่าง ๆ	4,770.00	1,250.00	50.00	6,070.00
รวมรายจ่ายหมวดที่ 6		765,376.00	649,633.00	168,452.00	1,583,461.00

หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา

7.1	ค่าเทอม ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิจกรรมพิเศษ	127,040.00	118,950.00	51,560.00	297,550.00
-----	---------------------------------------	------------	------------	-----------	------------

ต.อุทัยเก่า อ.หนองฉาง ปี 2553		สรุปรวม สิงหาคม 285 ครั้วเรือน	สรุปรวม กันยายน 320 ครั้วเรือน	สรุปรวม ตุลาคม 140 ครั้วเรือน	สรุปรวม ต.อุทัยเก่า 745 ครั้วเรือน
รายจ่าย					
7.2	ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น เครื่องเขียน สมุด หนังสือเรียน กระเป๋า	20,483.00	19,826.00	4,467.00	44,776.00
7.3	ค่าชุดนักเรียน ชุดพลະ ชุดลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด	25,135.00	11,650.00	2,500.00	39,285.00
รวมรายจ่ายหมวดที่ 7		172,658.00	150,426.00	58,527.00	381,611.00

หมวดที่ 8 : หนี้สิน

8.1	กู้เงินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส)	-	-	-	-
8.2	กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน	-	-	-	-
8.3	กู้เงินสหกรณ์อำเภอเมือง	-	-	-	-
8.4	กู้เงิน กขคจ.	-	-	-	-
8.5	กู้เงินจากกลุ่มออมทรัพย์	-	-	-	-
8.6	กู้เงินจากกลุ่มเครดิตยูเนียน	-	-	-	-
8.7	กู้เงินจากกลุ่มต่าง ๆ	-	-	-	-
8.8	กู้เงินจากบุคคลภายนอก หรือจากนายทุนภายนอก	-	-	-	-
รวมรายจ่ายหมวดที่ 8		5,614,031.00	5,482,469.00	2,445,100.00	13,541,600.00
รวมรายจ่าย		772,743.00	(-67,803.00)	178,545.00	883,485.00
สรุปเงินคงเหลือ (รายรับ-รายจ่าย)					

ทำเหียบ

1. รายชื่อคณะกรรมการ

1.	นายสมพงษ์	สุทริวงศ์	ประธานกรรมการ
2.	นายคมเดช	ภิรมย์วัฒนา	รองประธาน
3.	นายธาดา	อำพิน	รองประธาน
4.	นายจักรกฤษ	ศิลาเจริญ	รองประธาน
5.	นายอานนท์	กุ่มภาพันท์	เลขานุการ
6.	นางสาวสุพรรณษา	บุญพันธ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
7.	นายชัยวัชร	สายเพชร	เหรัญญิก
8.	นายสำเร็จ	รงค์ทอง	คณะกรรมการ
9.	นายสำราญ	เกษมบัติ	คณะกรรมการ
10.	นายนิคม	บุญกมฺติ	คณะกรรมการ
11.	นางประไพศรี	หมั่นเขตรกิจ	คณะกรรมการ
12.	นายชัง	บางบุญฤทธิ์	คณะกรรมการ
13.	นายประทีป	วิเศษศรี	คณะกรรมการ
14.	นางพิสมัย	ชูศักดิ์	คณะกรรมการ
15.	นายทะเบียน	ป้อมคำ	คณะกรรมการ
16.	นายวีรวิธ	แก้วเกษ	คณะกรรมการ
17.	นางอารี	บุญพันธ์	คณะกรรมการ
18.	นางนิตยา	ภิรมย์วัฒนา	คณะกรรมการ
19.	นางอนงค์	ไชยกุล	คณะกรรมการ
20.	นายมลฑล	ทองหาญ	คณะกรรมการตำบลหนองไผ่แบน
21.	นายสำรวม	หอมจันทร์	คณะกรรมการตำบลหนองแก
22.	นายสมพงษ์	ใจแสน	คณะกรรมการตำบลดงขวาง
23.	นายชลอ	บุรณสมภพ	คณะกรรมการตำบลหนองไผ่
24.	นายทศพล	ทิพรส	คณะกรรมการตำบลดอนกลอย
25.	นายดิเรก	ธัญการ	คณะกรรมการตำบลหมกแก้ว
26.	นายเดช	กลัดสี	คณะกรรมการตำบลหนองยายดา
27.	นายอำพล	โพธิ์น	คณะกรรมการตำบลบ่อยาง

2. รายชื่อวิทยากรบรรยาย

1. นายเลิศ นัยเนตร
2. นายสำรวย ศรีกลัด
3. นายสุเทพ ศรีแจ่ม
4. นายนิคม บุญกมฺติ

5. นางนภัสวรรณ บุญภูมิ
6. นายสมเกียรติ วิสิทธิ์
7. นายบรรหาร วิสิทธิ์
8. นายสมชาย วาสนา
9. นายกำพล ไนรอด
10. นายทศพล ทิพรส
11. นายประดิษฐ์ พยัคโค
12. นายดิเรก ธีญการ
13. นางสาวสำเนียง ดีคง
14. นางกุลลาบ บัวลอย
15. นางสมควร อุณจะนำ
16. นายสำเร็จ รงค์ทอง
17. นางประมวล กุณที
18. นางประภัสสร โปรีส
19. นายวีระ จันทวงษ์
20. นายสุเมธ เฟื่องสร้อย
21. นายชนพงษ์ ทองแพ
22. นายปริญญา ทับวัฒน์
23. นายธาดา อ่าพิน
24. นายธีรเดช พงษ์ชนไพบูลย์
25. จสต.พงศ์สันต์ พูลศรี
26. นายจรรยา คำสิทธิ์
27. นายประทีป วิเศษศรี
28. นางอัญชลี วัฒนกุล
29. จสอ.ประดิษฐ์ ทุ่งใหญ่
30. นายณัฐวิทย์ เนินพลับ
31. นางสาวเสมอ ชำนิเขตการณ์
32. นายชัง บางบุญฤทธิ์
33. นางสาวนวลเทียน เอี่ยมล่อ
34. นายวีรยุทธ แก้วเกษ

3. รายชื่อคนทำบัญชีครัวเรือน 1,595 คน

ตำบลเกาะเทโพ

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ ปรีชา	เส็งดี	100	หมู่ที่ 3	
2	คุณ บังอร	สามัคคี	11/1	หมู่ที่ 3	
3	คุณ มะระ	สีด้า	25	หมู่ที่ 2	
4	คุณ สมศักดิ์	อินทวงศ์	15	หมู่ที่ 2	
5	คุณ วัฒนา	คำศิลา	75	หมู่ที่ 3	
6	คุณ บุญเตือน	เส็งดี	100	หมู่ที่ 3	
7	คุณ ชวนชม	สีด้า	94	หมู่ที่ 3	
8	คุณ อุลัย	จันทร์หนัก	14	หมู่ที่ 2	
9	คุณ ประชุม	สีด้า	38	หมู่ที่ 3	
10	คุณ มาลัย	กามนี	18	หมู่ที่ 5	
11	คุณ สุพนา	พวงมลัย	3	หมู่ที่ 5	
12	คุณ วาสนา	หน่ายเนียม	30	หมู่ที่ 6	
13	คุณ บุญส่ง	เพ็งโต	7/1	หมู่ที่ 3	
14	คุณ อูรา	แก้วนิล	104	หมู่ที่ 4	
15	คุณ เสมียน	ช้างยัง	2/1	หมู่ที่ 6	

ตำบลหนองไผ่แบน

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ วีระ	กล้าเจริญ	56	หมู่ที่ 1	
2	คุณ สิทธิ	รัตนจาน	48/4	หมู่ที่ 2	
3	คุณ สมพงษ์	บุญเกต	60	หมู่ที่ 2	
4	คุณ อรทัย	แก้วการไถ	53/1	หมู่ที่ 2	
5	คุณ วันนา	เรืองชัย	4	หมู่ที่ 2	
6	คุณ กนกวรรณ	กล้าทวี	51/1	หมู่ที่ 2	
7	คุณ สมปอง	แจ้งธัญญกิจ	2/1	หมู่ที่ 3	
8	คุณ รพีพรรณ	อินทมอล	14	หมู่ที่ 1	
9	คุณ สุนทร	เก่งการนา	14/2	หมู่ที่ 2	
10	คุณ ศรีอำพร	เก่งการนา	14/1	หมู่ที่ 1	

11	คุณ มะริน	ฉลาดธัญกิจ	8/2	หมู่ที่	1
12	คุณ สุเทพ	ยงการนา	27/1	หมู่ที่	1
13	คุณ วิชัย	แข็งธัญกิจ	22/2	หมู่ที่	2
14	คุณ กำจาย	คำภีร์ระ	32	หมู่ที่	2
15	คุณ ลำไย	จำเนียรพล	61/1	หมู่ที่	2
16	คุณ ธวัช	กล้าทวี	36/1	หมู่ที่	2
17	คุณ มนัส	จันทร์ชื่น	98	หมู่ที่	3
18	คุณ เจียมรัตน์	วัฒนันธุ์	56/1	หมู่ที่	2
19	คุณ สุมาลี	ภูเกตุ	28/1	หมู่ที่	2
20	คุณ บุญชู	แข็งธัญกิจ	21	หมู่ที่	1
21	คุณ ยุพิน	ฉลาดธัญกิจ	3	หมู่ที่	2
22	คุณ สมจิตร	นุ่นงาม	34	หมู่ที่	1
23	คุณ สามารถ	รัตยา	22	หมู่ที่	1
24	คุณ สนิท	แข็งธัญกิจ	46	หมู่ที่	1
25	คุณ สนั่น	ว่องธัญกิจ	34/1	หมู่ที่	1
26	คุณ ธนพรรณ	ภาชนปรีดา	18	หมู่ที่	1
27	คุณ มานะ	ภาชนปรีดา	18/1	หมู่ที่	1
28	คุณ มนัส	ภาชนปรีดา	18/2	หมู่ที่	1
29	คุณ บุญชู	ไม้อ้อย	8	หมู่ที่	6
30	คุณ พายัพ	บุญพันธ์	37/3	หมู่ที่	1
31	คุณ อัญชลี	ภาชนปรีดา	39	หมู่ที่	1
32	คุณ นกเล็ก	เปรมจิตต์	42	หมู่ที่	1
33	คุณ อนันต์	บุญพันธ์	37	หมู่ที่	1
34	คุณ สมชาย	สังเดช	11	หมู่ที่	1
35	คุณ สามารถ	พัฒนาริกิจ	25	หมู่ที่	1
36	คุณ สมาน	พัฒนาริกิจ	24/1	หมู่ที่	1
37	คุณ เพยาร์	วงษ์ธัญญกรณ์	32/2	หมู่ที่	1
38	คุณ สมคิด	กล้าทวี	40/2	หมู่ที่	2
39	คุณ กาญจนสุภา	วิเศษศิลป์	2/2	หมู่ที่	1
40	คุณ ณรงค์	วิเศษศิลป์	10	หมู่ที่	1
41	คุณ สุรินทร์	สีแดง	27/1	หมู่ที่	2

42	คุณ เรณู	ยงการนา	27/4	หมู่ที่	2
43	คุณ กาหลง	สีแดง	3/3	หมู่ที่	2
44	คุณ สำราญ	ประเสริฐสุข	68	หมู่ที่	3
45	คุณ พูลทรัพย์	พืงกระจำง	12	หมู่ที่	6
46	คุณ พยงค์	สีแดง	14	หมู่ที่	3
47	คุณ สงสาร	เกิดดัด	17	หมู่ที่	6
48	คุณ มณฑล	ทองหาญ	22	หมู่ที่	5

ตำบลหนองแก

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ สำรวม	หอมจันทร์	26	หมู่ที่	2
2	คุณ สุนทรี	คล้ายแดง	14	หมู่ที่	3
3	คุณ กัมพล	แก้วการไถ	3/1	หมู่ที่	2
4	คุณ สำเร็จ	รักษัญการ	45/2	หมู่ที่	4
5	คุณ สำลี	เจนัญกรรม	10/1	หมู่ที่	4
6	คุณ สำราญ	คุ้มไพร่	7	หมู่ที่	1
7	คุณ เรณู	ปุตะภาค	43	หมู่ที่	1
8	คุณ เกษม	ทะแวนสาริกิจ	15	หมู่ที่	5
9	คุณ สมคิด	ทะแวนสาริกิจ	15	หมู่ที่	5
10	คุณ ธงชัย	นัคราจารย์	20/1	หมู่ที่	2
11	คุณ พรพรรณ	ศรีโพธา	87	หมู่ที่	6
12	คุณ แฉล้ม	สุดสอาด	13	หมู่ที่	5
13	คุณ ตลุ่ม	สุดสอาด	14	หมู่ที่	5
14	คุณ บุญทัน	กระเทศ	26	หมู่ที่	1
15	คุณ สุบิน	กล้าการขาย	22/2	หมู่ที่	4
16	คุณ สมยศ	บุญไทย	20/2	หมู่ที่	4
17	คุณ โกสุม	ยอดสมใจ	27/1	หมู่ที่	4
18	คุณ มา	พัฒสาริกิจ	11	หมู่ที่	4
19	คุณ จำรัส	แสวงศิลป์	2/1	หมู่ที่	4
20	คุณ จอง	สุพันธ์	1	หมู่ที่	4
21	คุณ ประเชิญ	นพคุณ	48	หมู่ที่	4

22	คุณ ทวีป	เรื่องวงศ์ดี	53	หมู่ที่	4
23	คุณ สวรรค์	กัณศาสตร์	12/1	หมู่ที่	1
24	คุณ สมใจ	ทองแจ่ม	25	หมู่ที่	2
25	คุณ ดิเรก	เอี่ยมโอษฐ์	4	หมู่ที่	2
26	คุณ ฝุ่น	เอี่ยมโอษฐ์	10	หมู่ที่	2
27	คุณ ถาวร	เผ่าม่วง	7/2	หมู่ที่	2
28	คุณ สำรวล	แก้วการไถ	39	หมู่ที่	2
29	คุณ สุขิน	เพียรธัญการ	51	หมู่ที่	2
30	คุณ โสด	เพียรธัญการ	22	หมู่ที่	2
31	คุณ ธนวรรณ	เพียรธัญการ	22	หมู่ที่	2
32	คุณ มลฑิตา	เต่าแก้ว	11	หมู่ที่	2
33	คุณ สำฤทธิ์	หอมจันทร์	41	หมู่ที่	2
34	คุณ เทียมใจ	เผ่าม่วง	50	หมู่ที่	2
35	คุณ ลำจวน	หอมจันทร์	41/2	หมู่ที่	2
36	คุณ เผอญ	มหันตรถัน	57	หมู่ที่	2
37	คุณ ธงชัย	นัคราจารย์	20/1	หมู่ที่	2
38	คุณ มะลิ	จิ้นเมือง	36	หมู่ที่	2
39	คุณ พิชัย	สุขโต	33	หมู่ที่	2
40	คุณ ประกอบ	เพียรธัญการ	24	หมู่ที่	2
41	คุณ สุนทรี	อมรพันธ์	30/1	หมู่ที่	2
42	คุณ วิเชียร	แก้วการไถ	40/2	หมู่ที่	2
43	คุณ สำเริง	เพียรธัญญกิจ	15/1	หมู่ที่	2
44	คุณ เจริญ	บัวสาย	23	หมู่ที่	2
45	คุณ แต่งไทย	เพียรธัญการ	28	หมู่ที่	2
46	คุณ สมหวัง	เผ่าม่วง	5	หมู่ที่	2
47	คุณ ทรงสระ	หอมจันทร์	43	หมู่ที่	2
48	คุณ เกสร	เผ่าม่วง	6/1	หมู่ที่	2
49	คุณ เฉลิม	ไผ่ปาน	18	หมู่ที่	2
50	คุณ จุล	เผ่าม่วง	7/1	หมู่ที่	2
51	คุณ สายชล	เผ่าม่วง	6	หมู่ที่	2
52	คุณ รัตนา	จำนง	8	หมู่ที่	2

53	คุณ พิเศษ	จูงวงษ์สุข	40/1	หมู่ที่	2
54	คุณ ประนอม	จูงวงษ์สุข	44	หมู่ที่	2
55	คุณ ทูเรียน	หอมจันทร์	41	หมู่ที่	2
56	คุณ สัมลิม	เผ่าม่วง	7/2	หมู่ที่	2
57	คุณ สุวิทย์	เพียรธัญการ	15	หมู่ที่	2
58	คุณ ณัฐวัตร	แก้วการไถ	40	หมู่ที่	2
59	คุณ อำนวย	สงวนเผ่า	4/2	หมู่ที่	2
60	คุณ กรองแก้ว	พรมมินทร์	42	หมู่ที่	2
61	คุณ สนั่น	รักสุดที่	52	หมู่ที่	2
62	คุณ สัมล้า	ต่ายทอง	30/2	หมู่ที่	2
63	คุณ ยศพงษ์	แก้วการไถ	39	หมู่ที่	2
64	คุณ พรรลภา	ใกล้ปลั่ง	60	หมู่ที่	2
65	คุณ วีระ	แก้วการไถ	40	หมู่ที่	2
66	คุณ ฉลอม	เพียรธัญกิจ	25/1	หมู่ที่	2
67	คุณ สายัญญ	สอนจีน	7	หมู่ที่	2
68	คุณ เกษม	เผ่าม่วง	6/2	หมู่ที่	2
69	คุณ วันเพ็ญ	เอี่ยมโอษฐ์	45/1	หมู่ที่	2
70	คุณ สมศรี	กิตา	1	หมู่ที่	2
71	คุณ ปราณี	กฤษณพันธ์	13/3	หมู่ที่	2
72	คุณ สุดทิ	สอนจีน	1/1	หมู่ที่	2
73	คุณ บุญส่ง	ว่านวัด	38/3	หมู่ที่	4
74	คุณ วิเชียร	จำนงค์	8	หมู่ที่	2
75	คุณ จารไน	จำปาทอง	13	หมู่ที่	3
76	คุณ บุญส่ง	ว่านวัด	38/3	หมู่ที่	4

ตำบลหนองเต่า

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ คมเดช	ภิรมย์วัฒนา	57	หมู่ที่	4
2	คุณ เถาว์ลัย	บุรวิษเกษตรกร	43	หมู่ที่	4
3	คุณ ราตรี	โชติรัตน์	18/2	หมู่ที่	4
4	คุณ สง่า	ชาญตะปะ	6/2	หมู่ที่	2

5	คุณ วล	มณีฤทธิ์	29	หมู่ที่	1
6	คุณ โห่ง	วราหะ	9	หมู่ที่	4
7	คุณ สมนึก	วราหะ	9	หมู่ที่	4
8	คุณ ศรีนวล	จันเจริญ	11	หมู่ที่	1
9	คุณ เฉลิม	ประจักษ์	29	หมู่ที่	1
10	คุณ ชูศรี	ชอบประดิษฐ์	36	หมู่ที่	1
11	คุณ นิตยา	ภิรมย์วัฒนา	57	หมู่ที่	4
12	คุณ น้ำฝน	เทียนเงิน	25/1	หมู่ที่	4
13	คุณ บุญชู	เวฬุวนารักษ์	37	หมู่ที่	4
14	คุณ เสาวภา	จันเจริญ	11	หมู่ที่	4
15	คุณ จงดี	เจตทสิกรณ์	71	หมู่ที่	4
16	คุณ สัมเชื้อ	โพธิ์ม่วง	32	หมู่ที่	4
17	คุณ ชะลอ	รุ่งเรือง	13	หมู่ที่	4
18	คุณ สุดใจ	วราหะ	36	หมู่ที่	4
19	คุณ ไพฑูรย์	วราหะ	42	หมู่ที่	4
20	คุณ พรทิพย์	สมณะรัตนกรณ	37	หมู่ที่	4
21	คุณ นุชนาท	เหล่าขาน	26	หมู่ที่	4
22	คุณ ทวาย	มีศิลป์	14	หมู่ที่	4
23	คุณ แฉ่งน้อย	จินทาล	17	หมู่ที่	2
24	คุณ สมปอง	ประจักษ์	37	หมู่ที่	2
25	คุณ สัมฤทธิ์	เพ็ญเขตรกิจ	39/4	หมู่ที่	5
26	คุณ ยุพิน	เทพวงษ์	19	หมู่ที่	4
27	คุณ เกษม	นิสสาร	25	หมู่ที่	4
28	คุณ สำเริง	มีศิลป์	11/1	หมู่ที่	4
29	คุณ สำราญ	วราหะ	45	หมู่ที่	4
30	คุณ รำพึง	เวชกรณ	17/1	หมู่ที่	2
31	คุณ เกรียงศักดิ์	แก้วแย้ม	32/1	หมู่ที่	3
32	คุณ พจมาน	สมัครเขตรการณ	78	หมู่ที่	2
33	คุณ ละเอียด	ขานลับ	27	หมู่ที่	4
34	คุณ พรสวรรค์	เทียนเงิน	25/1	หมู่ที่	4
35	คุณ อำพัน	ยมนา	27	หมู่ที่	3

36	คุณ สมบุญ	นิจสาทร	23	หมู่ที่	4
37	คุณ ลำพรรณ	เส็งหะพันธุ์	14	หมู่ที่	4
38	คุณ บุญช่วย	วราหะ	9	หมู่ที่	4
39	คุณ สมพร	วราหะ	9	หมู่ที่	4
40	คุณ ปรีชา	วราหะ	9	หมู่ที่	4
41	คุณ จำเริญ	บุรวิชเกษการณ	47/1	หมู่ที่	1
42	คุณ มะณี	มณีวงษ์	56	หมู่ที่	4
43	คุณ เพยวาร์	จันทร์สงเคราะห์	27	หมู่ที่	4
44	คุณ ปวีศา	จันทร์สงเคราะห์	27	หมู่ที่	4
45	คุณ ประสิทธิ์	เทียนเงิน	25/1	หมู่ที่	4
46	คุณ บุญมา	พานิช	41	หมู่ที่	5
47	คุณ หวล	โชติรัตน์	17/3	หมู่ที่	5
48	คุณ แป้งนวล	เหล่าขาน	30	หมู่ที่	4
49	คุณ น้อม	มิ่งขวัญ	31	หมู่ที่	6
50	คุณ สมบุญ	สมัครเกษตรกิจ	34	หมู่ที่	4

ตำบลหาดทอง

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ สุเทพ	ศรีแจ่ม	1	หมู่ที่	5
2	คุณ วิภาวรรณ	รอดประเสริฐ	21	หมู่ที่	3
3	คุณ วิเชียร	กล้าสุด	26/3	หมู่ที่	6
4	คุณ ประดิษฐ์-คณิตฐา	รอดประเสริฐ	39	หมู่ที่	3
5	คุณ จินฐา	ม่วงสุด	31/1	หมู่ที่	1
6	คุณ ชำนิ	โพธิ์มูล	36/6	หมู่ที่	6
7	คุณ คณิง	รัตนประทุม	48/2	หมู่ที่	5
8	คุณ เลิศ	นัยเนตร	19	หมู่ที่	4
9	คุณ สมพร	บุญมี	2	หมู่ที่	3
10	คุณ สุทัศน์	ดิษทนาง	80	หมู่ที่	5
11	คุณ บุญเลิศ	สุขเกษม	9	หมู่ที่	6
12	คุณ บรรจง	ดิษทนาง	78	หมู่ที่	5
13	คุณ ฑะลอ	ร้องมะรุต	18	หมู่ที่	1

14	คุณ นฤมล	นัยเนตร	21	หมู่ที่	2
15	คุณ ปัญญา	เครืออ่อน	12	หมู่ที่	4
16	คุณ ไพโรจน์-นงนุช	อุ้นเรือน	57	หมู่ที่	4
17	คุณ จัตรชัย-มยม	โกฏแก้ว	45	หมู่ที่	4
18	คุณ วิชัย-ไพศาล	หนูวงศ์	23/6	หมู่ที่	3
19	คุณ แวว	แสงสว่าง	41/1	หมู่ที่	4
20	คุณ สุขะษฐ	ขวัญมา	13/1	หมู่ที่	2
21	คุณ บุญปลูก-อภิสิทธิ์	ยาชัย	4/1	หมู่ที่	2
22	คุณ อำนาจ-สว่าง	ชูวัง	26/2	หมู่ที่	2
23	คุณ ประวิทย์	แจงทงค์	60	หมู่ที่	2
24	คุณ พิเชฐ-วันดี	กรโพธิ์	33	หมู่ที่	1
25	คุณ สุทธิศักดิ์-รำพึง	สุขเทพ	1/3	หมู่ที่	2
26	คุณ วิไล-วรรณมา	โให้เต็ก	58	หมู่ที่	2
27	คุณ สมชาย-เฉลียว	ขวัญมา	57	หมู่ที่	2
28	คุณ ทองใหม่	ศรีกลัด	29	หมู่ที่	1
29	คุณ พัสชา	ม่วงสุด	24/2	หมู่ที่	1
30	คุณ สมควร	อินสิงห์	17/4	หมู่ที่	6
31	คุณ พรชนก	น้องเพ็ง	19	หมู่ที่	2
32	คุณ ปรียาภรณ์	สมประสงค์	28	หมู่ที่	4
33	คุณ สมชาย	บุญเกตุ	27	หมู่ที่	4
34	คุณ บุญช่วย	สนเผือก	70	หมู่ที่	4
35	คุณ บุญชู	สนเผือก	63	หมู่ที่	4
36	คุณ สอน	สนเผือก	24/2	หมู่ที่	4
37	คุณ รัชดา	สุวรรณโอสถ	50	หมู่ที่	5
38	คุณ ประทีป	พิกุล	79	หมู่ที่	5
39	คุณ ณรงค์ศักดิ์	ดิษทง	78	หมู่ที่	5
40	คุณ เกียรติศักดิ์	ศรีแจ่ม	69	หมู่ที่	5
41	คุณ ชัยวัฒน์	รัตนประทุม	43/2	หมู่ที่	5
42	คุณ เรณู	แจ้งใจดี	66	หมู่ที่	5
43	คุณ บังอร	น้อยเพ็ง	24	หมู่ที่	2
44	คุณ กันยา	เทียมสัน	29/1	หมู่ที่	1

45	คุณ บานเย็น	แสงกรุง	50	หมู่ที่ 1
46	คุณ ชื่น	บุญลอย	2	หมู่ที่ 2
47	คุณ บุญมี	พุ่มเข้า	1	หมู่ที่ 2
48	คุณ ปรีชา	สีม่วง	26/1	หมู่ที่ 2
49	คุณ ลำไย	กลิ่นความดี	31/1	หมู่ที่ 2
50	คุณ สำรวย	มันวิน	5	หมู่ที่ 2
51	คุณ สุรีย์	แจรงทงค์	21/1	หมู่ที่ 2
52	คุณ กวี	กลิ่นจ้อย	61	หมู่ที่ 2
53	คุณ เกษม	ศรศรี	52	หมู่ที่ 2
54	คุณ ราตรี	คงเงิน	46	หมู่ที่ 2
55	คุณ แล	สุขดี	49	หมู่ที่ 2
56	คุณ ทศนีย์	มีผิว	6/1	หมู่ที่ 2
57	คุณ เจียรนัย	อมรศรีสวัสดิ์	6	หมู่ที่ 2
58	คุณ ขไมพร	พุ่มเข้า	59	หมู่ที่ 2
59	คุณ ปิ่น	เพิ่มแสงสถิตยสุข	46/1	หมู่ที่ 2
60	คุณ สละ	ม่วงจ้อย	29	หมู่ที่ 2
61	คุณ เป็ม	แดงศรี	53/1	หมู่ที่ 2
62	คุณ สมคิด	บุญเกตุ	26/8	หมู่ที่ 6
63	คุณ ชัม	สุขเกษม	9/1	หมู่ที่ 6
64	คุณ วิว	จันสำลี	15/2	หมู่ที่ 6
65	คุณ ประนอม	แพรคำ	31	หมู่ที่ 3
66	คุณ สาลี	ชังมิน	9	หมู่ที่ 3
67	คุณ สุนันท์	เนียงแหม่ม	14	หมู่ที่ 3
68	คุณ มัณฑกรณ	อินทร์โท	22	หมู่ที่ 3
69	คุณ ตะรุ้ง	อินทร์โท	12/3	หมู่ที่ 3
70	คุณ ธวัช	จวงเรียม	19	หมู่ที่ 6
71	คุณ แดงไทย	อินทร์โท	12/2	หมู่ที่ 3
72	คุณ น้ำทิพย์	กรเอี่ยม	30	หมู่ที่ 3
73	คุณ ดำรง	พุทธรักษา	21/2	หมู่ที่ 3
74	คุณ สมพร	บุญมี	2	หมู่ที่ 3
75	คุณ สุขุม	อินทร์โท	12/2	หมู่ที่ 3

76	คุณ ประทีป	หัตถบุลย์	12	หมู่ที่	3
77	คุณ สุนันท์	บัวนารถ	14	หมู่ที่	3
78	คุณ สำเนียง	รอดประเสริฐ	21	หมู่ที่	3
79	คุณ สำเริง	ชวดนุช	48/2	หมู่ที่	2
80	คุณ สมปอง	สินชัย	1/2	หมู่ที่	2
81	คุณ รัชนี	สุวรรณภูมิ	42	หมู่ที่	5
82	คุณ ลำเนา	มัทนงค์	24/1	หมู่ที่	1
83	คุณ คมคาย	โพธิทองนาค	40/1	หมู่ที่	1
84	คุณ สำเนียง	ม่วงสุก	24/2	หมู่ที่	1
85	คุณ ไพโรจน์	เชตุใจ	40/2	หมู่ที่	1
86	คุณ วันทนา	สุริเดช	31/2	หมู่ที่	1
87	คุณ พยุง	กรโพธิ์	42/1	หมู่ที่	1
88	คุณ จินดา	วงศ์อินทร์	29	หมู่ที่	1
89	คุณ บรรเจิด	ทับจาง	65	หมู่ที่	1
90	คุณ สมจิต	ทับจาง	20	หมู่ที่	1
91	คุณ สมจิต	สร้อยจินดา	30/2	หมู่ที่	1
92	คุณ นันทา	เชตุใจ	13	หมู่ที่	1
93	คุณ วันดี	ทับทิมใหญ่	16	หมู่ที่	1
94	คุณ สุวรรณ	ข้าสิทธิ์	25	หมู่ที่	1
95	คุณ ยุพาภรณ์	จวงอินทร์	6	หมู่ที่	3
96	คุณ มรา	เหล่านอด	17/1	หมู่ที่	3
97	คุณ สนิท	ปานเปรม	25	หมู่ที่	3
98	คุณ สำราญ	ชังมิน	9/1	หมู่ที่	3
99	คุณ เขย	สีม่วง	21/1	หมู่ที่	3
100	คุณ เหนียม	จวงอินทร์	10	หมู่ที่	3
101	คุณ ช่อนกลีน	กิตติพงษ์	8	หมู่ที่	3
102	คุณ อำนาจ	ปานเปรม	23/1	หมู่ที่	3
103	คุณ มาลัย	บุญลอย	16	หมู่ที่	3
104	คุณ สุวรรณ	สุขโต	23/4	หมู่ที่	3
105	คุณ ผ่อน	พุ่มเข้า	23/5	หมู่ที่	3
106	คุณ เพ็ญพิมล	ปานเปรม	15	หมู่ที่	3

107	คุณ ไพศาล	หนูวงศ์	23/6	หมู่ที่	3
108	คุณ จำปา	เขียวอุบล	16	หมู่ที่	3
109	คุณ สมเกียรติ	เหล่านอด	17	หมู่ที่	3
110	คุณ สนั่น	เทพภา	27	หมู่ที่	3
111	คุณ สมควร	เขียวอุบล	18	หมู่ที่	3
112	คุณ รัตน์	บุญมี	2/4	หมู่ที่	3
113	คุณ เกลื้อน	พวงทอง	8/1	หมู่ที่	3
114	คุณ สุเทพ	เทพภา	34	หมู่ที่	3
115	คุณ สุทิน	เทพภา	12/1	หมู่ที่	3
116	คุณ พลเทพ	อมรศรีสวัสดิ์	28	หมู่ที่	3
117	คุณ อุบล	เปี่ยมดนตรี	38	หมู่ที่	3
118	คุณ สวัสดิ์	เพชรรัตน์	20/1	หมู่ที่	3
119	คุณ จำลอง	เมฆมะตูม	20	หมู่ที่	3
120	คุณ ช่าง	เขียวอุบล	18/1	หมู่ที่	3
121	คุณ ทองคำ	สกลอ	32/1	หมู่ที่	3
122	คุณ ประเทือง	ชังมิน	11	หมู่ที่	3
123	คุณ ประยูร	อินทร์ไ้	32	หมู่ที่	3
124	คุณ ลัดดาวรรณ	สีดา	53	หมู่ที่	4
125	คุณ จุฑาพร	เพชรโพธิ์	23	หมู่ที่	4
126	คุณ นงนุช	น้องเทียม	31/2	หมู่ที่	4
127	คุณ สุรินทร์	เสือนิล	30/5	หมู่ที่	4
128	คุณ มณีรัตน์	อยู่รอง	60	หมู่ที่	4
129	คุณ ประเทือง	ปานเปรม	24	หมู่ที่	4
130	คุณ สมบูรณ์	จากกรุง	25	หมู่ที่	4
131	คุณ เสรี	น้องเทียม	31	หมู่ที่	4
132	คุณ มานิต	ม่วยแท้ง	6/1	หมู่ที่	4
133	คุณ ประหล้า	รักการไทย	6	หมู่ที่	4
134	คุณ เฉลียว	ม่วยแท้ง	13/2	หมู่ที่	4
135	คุณ ก้อม	ม่วยแท้ง	13/2	หมู่ที่	4
136	คุณ ป้อม	จันฉนวน	13	หมู่ที่	4
137	คุณ สมชาย	ปานเปรม	71	หมู่ที่	4

138	คุณ นีรันดร์	หนุ่มน้อย	68	หมู่ที่	4
139	คุณ สมบัติ	ยิมยัง	20	หมู่ที่	4
140	คุณ สนั่น	กระต่ายจันทร์	18/1	หมู่ที่	4
141	คุณ เพ็ญศรี	อ้นแพ	29/3	หมู่ที่	4
142	คุณ ลำพิ่ง	ปานเปรม	18	หมู่ที่	4
143	คุณ สนิท	จันทร์อยู่	22/3	หมู่ที่	4
144	คุณ สมใจ	จ้อยโตน	15/1	หมู่ที่	4
145	คุณ ไว	น้อยเพ็ง	36	หมู่ที่	4
146	คุณ อำนวย	รังพึ่ง	65	หมู่ที่	4
147	คุณ สมัย	ปานเปรม	34	หมู่ที่	4
148	คุณ สุทัศน์	ฉิมพาลี	32/1	หมู่ที่	4
149	คุณ ลุ่ม	น้อยเทียม	37	หมู่ที่	4
150	คุณ เพ็ญศรี	หอยสังข์	38/1	หมู่ที่	4
151	คุณ บุญชู	ตระกูลอินทร์	69	หมู่ที่	4
152	คุณ ยนต์	นัยเนตร	45	หมู่ที่	4
153	คุณ เฉลียว	แพรวเขียว	42	หมู่ที่	4
154	คุณ นิตยา	ทองยืม	58	หมู่ที่	4
155	คุณ ชนัทพร	อินทร์ศรี	44/2	หมู่ที่	4
156	คุณ ทองเริ่ม	นัยเนตร	43/1	หมู่ที่	4
157	คุณ สุดใจ	นัยเนตร	43	หมู่ที่	4
158	คุณ สรวง	ม้วยแท้ง	46	หมู่ที่	4
159	คุณ จำเริญ	ขำอิง	44	หมู่ที่	4
160	คุณ ขจร	นัยเนตร	59	หมู่ที่	4
161	คุณ สมรัก	ใจเอื้อ	43/2	หมู่ที่	4
162	คุณ นุสรุ	นัยเนตร	72	หมู่ที่	4
163	คุณ บุญลือ	นัยเนตร	44/1	หมู่ที่	4
164	คุณ ประยงค์	นัยเนตร	41	หมู่ที่	4
165	คุณ สมยศ	นัยเนตร	45/2	หมู่ที่	4
166	คุณ สมหวัง	ฤทธิ์อัน	41/4	หมู่ที่	4
167	คุณ วัน	สว่างแสง	47	หมู่ที่	4
168	คุณ เปราะ	น้อยเทียม	38	หมู่ที่	4

169	คุณ ปราณี่	เครืออ่อน	10	หมู่ที่	4
170	คุณ เยี่ยม	อันแพร	29/3	หมู่ที่	4
171	คุณ พลายงาม	แพรวเขียว	42/2	หมู่ที่	4
172	คุณ สายันต์	เครืออ่อน	12/3	หมู่ที่	4
173	คุณ สุรินทร์	วรรณสารี	30/5	หมู่ที่	4
174	คุณ มลเทียน	น้อยเทียม	15/2	หมู่ที่	4
175	คุณ พิชมัย	เหล่าเปี้ย	30/1	หมู่ที่	4
176	คุณ เจือ	น้อยเทียม	30	หมู่ที่	4
177	คุณ สอวงค์	เมฆมะตูม	30/2	หมู่ที่	4
178	คุณ ประยูร	อินโห้	31	หมู่ที่	3
179	คุณ สิทธิชัย	จวงอินทร์	7	หมู่ที่	3
180	คุณ พิมพิวัล	สุขรามิ	26	หมู่ที่	3
181	คุณ เฉลลา	ศรีแจ่ม	69/2	หมู่ที่	5
182	คุณ ธวัช	ดิษทนาง	120	หมู่ที่	5
183	คุณ จวี	ดิษทนาง	79/1	หมู่ที่	5
184	คุณ สมบัติ	ดิษทนาง	79/2	หมู่ที่	5
185	คุณ เพ็ญนภา	งามสงวน	44/1	หมู่ที่	5
186	คุณ ชื่น	ดิษทนาง	78	หมู่ที่	5
187	คุณ ขาว	คงเงิน	46	หมู่ที่	2
188	คุณ เผ่า	พุ่มเข้า	1	หมู่ที่	2
189	คุณ ชไมพร	สีม่วง	59	หมู่ที่	2
190	คุณ กำไร	ยังแหยม	42/2	หมู่ที่	5
191	คุณ สมจิตร	เรือนภู	69/1	หมู่ที่	5
192	คุณ สมควร	ศรีแจ่ม	69/2	หมู่ที่	5
193	คุณ สมพิศ	ศรีแจ่ม	69	หมู่ที่	5
194	คุณ วิเชียร	อยู่สุเทพ	15	หมู่ที่	3
195	คุณ จำปา	เขียวอุบล	19	หมู่ที่	3
196	คุณ ทวี	จวงอินทร์	7/1	หมู่ที่	3
197	คุณ อุ่น	อันแพ	29/2	หมู่ที่	4
198	คุณ ช่อนกลีน	วรรณพันธ์	49	หมู่ที่	4
199	คุณ มาเรียม	ไต้ทอง	29/1	หมู่ที่	4

200	คุณ ปวีณา	ปรานเปรม	24	หมู่ที่	4
201	คุณ มณีรัตน์	ข้าวอ่อน	60	หมู่ที่	4
202	คุณ ผ่อง	นาคพันธ์	1	หมู่ที่	4
203	คุณ ญภัคมล-สุนทร	นาคพันธ์	35	หมู่ที่	4
204	คุณ ศิริพร	อยู่ทอง	33	หมู่ที่	4
205	คุณ จิรารัตน์	เมฆมะตูม	30/2	หมู่ที่	4
206	คุณ จงดี	ยิ้มยัง	20	หมู่ที่	4
207	คุณ ทวี	บุญลอย	2	หมู่ที่	4
208	คุณ สุวิวัฒน์	นาคพันธ์	56	หมู่ที่	4
209	คุณ นิยม	โชติกะคาม	67	หมู่ที่	4
210	คุณ อาจ	เมฆมะตูม	30/4	หมู่ที่	4
211	คุณ ขาดิชา	จักกิตติ	36	หมู่ที่	3
212	คุณ มะยูรี	สุขเกษม	9	หมู่ที่	6
213	คุณ ทวีป	ดิษทนน	79/2	หมู่ที่	5
214	คุณ นุชรี	บำรุงศรี	69/3	หมู่ที่	5
215	คุณ มาลี	ปานเปรม	34	หมู่ที่	4
216	คุณ เพ็ญศรี	อันแพ	29/3	หมู่ที่	4
217	คุณ สำรวย	รูปชัย	48/3	หมู่ที่	4
218	คุณ อำนวย	หนองศรี	24/1	หมู่ที่	2
219	คุณ วิเพลิน	ฤทธิ์ลอย	27	หมู่ที่	3
220	คุณ ประนอม	แพรคำ	31	หมู่ที่	3

ตำบลดงขวาง

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ สมพงษ์	ใจแสน	61/3	หมู่ที่	1
2	คุณ ราตรี	ลือเปี่ยม	14/3	หมู่ที่	1
3	คุณ ทศนี	เวชพรหม	12	หมู่ที่	1
4	คุณ บาหยัน	นิลกุล	51	หมู่ที่	1
5	คุณ บรรหาร	วิสิทธิ์	121/1	หมู่ที่	1
6	คุณ ฉวี	พิมพ์จันทร์	7	หมู่ที่	3
7	คุณ ไฉน	มีศรี	42	หมู่ที่	2

8	คุณ อำพันธ์	โพธิศรี	29	หมู่ที่ 5
9	คุณ อุทัย	ฐะมลย์	7	หมู่ที่ 1
10	คุณ แววนตร	บุญนิล	40/1	หมู่ที่ 2
11	คุณ ดวงเดือน	ไชยศิริ	13	หมู่ที่ 2
12	คุณ เครือวัลย์	วิสิทธิ์	72	หมู่ที่ 1
13	คุณ เสนอ	คำเครือ	76	หมู่ที่ 1
14	คุณ สมเกียรติ	วิสิทธิ์	75	หมู่ที่ 1
15	คุณ นิคม	บุญกมุดิ	56/1	หมู่ที่ 1
16	คุณ ศุภรัตน์	การเกตุ	8	หมู่ที่ 6
17	คุณ มณฑิร	บุญกมุดิ	80	หมู่ที่ 1
18	คุณ เสมอ	โพธิ์ทา	76	หมู่ที่ 5
19	คุณ ชันเท	มูลเมือง	80/1	หมู่ที่ 5
20	คุณ ประคอง	แสงรัมย์	20	หมู่ที่ 5
21	คุณ จันทรา	เพ็ญกาวะทา	95	หมู่ที่ 5
22	คุณ สวาสดี	เผ่าชวด	45/1	หมู่ที่ 5
23	คุณ กาญจนา	กังวาฬ	7/2	หมู่ที่ 5
24	คุณ ประเสริฐ	ภมรดล	30	หมู่ที่ 5
25	คุณ อนุ	ภมรดล	31	หมู่ที่ 5
26	คุณ สำอาง	พึงครุฑ	7/1	หมู่ที่ 3
27	คุณ ระเวียง	กำลังทวิ	124	หมู่ที่ 1
28	คุณ มณฑา	ระจิตรัตนะ	76/1	หมู่ที่ 1
29	คุณ วุฒินันท์	อินทรเถื่อน	14	หมู่ที่ 1
30	คุณ ปัญญา	นาคชำนาญ	19	หมู่ที่ 1
31	คุณ น้ำวล	วาสนา	10/1	หมู่ที่ 1
32	คุณ สะเทือน	รัศมีเรืองรอง	29/1	หมู่ที่ 3
33	คุณ จำรัส	ทวีกสิกรรม	119	หมู่ที่ 1
34	คุณ ละออ	นันทารมย์	86	หมู่ที่ 1
35	คุณ อาภา	ฐะมลย์	115	หมู่ที่ 1
36	คุณ เรณู	คุรุพันธ์	123	หมู่ที่ 1
37	คุณ เกสร	ฐะมลย์	7	หมู่ที่ 1
38	คุณ สมควร	มธุรส	12	หมู่ที่ 2

39	คุณ ประเจียด	บุญเงิน	53/1	หมู่ที่	2
40	คุณ จันทนา	ชำนาญเวช	34/2	หมู่ที่	2
41	คุณ สังวาล	เกิดสรรค์	51/1	หมู่ที่	2
42	คุณ วนาลี	องอาจ	6	หมู่ที่	2
43	คุณ อำไพ	เสื่อพุก	31	หมู่ที่	1
44	คุณ อภิชัย	ชุมเพ็ชร	110	หมู่ที่	1
45	คุณ เชื้อ	วิสิทธิ์	78/1	หมู่ที่	1
46	คุณ อำพร	จบศรี	85/2	หมู่ที่	5
47	คุณ ฉลวย	ใจแสน	74	หมู่ที่	1
48	คุณ ชุมรัมย์	สุพรมมา	86/2	หมู่ที่	5
49	คุณ อภิสรา	ก๊กศรี	85/3	หมู่ที่	5
50	คุณ จุฑารัตน์	โตประเสริฐ	95	หมู่ที่	5
51	คุณ วัฒนา	บุญอาจ	75	หมู่ที่	5
52	คุณ กำจาย	เทียมลำ	81	หมู่ที่	5
53	คุณ สานนท์	นพรัตน์	73	หมู่ที่	5
54	คุณ อำพันธ์	โพธิศรี	29	หมู่ที่	5
55	คุณ นพรัตน์	ขุนเพชร	25	หมู่ที่	1
56	คุณ รัศมี	หมั่นเขตรกิจ	8/1	หมู่ที่	1
57	คุณ สมชาย	วาสนา	10/1	หมู่ที่	1
58	คุณ วันทนา	คันทะชิต	23/1	หมู่ที่	1
59	คุณ สมชาย	วาสนา	10/1	หมู่ที่	1
60	คุณ ทิพวรรณ	วิสิทธิ์	55	หมู่ที่	1
61	คุณ สุวรรณี	ศรีเมือง	38	หมู่ที่	1
62	คุณ ประสิทธิ์	ศรีวิเศษ	59/3	หมู่ที่	1
63	คุณ อ้อยทิพย์	อุทัยวงศ์	3	หมู่ที่	1
64	คุณ นพวรรณ	กอบัญกิจ	59	หมู่ที่	1
65	คุณ คำผั่น	คำจันศรี	59/2	หมู่ที่	1
66	คุณ ทศนีย์	เวชพรม	12	หมู่ที่	1
67	คุณ ลัดดา	วาสนา	8/1	หมู่ที่	1
68	คุณ ศิริณี	นิลเพชร	102	หมู่ที่	3
69	คุณ สุรัตจิ	คงเขียว	36/3	หมู่ที่	4

70	คุณ สุพัฒชัย	มธุรส	51	หมู่ที่	4
71	คุณ นิภา	ครุฑพันธ์	44	หมู่ที่	4
72	คุณ สมหมาย	ภูศักดิ์	55/2	หมู่ที่	1
73	คุณ เสนอ	สุภบุตร	58	หมู่ที่	1
74	คุณ สมัย	พึงพา	60	หมู่ที่	1
75	คุณ สมพงษ์	บุญภูมิ	106	หมู่ที่	1
76	คุณ อนนต์	ครุฑพันธ์	44/1	หมู่ที่	1
77	คุณ อนุ	ภมรดล	31	หมู่ที่	5
78	คุณ กรรณิกา	ตระการจันทร์	8	หมู่ที่	2
79	คุณ ชีราพร	ดวงดา	10	หมู่ที่	2
80	คุณ วันเพ็ญ	ไชยศิริ	29	หมู่ที่	2
81	คุณ ชุมแสง	ทีนคร	60	หมู่ที่	3
82	คุณ ลำไย	กระจิว	37	หมู่ที่	3
83	คุณ บุญช่วย	สินไพราช	21/1	หมู่ที่	6
84	คุณ อเนก	สีสด	19/2	หมู่ที่	3
85	คุณ กำจาย	ครุฑพันธ์	48	หมู่ที่	4
86	คุณ รุ่งทวี	คงเขียว	16	หมู่ที่	1
87	คุณ กุหลาบ	มธุรส	72/1	หมู่ที่	1
88	คุณ บรรหาร	วิสิทธิ์	121/1	หมู่ที่	1
89	คุณ เรณู	วิสิทธิ์	113/1	หมู่ที่	1
90	คุณ ลำอาน	พึงครุฑ	7/1	หมู่ที่	3
91	คุณ ทิพวรรณ	วิสิทธิ์	55	หมู่ที่	1
92	คุณ ปราโมทย์	ชุมเพชร	19	หมู่ที่	1
93	คุณ ประนอม	แถมพยัคฆ์	61	หมู่ที่	4
94	คุณ ประสิทธิ์	ศรีวิเศษ	59/3	หมู่ที่	1
95	คุณ ระเวียง	ทีนคร	12/2	หมู่ที่	1
96	คุณ เรณู	วิสิทธิ์	113/1	หมู่ที่	1
97	คุณ มิ่งขวัญ	ว่องเกษกิจ	14/2	หมู่ที่	4
98	คุณ สละ	บุญอาจ	14/1	หมู่ที่	4
99	คุณ บุญชู	ยาหมู	11/1	หมู่ที่	4
100	คุณ เวทย์	มูจนาหนท์	35	หมู่ที่	4

ตำบลหนองไผ่

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ คงเดช	ห้วงขาว	8	หมู่ที่	1
2	คุณ บุปผา	อภิชาตยานนท์	35	หมู่ที่	1
3	คุณ สนอง	สาริกรรม	17/1	หมู่ที่	2
4	คุณ เกษม	ดาวลอย	30/3	หมู่ที่	2
5	คุณ สาทิพ	มันทับ	24	หมู่ที่	3
6	คุณ สุรกิจ	เจตน์กสิกรรม	56	หมู่ที่	3
7	คุณ ณีวี	มูลเมือง	49	หมู่ที่	3
8	คุณ ชะลอ	บุรณสมภาพ	47	หมู่ที่	3
9	คุณ จำรัส	บุรณสมภาพ	47/2	หมู่ที่	3
10	คุณ ระยอง	คงห้วยรอบ	4	หมู่ที่	4
11	คุณ พืรพงษ์	วิทยารัตน์	2/1	หมู่ที่	4
12	คุณ ปราณี	อุสุวรรณ์	16	หมู่ที่	5
13	คุณ เชน	อุสุวรรณ์	16/2	หมู่ที่	5
14	คุณ ขุนไกร	วันเห่า	22	หมู่ที่	6
15	คุณ ณัฐพล	สุดโสม	2/1	หมู่ที่	6
16	คุณ สถิต	นาคสูตร	38	หมู่ที่	6
17	คุณ กำไร	สุมั่งสะ	42	หมู่ที่	6
18	คุณ ประสิทธิ์	ลิขิต	61	หมู่ที่	6
19	คุณ อำนาจ	วัชนะ	8	หมู่ที่	7
20	คุณ วิเชียร	สุพรมมา	11/3	หมู่ที่	7
21	คุณ ลำพึง	ตามพหัสดี	22	หมู่ที่	8
22	คุณ สาโรจน์	ปิ่นทอง	9/1	หมู่ที่	8
23	คุณ เกิด	เจตน์กสิกรรม	25	หมู่ที่	8
24	คุณ บุญสม	วันเห่า	24/1	หมู่ที่	8
25	คุณ กำไร	สิมากรรม	41	หมู่ที่	9
26	คุณ ทองสุข	เสลารัตน์	88	หมู่ที่	9
27	คุณ สมควร	เจตเกษการณ	46	หมู่ที่	9
28	คุณ มุกดา	ดัดเจริญ	44/4	หมู่ที่	9
29	คุณ บังอร	สิขาพรหม	65/1	หมู่ที่	9

30	คุณ เสวก	กมลมาลย์	33	หมู่ที่	4
31	คุณ บันชา	บรรทัด	14/2	หมู่ที่	2
32	คุณ สุนทร	น่วมศิริ	39	หมู่ที่	3
33	คุณ บุญรอด	บุรณสมภาพ	39/2	หมู่ที่	3
34	คุณ พะยอม	วัฒนกิจ	29	หมู่ที่	3
35	คุณ ลำจวน	เจนกสิกิจ	46	หมู่ที่	3
36	คุณ วัชร	หลากสุขถม	43	หมู่ที่	3
37	คุณ พนม	สุพรมมา	49	หมู่ที่	6
38	คุณ บุญฤทธิ์	วัฒนกิจ	42/4	หมู่ที่	3
39	คุณ สวอง	กรองใจ	3/2	หมู่ที่	9
40	คุณ จรูญ	กะรินทร์	38	หมู่ที่	9
41	คุณ ดวงนภา	รื่องมะรุต	84	หมู่ที่	9
42	คุณ จุล	จงเกษกรณ์	12/1	หมู่ที่	9
43	คุณ เพ็ญนภา	แก้วมณี	55	หมู่ที่	6
44	คุณ ลัดดาวัลย์	เสาเรือง	5	หมู่ที่	5
45	คุณ ประเสริฐ	โสตกพันธ์	29	หมู่ที่	5
46	คุณ สุพัฒน์	แก้วเกษ	5	หมู่ที่	6
47	คุณ ถวิล	สุดโสม	16/1	หมู่ที่	6
48	คุณ ประเสริฐ	บำรุงทอง	16/2	หมู่ที่	6
49	คุณ สมเกียรติ	กระเทศ	13	หมู่ที่	6
50	คุณ สิทธิชัย	อภิชาติยานนท์	35	หมู่ที่	1
51	คุณ อารี	วัฒนกิจ	42/1	หมู่ที่	3
52	คุณ ชีระพันธ์	แสงสุวรรณ	31/1	หมู่ที่	6
53	คุณ วินัย	น่วมศิริ	39	หมู่ที่	3
54	คุณ วารินทร์	สิทธิธรรม	6/1	หมู่ที่	7

ตำบลดอนกลอย

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ โสพิศ	จันทร์	6	หมู่ที่	1
2	คุณ อนงค์	หมั่นการนา	27/1	หมู่ที่	14
3	คุณ รัชนิย	ทิพรส	28	หมู่ที่	1

4	คุณ พนพพร	สุรมาตย์	35	หมู่ที่ 1
5	คุณ บุญยืน	เพ็งสร้อย	46	หมู่ที่ 1
6	คุณ สุจินต์	แก่งธัญกรรม	4	หมู่ที่ 2
7	คุณ เสมียน	จ้วยดอนกลอย	10	หมู่ที่ 3
8	คุณ บัวจันทร์	อัคราพร	10/2	หมู่ที่ 3
9	คุณ สนาม	ตึกขาว	17	หมู่ที่ 4
10	คุณ ณรงค์ชัย	ตึกขาว	17/2	หมู่ที่ 4
11	คุณ บุญช่วย	ซังซัว	27	หมู่ที่ 4
12	คุณ โกมินทร์	ซังซัว	27/1	หมู่ที่ 4
13	คุณ ประสาน	อบเชย	37/1	หมู่ที่ 4
14	คุณ มงคล	เจตน์กสิการณ	37/2	หมู่ที่ 4
15	คุณ ไพเราะ	แก่งธัญกรรม	44	หมู่ที่ 4
16	คุณ นาฏยา	แก่งธัญกรรม	44/2	หมู่ที่ 4
17	คุณ ปรีชา	สนธิวงษ์	12	หมู่ที่ 5
18	คุณ อุทัย	อนุพัฒน์	29/1	หมู่ที่ 5
19	คุณ กำพล	หุ่ณธานี	29	หมู่ที่ 5
20	คุณ บุญนาค	แรงเขตการณ	53	หมู่ที่ 5
21	คุณ วุฒิ	จ้วยดอนกลอย	8	หมู่ที่ 6
22	คุณ ปราณี	โพธิพระรส	9/3	หมู่ที่ 6
23	คุณ หอมปรุง	อ่าดอนกลอย	13	หมู่ที่ 6
24	คุณ สัมแปน	ฟ้าเครือ	19	หมู่ที่ 6
25	คุณ ชำนาญ	เจตน์เขตกิจ	28	หมู่ที่ 6
26	คุณ ทศพล	ทิพรส	28	หมู่ที่ 1
27	คุณ พล	สุมากรณ	22	หมู่ที่ 1
28	คุณ วิรัฐ	กิตติปาโลรัตน	12	หมู่ที่ 3
29	คุณ ละเอียด	จันทร์	6	หมู่ที่ 1
30	คุณ มลเทียน	พรมพรสวรรค์	9	หมู่ที่ 1
31	คุณ อนงค์	ลครชัยมงคล	1	หมู่ที่ 1
32	คุณ พิเชษฐ	อิรันท	20	หมู่ที่ 1
33	คุณ นิยม	มฤตา	23/1	หมู่ที่ 1
34	คุณ อิน	การณ	45	หมู่ที่ 1

35	คุณ สายฝน	แรงเขตการณ์	53	หมู่ที่	5
36	คุณ กัญญา	อักษร	10	หมู่ที่	1
37	คุณ สาธิต	จิระดิษฐ์	24	หมู่ที่	1
38	คุณ โกมินทร์	ซังซัว	27/1	หมู่ที่	4
39	คุณ มณฑา	น้อยบ้านใหม่	15	หมู่ที่	5
40	คุณ สุมาลี	ซังซัว	27	หมู่ที่	4
41	คุณ ดิเรก	รงค์ทอง	23	หมู่ที่	5
42	คุณ จรัสศรี	ซังซัว	16	หมู่ที่	3
43	คุณ เพชรรัตน์	เขตรการ	25	หมู่ที่	4
44	คุณ ทองใบ	ชูศรี	45/1	หมู่ที่	5
45	คุณ รัตนา	ไม้สนธิ์	8	หมู่ที่	4
46	คุณ มาลี	วาอุทัศน์	44	หมู่ที่	5
47	คุณ สิทธิภา	เจตน์เขตกิจ	28	หมู่ที่	6
48	คุณ ทองแถม	อนุพัฒน์	29/1	หมู่ที่	5
49	คุณ สมนึก	เจตเขตการณ์	61/1	หมู่ที่	5
50	คุณ บัวจันทร์	อติภาพร	10/2	หมู่ที่	3
51	คุณ สมชาย	ขันธุ์อุปถ	11	หมู่ที่	6
52	คุณ เส็ง	เอี่ยมละออ	29	หมู่ที่	1
53	คุณ สมอง	สีรูป	23	หมู่ที่	6
54	คุณ พายัพ	เจนสาริกรณ์	43	หมู่ที่	1
55	คุณ กรุ่ม	พิลารัตน์	6	หมู่ที่	4
56	คุณ ไพโรจน์	เขตการณ์	25	หมู่ที่	4
57	คุณ จีระศักดิ์	นิจโกรทม	7	หมู่ที่	1
58	คุณ สุชาดา	ท้าววัฒน์	2	หมู่ที่	4
59	คุณ สมหมาย	รงค์ทอง	23	หมู่ที่	5
60	คุณ เสถียร	ขันธุ์อุปถ	30	หมู่ที่	5
61	คุณ อเนก	นวลแก้ว	36	หมู่ที่	1
62	คุณ สมบูรณ์	อินทสุวรรณ์	16	หมู่ที่	1
63	คุณ หอมปรง	อ่าดอนกลอย	13	หมู่ที่	6
64	คุณ จันจิรา	กิตตายายนา	53	หมู่ที่	5
65	คุณ อำพร	วาอุทัศน์	18	หมู่ที่	3

66	คุณ ลำเพย	รงค์ทอง	24	หมู่ที่	5
67	คุณ ประเวท	น้อยบ้านใหม่	15	หมู่ที่	5
68	คุณ สมชาติ	นิยม	47	หมู่ที่	6
69	คุณ สโรชิน	คำมา	44	หมู่ที่	6

ตำบลหมกแกว

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ สำเนียง	ดีคง	34	หมู่ที่	1
2	คุณ ธวัชไชย	นาคยา	7/2	หมู่ที่	2
3	คุณ สมศักดิ์	บัวลอย	10	หมู่ที่	1
4	คุณ แต่งไทย	นุ่งงาม	12	หมู่ที่	1
5	คุณ ดี	คงเขียว	51	หมู่ที่	1
6	คุณ มยุรี	ดีคง	32	หมู่ที่	1
7	คุณ ทวี	สืบศรี	33	หมู่ที่	3
8	คุณ สมัคร	นางนวล	4	หมู่ที่	3
9	คุณ ดิเรก	ธัญการ	20/1	หมู่ที่	7
10	คุณ ภิรมย์	ไวยสาริกรรม	31/2	หมู่ที่	2
11	คุณ เลิศฤทธิ์	โนรี	14/1	หมู่ที่	2
12	คุณ สวรรค์	เสื่อโต	1	หมู่ที่	2
13	คุณ นงลักษณ์	นาคยา	7/2	หมู่ที่	2
14	คุณ ละเอียด	แก่งธัญกร	37/1	หมู่ที่	1
15	คุณ พยุง	คงเขียว	43	หมู่ที่	1
16	คุณ สมัคร	นางนวล	4	หมู่ที่	3
17	คุณ รังสรรค์	อ่อนศรี	17	หมู่ที่	1
18	คุณ ประเสริฐ	ไพโรหนู	55	หมู่ที่	1
19	คุณ ประมุข	รักสัตย์	36	หมู่ที่	1
20	คุณ จรัญ	นุ่งงาม	62	หมู่ที่	1
21	คุณ ทิพวรรณ	ไวยสาริกรรม	31	หมู่ที่	2
22	คุณ กุหลาบ	บัวลอย	10	หมู่ที่	1
23	คุณ นฤมล	นามเสน	9	หมู่ที่	1
24	คุณ พวงทอง	พันธ์ุี่	29	หมู่ที่	1

25	คุณ สุกัลยา	คงเขี้ยว	43/1	หมู่ที่ 1
26	คุณ ประทีน	ธัญญเจริญ	58	หมู่ที่ 1
27	คุณ ขจร	เอี่ยมละออ	5	หมู่ที่ 1
28	คุณ อัมภัก	สำเภา	33	หมู่ที่ 1
29	คุณ สมศรี	คุ้มสุด	13	หมู่ที่ 1
30	คุณ ชุติกาญจน์	แจ้งเจริญ	72	หมู่ที่ 1
31	คุณ บุญส่ง	พันธ์โต	34	หมู่ที่ 2
32	คุณ สาคร	จอมจ้อน	30	หมู่ที่ 2
33	คุณ สมควร	ชาวณะโชติ	8	หมู่ที่ 2
34	คุณ ประยงค์	พวงสมบัติ	11	หมู่ที่ 2
35	คุณ จำเนียร	จินกสิกิจ	32	หมู่ที่ 2
36	คุณ ละออง	อิมเมฆ	18/1	หมู่ที่ 1
37	คุณ เฉลลา	นุ่นงาม	11	หมู่ที่ 1
38	คุณ สมจิตร	คงเขี้ยว	7	หมู่ที่ 1
39	คุณ สำราญ	แก่งธัญกรณ์	37/4	หมู่ที่ 1
40	คุณ รุจี	สุคนธาชาติ	14	หมู่ที่ 1
41	คุณ พิกุล	คงคาสวัสดิ์	4	หมู่ที่ 1
42	คุณ สมจิตร	สุตาไพรสน	3/3	หมู่ที่ 1
43	คุณ คะนอง	ไพรหนู	37	หมู่ที่ 1
44	คุณ จิราพร	อินทศักดิ์	65	หมู่ที่ 1
45	คุณ ลำพวน	ทวิทา	68	หมู่ที่ 1
46	คุณ ลำพอง	สำเภา	3/1	หมู่ที่ 1
47	คุณ ชูชาติ	สำเภา	35	หมู่ที่ 1
48	คุณ วาทีนี	บุญเกต	31	หมู่ที่ 1
49	คุณ วันเพ็ญ	โพธิ์ริน	15	หมู่ที่ 1
50	คุณ ณรงค์	คุดอ้า	2/1	หมู่ที่ 1
51	คุณ นิวัฒน์	คุ้มสุด	26	หมู่ที่ 1
52	คุณ ชนก	เปียน้อย	61	หมู่ที่ 1
53	คุณ ประจิม	พันธุ์ยี่	37/2	หมู่ที่ 1
54	คุณ ถวิล	เอี่ยมละออ	5	หมู่ที่ 1
55	คุณ น้อย	พิมพ์นา	33	หมู่ที่ 1

56	คุณ แววดา	สร้อยแก้ว	19/3	หมู่ที่	3
57	คุณ ลั่นทม	อ่อนมา	14	หมู่ที่	3
58	คุณ พิเชษฐ์	สุชาวิญญา	21/1	หมู่ที่	3
59	คุณ บุษราคัม	แซ่ตั้ง	23/1	หมู่ที่	3
60	คุณ กนกกร	ศิริโสภณ	9	หมู่ที่	3
61	คุณ สุนทร	มณีฤทธิ์	21	หมู่ที่	3
62	คุณ แก้วตา	โพธิแก้ว	37	หมู่ที่	3
63	คุณ วันเพ็ญ	กอบสาริกรรม	35	หมู่ที่	3
64	คุณ มัลลิกา	ทองอินทร์	19/2	หมู่ที่	3
65	คุณ สังเวียน	สุทัศน์	1/2	หมู่ที่	3
66	คุณ บุญเลิศ	นุ่นงาน	11/2	หมู่ที่	1
67	คุณ อรุณ	โนรี	15	หมู่ที่	3
68	คุณ อยู่	มุสิกพันธ์	18	หมู่ที่	3
69	คุณ สาหร่าย	อินทศักดิ์	22	หมู่ที่	3
70	คุณ ทองเรียม	อินทศักดิ์	31	หมู่ที่	3
71	คุณ วิชัย	รุทธการ	25/1	หมู่ที่	3
72	คุณ อำภัย	ภูกระโดน	25	หมู่ที่	3
73	คุณ สมบัติ	ว่องกลสิกิจ	20	หมู่ที่	3
74	คุณ ทรงรัตน์	อินทสุวรรณ	28	หมู่ที่	3
75	คุณ สมพงษ์	ว่องกลสิกิจ	8	หมู่ที่	3
76	คุณ มรรณดี	คงเขียว	4	หมู่ที่	1

ตำบลท่าโพ

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ สำเริง	รงค์ทอง	49/1	หมู่ที่	3
2	คุณ วิเชียร	กล้าการขาย	28/1	หมู่ที่	3
3	คุณ รัชดาวรรณ	ว่องธัญกิจ	104/8	หมู่ที่	4
4	คุณ สุเทพ	จงกลสิกิจ	47/1	หมู่ที่	2
5	คุณ สมควร	อุณจะนำ	1/1	หมู่ที่	2
6	คุณ ปราโมทย์	ทัศนียานนท์	19	หมู่ที่	3
7	คุณ วันดี	ศรีลัมพ์	108	หมู่ที่	3

8	คุณ สุวรรณ	วชิระพันธ์	33/1	หมู่ที่	1
9	คุณ สมหวัง	จันทร์ครุฑ	33/2	หมู่ที่	1
10	คุณ ทูล	ว่องธัญกิจ	21	หมู่ที่	4
11	คุณ ภารดี	วชิระพันธ์	33	หมู่ที่	1
12	คุณ สมบัติ	สร้อยระย้าแก้ว	44	หมู่ที่	2
13	คุณ บุญมา	บัวสำรี	38/1	หมู่ที่	2
14	คุณ ประภา	ปิ่นทอง	53	หมู่ที่	1
15	คุณ บุญยัง	กล้าธัญกร	95/1	หมู่ที่	4
16	คุณ มาลา	แข็งเขตร์	6/2	หมู่ที่	4
17	คุณ ละออง	เอี่ยมสะอาด	44/1	หมู่ที่	2
18	คุณ กำพล	วชิระพันธ์	117	หมู่ที่	1
19	คุณ สมจิต	แพ่งกลิ่น	44	หมู่ที่	4

ตำบลหลุมเข้า

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ ประมวล	กฤษณี	100/1	หมู่ที่	3
2	คุณ ประคอง	กลายสุข	107	หมู่ที่	3
3	คุณ กิตติคุณ	จันทร์ศรีสุขใจ	116	หมู่ที่	3
4	คุณ อำไพ	สุพลจิตร	2/3	หมู่ที่	3
5	คุณ สมหมาย	นิระโรค	20/1	หมู่ที่	7
6	คุณ นิยม	อินทโลหิต	10	หมู่ที่	1
7	คุณ สุปรียา	สาโรจน์	36	หมู่ที่	2
8	คุณ ลอย	โกศิริ	8	หมู่ที่	5
9	คุณ วันทนา	พุ่มประพาส	12	หมู่ที่	5
10	คุณ สมคิด	จันทร์นุศรณ์	14/1	หมู่ที่	1
11	คุณ ประภัสสร	โปริส	12/1	หมู่ที่	1
12	คุณ บุญธรรม	วิเศษปั้น	15	หมู่ที่	2
13	คุณ วาสนา	บุญโพธิ์	76	หมู่ที่	2
14	คุณ สุชิน	โพธิ์ศรี	23	หมู่ที่	2
15	คุณ มนัสมนต์	ว่องเชิงคำ	24	หมู่ที่	2
16	คุณ ศรีนวล	สุพลจิตร	72/2	หมู่ที่	5

17	คุณ เตือน	เปรมกมล	5/1	หมู่ที่ 3
18	คุณ สมคิด	ขันทนุสร	14/1	หมู่ที่ 1
19	คุณ หัตยา	กุดทิง	22	หมู่ที่ 5
20	คุณ สมนึก	โอसार	24	หมู่ที่ 5
21	คุณ สุมาลี	ชวดนุตร์	7	หมู่ที่ 6
22	คุณ ชะอ้อน	วิสพรรณ	56	หมู่ที่ 4
23	คุณ มาลา	พักอ่อน	74	หมู่ที่ 4
24	คุณ เฉลิม	ชุมเพชร	9	หมู่ที่ 4
25	คุณ มาลี	ทิพย์คัมภ์	10/2	หมู่ที่ 6
26	คุณ บุญช่วย	บรรทัด	3	หมู่ที่ 5
27	คุณ รุ่งรัตน์	พุ่มประพาส	14	หมู่ที่ 5
28	คุณ สายจิตร	เอี่ยมละออ	3/1	หมู่ที่ 6
29	คุณ สาลี	แก้ววิเชียร	38/1	หมู่ที่ 6
30	คุณ เขิดเกียรติ	จួយ	19/1	หมู่ที่ 7
31	คุณ ทองหยุด	ทำบุญ	20/2	หมู่ที่ 1
32	คุณ ไพริน	ทำเอง	37/2	หมู่ที่ 7
33	คุณ ดวงกมล	เอี่ยมละออ	4/2	หมู่ที่ 6
34	คุณ มาลัย	พุ่มประพาส	6	หมู่ที่ 6
35	คุณ กัลยา	กุนที	52	หมู่ที่ 4
36	คุณ ละไ	น่วมเกิด	9/2	หมู่ที่ 1
37	คุณ ประจบ	อินทโลหิต	27	หมู่ที่ 1
38	คุณ จุล	เหมือนทอง	16	หมู่ที่ 7
39	คุณ พวงรัตน์	แย้มสังข์	64	หมู่ที่ 4
40	คุณ จารุวัฒน์	ว่องเชิงคำ	24	หมู่ที่ 2
41	คุณ สมคิด	มาตอุดม	33	หมู่ที่ 2
42	คุณ อณัญลักษณ์	ใจน้อย	30	หมู่ที่ 2
43	คุณ อ้อน	สถิตพงษ์	15	หมู่ที่ 1
44	คุณ อมลณัฐ	ผาลาภ	36	หมู่ที่ 2
45	คุณ อุไร	มีศรี	19/1	หมู่ที่ 7
46	คุณ มาลัย	พักอ่อน	74	หมู่ที่ 4
47	คุณ น้ำอ้อย	สาหร่าย	12/2	หมู่ที่ 4

48	คุณ คำรณ	มีศรี	30/2	หมู่ที่	7
49	คุณ ตันหยง	เขม้นการไถ	29/2	หมู่ที่	4
50	คุณ นิตยา	กุดทิง	22	หมู่ที่	5
51	คุณ จีรนาน	สุพลจิตร	73/2	หมู่ที่	5
52	คุณ บังเอิญ	ปานยิ้ม	15	หมู่ที่	1
53	คุณ อืด	นิลอำ	112	หมู่ที่	3
54	คุณ มณฑิยา	นิลภัย	47	หมู่ที่	7
55	คุณ คะนอง	สีสด	106	หมู่ที่	3

ตำบลหนองขาหย่าง

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ ลำอาน	กอบสาริกรณ	25	หมู่ที่	6
2	คุณ ประเมิน	ว่องสาริกรณ	1	หมู่ที่	4
3	คุณ ปราณี	สุขาวิญญา	62	หมู่ที่	1
4	คุณ ระเบียบ	ไวกลสิกรณ	3	หมู่ที่	1
5	คุณ ราตรี	โพธิวัลย์	2/1	หมู่ที่	1
6	คุณ รัตนา	สกลรัตน	8	หมู่ที่	1
7	คุณ ชวนพิศ	แก้วมณีวัฒน์	29	หมู่ที่	1
8	คุณ วน	แยบเขตรกรณ	20	หมู่ที่	1
9	คุณ ลาวัลย์	จินเขตรกิจ	192/2	หมู่ที่	2
10	คุณ นงลักษณ์	ทองพูล	12	หมู่ที่	5
11	คุณ ช้อนกลิ่น	รัสสะ	16	หมู่ที่	5
12	คุณ อำพร	พยัคศรี	38	หมู่ที่	4
13	คุณ สุวรรณ	สอนวัน	38/1	หมู่ที่	1
14	คุณ ก้าน	หอมหวน	38/2	หมู่ที่	1
15	คุณ สมุน	ขยันการนาวิ	16	หมู่ที่	1
16	คุณ ก้านตอง	ทรงรัตน	40	หมู่ที่	1
17	คุณ น้ำฝน	สิมากรณ	36	หมู่ที่	1
18	คุณ รัตนา	สกลรัตน	7	หมู่ที่	1
19	คุณ ศุภชัย	สวรรณคัต	16	หมู่ที่	3
20	คุณ สุวรรณ	สวรรณคัต	9	หมู่ที่	3

21	คุณ ภัทรพล	วาสนา	12	หมู่ที่	3
22	คุณ รุ่ง	สวรรณคัต	22	หมู่ที่	3
23	คุณ สายหยุด	แก้วแดง	20	หมู่ที่	4
24	คุณ สมจิตต์	อุ้นสนิท	44	หมู่ที่	4
25	คุณ สาคร	อินทสิริ	11	หมู่ที่	4
26	คุณ ดาหวัน	พยัคศรี	38/2	หมู่ที่	4
27	คุณ สุกัญญา	วิทยารัตน์	9	หมู่ที่	5
28	คุณ สัมกรุ่น	พิบเขียว	14	หมู่ที่	5
29	คุณ ลาวัลย์	โพธิไพจิตร	49	หมู่ที่	6
30	คุณ พิศมัย	จันทวงศ์	15	หมู่ที่	6
31	คุณ สำราญ	สมานกลสิกรร	63	หมู่ที่	6
32	คุณ บรรทม	ห้วงสาว	60	หมู่ที่	6
33	คุณ สาหร่าย	จันทวงศ์	15/1	หมู่ที่	6
34	คุณ อันชัย	อินกระทีก	121/1	หมู่ที่	2
35	คุณ โสภณ	โพธิ์น	14	หมู่ที่	7
36	คุณ ภาทินี	โหมดเทศ	15	หมู่ที่	7
37	คุณ ผดุง	ว่องเกษกิจ	13	หมู่ที่	7
38	คุณ เจริญ	ขยันการนาวิ	28	หมู่ที่	7
39	คุณ สงัด	จันทร์สำเภา	4	หมู่ที่	7
40	คุณ ปวีณา	เกษรมาลา	18	หมู่ที่	7
41	คุณ บุญสม	ปัสสา	9	หมู่ที่	7

ตำบลทุ่งผึ้ง

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ บุญชู	ศรีเมือง	25/2	หมู่ที่	4
2	คุณ สวัสดิ์	ดีเทียน	32/1	หมู่ที่	7
3	คุณ เสนาะ	อัมระนันท์	34	หมู่ที่	4
4	คุณ ประยุทธ์	เนินพลับ	30/1	หมู่ที่	4
5	คุณ เกิน	เสาวมาลย์	28	หมู่ที่	4
6	คุณ บุญยีน	ระบอบ	18	หมู่ที่	1
7	คุณ ประเสริฐ	วัดแข่ง	29	หมู่ที่	3

8	คุณ ประสู ทร	ระบอบ	48	หมู่ที่	1
9	คุณ ย้วน	ขวัญสัมฤทธิ์	11	หมู่ที่	2
10	คุณ เสนาะ	ขวัญสัมฤทธิ์	6	หมู่ที่	2
11	คุณ เทิ้ม	ไพฑูรย์	23	หมู่ที่	6
12	คุณ ประทีป	บัวสำลี	10/1	หมู่ที่	6
13	คุณ จรรยา	นาคหัตถ์	8/3	หมู่ที่	6
14	คุณ หน้อย	คล้ายปาน	38	หมู่ที่	1
15	คุณ สมเกียรติ	จูโย	11	หมู่ที่	1
16	คุณ ทอด	ไพฑูรย์	31/1	หมู่ที่	1
17	คุณ ศุภลักษณ์	ระบอบ	8	หมู่ที่	5
18	คุณ มั่นสวี่	ภูแก้ว	88	หมู่ที่	5
19	คุณ อนันต์	โสภา	10	หมู่ที่	2
20	คุณ ละไอ	เขตา	34	หมู่ที่	7
21	คุณ สัน	พุทธโร	32	หมู่ที่	7
22	คุณ พวงทิพย์	พะนาน	7/1	หมู่ที่	7
23	คุณ ปิ่นทอง	จันทร์คง	19	หมู่ที่	7
24	คุณ สุขมล	พงษ์ดี	20	หมู่ที่	2
25	คุณ บุปผา	ไวรัชกิจ	46	หมู่ที่	3
26	คุณ บังอร	สามัญฤทธิ์	1	หมู่ที่	3
27	คุณ พยัพ	เหล่ากลการ	31/2	หมู่ที่	3
28	คุณ มณฑิยา	สามัญฤทธิ์	30/1	หมู่ที่	3
29	คุณ สุรวัต	เชื้อแพ่ง	2	หมู่ที่	1
30	คุณ กำไล	เชื้อแพ่ง	1	หมู่ที่	1
31	คุณ ชูศรี	แก้วรัชกิจ	1/1	หมู่ที่	2
32	คุณ วันวิสาข์	อาจโยธา	51	หมู่ที่	7
33	คุณ ปราณี	แคบพยัคฆ์	29/1	หมู่ที่	7
34	คุณ อัจฉรา	โพธิ์งาม	15	หมู่ที่	7
35	คุณ ละออง	เขตา	19/1	หมู่ที่	7
36	คุณ กรองทอง	จบศรี	68	หมู่ที่	5
37	คุณ สมเกียรติ	จูงวงษ์สุข	3/1	หมู่ที่	3
38	คุณ มณฑา	โพธิ์ทอง	10/1	หมู่ที่	6

39	คุณ ประนอม	ขวัญสัมฤทธิ์	7	หมู่ที่	2
40	คุณ สวาง	จุงวงษ์สุข	15	หมู่ที่	2
41	คุณ อมรรัตน์	แสนชอบ	23	หมู่ที่	3
42	คุณ สุวิทย์	วันรูป	31/1	หมู่ที่	3
43	คุณ ทวิน	สายเพ็ชร	15	หมู่ที่	4
44	คุณ วัณดี	จุงวงษ์สุข	19	หมู่ที่	1
45	คุณ อัจฉรา	กลัดเปี้ย	56	หมู่ที่	5
46	คุณ วรณนา	โตประเสริฐ	13	หมู่ที่	5
47	คุณ สุพิท	อวบอ่อน	36	หมู่ที่	4
48	คุณ ลักขณา	สีทอง	27/3	หมู่ที่	1
49	คุณ มานิตย์	ขวัญสัมฤทธิ์	19	หมู่ที่	2
50	คุณ สำอางค์	สุพรรณ	1	หมู่ที่	2
51	คุณ ฉวีวรรณ	สุดชีแสง	1/2	หมู่ที่	6
52	คุณ อัมพร	ปาลสูตร	14	หมู่ที่	6
53	คุณ วราลักษณ์	ฤกษ์สมจิตร	42	หมู่ที่	3
54	คุณ เบญจา	ซังซัว	12	หมู่ที่	1
55	คุณ ทักษิษา	ซังซัว	36/1	หมู่ที่	1
56	คุณ สุวารี	บัวกลิ้ง	46	หมู่ที่	5
57	คุณ สายสุนีย์	พรมพรสวรรค์	11/1	หมู่ที่	1
58	คุณ มัลลย์	ฝ่ายที	27	หมู่ที่	5

ตำบลห้วยรอบ

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ สมชาย	ขยันการนาวิ	61	หมู่ที่	3
2	คุณ ชนิตย์	กิจสุขสกุล	4/3	หมู่ที่	3
3	คุณ ประเสริฐ	มันการไถ	44/1	หมู่ที่	2
4	คุณ ประจักษ์	อินพรม	17	หมู่ที่	3
5	คุณ บุญเลิศ	ไยบัว	26/1	หมู่ที่	3
6	คุณ มลฑา	นิโครธ	30/1	หมู่ที่	3
7	คุณ สุเมธ	เพ็งส่วย	34	หมู่ที่	3
8	คุณ ธนพงษ์	ทองแพ	5	หมู่ที่	1

9	คุณ สนาม	สอนจีน	10/2	หมู่ที่	3
10	คุณ วันทนา	พุ่มประพาส	12	หมู่ที่	5
11	คุณ วิไลรัตน์	ศรีเสถียร	37	หมู่ที่	2
12	คุณ สุพัตรา	จิระดิษฐ์	41/3	หมู่ที่	2
13	คุณ วาสนา	ทองแพ	8/1	หมู่ที่	2
14	คุณ ประจบ	จงเกษกรณ์	26	หมู่ที่	2
15	คุณ ทิพวรรณ	เวพู	3	หมู่ที่	3
16	คุณ นพรัตน์	เวพู	62	หมู่ที่	3
17	คุณ เสมอ	คำกลิ้ง	2	หมู่ที่	2
18	คุณ บุญเลิศ	แก้วนัฏกรณ์	52/2	หมู่ที่	2
19	คุณ ดุสิต	พันธุ์พุก	2/2	หมู่ที่	1
20	คุณ คมศักดิ์	คมคุณ	1	หมู่ที่	1
21	คุณ ดำรง ค์	อินทปัติ	6	หมู่ที่	1
22	คุณ พะเยาว์	นิลภา	48/4	หมู่ที่	3
23	คุณ ทิพวารี	สามัญทสาริกิจ	12	หมู่ที่	1
24	คุณ คำนึ่ง	เจตเกษกรณ์	8	หมู่ที่	1
25	คุณ ทิม	ขยันการนาวิ	10	หมู่ที่	1
26	คุณ วิเชียร	ซังซัว	7	หมู่ที่	1
27	คุณ จันท์ฉาย	กองแก้ว	11	หมู่ที่	1
28	คุณ พยับ	ชวนพฤกษ์	8/1	หมู่ที่	1
29	คุณ บุญชู	สามัญทสาริกิจ	9	หมู่ที่	1
30	คุณ ปันหยา	ทองแพ	17/2	หมู่ที่	1
31	คุณ สมจิตร	เป๊ะชาญ	9/2	หมู่ที่	1
32	คุณ สมพิศ	วรโพธิ์	19	หมู่ที่	1
33	คุณ บุญเตือน	กานพฤกษ์	7/1	หมู่ที่	1
34	คุณ ชะอัม	โพธิ์น	2/1	หมู่ที่	1
35	คุณ สุเทพ	วรโพธิ์	26/1	หมู่ที่	1
36	คุณ บรรเลง	วงศ์ชัย	48/3	หมู่ที่	3
37	คุณ อูษา	บริสุทธิ์	4	หมู่ที่	1
38	คุณ พิม	ขยันการนาวิ	10	หมู่ที่	1
39	คุณ เนตรทราย	นิลภา	48	หมู่ที่	3

40	คุณ หนึ่งฤทัย	วัฒนวิทย์करण์	30	หมู่ที่	2
41	คุณ แป้งร่ำ	จีระดิษฐ์	41/1	หมู่ที่	2
42	คุณ บังอร	ทองแพ	8	หมู่ที่	2
43	คุณ บุญธรรม	ชนแสง	4	หมู่ที่	2
44	คุณ ปรีชา	อาจิรัญ	21/1	หมู่ที่	2
45	คุณ ทองดี	งามขำ	12	หมู่ที่	2
46	คุณ มณี	จันทร์น้อย	11	หมู่ที่	2
47	คุณ กุสุมา	สุขารมณ	10	หมู่ที่	2
48	คุณ สมภาพ	สุขุข	19	หมู่ที่	2
49	คุณ สมยศ	ทองแพ	8/2	หมู่ที่	2
50	คุณ ประไพพิศ	บุตรพวง	13	หมู่ที่	2
51	คุณ สุเทพ	อนันตวงษ์	24	หมู่ที่	2
52	คุณ ชุมเรียง	จีระดิษฐ์	28	หมู่ที่	2
53	คุณ ยวดี	อยู่ดี	38	หมู่ที่	2
54	คุณ นิตยา	ชุตินพงษ์วิเวท	33	หมู่ที่	2
55	คุณ บุญส่ง	คงห้วยรอบ	39/1	หมู่ที่	2
56	คุณ ธวิช	สุวรรณ	8/2	หมู่ที่	2
57	คุณ เนียน	นิโครธ	42	หมู่ที่	2
58	คุณ สนั่น	กอบธัญกิจ	21	หมู่ที่	2
59	คุณ ปริญญา	ทับวัฒน์	45	หมู่ที่	2
60	คุณ วิยดา	สุกละ	8	หมู่ที่	2
61	คุณ ทองย่อน	กลทิพย์	51	หมู่ที่	2
62	คุณ ชูศรี	ชูประเสริฐ	52/1	หมู่ที่	2
63	คุณ ทวี	วรกรรม	41/2	หมู่ที่	2
64	คุณ โคมลอย	กมลมาลย์	44	หมู่ที่	2
65	คุณ มณี	ชนแสง	39/2	หมู่ที่	2
66	คุณ อุ่น	ขยันการนาวิ	4/1	หมู่ที่	3

เทศบาลตำบลหนองขาหย่าง

ที่	ชื่อ -นามสกุล	ที่อยู่
1	คุณ เฉลิม อ่ำทุ่งพง	50/6 หมู่ที่ 2

2	คุณ พยงค์	แคล้วกระโทก	46	หมู่ที่ 2	2
3	คุณ พิสมัย	เขียงธรรม	48/1	หมู่ที่ 2	2
4	คุณ อรุณศรี	ภาสิงห์	9/4	หมู่ที่ 2	2
5	คุณ ละม่อม	ไผ่เทศ	50/4	หมู่ที่ 2	2
6	คุณ นวลนภา	ลิลา	163	หมู่ที่ 2	2
7	คุณ อัญชัย	ชวดเปี้ย	44	หมู่ที่ 2	2
8	คุณ เฉลิม	ชวดเปี้ย	235	หมู่ที่ 2	2
9	คุณ สุวคนธ์	สุขสุวานนท์	258	หมู่ที่ 2	2
10	คุณ สมจิตร	คำกลิ้ง	48	หมู่ที่ 3	3
11	คุณ สักวาล ย์	หาญธัญกรณ์	229	หมู่ที่ 2	2
12	คุณ เบญจวรรณ	ศรีนวล	9809	หมู่ที่ 2	2
13	คุณ ละเอียด	จบศรี	49/3	หมู่ที่ 2	2
14	คุณ เสน่ห์	วงศ์เวช	119	หมู่ที่ 2	2
15	คุณ ชะลอ	วิเศษสิงห์	53	หมู่ที่ 2	2
16	คุณ สุรจิตร	ดาร์รัตน์เสรี	33	หมู่ที่ 2	2
17	คุณ ชะอ้อน	แข็งสาริกิจ	3/2	หมู่ที่ 2	2
18	คุณ รุจิรา	ภาสิงห์	9/5	หมู่ที่ 2	2
19	คุณ จำเนียรรัตน์	สิงห์สุรศักดิ์	214	หมู่ที่ 2	2
20	คุณ สุนทรี	จันทร์เปี้ย	17	หมู่ที่ 2	2
21	คุณ สามารถ	เมืองแมน	77	หมู่ที่ 2	2
22	คุณ น้ำฝน	เขียวธัญกิจ	217	หมู่ที่ 2	2
23	คุณ วิสูตร	ลอยล่อง	180	หมู่ที่ 2	2
24	คุณ ปราณี	กมลมาลย์	250	หมู่ที่ 2	2
25	คุณ ชู	ลิลา	188	หมู่ที่ 2	2
26	คุณ นงค์	ข้างเงิน	5	หมู่ที่ 2	2
27	คุณ วิไล	ไวสาริกิจ	183	หมู่ที่ 2	2
28	คุณ มณี	ชวดเปี้ย	48	หมู่ที่ 2	2
29	คุณ วรรณา	ชาญพิทยา	217	หมู่ที่ 2	2
30	คุณ วรรณิ	อุปนตร์	232	หมู่ที่ 2	2
31	คุณ บุญช่วย	บุญสรรค์	205	หมู่ที่ 2	2

ตำบลอุทัยเก่า

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ ธาดา	อำพิน	35/2	หมู่ที่	5
2	คุณ เกียรติพงษ์	ประทีป	29/1	หมู่ที่	4
3	คุณ บุญเรือง	พันอัน	37	หมู่ที่	10
4	คุณ สำเริง	สัมฤทธิ์	12/1	หมู่ที่	5
5	คุณ วิโรจน์	สุวาท	7	หมู่ที่	5
6	คุณ นกเล็ก	พลายบัว	2	หมู่ที่	5
7	คุณ ดาวเรือง	บุญหนุน	33/2	หมู่ที่	2
8	คุณ บวรนันท์	เกิดกำแหง	4/2	หมู่ที่	9
9	คุณ ถนอม	ทิพวรรณ	20	หมู่ที่	7
10	คุณ สุวิทย์	รามัญพงษ์	26	หมู่ที่	8
11	คุณ เวียง	ขุมรามัญ	8/1	หมู่ที่	8
12	คุณ อารมณ	ยศนันท์	7	หมู่ที่	8
13	คุณ ประเสริฐ	หนองคาย	4	หมู่ที่	10
14	คุณ ปิ่นทอง	ประสม	30/3	หมู่ที่	1
15	คุณ บุญชู	บัวบาน	28/1	หมู่ที่	1
16	คุณ จิตรา	อินทโชติ	62/2	หมู่ที่	1
17	คุณ อลงกร	ลาดโพธิ์	46/1	หมู่ที่	2
18	คุณ อนุชา	ยิ้มพระ	5	หมู่ที่	2
19	คุณ เชษฐา	ยิ้มพระ	5	หมู่ที่	2
20	คุณ พรทิพย์	ประเทศ	22	หมู่ที่	2
21	คุณ วัฒนพล	ประทีป	8/3	หมู่ที่	3
22	คุณ วิสูตร	ประทีป	8	หมู่ที่	3
23	คุณ นภาพร	มุจรินทร์	33/1	หมู่ที่	3
24	คุณ รัชฎะ	บุญอ่วม	29	หมู่ที่	4
25	คุณ อูบล	รุทรภาณูษ์	18/2	หมู่ที่	5
26	คุณ รุ่งทิพย์	พุทไธ	6/1	หมู่ที่	5
27	คุณ วิมลรัตน์	สัมฤทธิ์	12/1	หมู่ที่	5
28	คุณ ธีรเดช	พงษ์ธนไพบูลย์	16/2	หมู่ที่	5
29	คุณ เพ็ญศรี	ภุมรินทร์	8	หมู่ที่	6

30	คุณ พรศรี	สงวนพงษ์	9	หมู่ที่ 6
31	คุณ วิมล	ยิ้มพระ	25/2	หมู่ที่ 6
32	คุณ วิภาวดี	ธงชัย	12	หมู่ที่ 6
33	คุณ นงนุช	โพธิ์ทอง	14	หมู่ที่ 6
34	คุณ วันชิต	วัฒนวิกรมณ	4	หมู่ที่ 7
35	คุณ นิคม	จิราปาน	25	หมู่ที่ 8
36	คุณ นที	บุญตา	1	หมู่ที่ 8
37	คุณ ชูชาติ	บุญตา	6	หมู่ที่ 8
38	คุณ เสมอ	สมประสงค์	20/1	หมู่ที่ 8
39	คุณ วัชร	เกิดกำแหง	4/2	หมู่ที่ 9
40	คุณ ทองใบ	พิมพ์แสง	57/1	หมู่ที่ 9
41	คุณ คงคา	ประทุมมาศ	51	หมู่ที่ 9
42	คุณ นารีรัตน์	สารสุวรรณ	47/1	หมู่ที่ 10
43	คุณ รัชณีย์	แก้วนกลีกรรม	62	หมู่ที่ 10
44	คุณ พลัปลี	จันเจริญ	42/3	หมู่ที่ 10
45	คุณ อนันต์	น้อยเหลือ	35/1	หมู่ที่ 10
46	คุณ พัลลภ	รักษารายธรรม	35	หมู่ที่ 10
47	คุณ พนเจตน์	จันทัน	42/1	หมู่ที่ 10
48	คุณ อนันต์	มูจรินทร์	33/1	หมู่ที่ 3

ตำบลทุ่งพง

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่	
1	คุณ กัลยา	ม่วงสุข	33	หมู่ที่ 2
2	คุณ โกมล	นาคสวัสดิ์	20	หมู่ที่ 2
3	คุณ รุ่ง	ยอดนิโรจน์	34/1	หมู่ที่ 2
4	คุณ ไพจิตร	วิภาค	25	หมู่ที่ 2
5	คุณ สุรเดช	สารพันธ์	11/2	หมู่ที่ 2
6	คุณ ขจรพัฒน์	ดิศพงษ์	25	หมู่ที่ 2
7	คุณ จินดา	ดินดิษ	24	หมู่ที่ 9
8	คุณ สุวรรณ	มุลพฤษ	24	หมู่ที่ 7
9	คุณ บุญชู	โลโต	59	หมู่ที่ 9

10	คุณ เรณู	หูลีหะ	15/4	หมู่ที่ 9
11	คุณ ประทีป	ดำรงศิริ	33/1	หมู่ที่ 9
12	คุณ กร	ชูช่วย	39/1	หมู่ที่ 9
13	คุณ เฟื่องฟ้า	พักเครือ	5	หมู่ที่ 6
14	คุณ สมพร	โพธิพิทักษ์	38/2	หมู่ที่ 6
15	คุณ วิสูตร	ศรีดา	1	หมู่ที่ 6
16	คุณ สุรพล	ดินแดง	22/1	หมู่ที่ 6
17	คุณ คันสร	โพธิพิทักษ์	8	หมู่ที่ 2
18	คุณ อุทัย	โรจน์พรรณ	34/1	หมู่ที่ 2
19	คุณ บุญทัน	พันธ์มี	24/3	หมู่ที่ 2
20	คุณ นิภาพร	ดิษเจริญ	34/1	หมู่ที่ 2
21	คุณ ไสว	เทียนแก้ว	27	หมู่ที่ 5
22	คุณ ลำพันธ์	ฉิมพาลี	9/4	หมู่ที่ 5
23	คุณ จำปี	โชติกะดาน	22	หมู่ที่ 5
24	คุณ บุญช่วย	ครุฑธนาวัฒน์	18	หมู่ที่ 5
25	คุณ อุไร	พูลศรี	3	หมู่ที่ 5
26	คุณ ปิ่น	อวดอนกลอย	16/1	หมู่ที่ 1
27	คุณ สมปอง	เสิบกลิ่น	4/1	หมู่ที่ 1
28	คุณ อิม	หนูกลัด	22/1	หมู่ที่ 1
29	คุณ สุมาลี	แสงแก้ว	45	หมู่ที่ 1
30	คุณ จรรยา	ดีเทียน	18	หมู่ที่ 1
31	คุณ รุ่ง	ฉิมพาลี	9	หมู่ที่ 1
32	คุณ ปัทมชานิด	ไยบัว	5/1	หมู่ที่ 1
33	คุณ เจียม	จงเกษกรณ์	22/2	หมู่ที่ 1
34	คุณ สนธิ	นพคุณ	40/1	หมู่ที่ 1
35	คุณ วัลลภ	วัดฤภาพ	40	หมู่ที่ 1
36	คุณ ลำพวน	วงศ์รักษ์	1/2	หมู่ที่ 7
37	คุณ ชะอุ่ม	เหมะ	36/2	หมู่ที่ 7
38	คุณ บรรจง	ทองคำ	37	หมู่ที่ 7
39	คุณ อุดม	วรกรรม	28	หมู่ที่ 7
40	คุณ ทวี	มูลพิทักษ์	26/1	หมู่ที่ 7

41	คุณ อุดม	มาบ้นแร่	7	หมู่ที่	8
42	คุณ พิม	สุขสวนนท์	11/1	หมู่ที่	8
43	คุณ เรียม	อินทพรม	18	หมู่ที่	8
44	คุณ ทองสุข	พันพฤษา	5	หมู่ที่	8
45	คุณ ลำดวน	หนูวงษ์	14/1	หมู่ที่	8
46	คุณ ประสิทธิ์	วรรณภาค	1	หมู่ที่	8
47	คุณ แฉล้ม	พวงรัตน์	12	หมู่ที่	10
48	คุณ น้ำฝน	แก้วเกษ	22	หมู่ที่	10
49	คุณ น้ำอ้อย	ชูช่วย	33	หมู่ที่	10
50	คุณ แป้งลำ	ว่องวิการณ	3	หมู่ที่	10
51	คุณ สมชาย	สว่างศรี	32	หมู่ที่	10
52	คุณ แสง	หาวิหาญ	27/1	หมู่ที่	5
53	คุณ อัญชลี	พูลศรี	3/2	หมู่ที่	5
54	คุณ สะอาด	ดินแดง	21	หมู่ที่	5
55	คุณ ดรุณี	พันธ์พฤษา	5	หมู่ที่	8
56	คุณ ทองแถม	ไยบัว	5/1	หมู่ที่	1
57	คุณ ทองหลอม	เสิบกลิ่น	4/1	หมู่ที่	1
58	คุณ บุญส่ง	ทะสะภาค	36/1	หมู่ที่	7
59	คุณ สุ่ม	ทะสะภาค	1	หมู่ที่	7
60	คุณ สุรีย์พร	สงวนวงศ์	16	หมู่ที่	10
61	คุณ สุรินทร์	ยี่ไถ	41/1	หมู่ที่	9
62	คุณ จุมพล	ปาจิตร	16	หมู่ที่	5
63	คุณ ทศนีย์	เสริมพยัคฆ์	28/1	หมู่ที่	7
64	คุณ ประเทือง	สุคโต	3	หมู่ที่	8

ตำบลหนองนางนวล

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ สุรินทร์	โพธิศรี	3/3	หมู่ที่	6
2	คุณ สารี	กรินทะ	47	หมู่ที่	6
3	คุณ ช่อม	อำภา	36	หมู่ที่	6
4	คุณ ผุรดี	นพรัตน์	40	หมู่ที่	6

5	คุณ เตือน	นพรัตน์	33/3	หมู่ที่ 6
6	คุณ ธวัช	นาคพงษ์	37/1	หมู่ที่ 6
7	คุณ สังวาล	ทวีกลีกรรม	49/1	หมู่ที่ 6
8	คุณ เจริญ	แนวทิศ	28/1	หมู่ที่ 6
9	คุณ กำพล	อำภา	11	หมู่ที่ 6
10	คุณ สำรวย	จบศรี	33/1	หมู่ที่ 6
11	คุณ วัฒนา	โพธิหา	27	หมู่ที่ 6
12	คุณ ปราณี	สุโน	47/2	หมู่ที่ 6
13	คุณ ทองเจียด	โพธิหา	5	หมู่ที่ 6
14	คุณ บุญส่ง	รงค์ทอง	19/3	หมู่ที่ 6
15	คุณ ประจวบ	แสงรัศมี	19/1	หมู่ที่ 6
16	คุณ วัชร	แสงรัศมี	19	หมู่ที่ 6
17	คุณ สุมาลี	บุญอาจ	38/3	หมู่ที่ 6
18	คุณ สุวิทย์	เหมะ	3	หมู่ที่ 5
19	คุณ เจริญชัย	สุทัศน์	6/4	หมู่ที่ 5
20	คุณ สวัสดิ์	สันติ	1/1	หมู่ที่ 5
21	คุณ เจริญ	สุแคน	7	หมู่ที่ 5
22	คุณ ประสิทธิ์	ทองศรี	18/1	หมู่ที่ 5
23	คุณ ปราณี	เต๋ปานนท์	23/3	หมู่ที่ 5

ตำบลบ้านเก่า

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่	
1	คุณ หลี	พูลเพียร	1/1	หมู่ที่ 7
2	คุณ สมจิตร	อินทสุวรรณ	42	หมู่ที่ 1
3	คุณ สุดใจ	หวั่งสวาท	15	หมู่ที่ 7
4	คุณ สะอาด	ชูศรี	36	หมู่ที่ 1
5	คุณ น้ำฝน	พุ่มทอง	44	หมู่ที่ 1
6	คุณ ประทุม	นิยม	1/2	หมู่ที่ 7
7	คุณ จำรูญ	คำสิทธิ์	25/1	หมู่ที่ 8
8	คุณ จรูญ	พูลพันธ์	17	หมู่ที่ 2
9	คุณ สุดใจ	กระดาษทอง	17	หมู่ที่ 3

10	คุณ ชันชัย	วีระสะ	2	หมู่ที่	5
11	คุณ ครวญ	แก้วกิจการ	7/1	หมู่ที่	6
12	คุณ สุทน	โอชา	14/2	หมู่ที่	1
13	คุณ สมจิตร	ดารุสา	24	หมู่ที่	2
14	คุณ เร็ม	จันทร์กระจ่าง	25	หมู่ที่	2
15	คุณ สมชาย	บุรณพันธ์	8	หมู่ที่	5
16	คุณ อุดม	สุขารมณ	16	หมู่ที่	5
17	คุณ สุชิน	แถมพยัคฆ์	9	หมู่ที่	5
18	คุณ สมเกียรติ	เฉลียว	7	หมู่ที่	5
19	คุณ มาลี	ประสิทธิการ	43/1	หมู่ที่	1
20	คุณ บุญส่ง	แรงเขตการณ	66	หมู่ที่	8
21	คุณ โช	สุระตม	46	หมู่ที่	3
22	คุณ ปัน	บัวบาน	14/1	หมู่ที่	7
23	คุณ วิเชียร	ลิมเงิน	14	หมู่ที่	7
24	คุณ สมพร	กระดาษทอง	17	หมู่ที่	3
25	คุณ สายชล	เฉลียว	11	หมู่ที่	1
26	คุณ ยุต	สดุดี	12/1	หมู่ที่	1
27	คุณ วิก	พมลไทย	14/1	หมู่ที่	1
28	คุณ แป้งล้ำ	การุณ	36	หมู่ที่	2
29	คุณ กระโดน	ชวดไผ่	30	หมู่ที่	2
30	คุณ สายฝน	ดิษฐเจริญ	42	หมู่ที่	2
31	คุณ รันทม	พุ่มทอง	11	หมู่ที่	3

ตำบลโคกหม้อ

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ สมคิด	ดิษประภัส	39	หมู่ที่	4
2	คุณ สมพิษ	จันทนา	31/1	หมู่ที่	2
3	คุณ อนันต์	ยอดวิถิ	171/1	หมู่ที่	2
4	คุณ อำนวย	เริงเกษกรรม	81	หมู่ที่	3
5	คุณ น้อย	รพจันทร์	82	หมู่ที่	3
6	คุณ ประทีป	วิเศษศรี	4/1	หมู่ที่	2

7	คุณ โสตา	เหล่าเขตกิจ	152/2	หมู่ที่	2
8	คุณ สมปอง	จันทร์สิงห์	47	หมู่ที่	3
9	คุณ สายชล	ทองสุข	42/1	หมู่ที่	3
10	คุณ ชฎาภรณ์	บุญจันทร์	9/2	หมู่ที่	2
11	คุณ มณี	พิลึก	126/1	หมู่ที่	2
12	คุณ สำราญ	บ้านผล	47/1	หมู่ที่	3
13	คุณ เพียร	มีสุข	48/1	หมู่ที่	3
14	คุณ อัญชลี	วัฒนกุล	13	หมู่ที่	2
15	คุณ อัญชลี	วัฒนกุล	13	หมู่ที่	2
16	คุณ สุตารัตน์	เชื้อเขตกิจ	31/2	หมู่ที่	2
17	คุณ มนัส	แก่งเขตกิจ	28/3	หมู่ที่	3
18	คุณ พนม	ทองสุข	27	หมู่ที่	3
19	คุณ ปราณี	อินปนาม	132/1	หมู่ที่	2
20	คุณ ประนอม	ชาติมิตร	1/3	หมู่ที่	4
21	คุณ ประเสริฐ	ประสาทเขตการ	29	หมู่ที่	4
22	คุณ แม้น	ศรีจันทร์	43/1	หมู่ที่	4
23	คุณ บุญลือ	นิลเกษียม	63	หมู่ที่	4
24	คุณ คะเนิง	ศรีจันทร์	45	หมู่ที่	4
25	คุณ ประดิษฐ์	พิลึก	43	หมู่ที่	4
26	คุณ เฉียบ	เปมะเสถียร	12	หมู่ที่	4
27	คุณ บัณฑิตทอง	ประสาทเขตการ	29	หมู่ที่	4
28	คุณ เอื้อ	ร้อยแก้ว	20	หมู่ที่	4
29	คุณ วิเศษ	แก้วมณี	61	หมู่ที่	4
30	คุณ ขวัญใจ	ร้อยแก้ว	20/3	หมู่ที่	4
31	คุณ ณรงค์	อาจเอื้อ	64	หมู่ที่	4
32	คุณ อัมพร	พิลึก	19	หมู่ที่	4
33	คุณ ประมวล	พิลึก	42	หมู่ที่	4
34	คุณ เทพ	วิเศษศรี	26/4	หมู่ที่	4
35	คุณ ดำรงค์	ฤทธิ์เต็ม	128	หมู่ที่	2
36	คุณ พรทิพย์	เหล่าปิ่นการ	42/1	หมู่ที่	2
37	คุณ สำเริง	พิลึก	64	หมู่ที่	2

38	คุณ วิชัย	กวิผา	160	หมู่ที่	2
39	คุณ ชฎาพร	บุญพันธ์	9/1	หมู่ที่	2
40	คุณ สม	มัทธาวัฒน์	140	หมู่ที่	2
41	คุณ ลำพวน	จันทวงศ์	43	หมู่ที่	2
42	คุณ ลำ	เอกพระ	39	หมู่ที่	2
43	คุณ เล็ก	สุขอินทร์	52	หมู่ที่	2
44	คุณ จรรย์	ไพโรสิงห์	9/4	หมู่ที่	2
45	คุณ วาสนา	อินปนาม	35	หมู่ที่	2
46	คุณ ณาพงศ์	แรงเขตรการ	9/3	หมู่ที่	2
47	คุณ ณรงค์	อินปนาม	167	หมู่ที่	2
48	คุณ บุญมี	อินปนาม	35/2	หมู่ที่	2
49	คุณ ยอดอนงค์	แจ้งอิม	91/2	หมู่ที่	2
50	คุณ มณี	เปรมทอง	118	หมู่ที่	2
51	คุณ ชา	โสธร	44	หมู่ที่	4
52	คุณ ประดิษฐ์	ทุ่งใหญ่	46	หมู่ที่	3

ตำบลหนองยายดา

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ เท	บุรณพันธ์	24/1	หมู่ที่	4
2	คุณ ยวน	บุรณพันธ์	49	หมู่ที่	4
3	คุณ บุญส่ง	บุรณพันธ์	24/3	หมู่ที่	4
4	คุณ สังวาล	บุรณพันธ์	24	หมู่ที่	4
5	คุณ ธงชัย	บุรณพันธ์	47	หมู่ที่	4
6	คุณ ประสาน	ศรีลัมภ์	7	หมู่ที่	4
7	คุณ ฉลอง	ชัยกรรม	56/1	หมู่ที่	4
8	คุณ มณฑา	ชัยกรรม	58/1	หมู่ที่	4
9	คุณ ลำยอง	เข้มสอาด	12/2	หมู่ที่	4
10	คุณ สุนทร	ครุฑชาติ	57/1	หมู่ที่	4
11	คุณ ธนวิน	วงศ์หมอก	11	หมู่ที่	4
12	คุณ เสมอ	พิลึก	31/1	หมู่ที่	4
13	คุณ สายลม	กอบชัยกิจ	25/3	หมู่ที่	4
14	คุณ ทองสุข	พูลเขตรกรณ์	68	หมู่ที่	4

15	คุณ สุตท้าย	กลัดสี	47/1	หมู่ที่	4
16	คุณ ทนงศักดิ์	ภาศรี	90	หมู่ที่	4
17	คุณ ประนอม	เข้มทอง	93	หมู่ที่	4
18	คุณ สมหมาย	แมนพยัคฆ์	13	หมู่ที่	4
19	คุณ ประทีป	ชัยกรณ์	26	หมู่ที่	4
20	คุณ สำลี	บุรณพันธ์	58	หมู่ที่	4
21	คุณ สำเนา	รักษาราชการ	87	หมู่ที่	4
22	คุณ สมศักดิ์	รักเขตรการ	20	หมู่ที่	4
23	คุณ จิราภร	สายวงศ์ดำ	29/1	หมู่ที่	4
24	คุณ เซน	วรรณณี	85/1	หมู่ที่	4
25	คุณ วินัย	แดงอ่อน	39/1	หมู่ที่	4
26	คุณ สมบัติ	กลั่นสกล	83/1	หมู่ที่	4
27	คุณ แสง	เข้มทอง	61	หมู่ที่	4
28	คุณ มนัส	เชื้อเขตรกิจ	91	หมู่ที่	4
29	คุณ พราว	เข้มทอง	10	หมู่ที่	4
30	คุณ สะอาด	บุรณพันธ์	36	หมู่ที่	4
31	คุณ สายทอง	บำรุงศรี	19	หมู่ที่	4
32	คุณ ฉลวย	สุศิริ	52	หมู่ที่	4
33	คุณ เนือย	รักษาราชการ	29	หมู่ที่	4
34	คุณ ประสิทธิ์	เข้มทอง	9	หมู่ที่	4
35	คุณ ทองคำ	รักษาราชการ	64	หมู่ที่	4
36	คุณ บุญส่ง	วรรณณี	83	หมู่ที่	4
37	คุณ ประทีน	บุญเกิด	9/1	หมู่ที่	4
38	คุณ บุญธรรม	จันทนา	89	หมู่ที่	4
39	คุณ สี	จันทนา	85	หมู่ที่	4
40	คุณ บรรเจิด	บุรณพันธ์	57/2	หมู่ที่	4
41	คุณ สมยา	บุรณพันธ์	66	หมู่ที่	4
42	คุณ สัมฤทธิ์	บุรณพันธ์	51	หมู่ที่	4
43	คุณ บุญมา	สมั่นกลวิทย์	92	หมู่ที่	4
44	คุณ เสนียน	เขนย	57/3	หมู่ที่	4
45	คุณ ประกอบ	บุรณพันธ์	57/2	หมู่ที่	4

46	คุณ ประหยัด	เทียมจันทร์	84/1	หมู่ที่ 4
47	คุณ นันทา	ชัยกรณ์	95	หมู่ที่ 3
48	คุณ มณี	บุรณพันธ์	67	หมู่ที่ 4
49	คุณ สนม	พลพัฒน์	88	หมู่ที่ 5
50	คุณ เสนาะ	พูลเผ่า	71/1	หมู่ที่ 3
51	คุณ สุนทร	พลพัฒน์	33/1	หมู่ที่ 3
52	คุณ ดำเนิน	มูจรินทร์	31	หมู่ที่ 3
53	คุณ ประคอง	คงห้วยรอบ	12/1	หมู่ที่ 3
54	คุณ ปริศนา	พลพัฒน์	60	หมู่ที่ 3
55	คุณ บุญรอด	มูจรินทร์	82/1	หมู่ที่ 3
56	คุณ ประทวน	พลพัฒน์	61/1	หมู่ที่ 3
57	คุณ น้ำค้าง	สดดี	99	หมู่ที่ 3
58	คุณ พจน์	เพ็ญกสิกรรม	86	หมู่ที่ 3
59	คุณ จำเนียร-นิต	พูลสารกิจ	18	หมู่ที่ 3
60	คุณ สุนิสา	ธรรมสุข	85	หมู่ที่ 3
61	คุณ สายันห์	เหล้ารอด	6	หมู่ที่ 3
62	คุณ นิพา	เหล้าแหม่ม	85/1	หมู่ที่ 3
63	คุณ เคลือวัลย์	พลพัฒน์	67	หมู่ที่ 3
64	คุณ น้ำฝน	สว่างชัยวิวัฒน์	84/1	หมู่ที่ 3
65	คุณ ประสงค์	วรรณฉวี	83/2	หมู่ที่ 4
66	คุณ ดำรง	ธัญญาสากิจ	12/1	หมู่ที่ 4
67	คุณ ดาว	กลัดสี	20/1	หมู่ที่ 4
68	คุณ เดช	กลัดสี	50	หมู่ที่ 4
69	คุณ สุชิน	ทัพกลเสพ	97	หมู่ที่ 7
70	คุณ อนงค์	ฤทธิ์เยี่ยม	100	หมู่ที่ 7

ตำบลบ่อทราย

ที่	ชื่อ -นามสกุล	ที่อยู่
1	คุณ สายหยุด ขวดดา	31/2 หมู่ที่ 9
2	คุณ วรรณา เกิดกอง	12 หมู่ที่ 7
3	คุณ ประไพพิมพ์ ห่มน้เขตกรกิจ	41 หมู่ที่ 9

4	คุณ นวลปราง	พงษ์สาริการ	25	หมู่ที่	2
5	คุณ เฉลิม	มณีพงษ์	25	หมู่ที่	2
6	คุณ พงศ์เทพ	ปรีดา	21	หมู่ที่	3
7	คุณ พร	รักษัญการ	18	หมู่ที่	2
8	คุณ พิมพ์	พิลึก	45/1	หมู่ที่	7
9	คุณ วิเชียร	พิลึก	10/1	หมู่ที่	7
10	คุณ ชนะชัย	อำพวัน	45/4	หมู่ที่	10
11	คุณ ทองใบ	ศรีเบ็ญจะ	2	หมู่ที่	1
12	คุณ อรุณ	ศรีเบ็ญจะ	2/1	หมู่ที่	1
13	คุณ ประสิทธิ์	สัตย์ชาพงษ์	27/1	หมู่ที่	9
14	คุณ นะ	ฤทธิ์เต็ม	27	หมู่ที่	9
15	คุณ สมหมาย	กล้าวิกรม	22	หมู่ที่	9

ตำบลพลวงสองนาง

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ คะนอง	อินยิ้ม	11/1	หมู่ที่	8
2	คุณ พะยอม	สีนาก	2/3	หมู่ที่	3
3	คุณ สมคิด	แก้วมัน	65/1	หมู่ที่	8
4	คุณ ประจบ	หอมจันทร์	19/6	หมู่ที่	2
5	คุณ สมควร	รักกลีจ	11	หมู่ที่	2
6	คุณ ทองคำ	เก่งเขตรวิทย์	45	หมู่ที่	2
7	คุณ มาลัย	กณิสา	86	หมู่ที่	5
8	คุณ ประสิทธิ์	สายปิ่น	87	หมู่ที่	5
9	คุณ สักวา	รังสัน	155/1	หมู่ที่	5
10	คุณ ธง	กาสา	37/2	หมู่ที่	1
11	คุณ ลำพึง	กนิเขตรวิทย์	14	หมู่ที่	1
12	คุณ บังอร	เลากสิกรรม	35/17	หมู่ที่	1
13	คุณ ประทวน	กลั่นเขตรกิจ	93/2	หมู่ที่	1
14	คุณ ไพบุญย์	เขตเข้ม	23	หมู่ที่	8
15	คุณ พยัพ	ว่องวิการณ	173	หมู่ที่	7
16	คุณ เขียว	เก่งเขตรวิทย์	19/4	หมู่ที่	2

17	คุณ สมจิตร	ลงทอง	53/3	หมู่ที่ 1
----	------------	-------	------	-----------

ตำบลสว่างอารมณ์

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ สุเทพ	จุลมุสิก	28	หมู่ที่ 9	
2	คุณ จำรูณ	ชมชื่น	16/5	หมู่ที่ 2	
3	คุณ สังวาล	สว่างโลก	3	หมู่ที่ 2	
4	คุณ เสริญ	กลั่นกลิกรณ์	17/1	หมู่ที่ 2	
5	คุณ สุวรรณ	จันทร์มณ	16	หมู่ที่ 2	
6	คุณ นกแก้ว	ปิ่นเกษ	25	หมู่ที่ 2	
7	คุณ เล็ก	เนินพลับ	26	หมู่ที่ 2	
8	คุณ มานะ	สวรรค์โลก	23/11	หมู่ที่ 2	
9	คุณ พิมพ์ใจ	เผ่ามวง	16/4	หมู่ที่ 2	
10	คุณ สังวร	เส็งสิน	21	หมู่ที่ 2	
11	คุณ สุรินทร์	การะเกษ	44	หมู่ที่ 2	
12	คุณ ฉวี	ราชกิจ	36	หมู่ที่ 2	
13	คุณ กัลยา	สวรรค์โลก	23/8	หมู่ที่ 2	
14	คุณ ทองแท่ง	ประสิทธิเขตรกิจ	50	หมู่ที่ 2	
15	คุณ คำ	ว่องวิการณ	80/5	หมู่ที่ 10	
16	คุณ สุดใจ	จุลมุสิก	43	หมู่ที่ 10	
17	คุณ สนม	สวรรค์โลก	23	หมู่ที่ 2	
18	คุณ กถวัลย์	พยัคฆเพศ	11	หมู่ที่ 2	
19	คุณ สวาท	พระธรรมมา	48	หมู่ที่ 2	
20	คุณ ประเสริฐ	สุกัจวรพล	54	หมู่ที่ 2	
21	คุณ จำนง	ระวังภัย	55	หมู่ที่ 2	
22	คุณ ดุสิต	เผ่ามวง	62	หมู่ที่ 2	
23	คุณ กริม	มุจรินทร์	61	หมู่ที่ 2	
24	คุณ ราตรี	พงษ์เขตรกร	74	หมู่ที่ 2	
25	คุณ ทูเรียน	พุลเขตรกิจ	68	หมู่ที่ 2	
26	คุณ สังวร	เส็งสิน	71	หมู่ที่ 2	
27	คุณ บัวหลวง	คงชัยยศ	70	หมู่ที่ 2	

28	คุณ สนาม	สยาม	33/5	หมู่ที่	6
29	คุณ น้าวน	ปาจิต	31	หมู่ที่	6
30	คุณ กรองแก้ว	บุญรอด	18/1	หมู่ที่	5
31	คุณ เอิบ	อุดมกสพ	72	หมู่ที่	10
32	คุณ นิตยา	สุราฤทธิ์	88/8	หมู่ที่	5

ตำบลไผ่เขียว

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ ธงชัย	ปันนาค	289	หมู่ที่	13
2	คุณ ระดม	จันทร์ศรี	296	หมู่ที่	13
3	คุณ ทวี	วงศ์ที	38/5	หมู่ที่	10
4	คุณ เทียง	ยอดบัว	13/2	หมู่ที่	20
5	คุณ สมเกียรติ	จบศรี	92/1	หมู่ที่	17
6	คุณ บังอร	วะธีระสุทธิ์	59/3	หมู่ที่	17
7	คุณ ณัฏรวี	ศรีสลับ	76/1	หมู่ที่	16
8	คุณ สมควร	สีทอง	53/6	หมู่ที่	5
9	คุณ บุญชู	กล้ากสิกิจ	79	หมู่ที่	1
10	คุณ ปิ่น	นุมน้อย	255	หมู่ที่	15
11	คุณ มาลัย	กลั้วคำทราย	24	หมู่ที่	15
12	คุณ พนาวรรณ	นิโรจน์	106	หมู่ที่	11
13	คุณ มุกิตา	ประกอบศิลป์	2	หมู่ที่	2
14	คุณ เพชัญ	พงษ์ดี	144/5	หมู่ที่	2
15	คุณ แหวน	นิลเกษม	145	หมู่ที่	2
16	คุณ อำนาจ	หมั่นเขตรกิจ	134/9	หมู่ที่	2
17	คุณ มัด	พิลึก	222/1	หมู่ที่	2
18	คุณ ประนอม	วงศ์การ	49	หมู่ที่	4
19	คุณ วีระ	มณีพงษ์	30	หมู่ที่	14
20	คุณ บุญชู	เลากสิกรรม	9	หมู่ที่	14
21	คุณ พร	หมั่นเขตรกิจ	52	หมู่ที่	1
22	คุณ วีระ	กลีนกุลหาบ	184	หมู่ที่	8
23	คุณ ไพโร	หมั่นเขตรกิจ	51	หมู่ที่	1

24	คุณ อุดม	แก้ตัววิทยุการ	5/1	หมู่ที่	4
25	คุณ สัมฤทธิ์	พงษ์สถิต	83	หมู่ที่	11
26	คุณ อำนวย	ขำอิง	38/1	หมู่ที่	11
27	คุณ คำตัน	ทองนพคุณ	8/8	หมู่ที่	11
28	คุณ สมควร	เสลาลักษณ์	103	หมู่ที่	18
29	คุณ จริญญา	กลั่นตลบ	141	หมู่ที่	19
30	คุณ เฉลย	แก่งเกต	176/3	หมู่ที่	19

ตำบลทุ่งนางาม

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ พศฎาภรณ์	สัตย์ธรรม	89	หมู่ที่	9
2	คุณ บุญรัตน์	มณีจินดา	19	หมู่ที่	3
3	คุณ เสมอ	คำเครือ	12	หมู่ที่	3
4	คุณ อรวรรณ	เจนเขตรการณ	46/1	หมู่ที่	5
5	คุณ สมปอง	เล่าการนา	143	หมู่ที่	5
6	คุณ ชะลอ	ปิ่นจันทร์	55	หมู่ที่	5
7	คุณ ผ่องศรี	ปิ่นจันทร์	55/1	หมู่ที่	5
8	คุณ สาย	ปิ่นจันทร์	54	หมู่ที่	5
9	คุณ ปราณอม	โถมศรี	18/2	หมู่ที่	5
10	คุณ สมบัติ	ระย้าชมภู	36/3	หมู่ที่	5
11	คุณ พ้อย	จำพิพัฒน์	47	หมู่ที่	5
12	คุณ บุญรอด	ลำยวน	35	หมู่ที่	5
13	คุณ เฉลย	บุตรเนียม	54/1	หมู่ที่	5
14	คุณ ไพฑูรย์	มันคง	11	หมู่ที่	5
15	คุณ โกมุด	ระย้าชมภู	36	หมู่ที่	5
16	คุณ สมนึก	เฉลิมพวง	17/1	หมู่ที่	5
17	คุณ ประทวน	โตใหญ่	11/2	หมู่ที่	5
18	คุณ วลลีย์	ชื่นอารมณ์	14/1	หมู่ที่	5
19	คุณ สุพัฒน์	วัฒนเขตรกิจ	82/1	หมู่ที่	3
20	คุณ ชนะ	โพธิ์พิทักษ์	43	หมู่ที่	3
21	คุณ หิรัญ	ชาวห้วยหมาก	31	หมู่ที่	7

22	คุณ พัทธี	สารสุวรรณ	หมู่ที่ 1
23	คุณ สุนันทา	จีนกลาง	21/1 หมู่ที่ 7
24	คุณ ละ ออ	จบศรี	10 หมู่ที่ 7
25	คุณ ไพฑูรย์	พลพุกยี่	130 หมู่ที่ 1
26	คุณ สมาน	อ่าทุ่งพงษ์	127 หมู่ที่ 11
27	คุณ ณัฐพร	จันทร์กระจำง	128 หมู่ที่ 11
28	คุณ ทวี	สังข์ศิริ	126 หมู่ที่ 7
29	คุณ กรม	แก้วกันหา	79 หมู่ที่ 7

ตำบลน้ำรอบ

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ วีระ	ภูทอง	81	หมู่ที่	4
2	คุณ มนัส	บุญหนุน	99/3	หมู่ที่	4
3	คุณ อัมพันธ์	บุญหนุน	166	หมู่ที่	10
4	คุณ สมภิส	สุวรรณอาจ	103	หมู่ที่	2
5	คุณ สมชาติ	อนุบาลผล	18	หมู่ที่	3
6	คุณ สุนันต์	ผลปิ่นมาศ	24	หมู่ที่	3
7	คุณ นิตยา	เหมสมัคร	86	หมู่ที่	18
8	คุณ บุญถม	สีทาโส	218/9	หมู่ที่	10
9	คุณ รุ่งรัตน์	เรืองเดชกรณ์	61/1	หมู่ที่	1
10	คุณ สุพรรณ	คำหล้า	122	หมู่ที่	4
11	คุณ ละเอียด	พิกุลทอง	11	หมู่ที่	18
12	คุณ สมชาย	รัตนวรรณ	46/1	หมู่ที่	14
13	คุณ วิชัย	ราชบัวโคตร	53/12	หมู่ที่	14
14	คุณ วิชัย	อาจนันทลา	294/1	หมู่ที่	14
15	คุณ สีทา	บังใบ	33/3	หมู่ที่	14
16	คุณ สมจิต	อาจนันทลา	8/4	หมู่ที่	14
17	คุณ ชำนาญ	แนวเขตกรณ์	111	หมู่ที่	2
18	คุณ สมนึก	กางกรณ์	105/2	หมู่ที่	2
19	คุณ เฉลียว	วัฒนธรรม	67	หมู่ที่	2
20	คุณ พัทธี	เรืองคุ้ม	92	หมู่ที่	18

21	คุณ ละออง	บุญมา	66	หมู่ที่	2
22	คุณ จำนง	วรอินทร์	138/4	หมู่ที่	19
23	คุณ ระพีวรรณ	เสือบัว	38	หมู่ที่	2
24	คุณ วรรณา	จันท์	46	หมู่ที่	1
25	คุณ ศิริินภา	หมั่นชำนาญพจน์	18	หมู่ที่	1
26	คุณ วีรยุทธ	ขวัญใจ	72	หมู่ที่	1
27	คุณ ทวาย	ก่างกรณ์	105	หมู่ที่	2
28	คุณ สามารถ	พิลาสว	19/1	หมู่ที่	8
29	คุณ เตือนใจ	เหมือนมอญ	80	หมู่ที่	12
30	คุณ ปราโมทย์	สุดใจ	94	หมู่ที่	18
31	คุณ สุดใจ	ปทุมสูตร	86	หมู่ที่	18
32	คุณ วิรัช	สว่างแสง	157	หมู่ที่	8
33	คุณ สุชาติ	หมั่นงาน	58	หมู่ที่	7
34	คุณ อมรเทพ	รักษุณการณ	29	หมู่ที่	7
35	คุณ อารินทร์	ประจันทรนวล	34	หมู่ที่	8
36	คุณ ทวาย	ทองชื่น	18	หมู่ที่	9
37	คุณ เพลิน	เสือบัว	63	หมู่ที่	12
38	คุณ บุญรัตน์	สีดา	36	หมู่ที่	9
39	คุณ ชะลอม	วัณสุข	63/4	หมู่ที่	16
40	คุณ สังคม	ดวงจันทร์	46	หมู่ที่	8
41	คุณ ประสงค์	พลบันกาศ	9/8	หมู่ที่	12
42	คุณ ไมตรี	สิงโต	4/3	หมู่ที่	12
43	คุณ บอน	เสือบัว	4	หมู่ที่	12
44	คุณ สมนึก	พลบันกาศ	9/10	หมู่ที่	12
45	คุณ อ่าง	มีสมบัติ	12	หมู่ที่	12
46	คุณ สนอง	พลบันกาศ	9/3	หมู่ที่	12
47	คุณ ประสาท	วัณสุข	64/1	หมู่ที่	16
48	คุณ สำรวย	ใจดี	78/2	หมู่ที่	12
49	คุณ รัชนี	พุทธมี	83/1	หมู่ที่	12
50	คุณ โท	มณีนิล	13/11	หมู่ที่	12
51	คุณ ราตรี	เสือบัว	11/2	หมู่ที่	12

52	คุณ จริญญา	สำรี้เกตุ	14	หมู่ที่	12
53	คุณ สว่าง	ใจหลัก	13/5	หมู่ที่	12
54	คุณ เพลิณ	แกลวกสิวิทย์	13	หมู่ที่	12
55	คุณ สุทัศน์	ใจหลัก	13/6	หมู่ที่	12
56	คุณ จันทร์ฉาย	อัคระบุรณ	11/1	หมู่ที่	12
57	คุณ เทียมจิตร	จันทมา	19	หมู่ที่	12
58	คุณ ราเชล	อำพิน	1/3	หมู่ที่	12
59	คุณ สมศักดิ์	มณีนิล	20	หมู่ที่	12
60	คุณ แต้ว	หมั่นงาน	87	หมู่ที่	12
61	คุณ พัน	อภัย	78/1	หมู่ที่	12
62	คุณ สุชิน	พลายสา	81/7	หมู่ที่	12
63	คุณ สุชิน	นุ่หมักดี	14	หมู่ที่	9
64	คุณ บำเพ็ญ	ทัดทอง	34	หมู่ที่	9
65	คุณ สุข	เกตุคัย	43	หมู่ที่	14
66	คุณ สมส่วน	เกตรา	2/1	หมู่ที่	13
67	คุณ ลัดดา	มีข่า	64/2	หมู่ที่	16
68	คุณ บุตดี	หอมมาลัย	41	หมู่ที่	15
69	คุณ พร	จันทรศรี	51/8	หมู่ที่	15
70	คุณ เกสร	โพธิ์ศรีดี	50	หมู่ที่	15
71	คุณ แฉล้ม	รุ่งพันธ์	31	หมู่ที่	15
72	คุณ สายฝน	อำพิน	1/3	หมู่ที่	12
73	คุณ จันทรา	มณีนิล	13/10	หมู่ที่	12
74	คุณ ยัว	กริธาเวช	90	หมู่ที่	12
75	คุณ สมหวัง	หนูขาว	9	หมู่ที่	10
76	คุณ ลำไผ	ปะวันตา	12	หมู่ที่	10
77	คุณ ลำไย	สิงบัว	222	หมู่ที่	10
78	คุณ ใจ	หนูตอ	218/6	หมู่ที่	10
79	คุณ วิชัย	การกล้า	5	หมู่ที่	10
80	คุณ เติร์	สงครามศรี	11/2	หมู่ที่	12
81	คุณ อุไร	ลำเพยพล	6	หมู่ที่	10
82	คุณ บัญชา	สมทา	226/1	หมู่ที่	10

83	คุณ ประสิทธิ์	อริวาส	57	หมู่ที่	7
84	คุณ จำปี	แก้วพิลา	8	หมู่ที่	13

ตำบลประดู่ยืน

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ จรูญ	วิสิทธิ์	10	หมู่ที่	1
2	คุณ ทองพูล	นาสมวาส	12	หมู่ที่	1
3	คุณ ธงชัย	บารมี	18/1	หมู่ที่	1
4	คุณ พัน	พันธ์สิงห์	87/2	หมู่ที่	1
5	คุณ บุญส่ง	สิทธิ	41	หมู่ที่	1
6	คุณ วิชัย (วินัย)	ลงทอง	108/3	หมู่ที่	8
7	คุณ ทิม	กสิกิจ	2	หมู่ที่	10
8	คุณ แหวน	แก้วนเขตรวิทย์	37	หมู่ที่	10
9	คุณ แสงวง	แก้วยัง	22	หมู่ที่	2
10	คุณ สมพร	หุ่นทรัพย์	291/2	หมู่ที่	11
11	คุณ สัจจ	วิสิทธิ์	36	หมู่ที่	9
12	คุณ อุทัย	พูลเพิ่ม	236	หมู่ที่	11
13	คุณ สวิน	นาคสิงห์	4	หมู่ที่	9
14	คุณ สุดใจ	คำมัน	178/1	หมู่ที่	6
15	คุณ ถนัด	น้อยทัด	107	หมู่ที่	8
16	คุณ อำนวย	อุ้นจันทร์	5	หมู่ที่	7
17	คุณ ย่อน	แข็งเขต	18	หมู่ที่	9

ตำบลสุขฤทัย

ที่	ชื่อ -นามสกุล		ที่อยู่		
1	คุณ สมนึก	เอี่ยมโพธิ์	118/1	หมู่ที่	5
2	คุณ พรทิพย์	กล้าตันภู	126	หมู่ที่	13
3	คุณ สุดใจ	เปยากม	4/1	หมู่ที่	2
4	คุณ สายยันต์	เอี่ยมเวช	29/1	หมู่ที่	6
5	คุณ ขวัญใจ	บุตรลพ	90/2	หมู่ที่	13
6	คุณ ประทวน	ชาญกสิกรรม	14	หมู่ที่	10

7	คุณ บรรจง	ชมภูระย้า	44	หมู่ที่	10
8	คุณ ดอกกรัก	บุญเจริญ	15	หมู่ที่	10
9	คุณ สุดสาคร	ทองลิ้ม	76	หมู่ที่	9
10	คุณ บุญเลิศ	อิมกมล	58	หมู่ที่	7
11	คุณ ทองคำ	ไทยสรวง	42	หมู่ที่	10
12	คุณ สุชาดา	มรดกจินดา	18/1	หมู่ที่	6
13	คุณ รัชกร	คำจัน	163	หมู่ที่	1
14	คุณ วัฒนา	กิตา	61	หมู่ที่	1
15	คุณ ดรุณี	จิตเลศอนันต์	87	หมู่ที่	13
16	คุณ ยุพิน	คัยจาต	42	หมู่ที่	13
17	คุณ สาว	จิตรสนอง	12/1	หมู่ที่	13
18	คุณ เจียม	เพลินจิตร	120	หมู่ที่	13
19	คุณ น้ำผึ้ง	สงวนเผ่า	145	หมู่ที่	13
20	คุณ ประนอม	อุ้นจันทร์	1/6	หมู่ที่	2
21	คุณ บัวขาว	ลพประเสริฐ	45	หมู่ที่	2
22	คุณ จรรยา	คำดีวัน	46	หมู่ที่	2
23	คุณ ชัง	บางบุญฤทธิ์	56/11	หมู่ที่	4
24	คุณ วิมลรัตน์	หันชัยชนะ	11	หมู่ที่	7
25	คุณ เฉลียว	จินดา	50	หมู่ที่	7
26	คุณ สำราญ	หันชัยชนะ	11	หมู่ที่	7
27	คุณ สำรวล	วิมลวรรณ	59	หมู่ที่	7
28	คุณ มะลิ	ปานเกิด	33/4	หมู่ที่	12
29	คุณ อานันต์	กองธัญกิจ	27	หมู่ที่	6
30	คุณ ถวัน	ใจอ่ำ	44	หมู่ที่	7
31	คุณ ชะลอ	ภาคโพธิ์	12	หมู่ที่	5
32	คุณ สมพิษ	กังวาพ	18	หมู่ที่	13
33	คุณ สาคร	บุญเลิศ	60	หมู่ที่	5
34	คุณ ลำเพย	เพชรรัต	97	หมู่ที่	6
35	คุณ ชาญ	เอี่ยมโพธิ์	114	หมู่ที่	5
36	คุณ ประทวน	เสลา	43	หมู่ที่	9
37	คุณ มาเรียม	บางบุญฤทธิ์	2	หมู่ที่	9

38	คุณ ปราณี	แกล้วเขตรการ	1/2	หมู่ที่	10
39	คุณ สมจิตร	ล่องมะรุต	21	หมู่ที่	10
40	คุณ ฉวี	สงวนศักดิ์	85	หมู่ที่	5
41	คุณ ราศี	จิตรเชื้อ	74	หมู่ที่	5
42	คุณ บังอร	บรรจง	9/2	หมู่ที่	4
43	คุณ สายหยุด	จินตนา	130	หมู่ที่	4
44	คุณ สอาด	ประกิจ	1/3	หมู่ที่	4
45	คุณ อารี	สกลรัตน์	8	หมู่ที่	5
46	คุณ ลำพึง	สกลรัตน์	33/2	หมู่ที่	4
47	คุณ เพ็ญศรี	ศรีมงคล	36	หมู่ที่	4
48	คุณ สุทิน	จุลพันธ์	126	หมู่ที่	4
49	คุณ กัลยา	เกิดยา	3	หมู่ที่	7
50	คุณ บุญทิ้ง	จันกลกิจ	8/1	หมู่ที่	9
51	คุณ กำจัด	ชนะจิตต์	107	หมู่ที่	1
52	คุณ ประวิทย์	โณมยง	19	หมู่ที่	6
53	คุณ วัลนพ	เครือแก้ว	61	หมู่ที่	8
54	คุณ สมจิตร	คำมัน	10	หมู่ที่	1
55	คุณ ประคอง	เนียมแก้ว	52/1	หมู่ที่	8
56	คุณ มารยาท	สุวรรณศรี	5	หมู่ที่	12
57	คุณ อัครา	จันทร์ศรี	1/2	หมู่ที่	4
58	คุณ ปราณี	คำดี	62	หมู่ที่	10
59	คุณ อำไพ	เขม้นกิจ	24	หมู่ที่	8
60	คุณ บังเอิญ	เรืองเดช	79	หมู่ที่	8
61	คุณ ลัดดา	โกวิน	25/1	หมู่ที่	6
62	คุณ ฉลวย	จินกลกิจ	96	หมู่ที่	9
63	คุณ อนงค์นาฏ	อิมละมัย	4	หมู่ที่	4
64	คุณ ณรงค์	พยัคฆบาท	11	หมู่ที่	3
65	คุณ อำนาจ	ไวกลสิกรณ์	20	หมู่ที่	3
66	คุณ ประเมิน	รักเกียรติ	2	หมู่ที่	3
67	คุณ บุญสม	ไวยัญกิจ	77	หมู่ที่	1
68	คุณ ลำลี	แก้วอุ่น	61	หมู่ที่	11

69	คุณ สุพรรณี่	ตามวิถี	128	หมู่ที่ 1
70	คุณ พรพรรณ	เพ็ญธัญกร	87	หมู่ที่ 1
71	คุณ อรุณ	นิลโชติ	122	หมู่ที่ 1
72	คุณ กาญจนา	สังโยคะ	16	หมู่ที่ 11
73	คุณ ประกอบ	กลั่นบุญ	14/1	หมู่ที่ 11
74	คุณ จินดารัตน์	เกษศิลป์	64	หมู่ที่ 2
75	คุณ กันยารัตน์	อู่กัน	7/3	หมู่ที่ 2
76	คุณ หทัยทิพย์	หนูทอง	2/1	หมู่ที่ 8
77	คุณ กฤษณา	กิตา	13/2	หมู่ที่ 2
78	คุณ สุมาศ	ทองทักษิณ	27	หมู่ที่ 11
79	คุณ สมภาพ	กฤษพงษ์	48	หมู่ที่ 11
80	คุณ ฤทัย	คุณพิพัฒน์	2/7	หมู่ที่ 2
81	คุณ สำรวย	อู่กันจันทร์	2/2	หมู่ที่ 2
82	คุณ เรณู	ทองลิ้ม	2	หมู่ที่ 8
83	คุณ มารยาท	เพชรมีค่า	33	หมู่ที่ 11
84	คุณ ประโยชน์	หิรัญสุทธิ	41	หมู่ที่ 11
85	คุณ สวัสดิ์	สุพรรณ	3/1	หมู่ที่ 2
86	คุณ นุชนาถ	ปานเหลือง	3/1	หมู่ที่ 8
87	คุณ สุปัน	พูลกลสิวิทย์	63	หมู่ที่ 2
88	คุณ มะลิ	ท้วมท่า	28	หมู่ที่ 11
89	คุณ นิชญา	พวงทอง	133/1	หมู่ที่ 2
90	คุณ ทศนีย์	ทวีกสิกรรม	23/1	หมู่ที่ 3
91	คุณ ประทุม	วิลพรรณ	40	หมู่ที่ 10
92	คุณ สุรี	ใจหมั่น	36	หมู่ที่ 1
93	คุณ ประทวน	ชาวมุสิกกรณ์	84	หมู่ที่ 10
94	คุณ บรรจง	เอี่ยมละออ	33/10	หมู่ที่ 4
95	คุณ เรวดี	ไวกสิกรณ์	3/1	หมู่ที่ 12
96	คุณ วันเพ็ญ	นารี	72	หมู่ที่ 9
97	คุณ ชำรง	บุญมา	24/1	หมู่ที่ 7
98	คุณ คณินิต	สุพรรณ	6/3	หมู่ที่ 12
99	คุณ มณฑกานต์	อารโต	12	หมู่ที่ 9

100	คุณ สมนึก	ระวีงภัย	18	หมู่ที่	8
101	คุณ สิทธิชัย	พาหุรัตน์	93	หมู่ที่	12
102	คุณ ปรีชา	แดงไผ่	80	หมู่ที่	12
103	คุณ บรรจง	ชมภูระย้า	32	หมู่ที่	10
104	คุณ พรรณี	พันธ์ศรี	26	หมู่ที่	5
105	คุณ อำนวย	ไวกลิกรณ์	81	หมู่ที่	3

ประมวลภาพกิจกรรม ในจังหวัดอุทัยธานี

อบรมแกนนำโครงการเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว (พับแบงค์)

สาธิตการลดรายจ่ายครัวเรือน – น้ำส้มควันไม้

ทดลองปลูกข้าวในแปลงสาธิต

สอนทำเจลล้างมือเพื่อป้องกันไข้หวัด 2009

การปลูกต้นไม้ดัดโลกร้อน (ตะกั่วถัก)

แปลงนาสาธิตปลูกข้าวโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์

อบรมบัญชีรายรับ – รายจ่ายครัวเรือน

ส่งเสริมการเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว (เลี้ยงปลาดุก)

แผนที่แผ่นดิน (ป้ายสีน้ำเงิน)

อบรมแกนนำโครงการเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว (พับผ้าเช็ดหน้า)

อบรมแกนนำโครงการเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว (พืชมะนาว)

อบรมแกนนำโครงการเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว (ยาหม่อง)

สาธิตการลดรายจ่ายในครัวเรือน

การลดรายจ่ายในครัวเรือน (1 หลุม 5 ต้น ไม่จน ไม่ยาก)

แปลงนาสาธิตปลูกข้าวโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์

อบรมบัญชีรายรับ – รายจ่ายครัวเรือน

แผนที่แผ่นดิน (ป้ายสีน้ำเงิน)

การลดรายจ่ายในครัวเรือน (ปลูกผักไว้กินเอง)

สาธิตการลดรายจ่ายในครัวเรือน

